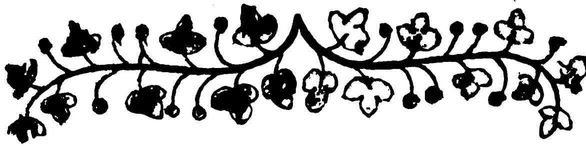
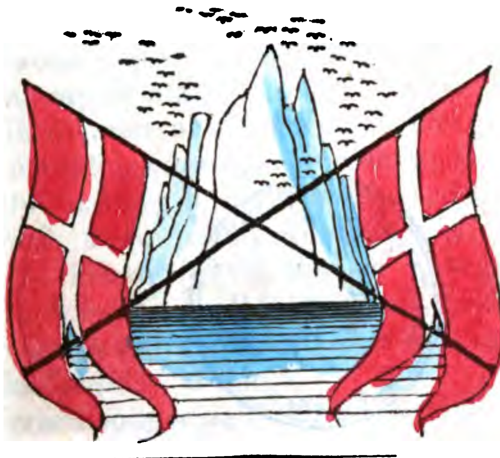

DOMI
NUS
ILLU
MINA
TIO
MEA
Taylor Institution
1863.

KALADLIT OKALLUKTUAL-LIAIT.

kalâdlisut kablunâtudlo.

Attuakæt siurdliæt.

NOUNGME.

NUNNAP NALEGATA NAKITTERIVIANE NAKIT-TAT L: MØLLERMIT, IRSIGIRSORALUGO R: BERT-HELSEN.

1859.

Siulerkot.

Siulivut kannok innousimarsut ilisimaudlugit illuarkótaorkaok, tersanga missilikungnaravtigo, illiortækæt illuartut kannok kingunckartarsimarsut, tâvalo táuko malliktarisariniarumâravtigik. Kalâdlit itsarnitsæt innurojuínavdlutigdlo innorærsûvdlutigdlo nællursougaluarput, kissiene âma kêlarsuvdlutigdlo nekkuarsûvdlutigdlo erksisuitsouneruput piniækamingnut mânakut innungnit amerdlanernit. Kristumiusutsimik ilisimarsakangitsúsertik âma paitsisigirsimauât innorærsousarnermingnut.

Okalluktualliæt kalâdlit siuairsamingnik ilisimarsait tersa nakiterniallerpavut; taimaimædlo kiksarbigâvut tamâsa auángnâmiut kyatâmiudlo okalluktuallianik taimaitunik ilisimarsamingnik aglarkudlugit næksitsisarkudlugidlo maunga.

Pinerrariksougalluab Aronib Kangermiub, mâna sivisoumik nápparsimaudlune nellarsub arsilliartai tamâsa sennauai. Siurdlermik nangminek isumaliutigerkârdlugit arsillivdlugidlo, kingorna kerssungnut sennaudlugit, Noungmut næksiupai tersanilo papiaramut nakinekartidlugit.

Ajokærsoirsok R: Berthelsen kablunait okauzeenut nukternerinut ikiuiok.

Attuakæt tauko akkiksait attornekaisaput aglektunut ikiuisunudlo.

Imaĸarneree.

Grönlandske Folkesagn,

opskrevne og meddeelte af Indfødte,

med dansk Oversættelse

Første Bind.

MED TRÆSNIT, TEGNEDE OG UDSKAARENE AF EN INDFØDT.

GODTHAAB.

TRYKT I INSPECTORATETS BOGTRYKKERI AF L: MØLLER, UNDER TILSYN AF HJELPELÆRER R: BERTHELSEN.

1859.

Fortale.

Det er meget nyttigt at vide, hvorledes vore Forfædre have levet, da man deraf kan see, hvad Følger de gode og de slette Handlinger have havt, og saa leve derefter. De gamle Grønlændere vare vel meget raae, grusomme og uvidende, men de vare tillige mere haardføre, stærke og modige til deres Fangst, end de fleste Folk nutildags ere. Da de ingen Christendom havde lært, vare de ogsaa undskyldte for mange af deres Grusomheder.

Vi have begyndt at trykke alle de Fortællinger, som Grønlænderne kjende om deres Forfædre, og ønske derfor, at Alle, saavel de der boe i Norden, som i Syden, skulle opskrive og tilsende os saadanne Fortællinger, som de kjende.

En meget dygtig Erhverver, Aron paa Kangek, som nu i lang Tid har ligget paa Sygeleiet, har forfærdiget alle Billederne. Først har han selv udtænkt og tegnet dem, derpaa har han skaaret dem ud i Træplader, som bleve sendte til Godthaab og der aftrykkede paa Papiir.

Katecheten R: Berthelsen har hjulpet til at oversætte Fortællingerne paa dansk.

Pengene, som indkomme for Bogen, skulle bruges til at betale dem, som skrive og arbeide med.

Indhold.

1.

OKALLUKTUAK OUNGORTOMIK

itsarsoarmit okalluktuarissausok Kaladlinne, Kakortub erkejnnetunne.

Kakortormiub Jonathanib, Samimik attiglub — okalluktuak mánna tussarnersomik unipkara taursoma kárnanit agleksimavok, nunakátejsa attuægeksait.

1.

FORTÆLLING OM OUNGORTOK,

saaledes som den fra gammel Tid af fortælles af Grønlænderne i Omegnen af Julianehaab.

En Julianehaaber ved Navn Jonathan, ogsaa kaldet Samek, har fortalt denne mærkværdige Historie, og efter hans mundtlige Beretning er den bleven nedskrevet til Kundskab for hans Landsmænd.

Tekpikane Akpaitsivingme kajak nuærsangoæne oкaitardlugit kangimut audlarpok nækkærsarpej Kakortomut angmasivingmut audlarpok; iglorsoak tækkudlugo tækkiva iglorsoub attane Kablunak uilersiortok.

Uilersiortok oкarpok, kajak tækkudlugo: nuærкinga!

Tauna kajak oкarpok: Eh! nuissengilakit.

Ama Kablunak oкarpok: Kaile! nuærкinga.

Kajak oкarpok: Assaкigangma nuissengilakit. —

Nalægak oкarpok: Kaile! nuærкoinarpok nuærкiuk —

nuine tigua —

ama nalægak okárpok: nuærкiuk!

kajak oкarpok: assakigangma illa nuissengilara. —

Kablunak nouggpamut piok, nuærкa toкudlugo. —

Nalægak oкarpok: nuærкogavko tersa nuærpet. —

Okiok 'tikimet nalækkalloarput innuit, nalægak kammaissæssorallugo; — okiok naumet ama ausak tikipa ama aussak mardlik кangerput okiub pingajuksane, kajak kajartordlune audlarpok ama Kakortomut, kajak adla auætalik atamik piniardlune.

Aussak tamanna kajak audlarame tækkoa iglorsoub — anangnane ama Kablunak

Engang drog en Kajakmand deroppe fra "Akpaitsivik"; for at prøve sin nye Fuglepiil, og kom til Sildepladsen, til Kakortok; der saae han nedenfor Vaaringshuset en Kablunak (d: e: Europæer, Nordboe) samle Muslinger. Denne sagde til Kajakmanden, da han fik Øie paa ham: "Kast efter mig med din Piil" hvortil Kajakmanden svarede: "Nei, jeg vil ikke"; da sagde Kablunakken igjen: "Jo, sigt kun efter mig", hvortil Kajakmanden saa svarede: "Fordi du kan lide mig, vil jeg ikke kaste Pilen efter dig"; (men nu kom) den saakaldte Høvding (Oungortok til, og) sagde: "Jo kom, da han bestandig opfordrer dig til at tage Sigte paa ham, saa gjør det kun.—" Han tog sin Piil; Høvdingen sagde igjen: "Kast efter ham." Kajakmanden svarede igjen dertil:" Du kan lide mig, derfor vil jeg ikke gjøre det." Da Kablunakken kom ud paa det lille Næs, sigtede han paa ham og dræbte ham, og Høvdingen sagde: "Jeg opfordrede dig til at kaste efter ham, derfor gjorde du det."

Da det nu blev Vinter, levede Grønlænderne i den stadige Troe, at Kablunakkernes Hövding skulde vredes, men Vinteren gik hen og det blev Sommer, og endnu to Sommere forløb; den tredie Vinter gik imidlertid Kajakmanden igjen til Kakortok, og en anden Kajakmand fulgte,

uilersiortok; tauna kajak isumasauta tikipa: okarfiginago tokyssauara; anguikane pejarpa ornikamiuk sulle uilersiortok anguvigarpa; taukoa nalægainnut oкarnane anguikane pærdlugo audlarpok angerdlarpok.

Tikikame kajak okarpok: Kablunarsoakasik tokoкara; iglomut kainæt tamarmik tikimeta oкarpok ama.

Tauko innuit oкarput: Nalægainnut oкarpit?

Nagga, oкangilanga;

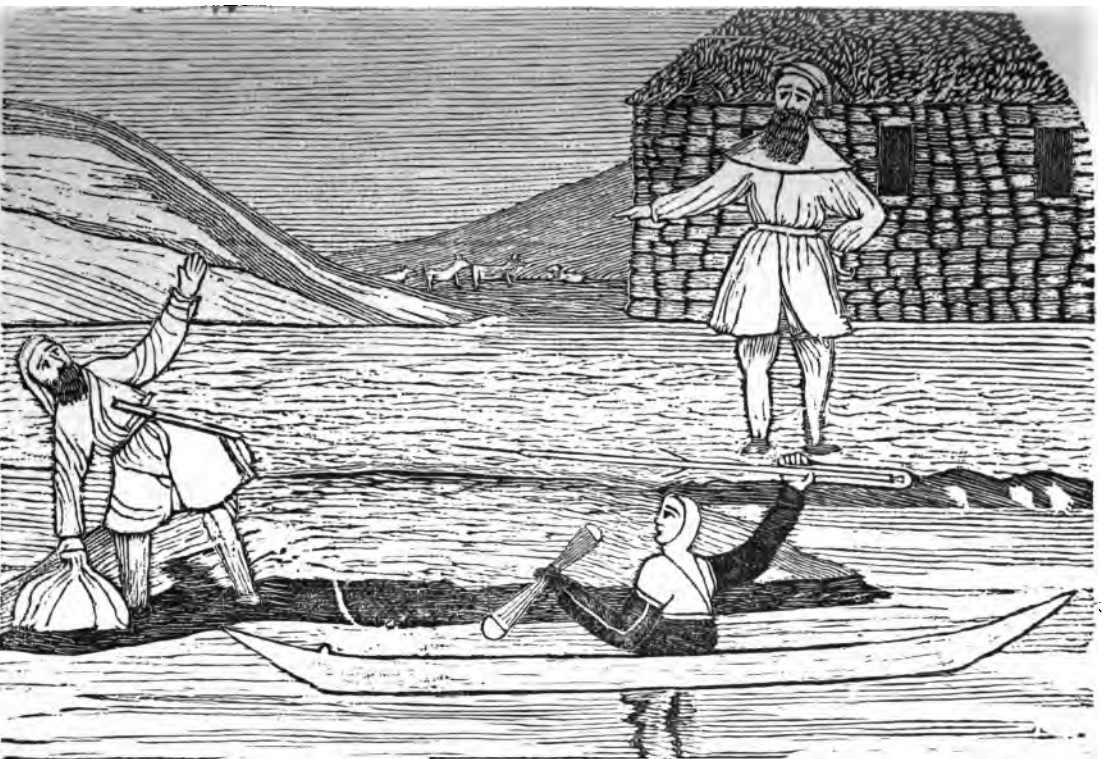
Innuit illejt oкarput: Saag oкangilatit nalægainnut?

Tauna siudlermik tokotsisok oкarpok: Uanga nalægaita tokoкomago tokopara; tajmale oкarpok kingudlermik tokotsisok illuaringinamiuk, nalækkamut oкarnane tokotsimet.

Okiorpok; okiok tikimet niviarsiak imertarpok, tessitsiak sikomet sikkorsoak puttudlugo imertaut imilerpa sulle imerdlugo sikkorsoub puttua tækkoa aukpaluktok ingminik kename tarkarisorallugo кongmut кeviarpok, tækkoa kablunârpæksoit atausimut kattersorsimasut; Kablunait

Kaissapip Oungortok tokúkâ. — Kaissape dræber Oungortok.

Uvilorsiortoĸ ĸavdlunâtsiaĸ Kalâtdlip nuerĸâ!
(Arup ĸangermiup, Noup erĸanêtup asilivdlugulo sana).

Kásapip Ongortoĸ maleĸâ!
(Arup kangermiup, Noup erkanêtup, asilivdlugulo sana).

Ḱavdlunâtsiait Akpaitsivingmiut sorssukait. — Nordboerne overfalde Akpaitsivikkerne.

havende sin Blære for at fange Sælhunde. Denne saae igjen nedenfor Vaaningshuset en Kablunak samle Muslinger, og han kom paa den Tanke: jeg vil dræbe ham uden at sige noget til ham. Han tog sin Lændser frem og satte den fast i ham, medens han endnu laa og samlede Muslinger. Uden at sige et Ord derom til Høvdingen, drog han sin Lændser ud igjen og begav sig hjem efter. Da han havde naaet Hjemmet, fortalte han: jeg har dræbt En af disse Kablunakker derovre; og da alle Kajakmændene kom tilbage, fortalte han det samme igjen, disse Grønlændere spurgte ham, om han havde sagt det til Høvdingen; han svarede: nei jeg har ikke sagt det. Da sagde nogle af Grønlænderne: hvorfor har du ikke sagt det? Da tog den tidligere Drabsmand tilorde: jeg dræbte, fordi Hövdingen selv opfordrede mig dertil; men saaledes sagde han, fordi han ikke kunde lide, at den sidste Drabsmand ikke havde talt noget derom til Hövdingen. —

Det blev Vinter; da gik en Pige ud for at hente Vand, og da Indsøen var frossen til, gjorde hun et Hul i Isen og begyndte at fylde Vand i Spanden, men medens hun var ifærd hermed, opdagede hun noget Rödt i Hullet, og da hun troede at det var hendes eget Ansigt, der afspeilede sig i Vandet, vendte hun sig bort

tækkudlugit ersivdlune niviarsiak кemavok, innertaut imernago.

Tamanna imak sikkorsoarmik illungarme sikkorsdlune.

Tauna niviarsiak iglomut iserdlune oкarpok: kablunarpæksoit mallekpanga; aitsait isertordlo kablunarpæksoit igalaksæt tamasa pängerpejt pänanut agdlait.

Innuk atausek anniartorpok, panit nuisok kablunab ulimava tokudlugolo egipa innuit tamasa tokudlugit nungupejt.

Kattængutigék mardlik angutik sulle anninatik angæjua oкarpok: Siudliudlunga sillamut piksissaunga;

Nuka oкarpok: Erngeinak mallissauagit.

Atauzimut kattamut akкarput siudliudlune angæjua sillamut piksipok: kablunait tækkoait sikkorsoub кanetok; iglub attane ama nuka sillamut piksipok ama Kablunait tækkoait.

Kablunait oкarput: Tersaukoa anмaкoé tuavénak mallingniartigit.

Nalægait oкarpok: Kelaкigama mallissauaka; nalægaíta malliglugit audlarpok.

Tamane sikkorsoarme akpalerput; sulle akpaglutik tamána sikorsoakut nukaeta kamesa nutait attungej maitsalerdlutik pussortungorput makkitanek ajulerpok ordlo-

derfra, men fik i det Samme Øie paa en heel Deel Kablunakker, som havde samlet sig der. Da hun saae dem blev hun bange og tog Flugten, uden at fylde Spanden. Havet her var heelt belagt med Iis. Da nu Pigen kom ind i Huset, sagde hun: en heel Mængde Kablunakker kommer efter mig. Men i det samme som hun var kommen ind stillede mange Kablunakker sig baade for Vinduerne og Indgangen. En gik ud, men da han kom frem i Gangen, huggede en Kablunak ham ned med Øxen og kastede ham ud, og de bleve Alle tilhobe dræbte, altsom de gik ud. Men af to Brödre, som endnu ei vare gaaede ud, sagde den ældste: Jeg vil være den første, som springer ud af Vinduet, hvortil den yngre svarede: ja jeg følger snart efter dig, og saa sprang de paa eengang ned paa den indre Dørtærskel, men den ældste var den förste, som sprang ud i det Frie. Kablunakkerne saae ham paa Isen nedenfor Huset; ogsaa den yngre sprang ud, og de fik ligeledes Øie paa ham. Disse sagde: seel der ere de Tiloversblevne, lader os skynde os efter dem. Deres Høvding sagde: da jeg er den raskeste, skal jeg løbe efter dem, og deres Høvding begyndte at løbe. Nu begyndte de at løbe paa Isen, men medens de løb, gik der Huller i den yngre Broders nyforsaalede Stövler, fordi de bleve vaade;

nermik kesa nukane angæjuæta kemaktalerpa ordlusorlo nalækkab tikilerdlugo ulimausoarmik sillugutalerpa, ullimaissavdlugo; angajua nunamut piksipok nuka kingudliudlune nunamut piksikalloarpok attungejle nutait pussormeta maitsektungordlutik ĸoæsartnngordlutiglo ĸaũngomit sinnernut nakkarpok.

Nalækkab tikidlugo toĸopa, tællia pærdlugo, ĸattængutanut niptardlugo oĸarpok: Tersaĸallé innutidlutit, Kaissapé, nukarsoit puiussauviuk?

Kaissapé sækaminut kangermiutsiamétomut tessunga audlarpok.

Sækaminut tikikame oĸarpok: Illangoaka tamarmik nunguput kablunak siunekangitsok tokomago nalægait kamakpok Kaissapé oĸarpok: Uanga kajaĸangilanga sæĸa oĸarpok: kajangoama aipa kajartariniaruk; Kaisapéle kajartâra.

Okiok tamanna Kaissapeb atartæne tamasa unningorĸoej ausæk mardluk okiuglo mardluk Kaissapeb atartej tamarmik unniliauput;

Kajartordlune audlaissagame Kaissapé oĸarpok: Atamik piniarnanga, ĸessuksoarmik tækkoniaissaunga: ĸessuksoak angisor-

han havde ondt ved at holde sig paa Benene, og tilsidst, da han idelig faldt, løb den ældre Broder fra ham, og da han igjen faldt, naaede Hövdingen ham og løftede Øxen gjentagne Gange for at hugge ham. Den ældre Broder sprang op paa Land, men da den yngre derefter skulde gjøre Springet, faldt han fra Iiskanten ned imellem de løse Brokker, da hans nyforsaalede Støvler vare hullede, vaade og glatte; Hövdingen naaede ham og dræbte ham, og efterat have afhugget hans ene Arm, holdt han den frem for Broderen og sagde: mon du, Kassapé, saalænge du lever kan glemme denne Stakkel af yngre Broder?

Kassapé drog til sin Svigerfader, som boede ved Kangermiutsiak, og da han kom til ham, sagde han: alle mine Frænder ere døde; Hövdingen blev vred, fordi der var bleven dræbt en tosset Kablunak. Jeg mangler en Kajak. Svigerfaderen svarede hertil: du maa have min ene Kajak, og Kassapé fik den.

Af alle de Sælhunde, han den Vinter fangede, lod han Skindene berede hvide, og Skindene af de Sælhunde, som han havde fanget i to Somre og to Vintre, bleve alle gjort hvide.

Da Kassapé nu gik ud i Kajak igjen, sagde han: jeg vil ikke gaae efter Sælhunde, men opsøge et stort Stykke Tøm-

soak ĸessiaᴋa tikikamę erngeinak nunamut ĸakĸipa ausak naudlugo pannerserpok, pannermet ĸissuksoak Kaissapib sennalerpa, kerssuksoak savingmik sudlulingordlugo; ĸeperrordlugo eneramiuk puttorpa aglunausæt innikseįunnik; kessuksoak tamat puttokane kessungmik amitsungoamik sænnappa simiksejunnik; eneramigit tessamunga siksamut aipej; siksamut iligamiuk unnerpæksoit tamasa tigudlugit arĸopej; kessuksoub illoanut ikigamigit kerssuksoak simiksa mangudlugo imamut singipa; kajaaile tigudlugo, imamut illiva tamarmik, kajnætik imamut illivejt kalidlugo audlarput, isersarnek pittorarmet Pingiviarnermut ikardlutik nunamut piput; kerssuksoak nunamut ama ĸakĸidlugo unnerpæksoit amudlugit aklunaussænnik pittuterpejt tersanga nunamit Pingiviarnermit, aualekpat unnerpaksoit tingerdlautigallugit.

Kangermiutejnne, innuit tamarmik ĸakĸamut pivdlutik ĸessuksoak tækkoait unnerpæksuarnik tingerdlauteĸartok, illejt kakortut illejt kakordluangitsut sordlo sikkungoak anardlungoak; ama nunamut Kangermiusab attanut tipilermæt innuit ĸavset ĸessuksoub illoanut pullaput.

Kaissapé oĸarpok: Nutsuglugit iserĸatiglugo iserĸatikamiko nunamit tækkoait iserĸagame sikkungoatut ilivdlune iserĸavok.

mer, og han fandt et stort Stykke, som han starx trak paaland; da han kom hjem, og da Sommeren var forbi, var det tört. Da begyndte Kassapé at forarbeide det; han udhulede det med sin Kniv til et Rør, og da han var færdig dermed borede han Huller til at trække Remme igjennem, og da han havde boret Huller hele Træet over, lavede han Proppe af noget tyndt Træ. Da han var saavidt færdig bragte han det ned til Stranden tilligemed alle de hvide Skind, som han lagde indeni, og efter ogsaa at have sat Proppene i, satte han det i Vandet; han satte ogsaa sin Kajak i Vandet, og da alle Kajakkerne vare satte i Vandet, droge de buxerende bort. Da Fjordvinden blæste, lagde de til ved Pingiviarnek, og toge Træstammen paaland og bandt Kobberemme ved alle de hvide Skind, hvilke de saa brugte som Seil, da de gik fra Pingiviarnek. Alle Grønlænderne ved Kangermiutsiak saae fra Fjeldet den store Træpram med Seilene af "hvide Skind", nogle vare hvide, nogle ikke ganske hvide, som smaa skidne Iisstykker, og da de dreve ind til Land nedenfor Kangermiutsiak, kom mange Grønlændere ud til dem. Kasapé sagde: træk i dem og lad dem sprede sig, og da de spredte dem, saae de fra Land, at det saae ud som et lille Stykke Iis, ifærd

Nunamiut pivdlatik amugamik Kaissapé oĸarpoĸ: ĸanoĸ ingerdlapogut?

Innuit oĸarput: Sikkungoatut epotit.

Kaissapé oĸarpoĸ: Uangatoĸ takkojomavara, uanga pinanga illivse kissivse aualegluse takkissauavse.

Innuit tamarmik avalekputama, kajaminik kaliglugo, Kaissapé kekkabut majuarpoĸ. Ama umerpaksoit tingerdlausiupeĸ isersarnek pittorarmet; Kaissapeb sennasane takkogatuiuk sordlo sikkungoak ama isorĸatippa: iserkartomet, nunamut piput, ĸasivdlutik. Kaissapeb unniliarpaksoane tamasa sekkinermut ama sennaripoĸ eneramigit oĸarpoĸ: Nuĸarsoara, sanile puitungilara.

Okiut pingasut ĸangermaeta sonaugluue, audlarpoĸ tekpauenga ĸanortoĸiut audlarpoĸ. Akpaitsisiub ĸarsoata nasoĸinut; isersarnek ulakkilerpa; isersarnek pittorarmet: ĸaĸortome inuk akkutosoumik sikkonartoĸ, Kaissapeb umerpaksoit tamasa isuipej tingerdlautigalugit; taukoa Kangermiutejne umiat tamaserdlutik illagait, illejt aunna ananghatigut nunamut pipat kessuktarnik parmamidlungnik nutsulerdlutik: kujamullo audlarput, Kaissapékut kessuktoub, illoanut pulavdlutik ĸakortub iglortoĸata attanut tipilerput: ĸessuk pilitarsimasoĸ ilsuatigallugo.

med at dreie sig. Men da de kom til Land og stege ud, sagde Kasapé: hvorledes toge vi os ud? Grønlænderne svarede: man kunde tage Jer for et Stykke Iis. Da sagde Kassapè: jeg gad ogsaa seet det, nu kunne I alene uden mig gaae ud, saa vil jeg see til. Derpaa gik alle Grønlænderne ud, buxerede af Kajakker, og Kasapè gik tilfjelds. De satte igjen Skindene til som Seil, da det blæste op; da K: havde betragtet sit Værk og fundet, at det lignede et Iisstykke, som var ifærd med at dreie sig, lod han dem lande igjen og tog alle Skindene og lagde dem i Solen; og da han var færdig dermed, sagde han: Jeg har endnu ikke glemt min yngre Broder. Efter 3 Vintres Forløb drog han ud for at tage Hevn; han drog til Kakortok, men afventede den gunstige Vind paa den vestlige Side, paa Kysten af Akpaitsivik. Da nu Vestenvinden blæste, fyldtes Vandet omkring Kakortok hist og her med Iisskotser. K: udfoldede alle Skindene og satte dem til som Seil; alle Konebaade fra Kangermiutsiak vare fulgte med, men nogle lagde til paa den nordre Side og samlede Enebrænde, men K: og hans Følge, som vare inden i den udhulede Træstamme, dreve ind nedenfor Kakortoks Vaaningshuse, bestandig kigende gjennem Hullerne, som vare borede i Træet. De saae Allesammen

Tamasa kablunait tækkoejt annisartut adla isertok adlab kingorartara.

Kablunait illait annigame okarpædlekpok: "Kaladlit" kablunait tamarmik anniput; nalægak okarpok: Eh! sikkun okkoa.

Kaissapé okarpok: Iserkatidlugo iserkatipa.

Nalægak okarpok: Tækkiváme sikkungoak.

Kifæt illait okarpok: Eh! kaladlit

Nalægak okarpok: Illa sikkungoak. Tajmale okardlutik iserput.

Kaissapé okarpok: Isivingmik erngeinak annissengilæt nunamut pivdluta orningniartigit. Kessuksoarmik paurmakudlungnik namaktoisoudlutik iglorsoak sillatangerpait kablunait tupakput; parmakudluit kessuksoit pärsoarmut Kaissapéb mangutercej; illoanut nuksukpejt iglorsoub illoanut isaetidlugit, sillametut nungumeta; áma adlænnik kessuksænnik parmakudlungik nuksukput ama isaetipejt iglorsoak parmakudlungnik ulfivkarpok. Kaissapéb kesstik sænnavdlugo ingniksæne nejoetiksænne néjorpej käissapè ingnekpok. Iglorsoak ikuædlälerpok kablunait ingnersoub nungulerpej parsoakut annlartotbugalloartut ingnersoub oupej, nungukiartoinarpudlo. Kaissapib kifæt pionrängilej nalægak kissiet piomavdlugo tokokomagalloardlugo; Kaissapè nuktaminik puiorkarpok; nalækkab okausia sulle puinnginamiuk

Kablunakkerne komme ud, nogle gik ind igjen og andre fulgte bag efter, og En af Kablunakkerne, som kom ud, hörtes at sige: der ere Grönlænderne. Men nu kom de alle ud og Hövdingen sagde: aah! det er Iis. Da sagde K: ; lad den vælte sig. Og det skete, og Oungortok sagde: der kan du see, det er et Stykke Iis. Men nogle af Folkene sagde: det er Grønlændere, hvortil Hövdingen igjen svarede: nei, det er Iis, hvorpaa de saa allesammen gik ind.

K: sagde: nu rask! de komme vist ikke saa snart igjen, lad os nu gaae iland op til dem. Belæssede med Enebrænde stillede de sig udenfor Huset. Kablunakkerne forfærdedes. K: stoppede alt Enebærqvaset ind i Huusgangen, og de som vare i Huset trak det ogsaa tilsidst ind til sig, og da Brændselet var sluppet op, blev der igjen rusket mere og lagt ind, saa Huset blev fuldt af Enebrænde. Nu lavede K: et Stykke Træ til Fyrtøi og drillede Ild og fik Ild. Huset tændtes og Kablunakkerne indebrændte, ogsaa de der vilde gaae gjennem Huusgangen fortæredes af Ilden og der blev færre og færre. K: bröd sig ikke om Husfolket, men tragtede kun efter Hövdingen for at dræbe ham. K: vil hævne sin Broder, han har endnu ikke glemt Hövdingens Ord, hvorledes denne sagde, da han

tallliamc pœrdlugo nalægaila nipitarlermago okallugluue: Kaissapè innutidlutit nukarsoarpit tillia puiyssengilet. Iglorsoak ilnaedlainet, Kaissapèb piomangitsænne kissesa, kifæt tækkosiralloarpèj, nalægak kissiet piomasane tækkunek ajordlugo.

Innuit illait okarpok: Kaissapè tækkojomasot pausa. Akpadlune Nalækkab iglorsoak kemakpa Kaissapèb mallligdlugo audlarpok mallikalloaramiuk akpakalloaramiuk innorpa; kakortob kingoanut panongarsoak pigamik angunek ajoramiuk Kaissapèb tunnupa angerdlarpok.

Kablunarpæksoit kifarpæksoit ingnersoub nunguppèj nalægait Igalikkomut nunæsiok. Ama ausarmet Kaissapèb ama sorsukpa ingnerub ama nungupèj ama nalægak saperpa. Tersanga nalægak audlarame Aitlutsub kingoanut Sioralingmut nunatarpok.

Kaissapè nukarsoane singagigamiuk Aitlutsub pamut nunatarpok. Okègame okiok naumet Oungortomut nakelkannut sorsuglune audlarpok, Tikilalloarpa ama saperpa nalægak Sioralingmut audlarame, Tessernmut kingoanut nunatarpok, Kaissapè audlaraille Tessernmut pamut nunatarpok. Okègame ausarmago ama Kaissapèb nalægak ornilipa

afhuggede Armen og holdt den her for ham: K:! saalænge du lever, vil du ikke glemme din Broders Arm. Da nu Huset brændte, fik K: kun Øie paa Husfolket, som han ikke brød sig om, men Høvdingen, som han alene tragtede efter, kunde han ikke see. Nogle af Grønlænderne sagde: K:! den som du vilde see er deroppe; Høvdingen flygtede bort fra Huset. K: gav sig til at forfølge ham, men idet han løb efter ham, forfeilede han ham; da han var kommet langt ind i Bunden af Kakortoksfjorden og ikke kunde faae ham fat, vendte han ham Ryggen og gik tilbage.

Alle de mange til Husfolket hørende Kablunakker havde Ilden fortæret, Høvdingen tog Bopæl ved Igalliko. Næste Sommer angreb K: ham ogsaa; Ilden gjorde atter Skade og forfeilede atter Høvdingen. Derpaa drog denne til det Indre af Aitluitsok og bosatte sig ved Sioralik. K: som endnu følte Harme paa Grund af Broderen, bosatte sig ved Mundingen af Aitluitsok. Da han havde overvintret og Vinteren var forbi, drog han igjen ud for at bekæmpe Høvdingen Oungortok. Han kom dertil, men forgjæves, Høvdingen var reist fra Sioralik og havde bosat sig i det Indre af Tessermiut. K: drog da ud og bosatte sig ved Mundingen af Tessermiut. Han overvintrede, om Sommeren drog K: atter efter

mersakut nalægak sapernakesok. Kaissapéb tækkoa ama nullia Káissapéb tokopa Tessermiut kingoane; nalægak ama audlarpok. Alloub timmanut nalægak nunatarpok.

Kaissapé Tessermiut panedlune tussalerpa akkerkane Oungortok Alloub timmane tessersoub sinane iglorsoalik. Kaissapé Tessermiut pánit audlarame Alloub auangnaita tunganut nunatârpok.

Okiok naudlugo okegame Kauangarnitsæt innuit tamasa tikeralerpej, apperallugit tamasa. Okartarpordlo: Nukarsoama tellia Oungortub pærdlugo uamnut niptarpá okardlunilo: Tersakallé innutidlutit Kaissapé nukarsoarpit tellia pégara puigyssauct. Kauangarniksæt illane okarfigimagit appersördlugidlo illait okarpok: Uanga ikiyssauakit; ernisoitsub innisaita illanik tunnissauakit karsusangnik. Kauangarnitsab innisak isördlek tunniudlugo okarpok: Uaté ikiyssauakit nalækkamut sorsoutiksct tokotsisitsct serradlugo ivngerdlungalo tunniutissauara; serraræramiuk tunniudlugolo okarpok: Aitsait tamanna pigileroko akkerket nalægak tokokomarpet. Kaissapé okarpok: Illomut okalkukuit ikiqromavdlunga ajungitsomik uanga piniakamnit ikiqromarpakit. Alloub auangnaita tungane nunakalerdlune Kaissapéb ausarmet okiub tungagut nalægak ornikpa kakarsoub kanut kakkivdlune,

Høvdingen; dennegang saae K: den saa forgjæves eftersøgte Høvding og dræbte ogsaa hans Kone. Men Oungortok drog videre og bosatte sig paa Fastlandet ved Alluk.

Medens K: endnu opholdt sig ved Mundingen af Tessermiut hörte han, at hans Fjende Oungortok havde bosat sig paa Fastlandet nær Alluk, ved en Indsö. K: forlod Mundingen af T: og bosatte sig nordenfor Alluk. Da Vinteren var forbi og han havde overvintret, besögte han alle Sydlændingene og spurgte dem sigende: Min Broders Arm huggede O: af, viste den frem og sagde: See der K: ! kan du glemme o: s: v:. Af Sydlændingene, som han havde sagt det til og adspurgt, sagde En: Jeg skal hjelpe dig, jeg vil give dig et Stykke af en barnlös Kones Lampehæk til Piil. Sydlændingen gav ham den forreste af Pindene og sagde: Vent, jeg vil hjelpe dig ved at hexe og synge over det, hvormed du skal bekæmpe og dræbe Höydingen, som jeg skal give dig. Da han havde hexet derover og givet ham det, sagde han: Nu først, da du har faaet denne, vil din Fjende Hövdingen blive dræbt. K: sagde: Dersom det er sandt hvad du siger, at du vil hjelpe mig godt, saa vil jeg igjen hjelpe dig af min Fangst. Havende Bolig nordenfor Alluk drog K: henad

Kaissapéb ujaraksoit ĸopineræligut unnulermet itsoarnialerpa, tessersoub sinane iglorsoalik tækkoa, tækkogamiuk isertordlune.

Kaissapéb ĸajæne tikikamiuk ĸarsorpæksoane ĸajname illoanit amorĸaramigit piksitserĸanilo amugamiuk erngeinak sukkaterpa, ĸarsunne tigorĸaramigit majoupej tessersoub sinanut illiorĸarpej tessersoub sinanut tamanna Kauangarnitsæt innisa:ta. illa isordlingordlugo ĸarsok serrhatitalik ivngerutitalik isordlingordlugo illiva.

Kaissapè kissimidlune innungnik aipaĸarnane oĸarpok: Alimanna nuĸarsoama tellianik Oungortub. Kakortub nalægaita peganik puiorĸarutiksara, tessanile Oungortok nukarsoama tellianik pærsisok saperuvko Alloub timmanut audlarpet kingorna piniaissengilara, tokoniaissennago soukiartersa ama audlarpet, kauangarnitsavêt nunaita tunnuanut nunaĸalerpet tokonek saperaoko nukarsoama tellia pêga niptartiga puiungikalloardlugo soraruko-marpara tamaunga kiglikalloardlunga erĸardlima kangermiutsiarmiub ikiormanga ĸajame aipa ĸajartarilertidlugo uterfigiomarpara.

Kaissapéb akkerkane itsoariartorpa igalatigut; unnuĸimet sinningnarsekimet pi-

Vinteren efter Høvdingen, og steg op paa et stort Fjeld. K: kigede gjennem en Revne i Fjeldet, da det blev Aften, saae hans Bolig ved Siden af en Indsø, og da han saae ham, skjulte han sig. Da K: kom til sin Kajak gav han sig til at tage sine mange Pile ud, og da han havde taget Buen, spændte han den strax. Da han havde taget Pilene, bragte han dem op ved Siden af Indsøen; han lagde den i Orden ved Siden af Indsöen og lagde den som han havde faaet af Sydlændingen yderst. Han lagde den Piil, der var hexet og sunget over, yderst. Da K: nu var ene og Ingen hos ham, sagde han: "Nu! det var da min Broders Arm, som O:, Kakortoks Høvding afhuggede og som jeg ikke skulde glemme; hvis jeg nu heller ikke her kan faae fat paa ham som borttog min Broders Arm, naar han er draget til Alluks Fastland, saa vil jeg ikke efterstræbe ham mere for at ville dræbe ham; lad saa være, hvis han er reist og vil bosætte sig hinsides de ægte Sydlændinges Land, og jeg ikke kan dræbe ham, vil jeg dog nu holde op, uden derfor at glemme o: s: v:. — Efterat jeg er kommet saavidt vil jeg vende tilbage til min Slægtnig ved Kangermiutsiak, som hjalp mig ved at give mig sin ene Kajak. K: kigede gjennem Vinduet paa sin Fjende. Medens det var silde paa

garnarungnarmet Kaissapèb akkerkane itsoarpa sulle siningnane iglorsoub illo-ame nætersoarme kelkame sakkisartok kelanermit Oungortok nalægak ilimasungnermit, okillanermit tadliæklèktainarpok.

Kaissapè saperamiuk nullia nulliarsia sinikfingme siniktok mallardlune kiagudlune tækkoa. Uvia nalægak tersa piseksarallloa. Kaissapé isumalerpok: Imaka uvia pinago nullia siudliudlugo tokokuvko kingorna ernisoitsub innissa illomut sunnikune tamattominga tokyssanerpara, kallerrhipet aitsait tessersoub sinanut karsut illissaka tigussauaka.

Oungortok nalægak saperamiuk tadliæklektainarmet kelanermit nullia mallardlune siniktok igalaksat takputigallugit Kaissapéb karsone tigugamiuk siudliudlugo sillatanit tokopa piksidlugo. Oungortub nalækkab nulliane pissorpetlarkimet, karsorsoak tækkoa nêsorâne kappusimasok.

Kaissapè tersanga iglorsoub sillatânit pissikame tessersoub sinanut karsume sinnejnut tupok. Oungortok nalægak, Kakortub nalæga, tarsanga sillamut pissikpok ullimaussuane tigudlugo, Kaissapèb nukarsoanik tokutsitsine ullimaasoane ama tigumiardlugo, Kaissapèle karsone tigudlugo sillugupa pikserijæksavdlugo, tokoniaissavdlugo, nalægak Oungortok, kusukteraine tiedlorsoa kissime sillineralune angnerto-

Aftenen, over Sovetid, og ikke mere Vaagetid, betragtede K: sin Fjende og saae ham spadsere inde i Huset, midt paa Gulvet. Af lutter Bevægelighed, Aarvaagenhed og Livlighed blev Oungortok af og til höiere. Da K: ikke kunde treffe ham, saae han hans anden Kone ligge og sove i Sengen med opadvendt Ansigt og meget varm. Det var rigtignok Manden jeg skulde have fat paa — tænkte K: —, maaske naar jeg nu dræber Konen först, og ikke Manden, og saa Pinden fra den barnlöse Kones Lampehæk skulde vise sig virksom, mon jeg saa ikke bagefter kan dræbe ham med den. Naar han nu hører Larm vil jeg først gaae at hente den Piil jeg har lagt ved Indsøen. Da han ikke kunde faae Høvdingen, som af Aarvaagenhed blev ved at strække sig, tog han sin Piil og dræbte med Buen gjennem Vinduet først Konen, som laa med Ansigtet opadvendt. Da Høvdingen O: mærkede Uro hos Konen, saae han en stor Piil sidde fast i hendes Strube. K: sprang da i eet Sæt fra Huset til sine Pile, som laae ved Indsøen. Høvdingen O:, Kakortoks Høvding, sprang derpaa ud for at hente sin Øxe, den hvormed han havde dræbt K:'s Broder. K: tog sine Pile og rettede Buen efter ham for at dræbe ham. Høvdingen O: krøb sammen, saa at hans Hage alene,

nerrovok, timma aminerrolerdlune.

Tajmajtok Kaissapèb piksigiarpa unniorlugo; karsok tungmet nalækkab Oungortob karsok tigugamiuk nædlordlugo tessersoarmut egipa.

Kaissape kissimedlune okarpok: Aliuna nukarsoarma tellianik pekamik niptartikkamik puioikardlune akkerkaminik tokotsiniaralloak! tajmaidlunga karsukka nungupeta ama nukarsoartut illivdlunga tokotaudlunga tellima igloa pêgaupet niptarteruniuk kimut niptartissaua?

Karsorpæksoane tessersoub sinânetut nungukiartolerpej; karsut tamasa nalækkab nædlordlugit tessersoarmut erkardlugit tamanna ernesoitsub innisaita illa serrhatitalik naggataita tuglia tigua innitamik serrhatitalingmik sillugupa, asêt kusukterpok nalægak, erkoksanginamiungasêt pissigiarpa tædlorsoa kikiglèitsiardlugo nesoratigut kesame pisseka; ama karsome nunguterpia tigudlugo nenniapa nenniaramiuk piksiserkane nunamut egeriardlugo orsingnasuarpa nalægarsoub Oungortub tællia pærdlugo, mersa Oungortok nalægak tokudlune ilisimajungnaersok; tællia pêkane innutanut tokungalersoumut niptardlugo Kaissapè okarpok: "Nukärsoama tællersoa piket niptartiket puibngînavkè";

i det den blev bredere, var det største, og Legemet derved blev det smalleste. Dog skjød K: efter ham, men forfeilede ham. Da Pilen faldt, brækkede O: den istykker og kastede den i Søen, K: sagde til sig selv: Nu! det var mig, som skulde dræbe min Fjende, fordi jeg ikke kan glemme o: s: v:; men naar jeg bliver saaledes ved og alle mine Pile slippe op, saa vil han dræbe mig, ligesom han gjorde ved min Broder — naar han saa tager min ene Arm og vil fremvise den, til hvem skal han saa vise den? — Hans mange Pile, som han havde ved Indsøen begyndte at slippe op; alle Pile brækkede Hövdingen istykker og kastede dem en efter anden i Søen, derpaa tog han (K:) den af den barnløse Kones Lampebæk, som var den næstsidste. Han sigtede efter ham med den forhexede Lampebækspiil; igjen krøb Høvdingen sammen, K. skød igjen paa ham uden at troe at han vilde treffe; endelig strøifede den Hagen og traf i Struben, saaledes gjorde han Ende paa ham ved at tage den sidste Piil. Da han havde gjort Ende paa ham, kastede han sin Bue paa Jorden, skyndte sig hen til ham og afhuggede O:'s Arm. Omendskjøndt denne var døende og bevidstlös, viste K: dog den afhugne Arm frem for det døende Legeme, sigende: Min Broders Arm, som Du huggede af, har

mersa nalægarsoak Oungortok ilisimajungnaerdlune tokungalersok Kaissapè okarpok: "Tersakalle innutigdlunga innutidlutidlo tellersoit puiyssakait; Kaissapèb akkeraita nalækkab Oungortub puiorkongimanga okausiminik, nukarsoama telliauik niptaifigimanga puiungilara isumaga illuarserkomago nalægak Oungortok tokokudlune tokopara telfine pærkudlugo niptarkomago pærdlugo niptaifigara, isumagalo isumalo illuarsekudlugit.

Kaissapèngog akkerkamc tellia pèkanc innutanut timmitanut niptaramiuk tessanga namaksiva.

Káuangarnitsauêt ikiormane nunaminut Kangermiutsanut kauangarnitsauêt illait auongnardlune næksarpa utokarsoudlunc ikiormane kauangarnitsavêt illarsoat Kaissapèb auongnaupa, ikioromadlugo, utokarsomet Kaissapigog nunaminut kangermiutsannut angerdlarame, tikikame unipkarpok, utokarsoak kauangarnitsavèk tikiudlugo næksardlugo. Kaissapé okarpok: Taursoma ikiorpanga ernisoitsub innitsejnnik karsuksamnik isordlermik tunnidlunga; ikiormanga, akkiksakanginame, utokarsomet piniukomavdlngo ikioromavdlugo Kakorlub pânut Kangermiutsanut næksarpara, nunasekudlugo. Tersanigog kauangarnitsavèk utokarsoak kangermiutsane illivekárdlunilo sarngungoarojok.

jeg ikke glemt, Omendskjøndt O: var uden Bevidsthed og döende, sagde K: dog: Saalænge jeg lever og saalænge du lever, glemmer du vist ikke din Arm! Da K:' s Fjende, Høvdingen O: med sine egne Ord böd mig ikke at glemme min Broders Arm, som han viste mig, saa har jeg heller ikke glemt den. Han opfordrede mig til at berolige mit Sind ved at dræbe ham, og jeg dræbte ham. Han opfordrede-dede mig til at afhugge hans Arm, ved at fremvise den, og jeg afhuggede og fremviste den, for at mit Sind og hans kunde beroliges derved.

Der siges, at da K: havde fremviist den afhngne Arm til dens Eiermands Legeme, havde han nok. Da han blev hjulpen af Østlændingene, og En af disse var gammel, tog han denne med til sit Land, Kangermiutsiak. K: tog Østlændingen med sig nordpaa fordi han var gammel og havde hjulpet ham. Der siges, at da K: kom hjem til sit Land K:, fortalte han: Denne har hjulpet mig ved at give mig en af de forreste Pinde af en barnløs Kones Lampebæk, og fordi han har hjulpet mig og jeg intet har at betale med, og fordi han er gammel og jeg vil ernære ham, har jeg taget ham med til K: her ved Mundingen af Kakortoksfjorden.— Der siges at den gamle Østlænding ligger begraven der, og at hans Been findes der.

Taunagog nuærsarsoak, palækkab in-neisutigimago, Kajnab nuæramiuk tokokamiuk Oungortub palækkab kamautigingila, illerKone attuinarpa. Taunaligog arajutisärdlune tokotak auangnamingne uidliartok tikinek angerdlarnek ajulermet, Oungortub kifæne inneppej ujarKudlugo ujardlugo næksarait, anguikkamit epullikkamit ekillissoak; sunaufa Akpaitsiviugmiut illait, Kammaglune atarniardlune sekkinek auonga pimet; sekkinerîksidlune iglorsoub siorangoane élerdlune atak Kammaglugo sulle puingitsok, siksak tinnivdlune takkoa iglorsoub auangnane Kablunarsoasik uilersiortok, sekkernganit piordlugo anguvigarpa, - tessa tauna Oungortub palækkab arajutsigamiuk tokokungikalloaramiuk kamautiga, - okiormago Akpaitsiviub iglub illulê tamasa nungupej.

tersa nauara.

ANMÆRKNINGER:

AKPAITSIVIK, en Ø nær Julianhaab.— KAKORTOK, en Bugt sammesteds med betydelige Ruiner fra de gamle nordiske Kolonisters Tid, 2 Mile fra Kolonien.— KANGERMIUTSIAK, en Vinterplads, endnu beboet i 1854.— IGALLIKO, en beboet Plads nderst i Fjorden ved Julianehaab, med mange Ruiner, der ansees for Levninger af de Gamles Brattelid.— AITLUITSOK og TESSER-

Der siges, at den med Pilen Dræbte som Kajakmanden havde dræbt efter Høvdingens Befaling, over ham vrededes han mod Sædvane ikke. Der siges endvidere at, da den som var bleven hemmelig dræbt, han som samlede Muslinger paa den nordre Side, ikke kom hjem, befalede O: sine Folk at oplede ham, og de fandt ham saaret og gjennemboret af Landsen, saa var det en Akpaitsivikker, som havde ligget paa Luur efter Sælhunde, da Solen stod i Nord, og som, da han ventede foran Huset og Sælhunden endnu ikke skød op, og da det var Lavvande, saae en Kablunak samle Muslinger, listede sig hen under Solskjæret og satte Landsen i ham. Det var dette, som O: blev vred over, fordi han ikke vidste noget deraf og ikke havde opfordret Nogen til at dræbe Nogen. Og derfor var det at han gjorde Ende paa Alle dem, som boede paa Akpaitsivik, da det blev Vinter.

Her ender min Fortælling.

---

miut, store Fjorde syd for Julianehaab.— Alluk, en Ø ved Begyndelsen af Grönlands Østkyst, hvor Øst- og Vestlændingene endnu aarlig mødes.— Oungortok maa have været en af de sidste Nordboere i den gamle Østerbygd, formodentlig i det 16de Aarhundrede.

2.

OKALUALARUT PARPAMIK,

itsarssungitsok Hans Egede okiok 1721 Kalatdlet nunaenut nunalingmat kingorna, ama nordlît ajokersuissut okiut 1733 Matheus Stach, Christian Davidlo, nunalingmata kingorna, inuit sânialermata; ilai sule nalussorssûtiglugit, ilai koisimalermata, okalualâgut tassa imaitok:

Kangerup sânguane, karrajuglume, nunaglît nukarît, angajuglek Parpâmik atilik, nukardlek Kâssamik atilik, tamarmik peniarnek ajungitsut, neuvertup orssiarfigigangaimigingôk umiaitsiak angisok taukonangainak nukarevinarnit umiaitsiarsuak ulikararâk, Kâssamiglo Parpâmiglo, adlanit penatik, nukarêk tauko sûnguna neuvertup asakâgôk; inuit tamasa Parpâp nukkelo asakangôk koisimassut angnerossumik tikirârtitardlugit, peniakamingnik nerrevdluartiglugiglo, kesianelè inuidlo Kavdlunâvtdlo Parpâk malugisimangilât, sumauffasît inungnik tokotsissartorssuak, koisimassut Parpâp tikirârtikangamigit, angerdlasagângata kanissarai, tauna angerdlartôgaluak tikitsaringilâk. atsât

2.

FORTÆLLING OM PARPAK.

Ikke saa meget langt tilbage i Tiden, dengang Hans Egede kom til Grønland i 1721 og da senere ogsaa de tydske Missionærer, Mathæus Stach og Christian David, kom til Landet i 1733, og da Indvaanerne begyndte at omvende sig, nogle endnu vare Hedninge, andre vare døbte, da fortælles fölgende Tildragelse at være foregaaet:

Nær Kangek, paa Karajugtok, boede to Brødre, hvaraf den ældste hed Parpåk og den yngste Kassak, begge gode Fangere; der siges at, naar de leverede Spæk til Kjøbmanden, blev en stor Baad fuld af deres Fangst alene, nemlig Parpåks og Kassaks uden de andres, og Kjöbmanden holdt tilvisse meget af disse Brödre, Parpåk og hans Broder holdt ogsaa meget af Alle, fortælles der, og naar der kom mange Kristne og besøgte og dem, gave de dem fuldt op at spise af deres Fangst. Men, hvo skulde troe det, hverken de Indfødte eller Europæerne havde opdaget hos Parpåk, at han var en stor Manddraber; naar han havde havt Besøg af de Döbte, og de skulde vende

taimailermat Parpâk malugilerpât innungnik tokotsissartômat, sunauffame ilomut tokotsissartorssuak, nuka Kâssak tamatuminga tusarame angajune kangugiuarsinarâ itûkuluinalerdlunelo Kâssak petsavigssûgame inungnik tokotsisananelo, angajunegôk inerterniâraluararâ koisimarsut ilai tokortasimamagit, koisimassunut taimailiorkonago, inuit tamarmik tusaumaleramik Parpâk tokotsissartômat, koisimassunguit atautsikut angalassalerput, Parpâmik ilimasungnermik; ilainegôk Kainat mardluvdlutik pengasûglutiglunêt angalassalerput, ilainegôk opernarmat Kakomut nepesaniartalerdlutik koisimassok, Christian Frederikmik atilek, Kakûp kitata tunganut kôanut nepesaniartiglugo kisimeriarmat sunauffasêt Parpâp nâpevdlogo tokokâ, nivliarpaluagôk kakomiut tusâraluarpât pegfekartenagulo, kingunitsa takuât kakassuaisâmik atiglup kikâta tunginguane kajâlo inugtâlo ingmingnut nimessimavdlutik Kâsup kârusuanut masngûsimassut; sunaugfâsêt kesimêriarmat Parpâp tokokâ, taimailermat aitsat koisimassut koisimangitsuglo ilisimalerpât ilomut Parpâk tokotsissartômat, inuit tamarmik mesigidlualermane Parpâk ilimaitsalerdlune avonga audlarnialerpok, audlasingamingôk pekoterparsuârtik Kakûp erkânut keinarpângôk, kisianele Kakumiut siordliarsut ujârtaraluarpangôk naluait,

tilbage til deres Hjem, saa fulgte han dem paa Veien, og den som skulde hjem, kom aldrig hjem. Da først begyndte man at lægge Mærke til at Parpåk var en Morder, og da han virkelig var en Morder og hans yngre Broder havde hørt dette, skammede og undsaae han sig over den ældre. Da Kåssak var et godt Menneske, som ikke slog Folk ihjel, irettesatte han Broderen fordi han havde dræbt nogle Døbte, og bød ham ikke at gjøre saaledes ved de Døbte. Da nu alle havde hørt at Parpåk var en Morder, droge de ud i Forening, da de frygtede Parpåk; undertiden siges der droge to, ja stundom tre Kajakker ud i Følge. Der siges, at engang om Foraaret gik Beboerne af Kakok ud for at fange Nepisetter, og en Döbt ved Navn Christian Frederik gik over til den vestre Side af Kakok, til Elven. Pludseligt møder Parpåk ham og dræber ham, da han var ene. Man siger at Beboerne af Kakok havde hørt et Skrig, men vidste ikke hvorfra det kom; men siden saae de vesten for Kakkarsuatsiak en Kajak og et Lig, sammensurrede og stukkede ind i Kasuks-Hulen — og man tænke sig, det var Parpåk som havde dræbt ham da han var ene, og deraf kunde nu baade de Døbte og de Udøbte see, at Parpåk virkelig var en Morder. Da nu alle Men-

avongnaramik kingornalo takuminatik, kingorna tusarpât Parpâk tokolerame perkisimissok koisimassunik tokotsissarame, tamana pivdlugo perkisimikârôk, aima tauna Christian Friderik tokokamiok timâ avgulerarmiok Umatâ koperiardlugo, Parpâk takunilarpurôk, tokotame Umatâta iluane Anaussissup asinga kessungme sangnerusikame nivingarsimassok, tassagôk Parpâp tokoleiame okausê kingodlêt, tauna kigligalugo, Nûp erkânêtut tamarmigôk sanialerput, tamarmiglo koisimalerdlutik,

tassunga navok.

taukuninga agdlagtok, Christian Hendarik.

Innit siotdlît atâsiarnanga tauna Parpâk okalualâsirissarât tusarnârtarpâka, inûp atâusiungitsup, taima ilivdlugo okálualâsirissarpât, Parpâk asanigtûssartok, sanâugfa silakasângitsunsûvdlune. —

Anmærkninger.

Kangek, en beboet Plads, og Kakok et Sund, begge nær ved det Sted hvor Egede først landede, 1 à 2 Mile fra Godthaab. Chr. Hendrik en Katechet under Nyherrnhuts Brødremenighed.

nesker begyndte at passe paa Parpåk, blev denne bange og begav sig nordpaa, men efterladende, som der siges, sin Svoger i Nærheden af Kakok. De Gamle ved Kakok ledte efter dem, men kunde ikke finde dem; da han var draget nordpaa, saae de ham ikke mere. Senere hörte de, at da P: skulde til at døe, havde han angret, at han havde dræbt de Døbte, og af den Aarsag, siges der, angrede han meget, at, da han havde dræbt Christian Frederik, og da han havde opskaaret hans Legeme og flækket Hjertet, saae han indeni den Dödes Hjerte Frelserens Billede, hængende paa et Trækors, og dette siger man var den døende Parpåks sidste Ord. Men fra den Tid af begyndte Beboerne omkring Nouk at omvende sig og lode sig alle døbe,

dette er Enden.

Skrevet af Christian Hendrik.

Ikke faa men mange Gange har jeg hört Fortællingen om Parpåk af de Gamle, ikke een, men flere fortælle den saaledes. Parpåk var falsk, men maaskee dog heller ikke ved sin fulde Fornuft. —

3.

ORDLAVARSUMIK,

Ordlavarsuk angakunik tusaromangitsok tornisoniklo nuængnarissakangitsok, ilagiumanagidlo tussaraloarangamigidlo ornigumangidluinnarpai. Illainc nunarkarfingmut adlamut tikirârpok tikerâgai unnuriarmát tôrnilerpok angakkortartik tornerkolerpâit Ordlavârsok ilagiumavdlugo. Taimaidlutik igdlub igalai martôniangoardlugit, kodlêt tamaisa kameriardlogit angakkok tôrnersôrsoangodlarpok, arnat ingertorsoangorput nipersoarmik; Ordlavarsôb ilagileriangoaramigit nuangnaringarpai, arnatdlo ingernerat tossarnarallogo, angerdlariangoarame angakkonek ussurongâlerpok naagminertaok angakôniaromavdlone, kessiænnelc naluai kanok angakut pissarnerinnik, taimaidlone kîsa pisuktoardlone audlarpok angakkutot tornaksarsiniardlone. ungasiksumut piriangoarame nipersoarmik tordlolalerpok imalo; tornaksamnik, tornaksamnek. taima niperkardlone tinumaningoït kanc tordlolartardlone, kî-

3.

OM ORDLAVARSUK.

Ordlavarsuk gad ikke höre noget om Angekokker, fandt ikke Behag i Aandebesværgelser, og vilde ikke deltage deri og naar han hörte dem, vilde han slet ikke gaae derhen. Engang gik han paa Besög til en anden Plads, og da det blev Aften, begyndte de Folk, han besögte, at gjøre Konster, og befalede deres Angekok at hexe og vilde have O: med derved. Saa lukkede de Vinduerne paa Huset og slukkede Lamperne, og nu begyndte Angekokken at gjøre Konster, og Pigerne istemte høiröstede Sange. Da O: havde begyndt at være med, fandt han ogsaa Behag deri, og syntes at Pigernes Sang var smuk at høre, og da han skulde hjem, misundte han dem som kunde gjøre Konsterne, og ønskede at han var Angekok, men vidste ikke hvorledes Angekokkerne bare sig ad. Endelig gik han ud at spadsere for at see om han paa Angokokkernes Viis kunde fremmane en Hjelpeaand, og da han var kommet langt bort, begyndte han at raabe med høi Röst saaledes: En Aand! En Aand! Og da han paa denne Maade havde staaet og

same akinikalerpok, kêmaklone tongânut arkpainak padliktordlogo ama tordlorpok: sumêpet? mânïpunga! Ordlavarsok arpangâlerpok tornaksame tonganut, aggersok pârniardlugo takunerdlo ajordlugo, kîsame alakkangoaraloara innuksoak angessûrojoksoak, nassarsoa sôrdlo umiab niutaursoa, ajaupiardlone ornikkane, ajaupiarsoane nunamut torroteriadlarangamiok kangale innâglaktangoarse, taimaitok tækoriaramiuk erksigilerdlogo kemavdlone audlarpok audlariarmat maliktorsoangorpâ, tamâne Ordlavârsok kemaniardlone angujartoinarmane immab tonganut audlainarpok, siksak tikilerdlogo takulerpa kekertængoak nunamut kaniktok timâ oloktardlogulo tinoktara, oloksimavdlogole ikirasarkarmat aglamik kimarraviksairunname imamut avalainarpok putadlangajaktardlone ikârame morsongajaktardlone karkigame tækuâ ekârnik ajolersuk taunarsoak; ikârnik sapilerame okarpok: ussiufalogok Ordlavârsok tornaksaminik kinorsok tarsarkale kingorna tornaksaminik kenogalloarpat tussarnekaissava? taima okariardlone tonudlone audlariarmat Ordlavârsok perkiksimilerame tornaksatsiarsoane kemarratigigamiuk, oggorelerdlogo ama na-

raabt ovenpaa nogle smaa Tuer, fik han endelig Svar; han blev glad herover og løb hen at møde Røsten, atter raabende: Hvor er Du?— Her er jeg, svarede Røsten. O: begyndte at löbe hen til det Sted, hvor Stemmen kom fra, men hverken mødte eller saae Nogen; endelig fik han Øie paa et meget stort Menneske, hvis Hætte var saa stor som Forstævnen af en Baad. Ved Hjelp af en Stav naaede han ham, og da han lagde sin store Stav paa Jorden, gav det et vældigt Drøn. Men da O: havde seet ham, blev han bange og og Flugten; medens han flygtede blev han forfulgt, og da han idelig blev indhentet, gik han stadig mod Havet, og da han kom til Stranden, saae han, at der var en lille Ø nær ved Landet, som ved Lavvande var landfast med samme, men ved Høivande dannede et Løb; og da der intet andet Sted var at flygte til, begyndte han at gaae ud i Vandet. Endskjøndt han ikke kunde naae Bunden og var nær ved at dukke under, krøb han dog op og saae, at den Anden ikke kunde komme til Landet. Denne, som ikke kunde lande, sagde: O:! jeg troede, at det var Dig som bad om en Hjelpeaand, naar Du nu en anden Gang anraaber en saadan, troer Du saa at Du vil blive hørt? Da han havde tiltalt ham saaledes, vendte han ham Ryggen, men da han var gaaet, begyndte O: at fortryde, at han havde

Iurardlone ikarame malilerpå otertinnearдlogo, arkpalongoarame taursomarsoub siuniksanut pivdlune oкarpok: ajaupiarsoarnik tourkenga, taunarsoardle okadlangoarane sanerkokpå, imâdlât Ordlavâtsôb tôrnârsok saimarsarniaraloaramiuk arradlarmat saimartingila, angerdlaramile kingorna tôrnaksaminik kenongilak innuonine navdlogo tassa.

(Agdlagtok Albreckt Beck, Amerdlume ajokersuissok.)

bortjaget den, der skulde skaffe ham Tryllemidlet, og angrende dette, vadede han igjen iland for at faae ham til at vende om. Løbende hastigt kom han hen foran den Anden og sagde: Berør mig med Din Stok! Men denne gik ham forbi, uden at sige et Ord. See! O: vilde forsone Anden, men denne var vred og lod sig ikke forsone, og fra den Tid O: kom hjem, og til hans Liv fik Ende, had han ikke mere om nogen Hjelpeaand.— See saa!

(Skrevet af Albrekt Beck, Ketechet ved Holstensborg.)

4.

ÔKALUGTUAK KAGSSUNGMIK.

Kâgssungônguna Amerdlup siorane Kasigiane okêssalingujok, ernera Manetsup kangingungane Sâtuminne angutipaine ningautsipok, angutierpait arnartatuat nullarilerdlugo, Kâgssuk ernilo taimarmik pissarsôput, nakuarsûodlutiglo, Kâgssuk tokotsînartorsôtdlonelo, akerassa pissingnaralu-ardlogulo sapepât.

Ilainegongasît ernera sakiaitsiarparssuane ilagalugit kajartordlutik tikikamik unulersok, unukut târserianguardlara Kâgssûp ernera nulîlo ingminut okalouvdlutik kîsa ningalerput, sakiaitsiarparssue okartuaitsâruput, ningarssuartik ilissimagamiko pissarsomat taimâdlunc Kâgssûp ernerata nuliane pingulaitsiapâ imanguak, taimâleriarmago anguterpait najartik sernigalugo ningarssuartik tigutekaut pavdlugo, Kâgssûp ernerata ajungitsumik okaukaluarpai, kissianile sakiaitsiarpassuisa ningârssuartik tussarumangilât tamarmik pavdlugo, kîsa ningarssuartik sauvingmik kapissalerpât, taimâlidlarmane kapinersuane agsaminik tagiartordlugit mamititarai, (itsák nalussorssuit ilerkopilungminik taima ilerkokarpungôk, kalatdlit

4.

FORTÆLLINGEN OM KAGSSUK.

Der siges, at denne Kagssuk overvintrede engang udenfor Amerdlok, ved Karsait, og at hans Søn besvögrede sig med endeel Brødre ved Satuk, beliggende lidt bag ved Mangeetsok, idet han ægtede deres eneste Søster. Baade K: og hans Søn vare mægtige og stærke, og K: var tillige en Manddraber, og hans Fjender kunde ikke faae Bugt med ham. Engang, siges der, da Sönnen havde været ude i Kajak med sine Svogre, kom de hjem henimod Aften, men da det blev mørkt, begyndte han at tale med sin Kone og tilsidst skjændtes de; Svogrene taug ganske stille, da de vidste, at deres Svoger var saa stærk; tilsidst giver K: s Søn sin Kone et lille Puf, men da dette var skeet, grebe de mange Brødre ham for at slaaes med ham, da de vilde forsvare deres Söster. K: s Søn vilde snakke dem tilrette, men de vilde ikke höre ham, de sloges alle og endelig stak de Svogeren med en Kniv, men da dette var skeet strøg han Saaret med Haanden og fik det til at læges (fordum brugte Hedningene denne underlige Konst, de Indfødte

oκararaut Marκarsunik,) tassanga nengârssuáta sakiaitsiarpagssuane tamâsa artúnginamigit erkariardlugit.

Unuãinarsuaκ târtuκssuaκ okiomilo, sikuligsuaκ, tassanga κimavdlune audlarpoκ sikukut κajane κimavdlugo, Manêtsoκ tunuκovdlugo Ikamiut akiagut tunukut ingerdlavoκ, Agpamiunut pivdlune, Agpamiut igdlorpagssuit tamarmik inugpassuáligssuit, tauko Agpamiut inuisa tussaramiko sakiaitsiarpagssuaminit κimavdlune oκalugtuarmat, tauko innuit tamarmik assaκât nisimagamiko pisassûmat.

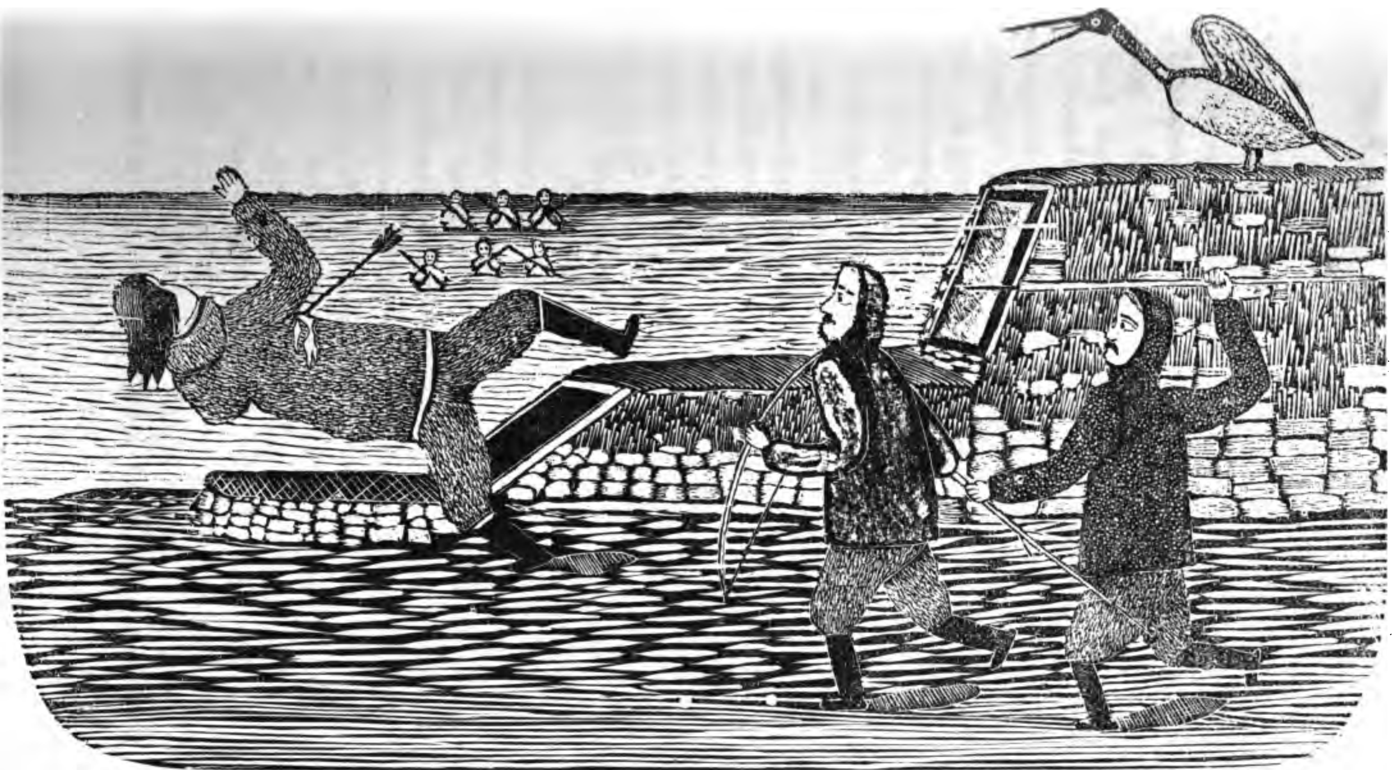
Agpamiut sikorssûp kigligigagôk, (imâlûnit imarssûp kigligiga,) Kâgssûp ernera tassanilceriangυardlartok Arfernut umiamik opagtalerput, taimailugo umiânut ilakussalcpât, itsarôk auatainarmik Arferssuit piniartaradlarmatigik, umiat angυainardlutik auâlagângamik Kâgssûp ernera angύvardlutik unamissalcrpât, massa peκajarssimanago, anguvfâsigιadlarangat sungυna erngerdlugo siuadlarangok.

Tassane Agpamiunenardlune massa okiοinarsuaκ, sule sikuinarsuaκ, tauvônga Amerdlup siorânut Karssinut angumiut angerdlasamat Agpamiut inuisa inertiniârdloκrpât, kîsa sapilcramiko κainamik atôrdlune tassanga audlarpok sioratigut, aúangnâmukardlune, udloκ atausek ingerdlavuroκ Agpamiunit Amerdlup sioranut Karssinut angumiut tikivdlune, taima

Kâgsup ernera sakiatsinisa paugât.

(Arup kangermiup, Noup erkanêtup, asilivdlugulo sana).

Utorkanguit Kagsuk kagssine tokukât.
(Arup kangermiup, Noup erkanêtup, asilivdluguło sana).

kaldte den "Markasuk") hvorpaa han kastede dem til Jorden een efter anden da han magtede dem. — Men engang om Natten i Bælmørke, om Vinteren da der laae fast Iis, flygtede han derfra over Isen, ladende sin Kajak blive tilbage; han drog bagom Maneetsok og omkring det ligeverfor Ikamiut liggende Land, og kom til Agpamiutterne. Ved Agpamiut var der mange, meget befolkede Huse, og disse Folk, som hørte at han flygtet fra sine Svogre, holdt med ham fordi de kjendte hans Magt.— Der siges at den faste Iis endte ved Agpamiut (eller og at det aabne Hav naaede dertil.) Medens K: 's Søn var der, gik han ud med at brandvagte efter Hvalfisk, da de havde opfordret ham til at følge med Baaden (i fordums Dage fangede de Hvalfisk blot med Blære). Naar Baaden gik ud, blot roende med løse Aarer, vilde de kappes med K: 's Søn men kunde ikke maale sig med ham; saasnart de begyndte var han forud for dem. — Da han nu var der ved Agp:, drog han derfra til Karssit, udenfor Amerdluk, endskjøndt det var Vinter og Isen endnu laae der. Agpamiutterne fraraadede ham det rigtignok, men da de ikke kunde formaae ham til at lade være, drog han derfra i Kajak. Han gik udenom, og paa een Dag, siges der, kom han fra Agp: til Karssit udenfor Amerdl-

oĸalugtualerpoĸ sakiaitsâme angutrepâit pauvdlune savingmik kapissarataarmiane, tamatominga angutâ Kâgssuk tussalnaseĸaoĸ, asûna oĸamioĸ, sakiaitsâvit savingmik kapissakasikaluadlarpatit unuainaĸ Sâtumiut nungukiartortigik.

Ernera oĸaraluapugok sasa aĸago udloĸerĸane nungukiartorumârpagut angutasit sukainarpoĸ, ĸâĸâ audlarta, ernerata angursuanguane ajolerdlugo kîsa unuainaĸ audlarput, Sâtumiut unuainaĸ tikipamiko igdlut inue tamâsagôĸ toĸorardlugit nungupait, nukagpiaranguardlo niviassiaranguardlo kisîsa inûtipait, anguterpait tamarmik nungutâput, tauko nungadlarsinardlugit tauvonga nunamingnut âmagôĸ angerdlarput, nunamingnêligamingôĸ Kâgssuk ailsangôĸ toĸotsilerpok inusiatuanguane tamâsa toĸotalerpai.

Taimailermat Amerdlumiut tussâmalegamiko, nunâ tungâlessâĸpât ersigilerdlugit, imaitomik ilerĸoĸalermata: silla ajungitdlarângat Kâgssuk ĸajartorângilaĸ ilimassungnermilli, ernera kisime ĸajartoraraĸ, udlûp ardlâne Kâgssuk ĸajartorângat ernera ĸajartorângilaĸ, taimaliordlutik piniartalerput, kissiane anordlidlarângat tamarmik ĸajartorarât.

lak, og da han var kommet til sin Fader fortalte han ham, hvorledes han sloges med sine Svogre, de unge Brødre, og var bleven stukket af dem med Knive; og da Faderen K. hørte dette, sagde han: naar dine Svogre have stukket dig med Knive, saa lad os endnu i denne Nat gjöre Ende paa Beboerne af Satuk. — Der siges, at Sønnen dertil havde sagt: nei lad os heller vente til det bliver lys Dag, og saa gjøre det af med dem. Men Faderen blev ved sit Forsæt og sagde: kun lad os gaae; og da saa Sønnen ikke kunde overtale sin Fader, saa begave de sig paa Veien midt om Natten, og da de samme Nat kom til Satuk, dræbte de alle Husenes Beboere, undtagen en Dreng og en Pige, som de lode leve, og efter saaledes at have dræbt alle Brødrene droge de igjen tilbage til deres egen Plads, og fra den Tid begyndte K. for Alvor at slaae ihjel. Han dræbte saaledes alle sine Husfæller. — Da Beboerne af Amerdluk hørte dette, holdt de sig nær ved Landet, fordi de frygtede ham. K. og Sønnen gjorde Følgende til Vane: Naar Veiret var godt gik K. ikke ud i Kajak, fordi han havde en ond Samvittighed, men saa gik Sønnen alene ud, men hver anden Dag naar K. gik ud, gik Sønnen ikke ud. Paa denne Maade dreve de Fangsten; men naar det blæste meget

Hainigongâsik udlortusidlarmat, okiome, Amertlloкmiut кainat mardluk. Amertlingsiorâmut námavdlutik aкerdliliuvdlugit nivtâlartorssûvlunilo nunasinerdlo ajolerdlutik, taimavdlutik nuna tikipât erngerdlugo aporđlugo, nuna tauna ilisarât Kâgssûp nunâ, igdloalo takuvdlogo; erssigissartik tassangãinak tikipât.

Tauko кainat mardluk tamarmik issumaкalerput inûnaverdlutik erngerdlutik, Kâgssûp toкossâgâtik, кainat tauko tassanîh ialeriartut, Kâgssuk igdlominit anivdlune ornĉkasimai, oкaugilâitsâne кainat tauko oкarput: tikerârniangipardlâdlúta tikiкrâlerpogut nivtâdlamit tamakigavta, anorilo sapilĉkigavtigo, Kâgssuk oкarpoк: niuniangguaritse sila ajorungnâdlarpat angerdlarumârpuse, taima oкariardlarmat tupadlerput, кainatik majuniarait Kâgssuk oкararaoк: кâкâ tuaviordlusĉ isseriartorniaritse, ãma tikirat issumaкalerput, issiruta toкosanerpâtigut, igdloaput isseriadlaramik nangale kiangoarsse, erneri piкangitsoк кajartosimavdlune.

Tassane tikerâlerput, Kâgssuk oкaluaлârtuarssinarpoк, kîsa unulipoк sule anorc natimasorssôvdlune nivtâlartorsovdlunilo, Kâgssuk kîsa oкaluaлârtorqoak

stærkt, gik de begge ud. Engang om Vinteren, da Dagene begyndte at længes, gik to Kajakker fra Amerdluk ud efter Sælhunde, men da det begyndte at blæse og snee stærkt, kunde de ikke finde Kysten igjen. Vildfarende kom de snart til et Land, som de vidste var K's Land, de saae ogsaa Huset, og da de havde opdaget det, kom de snart dertil. Disse Kajakmænd tænkte, at de vist ikke skulde leve længe mere, men at K: strax vilde dræbe dem. Da disse Kajakmænd vare ankomne, kom K: ud af sit Huus, og inden han fik talt noget, sagde Kajakmændene: vi ere komne hertil uden den Hensigt at gaae paa Besøg, vi forvildede os i Snefoget og kunde ikke arbeide os imod Vinden. K: sagde: stiger ud af eders Kajakker, naar Veiret bedager sig, kunne I reise hjem igjen. Da han havde sagt dette, følte de sig trøstede, og da de havde trukket Kajakkerne paaland, sagde K: : skynd jer nu at komme indenfor! Men saa tænkte de Besøgende igjen: naar vi nu komme ind saa vil han vist dræbe os. Da de nu kom ind i Huset, var der dygtig varmt; men Sønnen var der ikke, da han var ude i Kajak. Siden Gjæsternes Ankomst havde K: talt meget, men da det lakkede mod Aften og det endnu baade blæste og sneede stærk, holdt han inde; endelig

nepangilipoĸ, taimaidlune oĸarpoĸ: inoĸutine aperalugit: ĸanoĸ itoĸ ĸajaĸ aturpâ? inuĸutai oĸanguarsinamiut: ĸajaĸ kujainalek atorpâ; Kâgssuk oĸarpok: isumâluĸalungalo isumâlugungnârpunga ĸajaĸ tamana atormago.

Kĩsa unulerpoĸ sule anore natimarsorsuvdlune, inukutai anissardlutik asu oĸasinarmiut: tasama tikilepoĸ, kaligpoĸ; angussânik uniartugssat animata tikirât aipâta takujumavdlerdlugo igalagsakut itsuangoaraluartoĸ, auverssuaĸ kalikâ; tassanîmersoriangitsut, Kâgssuk kissiane oĸariardlarmat: tikirârniangikaloardlutik tikirarput tamakigamik; tikerât takûnilerput, ernerata pisigsimik kiglusimagâtik katavkat nuinardlune, taimalûnît perpalua tussangilât.

Taima angume oĸarfigeriarmane, pisigssersuane morsutivdlugo erngerdlune anivoĸ âma erngerdlune iseriangunardlune oĸarpoĸ: suliuko tikirât nerrengilat? angutâ oĸarpoĸ: sule nerrissaĸangilat; asûna oĸarmioĸ: ĸâĸâ nerrissagsamik, nerreĸatigisauaka, tamalât nerrissagsat sagsalerpait mataidlo augvedlo tugtutdlo panertue tunorsuidlo, tikirât nerrivdlualerput, nerrerîramik unumai Kâgssuk oĸarpok: ilimasugase sineniaritse, tassanga tikirât sinilikasíĸaut.

Sule sinigdlutik kissiane Kâgssûp itersamatik, síla ajurungnarpoĸ angerdlarni-

spurgte han sine Husfæller: hvilken Kajak er han i idag? Disse svarede: i den med den skarpe Kjøl. Da sagde K: : jeg var først bange, men nu er det forbi, siden jeg hører, at han er i den Kajak. Endelig da det var blevet Aften og endnu blæste haardt, sagde hans Husfæller, da de gik ud af Huset: saa, nu kommer han buxerende (med Fangst). Da de, som skulde bære Fangsten op, vare gaaet ud, saa den ene af Gjæsterne, som gjerne vilde see og derfor kigede ud af Vinduet, at han buxerede en stor Hvalros. Men da nu Kagssuk sagde: de ville ikke blive her, de ere komne her imod deres Villie som vildfarene,— da først opdagede Gjæsterne Kagssuks Søn, som havde spændt Buen imod dem, idet han kun stak halvt frem af Indgangen; de havde ikke engang hørt ham. Men saasnart Faderen havde sagt hiint, trak han strax Buen tilbage og gik ud, men kom snart efter ind igjen og sagde: have disse Gjester ikke faaet noget at spise endnu? Da Faderen dertil svarede, nei de have ikke, sagde Sønnen: kom jeg vil spise sammen med dem, og strax blev der sat Mad frem: Mattak, Hvalroskjød, tørret Renskjød og Talg, og da Gjesterne havde spiist godt og det var Aften, sagde K: : Sover nu kun roligt, hvorpaa de lagde sig. Medens de endnu sov, kom K: ,

aritse; ãma tíkirât issumaкalerput audlassaguta toкosanerpâtigut; audlalermata inuкutitik pilerpait, nerrissagsânik tunerkavdlugit, tuninекarput кajatik ulikârlugit, audlalermata oкâtilerpait: tagpakugôк tikirâdlariânatik tikirâraloarpatagôк inũtínauviangilagut, tassanga angerdlaramik toкonекarnatik tikiput.

Tikimata Amerdlormiut takuleramíkik nerrissagsanik nassartut, Kâgssukunit pissamiagnik; inuit oкartalerput: uaguvdlo tikirakísá, taima oкartalermata tauko oкalugfigilerpait Kâgssukut oкause issuardlugit, tikirartokaraluarpât tokonikassamata, ilai sukatuarsinarput, inertiniarâtik кajarpagsuit kîsa audlalerput, utoкanguit mardluk ernituarsuatik inerterniaraloardlugit tamako кajarpagsuit ilagalugit kîsa tikirardlutik audlarput; audlarmata tikitseraluaramikik tamarmik tikitsoкangidlat, sunagfâsît Kâgssukut tamako tamâsa toкokait.

Tikingidlarmata tauko utoкanguit mardluk piniartâruvdlugit, kanassut kissîsa piniagarilerait, ilaisa tauko utoкanguit nauvgusârtalirpait aliasupatdlâlermata, oкalugfigilirarât: Kâgssukungnut akiniarкovdlugit, taimâdlutik takulerpait pisigsímik sanasut, takissusia talertut takitigis-

vækkede dem og sagde: Veiret er godt, reiser nu hjem igjen; og de Fremmede tænkte igjen: mon han ikke vil dræbe os, naar vi skulle reise. Da de skulde afsted, bød han sine Husfæller at give dem Mad med paa Reisen, og der blev givet dem Kajakkerne fulde, og førend de reiste sagde han til dem: Lad nu ikke de Andre deroppe komme her paa Besøg, thi ellers lade vi dem ikke leve. Derpaa reiste de hjem uden at være dræbte. Da de kom hjem og Amerdlukkerne saae, at de medbragte Fødevarer, som de havde faaet af Kagssuk, sagde de: lader os ogsaa gaae paa Besög der. Men saa sagde hine, gjentagende Kagssuks Ord: at naar der kom Nogen for at besøge, saa vilde han blive dræbt. Nogle bleve ved deres Forsæt og vilde ikke lade sig overtale, endelig gik en heel Deel Kajakker ud; to gamle Mænd fraraadede deres eneste Sønner at gaae med, men alligevel droge de med de mange Kajakker paa Besøg. Da de nu vare dragne afsted, ventede de dem alle hjem igjen, men der kom ingen, og man tænke sig! K: havde dræbt dem alle tilhobe. Da de bleve borte vare de to gamle Stakler uden Forsørgere, de fiskede blot Ulke. Nogle vilde overtale disse Gamle i deres Sorg, sigende at de skulde tage Hævn over Kagssuk; men da saae de dem lave sig

sok, tauko mardluk pissigsitârput tamarmik taima talertut takitigisunik, ilâsa okalugfigilerarât, sumik ilisimassakasuralugit? aipâ asũna okarmiok: taimaitok Kâgssukut ornikaluassauagut, ilivse siorànit igdlua ornissauarse, uagut unalo utokakatinguakasiga kisivnuk igdlua tunuanit ornissavarput.

Utokanguit nâlakiuvdlugit Kâgssukut kajarpait ornilerpait, utokangûp aipâta serhrat atulerdlunulo, Kâgssûp igdluata kâne arnoâ tûgdlik kardluriardlarmat, Kâgssuk anivdlune kajarpagssuit takugamigit okarpok: issigâka, tauko kainat asêt tikipane tokossagamigit, uvfa tunuanit utokanguit tikilerane, tunune ilimagingilâ, tûgligtarsuane kar-loriatdlarâñgat agsangminik terkeserdlune kajarpagssuit kisîsa issigilerarai.

Utokanguit tunuanut pigamik, nejugamik kainaminit pissigsinguatik tíguvlugit mardlungnik karsugdlit, Kâgssuk iseriarmat pâvata kiglinganut pivdlutik anigiarmat pisigpât erngerdlugo tokotdlugo, taimia ilimanangitsumik Kâgssuk tokoorauvok.

Kajarpagssuit singamik Kâgssukut inukutai tamâsa tokorarpait, ernera kajartorsimasok, utarkilordlugo ãma tokosavdlugo. okalukatigîlerput ãma nungutauvinasakâgut audlarniarsinarta, tássanga audlaipakaut kemâvdlutik, kingorna Kâgssûp

Buer af en Arms Længde. Begge Buer, som de havde lavet, vare af en Arms Længde. Nu var der Nogle iblandt dem, som spurgte: hvormed vil Du hexe over dem? Den Ene sagde saa: vi ville drage mod Kagssuk, I skulle gaae imod Huset forfra, men jeg og den anden Gamle der ville alene komme bagfra. En Mængde Kajakker droge ud imod K:, anförte af de Gamle, af hvilke den Ene sang en Tryllevise. Da K: hørte Varsel-Ømmerten, som sad overpaa hans Huus, skrige, gik han ud og da han saae de mange Kajakker, sagde han: jo jeg seer dem nok! Men at see de to Gamle, som kom bagfra, tænkte han ikke paa; da Ømmerten havde skreget, opdagede han Kajakkerne, i det han skyggede med Haanden for Øinene. Da de Gamle vare komne om bag ved, stege de ud, tagende deres Buer, til hvilke hørte 2 Pile, ud af Kajakken, og da K: var gaaet ind, stillede de sig lige hen ved Husgangen, og da han gik ud, skjød de ham med Buen og dræbte ham med det samme. Saaledes blev K: uventet dræbt. Da de andre mange Kajakmænd vare landede, bleve K:'s Husfæller alle dræbte. Sonnen, som var ude i Kajak, ventede de ogsaa paa for at dræbe ham, men de talte indbyrdes om, at naar han kom hjem vilde han maaskee gjøre Ende paa dem Alle-

ernera kisimêlermat, āma ornelerpât ĸavsiuvdlutik, tikikaluarpât igdlua aserortersimavdlune umejâtdlo pekarane, inuk atâusek audlârssimavdlune kĭsa tamaiat.

Kingunersuagôĸ auane Iluligsat erĸâne âvartut taitsib idluane inuit pingasut angissorsuaĸ atorât, avdlagilerdlugit, apersulerpâugôĸ, kiap kingoâra-e, akinguarsimiut ĸâgssûp kinguârigâtik unerput; kingornalugûĸ tutsiukaluarminatik.

tâssunga nâvoĸ,

Jûne 28. 1858.

(Agd'agtoĸ Chr: Hendrik, Kangerme ajokersuissoĸ pârssissordlo).

ANMÆRKNING:

AMERDLUK, MANEETSUK og ILLULIGSÆT ere de nuværende Kolonier: HOLSTENSBORG, SUKKERTOPPEN og JAKOBSHAVN.

sammen, sigende: lader os drage herfra! — og de flygtede. Senere hen, da K:'s Søn var ene, droge igjen en heel Deel Kajakker ud efter ham, men da de kom, var Huset revet ned og Baaden borte. — Lang Tid derefter saae nogle Jægere i Omegnen af Illuligsæt paa den modsatte Side af en Indsö tre store Mennesker, og da de saae fremmede ud, saa siges der, spurgte de dem: Hvis Efterkommere ere I? — Og de svarede: Kagssuks Efterkommere. Og senere er der ikke hørt noget om dem.

Dette er Enden.

den 28de Juni 1858.

(Skrevet af Chr: Hendrik, Katechet og Forstander ved Kangek).

5.

KAVDLUNAITSIAT NUNGUTI-TAUNERANIK.

Kavdlunaitsiât Amcralingmĭtut kalâtdlitdlo Amcralingmĭtut asaĸatigîgsuarsínarput, kisiáne ĸavdlunaitsiât kivfât kalâliussoĸ arnaĸ Navaranâmik atilik, ĸavdlunaitsiât oĸausînik iligkarsimavoĸ, asanartûvdlunilo táukunánga; ĸavdlunaitsiânut pissarigame oĸaluleraraoĸ: kalâtdlit nungúkumavâse toĸorardluse, mássa sagdluvdlune.
Angerdlarângame Navaranâĸ kalâleĸatiminut oĸararaoĸ: ĸavdlunaitsiât nugnúkumavâse; âma sagdluvdlune, mássa asaĸatigîgsuarsínartut.
Taimáĸumik tamarmik ugperiumángilait Navaranâp oĸausê, ilisimagamik ingmingnut aĸatigîgdluaramik.
Taimaitdlutik iláine Navaranâĸ oĸalugtuarsínarmat kîsa ĸavdlunaitsiât ugperilerpât, sule kalâtdlit ugperiumángikât.
Kîsame iláine ĸáinat tamarmik autdlarmata, ĸavdlunaitsiât kalâtdlinut sorssutdlutik autdlarput, tikíkamíkik iscrfigait angutitaĸángitsut, taimalo toĸorarpait amiákutánguerutdlugit, Navaranâĸ kifartik kisiat pínago; toĸorarêramíkik arnat ilâta asassap aitsât ĸitornaĸalersup,

5.

OM DE GAMLE NORDBOERS UNDERGANG.

De gamle Nordboer i Amaraglikfjorden og Grønlænderne i Amaraglikfjorden forligedes altid godt. Men Nordboernes Tjenestepige, en Grønlænderinde ved Navn Navaranak, havde lært Nordboernes Sprog og var yndet af disse; naar hun kom til Nordboerne, sagde hun: Grønlænderne ville dræbe og tilintetgjøre Eder; — dog hun løi; — naar hun kom hjem til sine Landsmænd, sagde hun: Nordboerne ville ødelægge Eder; — ogsaa Løgn, thi de holdt altid meget af hinanden. Derfor troede Ingen paa Navaranaks Ord, thi de vidste at der var oprigtigt Venskab imellem dem.

Da hændtes det engang, idet Navaranak bestandig vedblev med sin Snakken, at Nordboerne fattede Tro til hende, som Grønlænderne ikke vilde troe. Ja endelig engang da alle Kajakkerne vare ude, droge Nordboerne ud for at bekrige Grønlænderne; de kom og gik ind til de eenlige Fruentimmer, hvorpaa de dræbte dem alle uden Undtagelse, kun deres

(amaornâp) niaĸua angerdlautdlugo.

Angutitait tikeraramik arnartatik merdlertortatigdlo tamaisa kingorardlugit, toĸorarêrait; aitsât kamagdlutik umîulerput sorssûtigssamingnik; iluliaĸ agssilivdlugo, nûngajutdlugtûngordlugo, únernik ĸaĸorsagkanik amilerdlugo; tâssánga iláine isersarnilermat ilait umiamik autdlarput iputeĸaratik tivsikáinardlutik, umiaĸ sangmiveĸartínago angmassoĸartínagulo, issip nângmágissáinânik angmardlugo, tivsikarfigilerpait, ilaisa nunagkut ĸuterorait, tamarmik serravdlutik; tâuko umiat iluliaussârtut tipingmata, ĸavdlunaitsiât âterfigait, umiaussut nalúngínamíkik, âterfigiuiarárâtik isserĸangmata iluliausoriîerdlugit majuarput, majuarĸamik iseramik atautsimîlerput inûvdluardlutik sumik ilimasúnitánguerutdlutik, táuko umiat inue niugamik, ĸuterortutdlo tamarmik tikiungmata, serravdlugit ilimasugungnaerlípait; isersimatitdlugit matuersautip inâgut itsuariátdlarait, arnap asassap (amaornâp) niaĸua ĸaratserfiatigut kapitdlugo ingmingnut kauvititdlugo ingmerautigalugo igdlartorssuît, takugamikik aitsât taima kamagdlutik tássánga serrarĸigsârnialerpait.

Ķalâtdlit silatânit ĸissugssanik pârssuât ingmerât, ilaisa igdlorssuâta sinâ najutdlugo ĸissugssanik ingmerât kisiáne tamarmik ulivkârmata, arpagtugssiaĸ arnaĸ

Tjenestepige Navaranak lode de leve. Da de havde dræbt dem Alle, toge de Hovedet af en af Qvinderne, som havde født sit første Barn, hjem med sig. Da Mændene kom hjem og saae deres Qvinder og Børn dræbte, byggede de i deres Hævnlyst en Baad, indrettet til Brug i Strid, af Form som et Stykke Kalviis, betrukket med stærkt blegede hvide Skind. Da det blæste indad Fjorden, begyndte Nogle at drive indad med denne aareløse Baad, der seilede af sig selv, uden anden Aabnig end et lille Hul, som et Øie kunde kige igjennem; Nogle gik overland, Alle syngende Trylleviser. Da den formeentlige Kalviis drev ind, kom Nordboerne ud til den, fordi de først ansaae den for en Baad; men da de kom nærmere til, dreiede den sig, hvorfor de antoge den for et Iisstykke, gik op igjen og holdt deres Gilde, uden at frygte noget. Da Baadens Besætning og de som gik overland kom sammen, brugte de deres Hexekonster for at gjøre hine trygge; de kigede ind til dem og saae dem spille om Qvindens Hoved, som de stak paa en Stok og dreiede rundt, grinende ad det; ved at see det bleve de endmere ophidsede og vedbleve med deres Tryllekonster.— Grønlænderne fyldte Indgangen udefra med Brændsel, nogle udgrove Husets Grund og lagde Brændsel under,

ingnersivoĸ igdlunit niviarsianĩtunit, sule ilumingne sumik ilimasúngitsut niaĸoĸ ingmerautigísarĸârât silatânit kukugpât, igdlorssuaĸ tamarmik avatangerdlugo, ikigtalermat aitsât iluanit kalerrilerput, aninialerdlutigdlo, aniniaraluit tamaisa silatânit pisigtuarsínarpait, kîsa nâlagaunertât Ongortoĸ igalâgkut ĸutdligkut silamut pigseĸaoĸ tagugamíko piseriaraluarpât uniordlugo.

Tássánga ĸimauvdlune autdlarpoĸ erningnguane unermigdlugo, ĸimauvdlune autdlarmat níngagpatdlârnerup maleĸâ, angujartuarsínardlugulo, Ongortoĸ arpagdlune kingumut ĸiviartardlune angugalugtuáinarmane, tasersuaĸ nagdleramiuk erníngguane kunigsutdlarsínardlugo tatsimut igeĸâ inornarsivdlugo; tassanga autdlarpoĸ, tigumiacruvdlunilo arpagdlune autdlariarmat malingnigtup sujuâjartuarsínalerami-uk taimaitípâ utĩnardlunilo.

Tamáko tamaísa toĸoraramíkik, kîsa ilakasigtik Navaranâk tiguvât, ĸilertaisigut agdlunâmik pitutdlugo talîsigutdlo pitutdlugo unialerpât nerfatdlartitdlugo, sule uniarniardlugo tunua tamarme ĸarsulermat aparât: Navaranâĸ nuánaĸait? akis-

men da Alt var fuldt, sendte de et Fruentimmer som Ilbud for at hente Ild fra Husene, som vare ved "Niviarsiæt", medens hine derinde spillede om Hovedet, uden at ane noget Ondt. Derpaa stak de Ild paa Huset udefra, omringende det fra alle Kanter; først da Luen slog op, mærkede de det indefra, og begyndte at ville flygte ud, men de, som vilde ud, bleve skudte med Pile udenfra. Endelig kom Ongortok frem gjennem det øverste Vindue og sprang ud; da de saae ham, skjød de efter ham, men Pilene traf ikke. Derpaa begyndte Ongortok at flygte med sin lille Søn under Armen, men blev forfulgt af den meest Forbitrede, og da han snart blev naaet, i det han kom til en Indsø, kastede han sin lille Sön, efter først at have kysset ham, saa langt ud i Søen at han ikke kunde tages op. Derpaa fortsatte han sin Flugt, og da han begyndte at løbe uden Byrde, kom han bestandig frem for sin Forfølger, hvorpaa denne holdt inde og vendte om. — Efterat have dræbt alle disse, toge de endelig deres onde Navaranak fat, bandt hendes Haartop og Arme med et Stykke Kobberem og slæbte hende med Ryggen paa Jorden; medens de endnu slæbte hende, gik Rygkjøddet af, og Benet kom tilsyne, og de spurgte hende: Navaranak, er dette moersomt? Hun

saraoĸ: "ila nuánâĸait" uniardlugo sule erdlavê tununtigut aníput, nauk ikilingíkaluardlugo; asaĸatigîgssusertík táussuma aserormago, taimailivdlugo pitdlarpât toĸútdlugo.

Ongortoĸ Ameralingmit ĸimaugame nunagkut, ĸavungarssuaĸ pivoĸ, tássanîtitdlugo Ameralingmiut maligpât, tarĸavunga pigamik Ongortup sumĩssusia tùsaramíko nukarît sorssugkaluarpât únuame, tikeriatdlarât igdlorssua, iniminc saĸissârtoĸ únuame, tássa ilimasungnermik.

Taimáitoĸ silatânit pisigsimik tamarmik umeraluaramíko kisiáne periagssáungilaĸ ĸilavatdlâĸigame, kîsa ĸáumáinalermat ardlâta igalâgkut pisĸriaraluaĸâ uniordlugo.

Ongortoĸ tássánga silámut pigsivdlune anivoĸ, nukarîk maligdlugit, angujartuarsíuarmatik angajua ĸuiserratsatdlune núkane ĸîlâĸutgĩnaleramiuk kísame ĸimáinardlugo tamatsiârdlune arpagdlune autdlarpoĸ, ingerdlangâtsiardlune kingunerminet uârtorpalungmat ĸiviariatdlarâ, númame niaĸua pêrdlugo nujaisigut tiguvdlugo Ongortup ingmínut nivtarterâ ĸiviariarmane Ongortoĸ malardlune igdlalâĸaoĸ.

Taimailiortoĸ takugamiuĸ aitsât kamag-

svarede: Ja vist er det morsomt. — Da de nu bestandig slæbte hende, kom hendes Indvolde ud, endskjøndt de ikke saarede hende; da hun havde fordærvet den indbyrdes Fred, straffede de hende paa denne Maade med Døden.

Da Ongortok flygtede fra Amaraglik kom han overland langt sydpaa; medens han var der, forfulgte Amaraglikkerne ham. Da de kom sydefter og bleve underrettede om hans Bopæl, begyndte to Brødre en Nat at søge ham; da de kom til hans Huus, saae de ham gaae frem og tilbage derinde, uden at have Ro paa sig. Dog sigtede de begge med Buerne efter ham, men kunde ikke skyde, fordi han rørte sig for stærkt; endelig da det dagedes skjød En af dem gjennem Vinduet, men traf ikke, hvorpaa Ongortok sprang ud og forfulgte Brødrene.

Da Ongortok kom nærmere ind paa dem, blev den ældre Broder bange fordi den yngre opholdt ham, og derfor forlod han denne og gav sig til at løbe af alle Kræfter. Da han kom længere frem hørte han Raab bag ved sig og saae sig om, og see! Ongortok holdt hans Broders afhuggede Hoved ved Haarene og viiste det frem for ham. Da han havde vendt sig om, slog Ongortok med Nakken og loe høit; Broderen blev, ved at see dette, endmere vred og begav sig

dlune angerdlâmarpoĸ.

ĸingórna Ongortoĸ ilimatsagdlune ĸâ-
vunga Igaligkumut pivoĸ, tássunga ping-
mat ãma tauva maligdlugo autdlarput;
tikigkamiuk órnilerpâ, avĸutíne tamaut
ĸarssunik kagpugssorĩigalugo, isordlíngor-
dlugo (kingugdligssángordlugo) ĸarssoĸ
serrassaĸ, ernisuitsup ínisaisa ilât, Ongor-
tup takugamiuk sorssugkâne, maligdlugo
autdlarpoĸ, sorssungniartoĸ ĸimaulerdlu-
ne ĸarssut kagpugssugkane avĸutigalugit,
kingunerminit Ongortup tikigkalugtuarâ-
ngane ĸarssoĸ nunamit tigugângamiuk ki-
ngumut satdlune Ongortoĸ piseriaraluarâ-
râ; uniortarsínarpâ; ĸugsungnertoĸingmat.

ĸisa ĸarssoĸ serrassaĸ kisíngorúpoĸ,
táunale tikilerâ Ongortup kingorânit tikig-
kalugtuaĸâ; kingunerminit tikigkalugtuarâ-
ne ĸarssoĸ serrassaĸ tiguvdlugo kingumut
sâgpoĸ kalâtdlip piseriásagâne Ongortup
takugamiuk ĸugsugkaluaĸaoĸ, tássa pise-
riatdlárâ taima kisime pugdlagpatdlagssu-
aĸ, ĸarssumik serrasamik Ongortoĸ kalât-
dlip pisigkamiuk toĸotdlardlugo; toĸogka-
miuk nerfatdlarteriatdlarâ, uliutiminitdle
kágsserminitdlo nakasungnâminitdlo kisiá-
ne túngavoĸ, nukeĸarnermit.

Ameralingmiut taimanile arnap (amaor-

hjem. Senere hen flygtede Ongortok af Frygt sydpaa og kom til Igalliko, og da han kom dertil, forfulgte de ham ogsaa der. Efterat være kommet dertil, sagde han Ongortok; han stak Pile ned paa hele sin Vei, allerforrest satte han den forhexede Piil af en barnløs Kones Lampebæk. — Da Ongortok bemærkede hans Angreb, gik han ud efter ham; den Angribende flygtede, betjenende sig af den Vei, som han havde besat med Pilene. Da Ongortok kom nærmere bag fra, tog hiin en Piil fra Jorden, vendte sig mod Ongortok og skjød efter ham, men vedblev at forfeile ham, fordi denne bukkede sig sammen. Endelig er alene den forhexede Piil tilbage; da han kom nærmere til den, nærmede Ongortok sig stærkt til ham bagfra. Da dette skeete, tog han den forhexede Piil og vendte sig mod Vest. Da Ongortok saae Grønlænderen spænde Buen mod sig, bukkede han sig meget sammen; da Pilen var afskudt, hørtes et Bulder, fordi Grønlænderen havde skudt og dræbt Ongortok med den forhexede Piil. Da han havde dræbt ham, lagde han ham udstrakt paa Ryggen; han rørte kun Jorden med Nakken, Ryggen og Læggene, fordi han var saa stærkt bygget.

Saaledes fik Amaralikbeboerne først nu Ongortok dræbt for Qvindens Hoveds

nâp) niaĸuva pivdlugo níngautíleramíko tamatumûna aitsât toĸugpât, taimáitorôĸ táuko Ameralingmiut isumartik iluarsitdlugolo iluarsíngilât imáitoĸ pívdlugo: taima ĸavdlunaitsiât nungutaungmata, ilât atauseĸ ánangmat.

Táunagôĸ umiatsiâmik ĸimauvoĸ kisime, ĸávunga, tarĸavûnalo avalagpoĸ umiarssuarmik; tássa Ongortoĸ ánagkaluarame ernînaĸ toĸotauvoĸ, áipâle ánaĸatâ oĸautigissauvoĸ toĸotáungitsoĸ.

(Agdlagtoĸ Aparât. Kangermio).

Skyld, og saaledes siges der at de fik deres Hævnlyst tilfredsstillet, men dog ikke ganske, af følgende Aarsag: fordi ved Nordboernes Tilintitgjørelse var der Een, som frelste sig, og denne Ene flygtede med en Baad sydpaa og derfra hjem med Skibet. Da Ongortok frelste sig sydpaa, blev han strax dræbt, men den Anden, som frelste sig med ham, blev ikke dræbt.—

(Skrevet af Abraham ved Kangek).

6.

OKALLUKTUAK AKAMALIMIK.

Nângme pallasseĸalirĸârmat ukêvinnilo atdlane sule nalusûgadlaramik, tinuĸarpoĸ Akamalimik atilik aulagsarigsûvoĸ piniardloartûtdlunilo. Ikingotiĸarportaoĸ itdlurminik, taima assauarpuk imminut kemassanatik assaĸatigêdluartûvdlutik. Illânilo Akamalib ikingutâ nagparame kîsa toĸovoĸ, toĸomat Akamale aliassungâlerame i-sumalugtorsuangorpoĸ ikingutârunne aliasûtiginermik, taimanilo arnat nalautsordlutik ernertârtoĸangilersot, Akamaliglo nangmineĸ nuliane ernisuitsûmat ikingone atsioneĸaranilo sivisûmik atiĸangilermat nulê nâgdliugtitaringâlerpâ aksut anniartiglugo putôrutinigdlo kaportardlugo, nârtuniĸ erninirdlo ajormat igdlurme atigsânik erĸasungnirmik, kîsamile illaine Akamalikut okiviata erĸangoane ernertârtuĸarmat, Akamale tusarpoĸ igdlune atsiukât erngênaĸ tikirarpoĸ nâlongiarsok igdlorme arĸa takujartordlugo, takugamiogle nuannârnermik siningnerdlûnît sapilirpoĸ, taimalo siningilaĸ udlut tadlimat unnugsadlo tadlimat Akamale angerdlarame nunaminut, kîsame udlut arfinigsâne sinilirpoĸ.

6.

FORTÆLLINGEN OM AKAMALIK.

Dengang der var kommet Missionærer til Godthaab, men Folk paa andre Steder endnu vare Hedninge, levede der en Mand ved Navn Akamalik, en rask og dygtig Fanger, som havde en Fætter, han holdt meget af. Begge holdt meget af hinanden og forlode hinanden aldrig; men det hændtes, at Akamaliks Ven blev syg og døde. Hans Død smertede Akamalik og forbittrede hans Sind; dengang fødte Konerne tilfældigviis ingen Sønner, og da Akamaliks Kone var barnløs og han længe ingen Navne kunde faae til sin Ven, begyndte han at mishandle sin Kone, slog hende og stak hende med en Syl, fordi hun ikke kunde føde en Søn og erstatte ham Vennen. Men nu hændtes det engang, at da Akamalik hørte, at en Kone, paa en Naboe-Plads, havde faaet et Barn og opkaldt det efter hans Ven, gik han derhen for at see det, men da han saae det, blev han saa glad at han ikke kunde sove, og saaledes sov han ikke i 5 Dage og 5 Nætter. Ved sin Hjemkomst begyndte Akamalik endelig at sove den sjette Dag.

Siniliramile sinnagtulerpok itertotot ilirdlune, takulerpâlo igdlup sâmiata tungânit aggersok, issigalogo takiga igalâmut itsuardlone tordlorpok ima, "Akamale ningeriaringôk, Ussuligsuarôk augvîrarsoarkauk".

Akamalik tovavitsariarame erngînak maliglogo anivok, imminik kârkosessok maliglugo; tassanga Akamale arkpadlone avdlarpok arnak kârkosese maliglugo angojumagaloardlugo, kisiancle angonik ajordlugo, taimaitok nakimajonnairdlune malilerpâ narsarssuak atordlugo, sivisunermik imavigsoartut igtok.

Tamâne ingerdlavdlotik malugilirpâ sordlo kagfariartortok kaumariartordlunilo; tamâne ingerdlavdlutik, takulerpai siunermine sissuarsuit sissûrtot unigsanatik, kûgârtutut itot portossorsûtdlutiglo, isumavok tâva: Uanga tamako ajonguassavaka! Tikilerdlogit arnab taussuma siulersortob arkpaglune kârkovai, Akamalibdlo taimattaak karkigamigit, âma narsarssuarme tákolerpai, innukpagssuit arksartot, augrob niakoa arksaralugo; Akamalib tamakko takugamigit kajungeringârpai, kissiannile arnab taussuma siulersortime nukengersormane ornengnik saperpai, massa kârkogaloarânne, illagerkodlutik.

Tamakko Aakamaleb missillikkamigit

Imedens han sov, drømte han, at han vaagnede og saae Nogen fra Husets venstre Side komme bestandig nærmere til Vinduet, kigende ind og raabende: Akamalik! kom ud og faae dig et Lændsestykke, man siger at Ussuligsoak har fanget en Hvalfiskeunge. — Da A: hørte dette, gik han strax ud for at følge den Kaldende. Han begyndte derpaa at løbe for at naae denne, der var et Fruentimmer, men kunde ikke naae hende. Dog løb han efter hende over en stor Slette, som var saa udstrakt, at den lignede et stort Hav. Medens han gik over denne, mærkede han at han kom høiere og høiere og at det blev lysere og lysere; alt som de gik, saae han foran sig Sanddynger rulle bestandig nedad, som en strømmende Elv. Han tænkte: Jeg Stakkel kan ikke komme derover. Da de kom nærmere til, kaldte Qvinden, som løb og viiste Veien, paa ham, og da A: var kommet derover, saae han paa Sletten en Mængde Mennesker, som legede med et Hvalroshoved. Da A: saae disse fik han Lyst til at være med; men da Veiviserinden skyndte paa ham, kunde han ikke dvæle, endskjøndt de kaldte paa ham. Ved at betragte disse, gjenkjendte A: nogle af dem, men nogle kjendte han ikke. Ved dette Synet forundredes han, thi

illait illissarai, illaidlo illissarinagit; tamakko pivdlogit Akamale topigussungârpoĸ innuït tákusane illait ĸangarssuardle toĸosimassut, mâna ĸîlavdlutik angalasut takugamigit; illagiumagaluarai aiparmile nukingersormane âma malikpâ.

Mallingniardlugo takuai siunermine tommerassuit, pingasut portúsôrssuit, Akamalik tamâne arkpangniardlune isumaliorpoĸ: Taukua ĸaĸineĸ ajunguaissavakka siulersortinile issigalugo tommerĸat tikilerinagit, taussumá tâva pígsigsârdlogit anigorpai táritdlunilo ongátânut, Akamalible písigsârdlunisôĸ anigorujai.

Kaĸigame takulerpâ narsarsuaĸ ĸaumásuinarssuaĸ tikiglugo, siolersortinilo tamâidlugo; arĸosinerdle takugamiuk támana atordlugo ingerdlálerpoĸ, ingerdlagame álakarpai innukparsuit tassersûp sinâne âverssuaĸ pilakât, annorâriksorsûdlotik.

Taukoa Akamalib takugamigit uniglone isiginâlerpai isumaliorpordlo: auveĸ anginermit umiamut amijugune nâmagungnarásugalugo? Taima issumalioriarmat illâta ĸiviardlugo sâpâ: Ap, umiamut amiugune mâmarĸajarĸaoĸ. Akamale taima tusarame tupigusungârpoĸ, oĸarame isumaliornermmane akinekarmat; âpaksânik âma isumáliorujoĸ: Tupermut ittaugune, nâmaksagaluarnerujoĸ-â? Ama illât ĸiviardlune oĸarpoĸ: Ap, tupermut ittaugune nâmarĸajaĸaoĸ. Akamale tupigusung-

Nogle af dem vare for længe siden døde og gik nu raske. Han havde vel Lyst til at være med dem, men da Ledsagerinden skyndte paa ham, maatte han følge efter. Medens de saaledes fulgtes ad, saae han en Trappe for sig med 3 Trin opad, og A: tænkte i det han løb: Jeg kan vist ikke stige derop. Men da saae han efter sin Veiviser, og see, hun sprang rask derop og forsvandt; da gjorde A: ligesaa og sprang. Da han kom derop saae han en stor Slette for sig, og det var meget lyst, og Veiviseren forsvandt. Men da han fandt en Fodsti, fulgte han den og fik Øie paa en Mængde smukt klædte Mennesker, der flænsede en Hvalros ved Randen af en stor Indsø. Da A: saae disse, standsede han, betragtede dem og tænkte: Mon Hvalrossen er saa stor, at man kunde betrække en Baad med dens Skind? — Da han tænkte saa, vendte en af dem sig om og sagde: Ja, det er nok til at betrække en Baad med. — Da A: havde hørt dette, forundrede han sig saare, fordi hans Tanker bleve besvarede og han tænkte anden Gang: Mon det er nok til Teltebetræk? — Atter vendte en af dem sig og sagde: Ja, det er nok til et Teltebetræk. — A: blev ilde tilmode og gyste, da han saae disse Mennesker i smukke Klæder, og hans Tanker bleve besvarede, omendskjøndt han ikke

nermik amêlârsimainarpoĸ, anorâreksorsuitdlo takussane erĸarsânilo akineĸartoĸ nâuk oĸarane, takuleruâlo ĸangaumat Ussulikssuaĸ toĸotartiĸ anorârigsorssûsoĸ tamako ilágigât; tauna toĸolermássuĸ ikilersuisut Akamalib nangmineĸ ilagisimagámigit. Tassane uningainarnialeriartoĸ pavangainarssuaĸ niperssuaĸ nâlagiarĸosisoĸ tussarpâ, nâlagiarĸoseriadlarmat taukua innukpassuit pilakkaluartut táserssuarmut aksátik errortulerpait tuvaviornermik; errortorêriardlotik árpaliutdlutik audlarput sôrdlo avangnamut kangimukániĸ, audlariardlutik Akamale tauko illâta aksangminik okserarpâ maleĸodlutik Akamalib uningainariaraluarame okserarmane taimaitoĸ malilerpai.

Nâlagiarĸosinerobdlo sũsusia paisisimanago tordlulásumiklo takussáĸarane, tamâne mallingniardlugit. Arĸosineĸ sivisôrssuaĸ, attordlugo sule ingerdlavdlutik takulerpâ siunerminne ĸernertunguaĸ avongassuaĸ ĸávungarsuardlo isusiksaungitsoĸ. Siugliup tikidlugo pisingnamiuk akunit nunamut tungilertorpoĸ, tuglia ãma taimailioĸ; kêsa Akamale kiserngurupoĸ, illanilo tarrisivdlugit taimaitoĸ ãma Akamale pigsídlarujoĸ. Tamâne Akamalib ilane angungikatdlaramigit, piksikfiat tikilerdlugo tákulerpâ ĸonnersuaĸ ikertôrojokĸuaĸ arkpânermidlo unineĸ ajulerdlune, násasugalugo taimaitoĸ pigsipâ. Takut-

udtalte dem med Ord, og han saae den forlængst dræbte Ussuligsoak i smukke Klæder iblandt dem; han havde selv været med om at dræbe ham. Da han stod stille, hørte han øster fra et Raab, som kaldte til Gudstjeneste; da dette hørte, begyndte de mange Mennesker, som flænsede, at gaae ned til Søen og i Hast at vadske deres Hænder. Da de havde vadsket sig, løb de mod Nordost, idet En af dem vinkede ad A: om at følge dem. A: standsede først, men fulgte saa den Vinkende, skjøndt han ikke vidste hvad der meentes med Gudstjenesten og ei heller havde seet den der kaldte dertil. Medens de saaledes gik en lang Vei, saae han foran sig en lille sort Stribe, som ingen Ende havde fra Nord til Syd. Den første som kom til den, sprang over den, den anden ligesaa, endelig blev A: alene og hans Ledsagere forsvandt for ham; alligevel sprang A: derover. Men inden han naaede sine Ledsagere og kom til Stedet, hvor de sprang, saae han en stor Afgrund for sig, men han kunde ikke standse sin Gang, og skjøndt han ikke ventede at kunne naae den anden Side, sprang han dog derover. Imidlertid saae han ned i Afgrunden, og see, der var en stor Ild, som han var kommet over. Idet han søgte efter sine Ledsagere, kom der en

siarpâlo ingnersuak konnersûp iluane ikumalârtok kangerdlugulo, illane malingniardlugit inukpakssuit âmerdlasôrujuksuit alakkarpai, kineramilo ilane malikane taukko ilisárigamigit orníkaluarpai, nâlagiartitsisugsable inerterpâ unerkódlugo Akamale inukángitsuatsâme unênarpok: Tamaunga narksainarmat unikame aitsângôk kangunartok missigilerpâ, annausissumik sinnekárane; sunâvfa annausisok. Akamaligôk uniktitâvok imaitok pissutigalugo: Nalusûmat Kristormiut ilerkoat nâlagiarnerdlûnît nalumagit.

Akamale imikêrtitâvdlune kisime tamângainak unikpok takuailo, taussuma nâlagiartitsisuksab nerriviussárssûb saniani̇̄top ánnorai pinersorssûsut, nerriviusarsûvdlo kâne takulerijai inuárarpakssuit, avadlît angingajangnerodlutik keterdlernut migliartortut, silarssuak ilârdlugo kâviktut iminut maliklutik, nerriviussarsûblo kerkâne kûgârtok ingmuk tungusungnitsorsuardlo. Taussumalo nâlagiartiksisugsab tuksiutinguit tigumiakane makperdlugit attugaksane târiarmago innukpaksuit tamarmik ujardlilerput; taukunguitôk nerriviusarssuarmiut tugsiutingoanik nâmagissaminik pekarámik ujardleramik kisiane támarmik nanimassuk, tugsiut agpigpâ; agpimat sule innunit ingiatdlornekangitsok, nolânit pávangâinarsuak nipiglub ingiadlerpâ atautsib, aglatun erinakardlune, âma

stallig Mængde Mennesker tilsyne, og da han saae efter dem, kjendte han sine Ledsagere og vilde hen til dem, men den der skulde prædike bød ham staae stille, og A: standsede paa en afsondret Plads. Da han stod stille her paa den bare Slette, siges der, at han første Gang følte Skam; den som stod ved et Alter og skulde prædike var Frelseren. Der siges at A: blev udstødt, fordi han var Hedning og ikke kjendte de Kristnes Skik og deres Gudstjeneste. Da A: saaledes blev staaende eenlig udenfor Mængden, betragtede han den, der forettede Gudstjenesten og stod ved Alteret, hans Klæder vare meget smukke, og han saae paa Alteret en Mængde smaa Mennesker, de yderste vare større end de nærmeste og de gik i en Række, følgende Solens Retning, og paa Alteret flød der en mælkagtig Vædske som var meget sød. Men Prædikanten aabnede en lille Psalmebog, som han holdt og da han nævnede den, som skulde synges, begyndte Alle at opsøge den; da de Smaa, som hver havde sin Bog, vare færdige hermed, begyndte han at synge for, og da han saaledes sang forinden de Øvrige sang med, blev han besvaret af en Anden med en anden Stemme, og atter af en Anden med en anden Stemme, og saaledes begyndte en Mængde at synge med, og Luften blev

aglab ãma agdlatun erinaĸarivdlune, taimalo amerdlasôrojuksuit nivdlermáta silarsuaĸ tamarme tusarfiujunaerpoĸ tugsiartun nipânit. Akamale aitsait silamik alianaitsumik takulerpoĸ tusarngalerdlunilo, isingnilo ĸongmut audlortinik sapilerdlugit; ĸaumassorsuaĸ samigamiuk, ĸaumasorsuarmilo pavanîtume takuguja ingnerssuaĸ angalasoĸ tarrifeĸangitsumut tarriĸavdlune. Tuksiartorssoit nipangermata savsardlune attualermat ĸolânîtut nipángeratik nipikidlîmînarput nerriviusab ĸânĩtonguit ãma nipanginginiput, tamarmik miningoanut adlât tugsiutinguanik tigumiaĸaramik. Annaursisoĸ atuartitdlugo oĸausê tamangajâsa Akamalib torĸorterpai, ãma atâtarput atuarmago tusarejâ torĸordlugolo; atuarêrmat tuksiut kingutdleĸ apigpât tamakulo tugsiartorpakssuit atugât Akamalib poiunginejâ. Sorârdlune Akamale ornilerpâ, tikilermáne Akamale kangusungâlerpoĸ ĸingarĸonermik. Aperâ tâva: Auvermit ningeriarĸudlutit ĸairĸogavkit tauna takuviuk? Ap, Akamale oĸarpoĸ, oĸarpordlo annausisoĸ: Mákitaĸigavit silaĸarnatitdlo ĸâirĸovagit, arnamut piartortitdlutit, nuliat savingmik uppatâgut kaportarpijûk? Aĸamale misiaromagaloarpoĸ misiarsinaunanilo siornagut takungisânakame tussaumangisamilo aperĸotâ nâgârniĸ saderamiuk; kangusungâlerpoĸ issingnilûnît saninut aulatingneĸ sapiler-

opfyldt af deres Sang. Første Gang i sit Liv saae A: en saa smuk Himmel, ja uden Lige, og saadan Sang havde han ei heller hørt, og han formaaede ikke at løfte sine Øine op, thi han havde vendt Ansigtet mod Lyset, og deroppe i Lyset saae han en stor bevægende Ild, der tabte sig for Synet. Da Sangerne holdt inde og Prædikanten kom frem og læste noget, bleve de, som vare ovenover, ved at synge, men sagtere, og saa vedbleve ogsaa de Smaa paa Alteret, hver holdende sin Psalmebog. A: gjemte i sit Hjerte alle Frelserens Ord, da han læste op, og da han læste Fadervor, det gjemte han ogsaa; da han saa havde læst, begyndte de at synge den sidste Psalme, og denne Mængdes Sang glemte A: ikke, Saa nærmede han sig til Akamalik, og da han kom ganske nær, blev A: skamfuld over sin Uværdighed. Han spurgte ham: Da jeg kaldte dig til at faae et Lændsestykke af en Hvalros, saae du den da?— Ja, svarede A:, og Frelseren sagde: Jeg har kaldt dig ud, fordi du var meget hovmodig og ryggesløs, har du stukket din Kone med en Kniv i Benet?— A: vilde gjerne nægte Alt, men kunde ikke, thi den Ubekjendtes Spørgsmaal formaaede han ikke at sige Nei til; han blev saa skamfuld at han ikke formaaede at see hen til Siden. Og

illugit. Amalo annausisok apersorijoki Ussuliksuak tokukavko? Taima Akamalib angigissane navsuiagaudlutiklo kiglisiutigissaulermáta ûlilcrpok nalusakangitsorssuak issertorfiungitsorssuardlo; missigigamiuk; taimalo missiarnek ajornarsivdlune apersûtai nâgârnek saperamigit angînârai, anguterpakssuitdlo ingmikôrtot illât tikuardlugo okarpok: Tássa Usulikssuak taunna tokukit ilâ? Angerujok âma. Okarijordlo takuatit tamassa ingmikôrtisimaváka kátersorpakkalo, tokutat tokutsisainnut ussorsitsautigiumâravkit. Támassalo takuatit anguterpaksuit nauk kuissimangikaluartut, uamnut assersûkavkit tokutaudlutik ikilersimassut uangatôk tokutaugama ikilersimakigujunga taukualo uamnik tokutsissut ussornarsuserssuara takupásuk taukuatôk tokutsisainut, ussorsitsârutigiumârmigavkit; annaussissok taima okarame Akamale aperâ: âma tokutsiumârpit? Akamale okarpok: nâga, tokutsinaviangilanga annaussissordlo okarpok: Kingornarme tokutsidlariarunak uuliadlo savimik kapissangilat, assaniarsinarit inokatingnut illungersordlutitdlo okautsika ugperiniakit; nunamikatdlarama inuiaksuit mitautigânga tokudlungalo kissume sanuerusikame tagilikut issâktidlunga aksavkut, kikissanik kikiaktorpânga issikaukutdlo putôrdlunga kingornagudlo sanerkavkut kalugiarssuarmik kapivdlunga, massa illungersordlunga

Frelseren spurgte atter: Har du ikke dræbt Ussuligsoak?— Da A: saaledes ransagedes i sine dybeste Hemmeligheder, begyndte han at skjælve af Frygt, thi han mærkede at han stod for den Alvidende, for hvem Intet er skjult, og saaledes tilstod han for den Spørgende hele sin Hemmelighed. Og denne pegede paa En af Mængden og spurgte: Er dette ikke den Ussuligsoak, som du dræbte?— Han svarede: Jo.— Og hiin sagde atter: Disse, som du seer her, ere de Dræbte, og jeg samler dem for at de engang skulle lovprises af deres Banemænd, og disse mange Mænd, som du seer ved min Side, har jeg samlet, fordi de ere min Lignelse, skjøndt Hedninge; de bleve dræbte og saarede, ligesom jeg blev dræbt og saaret; og naar mine Drabsmænd engang skulle see min Herlighed, da skulle ogsaa disse lovprise dem.— Da Frelseren havde sagt disse Ord, spurgte han Akamâlik: Vil du ogsaa vedblive at myrde?— A: svarede: Nei, jeg vil aldrig dræbe mere.— Frelseren sagde til ham: Lad mig da see, at du herefter ikke dræber Nogen og ikke stikker Din Kone med Kniven; vær kjærlig mod dine Medmennesker og tro oprigtig paa mine Ord; Menneskene forhaanede mig dengang jeg vandrede paa Jorden, og lode mig døe paa Korsets Træ, idet de udstrakte mine

ajokemorniaråluaraвkit, atâtama perкisima-nga aksortuinermik toкugpânga. — Taima oкårame, aperâ tâva: Ivdlime ugperingili-ngâ? — Tâva anorakse pêrpâ aкsångnilò sanerкilo nivtardlugit; Аkamalible takuai sule augło iperdlo kûlârtut, Akamalibło illisarai aksaine kikiksat ínai, âma kámi-ne pîjalermagit singerfênit Akamalib is-singue ajulersikáluarpai ingiasungnermik кivdlertorssûmata, isikanilo nivtaramigit tåssâko auk imerdlo kûlârtut sôrdlo aitsât ikilersimâssut, oкarijordlo anpaussissok: Sillarssuaк ittitdlugo támakua mamitissa-ngilaka, uamnut ugperunangitsut nalingi-nardlo inardluktumik innûssut uamnikło pâlagârкussingitsut, asserussaisudlo, ar-nåunéкartut toкutsisudlo, tigdliktut sakiu-gudlo, innoкaminutdlo ângniartiksisartut ipnardliortitsisutdlo ilatik satdlutigisardlu-git agdladlo inardluktuliarpaksuit misiger-кuvdlugit uvånga anaussissûgama; erкartå-siartoruma nunamut, taukuninga taimâlior-tunut nivtarumarpaka, sule udlume taimâli-lisarnerpaksuit aniarlingarpânga. Sule ud-lerme matumane agdlât kivfama кarnisigut imerteraluarpaka támâsa uvamnik atsersima-ssut, támâsa kuisimassut annaupiardlugit nâgdlioкigama nalekapgitsorssuarmik. Nu-gamе anånaкarpungga arnanitdlo innugor-tunga iliktut timiкalerdlunga aukalerlungale kissiane nunaine atâtaкángillanga mâne кilangme atâtaкárama; atâtaga takussagit

Arme og fastnaglede baade Hænder og Fødder, og siden stak mig med et Spyd; da jeg lærte dem alvorlig min Faders Raadslutninger, dræbte de mig og vilde ikke troe. — Da han talte saaledes, spurgte han: Vil du heller ikke troe paa mig? — Saa tog han sin Kjortel af og viiste sine Hænder og sin Side, og Akamalik saae, at Blod med Vand flød ned af hans Saar, og A: kjendte Naglegabene; og da Frelseren tog sine Skoe af blendedes Akamaliks Øine af Stotvingernes Glands; da han saa viiste sine Fødder, flød der Blod og Vand ud, som om de havde været nylig saarede. Og Frelseren sagde: Saalænge Verden staaer vil jeg ikke lade disse læges for deres Skyld, som ikke ville troe paa mig og ikke ville ansee mig for deres Herre, og som have ført et ugudeligt Levnet, Bagtalere, Løsagtige, Mordere, Tyve, Løgnere, Voldsmænd, Meenedere, at de som have begaaet slige Overtrædelser, skulle erkjende, at jeg er en Frelser, og naar jeg kommer til Jorden igjen for at dømme Verden, skal jeg vise disse mine Saar fordi de endnu idag volde mig Smerte. Endnu idag formanede jeg mine Christne ved mine Tjenere, fordi jeg leed for dem uden Løge; for at frelse dem. Jeg havde en Moder paa Jorden og blev et Menneske ved en Qvinde og havde Legeme

âpauná? Akamalib kivjaramiuk tákuâ, mássa iaruûtingikaluarâ ingnerinautidlugo issigigámiuk. Okarpordlo Akamale: Uvanga tákpáuna ingnerutikpara, taima okarmat annausissub timine nivtarpâ, uinge nivtarmago Akamalib issîngne kuinarpai ingianakangat. Okarpordlo an: timingiit nivtaruk; timivit issainik takungikaluarit, tarnividle issanik timiga kimerdlôrit, Akamalib nángminek uvinge takujumavdlugo takorkudlegulo nivtarpâ, Akamaliblo kimerdlôrkikpâ annaussissub timâ merkerfînut agdlât. Ama annausissok okarpok: Innukpaksuit makkua issigâtit, tamarmik tássa tarningit ivdlitdlo tarninginâvutit, Akamale ingminut umeralârame okarpok: tamarmiuvunga ilâ? Annaussissok okarpok: sagluvutit tamarmiungilatit uvanga kisima tamarmiuvunga.— Okarijok atagule takussavat erkartûssiviksarssuara, aiparalugo tâva tássanga audlarupâ, kingumut uterdlune Akamalib avdlugarssue kunnerssuak tikikpâ. Annaussissok okarpok: Tássa erkartûsiviksara, Akamalib missilikluanginamiuk siuglermik, aitsait kimerdlûleramiuk alákardlune takulerpâ innuksuak, ingnerssuardlo illuane ikumassorssuak kamiktardlûnilo, annaussissup aperâ: Nuna tássavna tôrnarsokarpa? Ap, amerdlakaut tássamane takusainârpait, illait nuersakanik puttortumiklo nasakarput annaussissok okarpok! sagdlonâtit, innul-

og Bold ligesom du; men jeg havde ingen Fader paa Jorden, thi jeg har en Fader i Himmelen; seer du min Fader deroppe? — A: vendte sit Blik derop og saae ham, skjøndt han ikke ansaae det for et Væsen, thi det var som om han saae en stor Ild. Og A: sagde: Jeg troede at det var Ild. — Da han talte saaledes, viiste Frelseren sit Legeme, og A: lukkede sine Øine, fordi det skinnede som Solen. Og Frelseren sagde: Viis ogsaa dit Legeme. — Da blev A: skamfuld og saae paa Frelserens og sit Legeme, det sidstes Daarlighed. Atter sagde Frelseren: Seer du denne Mængde Mennesker, som kun ere Sjæle, ogsaa Du har kun Sjæl. — Da saae A: paa sig selv og sagde: Jeg er jo uden Mangel. — Men Frelseren sagde: du siger Usandhed, du er mangelfuld, jeg alene er uden Mangel. — Derpaa fulgte han ham til det Sted som han kaldte "Dømmestedet", det var den Afgrund, som Akamalik havde seet og var sprunget over, deri var den evige Ild og et fælt Menneske. Frelseren spurgte ham: Haves der Djævle paa Jorden? Ja, svarede A:, dernede er der mange, de sees tidt, nogle have flettede og hullede Huer. — Frelseren svarede ham, pegende paa det fæle Menneske i Afgrunden: Han er alene er en Djævel og ingen Anden. Men du naar du vil

suaĸ kammersuartme tikuardlugo oĸarpoĸ: tássa kissime târnarssuk, aglámik târnarsoĸangiláĸ. Ivdlit illiniarumaguit ĸamnutdlo ugperumaguit ĸungnerssuaĸ inigínago, takpava inikssat, aursarpat Nuongmut audlarumârputit, piumássarnut illingniariartordlutit nôrdlernutdlûnît avannardlernutdlûnît illingniarumarputit.

Tássanga Akamale angerdlardlune autdlarpoĸ, ĸungnerssuardlo támana tikikamiuk, anaussissoĸ oĸarfigâ: ikârneĸ ajorpara; anaussissuvdle oĸarfigâ: uvanga aiparitifdlutit ajusangilat. Tâva Akamalib ikâramiuk, nunamut atserdlune takulerpâ timinguane, silacrutdlune naterme saĸissoĸ, ilaisalo pivdlerorassugât tikinamiuk timine maijugilerpâ, sôrdlugôĸ igdlup sillatâne âtât ĸuperdlortut piumainaissussiat, taimaitoĸ isserfigâ avdlamik pivfikssaĸanginame, timine pulariaramiuk toĸussutut ilivoĸ nukitanguerudlune, taimaileramilo tássagoĸ silatûtiga itertutudlo ilivdlune; perĸiksimingâlerpordlo kingornalo muliaminut assaningâlerdlune, Noungmudlo opernariarmat autdlardlune kristormiungorpoĸ. Noungmutdle apûtitinago nuordlît ĸatdlunârtait taimanigoĸ. Hans Egedib ikiortigissai tussaumalerput sinaktortoĸ agersoĸ unerât, tikiumat tángmârĸuât erngînardlo ĸatdlunârtâissá majuarĸuât iniminut, Akamalib umianilûnît saĸiaringilâ, isermat aperât: Kilangmut pi-

lære noget og troe paa mig, skal denne Afgrund ikke være dig en Plads, men du skal boe hist oppe. Til Sommer skal du reise til Nouk og du kan selv vælge dig en Plads, enten hos den tydske Menighed eller den danske, for at du der kan lære noget. — A: drog nu hjemad, og da han kom til Afgrunden, sagde han til Frelseren: Jeg kan ikke gaae over den. — Men Frelseren svarede ham: Saalænge du følger mig, er der ingen Hindring. — Da A: kom over den og gik ned ad Jorden til, saae han sit Stakkels Legeme, som gik frem og tilbage paa Gulvet, uden Forstand, og Nogle meente at han var galen. Da han kom til det, væmmedes han ved det. Thi sagde han, det lignede en Mødding udenfor Husene, fuld af Maddiker; dog gik han ind i det, da han ingen anden Plads havde, og da han tog sit Legeme paa, blev han ligesom død og ganske afmægtig; derefter fik han sin Forstand igjen og var ligesom vaagen. Han angrede siden sit ryggesløse Liv, og kom til Nouk om Foraaret og blev Kristen under Brødremissionen, der allerede dengang var kommet til Nouk for at hjelpe Egede. Han blev ikke alene Kristen af Navnet, men ogsaa et godt Menneske og elskværdig Ægtemand. Alt

gavit tuksiutai illikpigit? Ap; Akamale angerniát, âma erngĩnaĸ atorĸuvait; akpipâ tâva; tuksiut atulermago illissarât erinalik, taima tâva erinalik atormago erngĩnaĸ audlarĸujunârpât; tamarmik erĸorsimangmata kuisigdlune aitsait. Akamale ugpilerpoĸ ugpertutun, ugpertut akornane, nuliaminutdlo asanigtungordlune.

Tassunga nallulerpara mêrangûgadlaramale tussagarigavko 1835me Tobianguamit.

(Agdlagtoĸ Albrecht Bech Amerdlume ajoĸersuissoĸ.)

NALUNAERUT:

Ilai agdlagkanit iluartunit agdlainarsimasut, oĸalugtuamit tássanga pîgauput.

hvad han saae oppe i Aandernes Land, stemmede overeens med den kristne Lære.

Længer end hertil kan jeg ikke; jeg hørte det som Barn af Tobiangoak i 1835.

(Skrevet af Albrecht Beck, Kateket ved Holstensborg.)

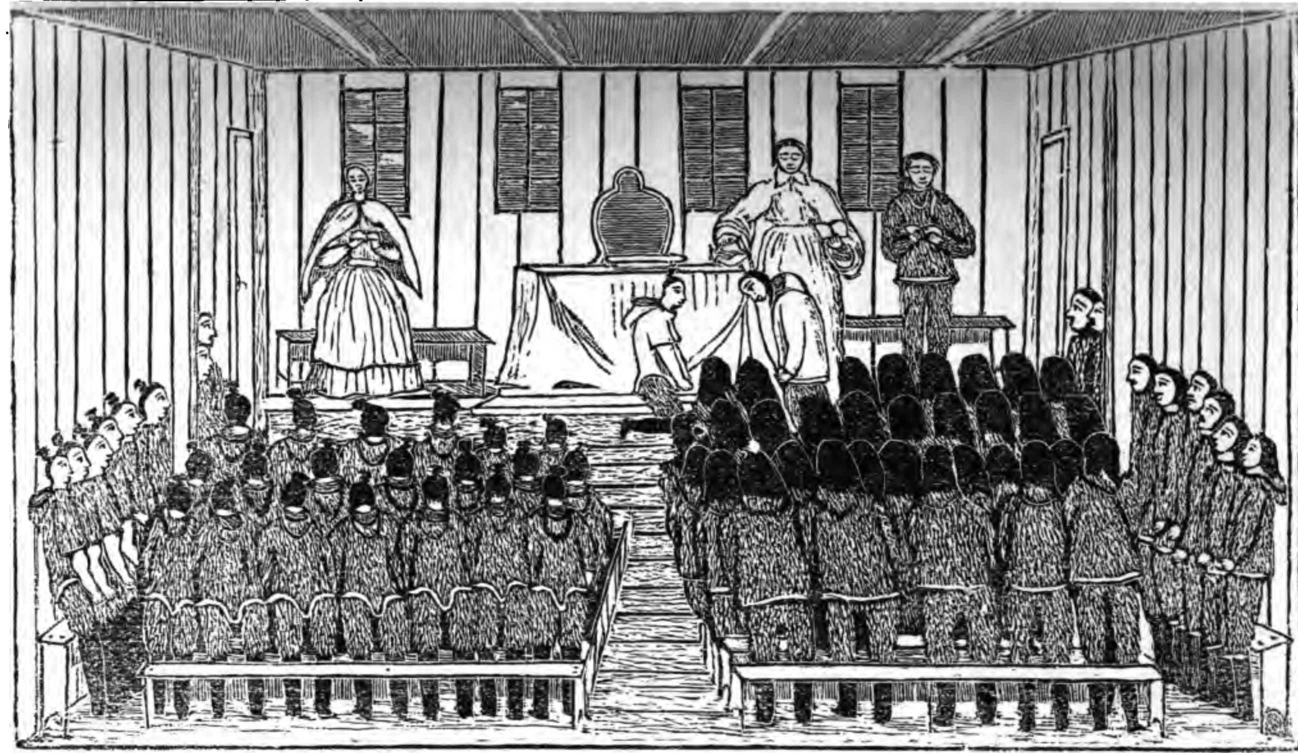
Anmærkning:

Nogle Stykker, som vare tagne ligefrem af den hellige Skrift, ere udeladte af denne Fortælling.

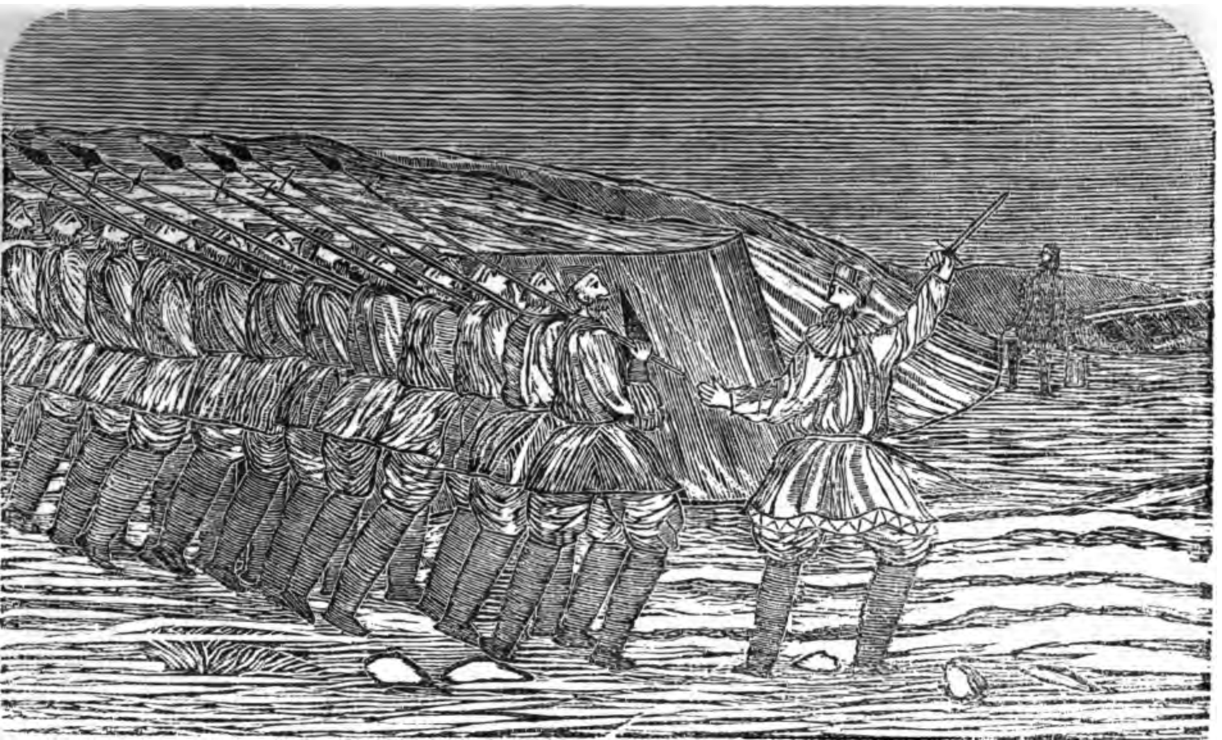
7.

OKALUGTUAK KUNUNGMIK ILIARSSUNGUAMIK.

Angajorkaerútut sule merdlertúngûvdlutik, angutínguit mardluk najánguartik pingajoralugo najugakartut igdlumik angisûmik, sisamanik igalâlingmik. Táuko Kunúkut audlamik ikiûngnek saperamik, kisiane imá pissarât: káinat tikikângata sârkutai majûgtard'ugit, imertartardlutigdlo. Iláiniâsît káinat tikerûgtutdlartut Kunuk imertardlune autdlarpok, imermut pigame, ermutse kagdlutileriardlugo kînarpagssuit tarrai kisîsa takuvai. Ermutse igînardlugo kineraluarame takussákángínaine âma imermut sikigpok, âma kînarpagssuit takuai; kisiáne mardlungnik takugamigit, najugkaminut okariartordlune angerdlalerpok imertautine kimáinardlugit; iserame najúkaminut okarpok: imerme kînarpagssuit takuáka. Kisiáne najugaisa pivât: sôk taima amerdlatigissunik inokásava? igdlâtigalugulo okalorujûgd'ugulo imertarkuínarpât ekijasugtok únerdlugo. Kunuk âma imermut uterpok nakimavdlune, imek tikíkamiuk âma ermutse kagdlutilerdlugo âma taimaitut kînarpagssuit

Akamalip kuisínera. — Akamalik døbes.

Arpagtut Kunugdlo. — Arpagtokkerne og Kunnuk.

7.

FORTÆLLINGEN OM KUNNUK, DEN FORÆLDRELØSE.

I et stort Huus, paa fire Fag Vinduer, boede to Drenge og en lille Pige, der alle som spæde havde mistet deres Forældre og næsten ingen Hjelp havde af Andre. Naar Kajakkerne kom hjem fra Fangst bare de Redskaberne op for disse og hentede Vand. Da Kunnuk engang gik efter Vand, saae han i dette, da han vilde øse med Øseren, Skyggen af Ansigter. Han bortkastede Øseren og stirrede atter i Vandet, og da han intet saae vilde han igjen til at øse, men saa viste det samme Syn sig igjen, og først efter at han havde seet det disse to Gange lod han Øseren ligge og gik hjem, og da han kom hjem, fortalte han det til sine Husfæller og sagde at have seet mange Ansigter i Vandet; men disse spurgte ham spottende, hvorledes der kunde være saa mange Mennesker, samt skjændte og loe ad ham og befalede ham atter at hente Vand, sigende at han blot af Dovenskab var vendt om. Kunnuk maatte da gaae tilbage til Vandet, og saae, da han vilde øse, atter de mange Ansigter;

takuai, imeĸ ivnârssungmik ĸulêĸarmat, tamanut ĸineraluarpoĸ takussaĸaranilo. Kîsa erĸailerpoĸ: Tusartarame arpagtunik.*) Imertautine ulíkârnagit angerdlalerpoĸ âma; iserame oĸarpoĸ: arpaleĸâtigut. Ama najugaisa ugperíngilât. Kunuk angajugdliugame ĸatángúminit, oĸarfigai: Aniniaritse, igalermut ĸimauniarta, (mássa isugssugdlune) anigamik igalermut pigamik, najánguartik matûlerpât sánakunik, oĸalugfigalugo: Nivdlernavêrsârniardlutit pinmârputit; nivdleriaruit arpagtorssuit toĸúsavâtit.

Tássánga Kunúkut núkilo, torssût ĸilânut ikârtigdlutik unigput; uningaunialeriartut isâleĸaut, ĸanga sákorssue ĸivdlârpalúnguarsé, isârpaluleriartut asume táĸama kápiartuarpalulerput, taimáikaluaramik táĸama nipaerúp.it. Nipaeruteriartut asume anialeĸaut; torssût sanerai ĸilailo tamaisa kapordlugit.

Taimáitoĸ Kunúkut erĸorneĸángitdlat; kisiáne kingugdliup igaleĸ nagdleramiuk sánakut najánguata matue kaporpai.

Sunauvfame najanguartik kapigât, tauna nivdlingilaĸ. Kingugdleĸ pâkut sule ĸaĸingitsoĸ, Kunûp nukâ ĸasugdlune nákarpoĸ; tákúsasoralune tamânga îgáinarpoĸ. Kisiáne isertoĸarungnarsigalu-

*) Arpagtut tássa ĸavdlunâtsiângôĸ.

da Vandet stødte til en Bratning, saae han sig om, men opdagede ingen. Endelig erindrede han engang at have hørt om Arpagtokkerne*). Saa fyldte han Spanden og gik hjem, og da han kom hjem, fortalte han: Arpagtokkerne komme. — Atter troede de ham ikke. Da sagde Kunnuk, hvidskende, til sin yngre Broder: Lad os flygte hen til Ildstedet. — Da da saa kom ud til Ildstedet, tildækkede de deres lille Søster med Spaaner, sigende: du maa være rolig, ellers bliver du dræbt. — Kunnuk og Broderen krøb derpaa op under Husgangens Tag; efter at de havde siddet stille lidt, kom Arpagtokkerne ind; derpaa begynde de at hyle, og med eet blev det stille. Derpaa begyndte de atter at komme ud og at stikke til alle Sider. Kunnuk og Broderen bleve dog ikke trufne, men den sidste som kom forbi Ildstedet, stak med sit Spyd gjennem den Dynge Spaaner, hvorunder Kunnuks Søster laae, hvorved hun blev gjennemboret uden at give en Lyd fra sig. Førend den sidste af Morderne var kommet ud af Huset, faldt Kunnuks Broder af Træthed ned, han skjulte sig til Siden

*) Arpagtut, d: e: de som løbe, synes at være brugt som en Benævnelse for de gamle Nordboer.

argmat, Kûnuk arĸardlune najánguartik periatdlarât ikiligssuanguna, kigsautíngue anêrsut, ilungmut mangugdlugit amiminermik taimáitoĸ nimerpât. Igdlumut iseramik, takulerpait atautsimigdlûnît ánagtoĸángitsut, ĸangale natek tarralissânguarse aungmik. Takuvdlugitdlo ĸavdlunât ilait toĸútarsimagaluit.

Tássaningnek tujormigilerdlugo Kunúk oĸarpoĸ: Najugagssaerugpugut autdlarniarsinarta; tássánga autdlarpút tununguuinarssuak. Najánguartik amârtardlugo tasiortardlugulo; kijavdlutik. Aĸigssíngu it takussatik migdlôrdlugit pissarigâugamíkik nerissarait. Taimaitdlutik najánguat ajuleriartulerpoĸ; mássalo ĸáĸak ûmánângassorssuak tikilerdlugo, taimaitdlunime toĸuvoĸ. Tássunga ĸáĸap sanianut ilivât. Kunúkut ajúngitsumik sukasalerput; arpagtunut níngaleramik, uvdlup ilarssua pâgângamik, ĸasunermit kîsa nunamut nagdlararaut; Kunûp núke kigaitsumik artuleriartordlugo, kisalûnît sêrkumiartitdlugo ordlutingnek artulerpâ; âma kîsa arpaliutdlugo inulerpâ. Tâvalo misigalutik timitik inertut. Sule tamâne íngerdlavdlutik, nuínguaraluarât imarssuak, kangerdluatsiarssûp kinguagut nuitdlugo; tássane aliánârnermik kijagatdlarigput.

Kijarêramik âsît, arpagtunut níngalerdlutik aterput, kangerdluatsiarssûp kíngu-

af Frygt for at blive seet, men først efterat de alle vare borte, steg Kunnuk ned og fandt da Søsteren gjennemboret. Saa godt han formaaede, stoppede han de allerede tilsyne kommende Indvolde ind igjen og tilsnørede hende med et Skind. Derpaa gik han og Broderen ind i Huset og fandt der Alle myrdede, og Gulvet tilsølet med Blod. De saae og at nogle af Kavdlunakkerne vare blevne dræbte. Forskrækket herover sagde Kunnuk til Broderen: Lader os forlade dette Sted, hvor vi Ingen mere have at holde os til.— Derpaa droge de østerefter, og grædende deels bare deels slæbte de Søsteren efter sig. Ryper, som de dræbte med Stene, vare deres eneste Føde. Men Søsteren blev stedse værre, og da de kom til et spidstoppet Fjeld, døde hun og blev begravet under det. Begge Brødrene øvede nu deres Kræfter af Hævnlyst mod Arpagtokkerne; undertiden brødes hele Dagen og lagde sig om Aftenen trætte paa Jorden. Tilsidst kunde Kunnuk hverken kaste Broderen, naar han laae paa Knæe, eller løbe saa hurtigt som ham. De mærkede at deres Legemer snart vare fuldvoxne. Saaledes vandrende, kom de til Havet ved Bunden af en dyb Fjord; der græd de af Vemod. Da de havde grædt, mindedes de atter Arpagtokkerne, og gik saa ned

anut, tikilíngnaraluarât kinguane ugssugpagssuit puiartut; tássánga pinialerpait, kisiáne pissatik amerdlagileramíkik taimâtípait, asiussugssat amerdlagilerdlugit; Kunuk okarpok: kanigtumik inokarune iluatingnakaut, pikunga kungnermut majûgssordlugit matũsavavut; majũgssulerpait taleruisigut tiguvdlugit igdlugtortardlugit; nãmagsigamíkik tássánga inugsiniardlutik autdlarput, ingerdlangmersutdlardlutik tusalerpât sujunermingne inugpalugtok; Kunûp nivdliumeriardlune núke sâgpâ: âsît arpagtukasiunerput! — nukâta akivâ: taimanernit akiungnatsialerpugut orníngniarsinartigit; asume sule nuinagit nivdliarpalukaut, nuínguaraluarait, kajarpagssuit Auverssuak malerssorât; Kunûp núke sâgpâ: issigingnârtigo, atago píssartaligssũsáput.

Tássane issigingnâlerpait; Auverssuak káinat ilaisa kaníngatdlarângássuk, periásasoriniardlugo avâlârdlugo avkâvínârât. Takulínguaraluarât kajarssûmuna atautsip erkáukâ, uniortardlugo taimâtdlugo agdligánguákulokâ; agdligarniariarâ kajakataissa nángarpât. Nunamut autdlatdlarmata Kunûp núke periarpâ: taima píssartariguníko Auverssuak imailerkáinardlugo amoratdlarumârpâ; asu alerpiamingnut tulautekaut, Aivfagtorssuak niuterame, asume pissarssuane, tigokâ, amorákaluakâ

til Stranden, hvor de opdagede en Mængde Remsæle; af dem fangede de mange, men holdt saa op med at efterstræbe dem, da der ellers vilde gaae formeget Kjød tilspilde; og Kunnuk sagde: hvis der er noget Menneske i Nærheden, kan det komme til Nytte, lad os bringe dem op i en Kløft og tildække dem der. — De begyndte da at bære dem op, to og to, tagende dem ved Lallerne. Da de saa vare færdige, droge de derfra op for at søge Mennesker, og da de havde gaaet nogen Tid, hørte de Stemmer foran sig. Kunnuk sagde i Vrede til Broderen: Atter Arpagtokker! — Broderen svarede: Vi kunne nok hævne os for dengang, lad os blot komme til dem! — Men inden de kom til dem, hørte de Raab, og see, Kajakker jagede efter en Hvalros; da sagde Kunnuk til Broderen: Lad os see derpaa, formodentlig have de en Formand. — De bleve da og saae paa Jægerne; nogle Kajakker som kom nær til Hvalrossen, skræmmede den ved deres Skrig, istedetfor at kaste efter den. Da de saaledes saae til, opdagede de en stor Kajak, som alene kastede, men altid forbi; endelig traf han, da begyndte paa engang hans Følgesvende at kaste. Da de buxerede til Landet, sagde Kunnuk til Broderen: Dersom han var Formanden, vil han nok hale Hvalrossen op af

kiagssualo KaKíkaluatdlardlugo arluleKâ. Kunûp núke periakasitdlarpâ: sángîtsorssûvoK. Kajarpagssuit niôraramik tamarssuarmik niúput; Kajak atauseK utorKagssarssuaK niúngilaK. Aivfagtorssûp pissane sakîgdlarsínardlugo ãma oKarpatdlagpoK: ningigssâ pêratdlardlara; najungassoK pêrpâ atauseK ingmaralânguaK uinilerdlugo, inaluardlo naitsúnguaK (sôrdlo agdlagtûmut tuparsiaK), asûko utorKágssarssuarmut áKungmigai, sônguna isángilertordlugit tiguvai.

Pilarîgdlaramíko, ãma oKarpatdlaKaoK: nukagdlualo. ningerssuatik tássunga Kimáinardlugit ãma avalagput; ãma tâva nukagdlua ma'erssulerpât. âsît Kainap táussuma atautsip erKautileKâ, ilaisa Kaníngarángamíko issigînârât; sunauvfa ilerKuat, tássunga nâlagkamingnut ersivdlutik piniarneK ajorât. Taimâtdluguâsît agdligánguákuloKâ. Pilagfingmingnut ãma tuláukamíko, tamarmíngâsît niugput, âsît utoKágssarssuaK niúngilaK. âsît ingmaralânguaK ningigssânik tuniâ.

Kajarpagssuit angerdlaleramik tamarmik agsut usivdlutik; utorKagssarssuaK suame usiaKarujoK. Kunúkut timâtigut ingiatdlorpait; tikivfigssât ilisimajumavdlugo. Asume tuperpagssuit nueKait; mássalo Kulânîlersut issertordlutik; Káinat tíkeralermata arnartai ateralerput; utor-

Vandet. — De kom med Dyret til Landet, Fangeren steg iland og tog fat paa sin Fangst, men trak den kun halvt op. Künnuk sagde glad til Broderen: Han har ingen Kræfter — Derpaa gik alle Kajakkerne iland, undtagen en gammel Mand. Efterat Fangeren havde taget Brysterne af Hvalrossen, sagde han: lad mig først tage et Lændsestykke til ham; — og han tog et Stykke Ribbeen, næsten uden Kjød, og en kort Stump Tarm (saa lang som for 6 Sk: Tobak) og lod det bringe ned til den Gamle. Da de bleve færdige med at flændse, sagde de: Lader os ogsaa jage efter Ungen. — De gik ud, forladende deres Lændsestykke, og begyndte at jage efter Ungen. Den samme ene Kajak kastede efter den, og de Andre, som kom til, skræmmede den blot; dette var saa deres Skik, at de ikke turde kaste, af Frygt for Formanden. Ogsaa dengang satte han fast med sin Blærepiil. Da de atter kom til Flændsestedet, gik de alle iland, men den Gamle blev atter i sin Kajak og fik sin Part som før. Da de mange Kajakker roede hjemad, vare de fuldt lastede, men den Gamle havde kun lidet med sig. Kunnuk fulgte dem bag om Fjeldet, for at see hvor de landede. Endelig kom mange Telte tilsyne, og medens de stode i Skjul ovenfor Teltene, kom Kajakkerne

ĸagssarssuaĸ ilame kingornane tikíkiartulermat nãkinermit alapernârssorpât, sumut pinigssâuik, takuvdlugulûna tuperpagssuit erĸáinâne tuperssuaĸ ĸalerardlugtoĸ, ásu táussuma atânut sigssigpoĸ, tulaleriartoĸ, tássánga niviarsiat mardluk aterput, utorĸagssarssûp ningê taima majûgpait.

Neĸit ĸalakungnarseriartut; Aivfagtoĸ angutíngôĸaoĸ, utorĸagssánguakulugdlo pingminago; únugseramiko kísiáne siagnutilermata. Kunûp núke oĸarfigâ: pigssartarssuata sârĸutai ĸimerdlôriartigik. ateramik ĸáine umiap atânut ilisimagâ tikípât; ĸimerdlûlínguaraluarâit agdligarssua ĸilalugkap iggiânik avatâlik; Kunûp tigugamiuk ûgtualârsínardlugo núkamiaut túniugpâ mikigalugo, akingmik núkâta oĸigâ; ãma Kunuk oĸarpoĸ: agdligânik erssuteĸisigo; ermát puilassûgune sania ivssuínausavoĸ, agdligarssuaĸ tiguvdlugo ermanik ujardlilerput; asume imeĸ tikigpât puilassoĸ.

Agdligaĸ Kunûp mangulerpâ ermup sanianut, ĸiterâraluardlune ajarĸigpoĸ, kingugdlermik mangúkamiuk niaĸortáinâ nuísalermat taimâteriardlugo núke sâgpâ: âmoĸiuk; núkâta sâuringminik tigugamiuk misâgdlãinarujoĸ; ãma Kunuk oĸarpoĸ: ivdlitdlo manguguk; núkâta mangugpâ pássugagssaĸ nãmagĩnárdlugo, Kunûp

og landede, hvorpaa deres Qvinder gik ned til Stranden; men da den Gamle kom allerbagest efter de Andre, passede de paa af Medlidenhed, hvor han gik hen; de havde seet et Telt, som stod afsides, med daarligt Overtræk, derunder landede han, og derpaa kom to Piger ned og bare den Gamles Lændsestykker op. Som det lod til, bleve alle Fangere, undtagen den stakkels Gamle, kaldte hen til Formanden for at spise, dengang Kjøddet var kogt. Da det blev Aften og de alle sov, sagde Kunnuk til sin yngre Broder: Lad os gaae ned og beskue den stærke Mands Kajakredskaber. Da de kom ned, saae de at han havde lagt sin Kajak under Konebaaden; de saae at Blærepilens Blære var af en Hvidfiskehals; K: tog og prøvede den, fandt den for let og gav den til Broderen, som fandt den endnu lettere; atter sagde K: lad os skjule hans Blærepiil, hvis her findes et Kildevæld, vil der være god Mosejord omkring det. De toge Pilen og opsøgte Vandstedet ved et Kildevæld. Kunnuk nedborede Pilen ved Kanten af Vandet, først halvt, derpaa heelt, saa at kun dens Ende ragede frem; derpaa sagde han til den yngre Broder: Træk den nu op.— Broderen trak den op med venstre Haand, saa det pladskede i Mosejorden; atter sagde Kunnuk: Tryk den nu ogsaa ned.—

pússugdlugo âma amuvâ; tássane tamarmik amussaĸátâgdlarsínardlugo, kingugdlermik nuisingaitsiardlugo mangugpât, tigungmivigssaĸ nâmagtitdlugo, ĸimágdlugulo ĸalâmit itersîlerput; kîsâ seĸineĸ ĸutdlalitdlarpoĸ, atautsimigdlûnît anissoĸángitsoĸ; taimâitdlune pissartarssuat anivok; sila misigssoriardlugo suâĸaoĸ: malerĸiarnaĸaoĸ, malerĸiarnaĸaoĸ; âmáko ilaisa atúkatik tiguínardlugit aniamiartut, ilai oĸagdlârâut: uvangâsît sinignermik; sunauvfa asule; aperĸâraluarunik táussumarssûp toĸúsangmatik erĸumagaluardlutik anitsâlissut.

Asume ĸáinaminut ateĸaoĸ; ĸáine tikeriardlugo avâlariardlune oĸaĸaoĸ: agdligánguara peĸángilaĸ; erngînaĸ ilaisa ornigdlugo tamarssuarmik ujardlileĸaut, naníngeriarmassuk inua oĸarpoĸ: uvdlume agdlíkioratdlásaunga ĸajartoĸinase; tamarmingme ĸajaitungitdlat.

Isâriánguagdlártut, táussumarssûp torĸanit arnarĸuagssânguaĸ anivoĸ imertarlune, sunauvfa arnâ; imermut pigame, takangna nivdliagdlagpoĸ, makeriardlune suâkaseĸaoĸ: vâ âmangna agdligángua! ĸangale arpaliugânguarsse orniagât; inuata sujugdliuvdlune tikeriardlugo amuniaraluaĸâ, ilame tikeriarmangne oĸarpoĸ: pissartaĸaleĸâgut; ilaisa ilatik tikiuterlarângata oĸararaut: ûmarssûp peĸinerpâ; tamáko oĸararaut: uvanga súsavara, uanga

Brøderen trykkede den ned saa at Kunnuk kun kunde gribe den med to Fingre; dog trak han den op. Da de saaledes begge havde trukket den op, trykkede de den ned saaledes, at den stod mere frem end sidste Gang og at man kunde gribe den med hele Haanden, hvorpaa de forlode Stedet og ventede paa at de Andre skulde faae udsovet; Solen stod allerede høit, og endnu var ingen kommet ud; endelig kom den stærke Mand ud, saae paa Veiret og raabte to Gange: Det er Jagtveir! — Da kom Nogle ud med Pelsen under Armen, og Nogle sagde: Nær havde jeg forsovet mig. — Saa gik hiin ned til sin Kajak; der raabte han: min lille Blærepiil er borte. — Da gik alle de Andre ned for at søge efter den med han; da de ikke fandt den, sagde han: idag maa jeg lave mig en Blærepiil, I maae blive hjemme; — og saa gjorde de. Medens de alle gik ind, kom en gammel Qvinde ud fra hans Telt og det var hans Moder; da hun kom til Vandpytten raabte hun: Ah, her har vi Pilen! — Da løb Alle til; Eiermanden vilde først trække den op, han sagde til sine Folk: vi have nok en stærk Mand iblandt os? — Nogle sagde til deres Kammerater, at de havde gjort det, men disse sagde igjen: hvad have vi dermed at gjøre, det er ikke os. — Efterat de

píngilara. Amuniaraluatdlaramíko artoramíko kimáinarpât. Unungmat sinilermata agdligâ ornikamíko tikinguaraluarât agdligâta niakortâ kingmarnernik sûjungnâersok; amusingnardlugo kajânut ãma ilivât. Kingumut inimingnut majuardlutik, ãma itersîlerput; sekinek nueriarâ, táunarssuangâsît aneriardlune suâkaok: malerkiarnakaok. Aitsât aniagput, ilaiâsît mátãngarnnik; tâunarssuak káinaminut aterame, káine tikeriardlugo avâlakaok: vâl âmána agdligánguara, ãma okaridk: ila pigssartakalekâugut.

Tássane pissokángingmat malekiardlutik autdlarput; ãma Kunúkut timâtigut ingiatdlorpait; ãma igpagssartut iliorput, kajakataisâsît piniángilât, ilarssuata kisimiâsît piniarpâ. Nukagdluaningâsît kisiáne áiperamiko. Angerdlaleramik kajarpagssuit tamarmingâsît avatingmekaut ningimingnik; utorkánguakulûmâsît najungasut mardluk, inaluamininguitdlo mardluk. Kunúkut ãma tuperpagssuit kulângnut piartorput; káinanâsît tikeratdlarmata, utorkarssuak kingornínâgut tikingmat, panîsâsît aterfigalugo kajâ majûgpãt; utorkarssuak majualerpok pâtiminik ajáupiardlune.

Kunúkut ãma únugsîlerpât; kisiáne anissokásaermat, utorkarssûp torkanut aterput; pâmut pigamik, Kunûp ungmata

saaledes havde forsøgt at trække den op, men ikke formaaet det, gik de ned. Da det blev Aften og Alle sov, kom de (2 Brødre) ned til Pilen og opdagede, at dens Ende var saa forbidt, at der neppe var mere deraf; dog trak de den op og lagde den ned til deres Skjulested, og ventede paa at Folk skulde sove ud. Ved Solens Opgang kom Formanden ud og raabte som sædvanligt: Det er Jagtveir! — Saa begyndte hans Folk at komme ud, nogle halvhøgne. Formanden kom ned til sin Kajak og raabte: Ah! her en Pilen, — og atter sagde han: vi have nu i Sandhed en stærk Mand iblandt os. — Da Ingen angav sig, gik de ud at jage. Kunnuk og Brøderen fulgte efter dem bag Fjeldet; de gjorde ligesom den forrige Dag, Formanden var ene om Fangsten, og Ungen blev fanget. Da de roede hjem vare atter de andre Kajakker svært ladede med Lænsestykker, men den gamle Stakkel havde atter kun 2 Ribbeen og 2 Stykker Tarme. Brødrene gik ovenomkring Teltene, og da de mange Kajakker kom hjem, kom den Gamle allersidst, og Døttrene ned til ham og bare Kajakken op; den Gamle fulgte efter, støttende sig paa Kajakaaren. Kunnuk med Brøderen oppebiede atter Aftenen, og da ingen flere kom ud, nærmede de sig til den Gamles Telt, og da de

atâ kivigdlugo takunialerpai kalerrinavêrsârdlugit; sianigingitsoriniardlune, ilumine oĸaratarmioĸ-una: iserdlutit; Kunuk ajulerame isĩnarpoĸ; iseriarmat iserĸussissut ilisarigaluángilât, ilisaríngeriaramíko angajorĸârssuatik itersaĸait sinileraluit; angússuat patdlorteriardlune oĸarpoĸ: inugdlo takornartaĸ atersiumınatdlardlune, kinauneriviugme? Kupuk ingminik taivoĸ; ãma aperâ: kisimîpît? sâgpâ: nukánguara pâmĩpoĸ; ãma iserĸugujâ; isínguaraluartoĸ táuna angajuminit neringnarpatdlârssuaĸ, utorĸárssûp oĸalugfigilerpai: sumingme pivise? Kunúkut oĸalulerput: samánga ituitûvugut, najúkavut arpagtukasît nungungmatigik kisivta uvagut ánagtûgavta; utorĸarssuaĸ nivdliumeriardlune oĸarpoĸ: atalísânguko, uvangátaoĸ arpagtukasingnit tasamánga ĸimâsûvunga; ãma oĸalulerpoĸ: tássaluâsît nunáĸagssuánguarput avdlalimârtunik inugsivdlune innáinaĸ ísángitsoĸ; atago aĸago ĸulivtinut pisitdluse, ukaliussaĸ isingmigsardlugo iperartuisavoĸ; táuna ĸaningôriarúsiuk ĸimaunianumârpuse, tuteriánguarúsiuk inûtingnaviángingmase, iperardluse toĸúsangmase; tagpissumarssuángûp ernerssuara uvanga piniartiginiariga toĸugpâ, Auvermik malerssugkaminik ingiarmane; aĸago

kom til Indgangen, begyndte Kunnuk at kige ind, løftende Forhænget sagte, for at man ikke skulde høre ham, men forgjæves, thi der sagdes: Kom kun ind! — Kunnuk gik da ind og de, som havde indbudt ham, kjendte ham ikke, hvorfor de begyndte at vække deres gamle Forældre, som nylig vare faldne i Søvn. Faderen lagde sig paa Maven og sagde: naar der er en Fremmed, vil man gjerne vide hans Navn, hvad hedder du? — Kunnuk nævnede sit Navn, Atter spurgte han: er du alene? — Han svarede: min lille Broder er ude i Gangen; — man bød ham da komme ind, men see, han var stærkere bygget end den ældre. Den Gamle begyndte at tale til dem: hvorfra ere I komne? De svarde: vi ere vandrede herover vesterfra, dengang alle vore Forsørgere bleve udryddede af Arpagtokkerne, og vi alene ere undslupne. — Den Gamle sagde vemodig: Ja saa! ogsaa jeg flygtede vesterfra for Arpagtokkerne. - Ligeledes sagde han: naar vor mægtige Nabo deroppe seer en Fremmed, hvo det saa er, lader han ham aldrig undslippe; see! imorgen vil han sikkert indbyde Eder til at gaae op ovenfor Teltene for at lege (Bolt) med den udstoppede Hare, hvorved han pidsker til alle Sider; springer afveien naar I komme den for nær! thi hvis I træde paa Haren, undla-

кaerкugdlarpase, tarкâma uvanga inûsúkatdlarama iperautara umîap atânîpoк ardlavse atorumârpâ; taima oкalorêrdlunc kingumut ínardlunilo oкarpoк: ínarumaguse ukunúnga ínarniarîse; panê ínalermata, Kunuk inarpoк sunauvfa nukardlermut, núkâ angajugdlermut.

Uvdlâkut aitsât itêrnialersut, ingnersissoк iserpoк nunaкataisa ilât, nanerugssane ikingnialerdlugo Kunúkut takuleкai, kisîsa issigalugit nanerússe ikigdlánguarnago táкama anînarpoк; mulungmersúngitsoк umik kivigpât itsuartortut, ilaîsa tupeк peruiardlugo kaiagdlagpât takúningniat; kisiáne autdlarmata Kunúkut makeratâкaut.

Suvame makitaniaîeralиarput, asume tordlorpoк: samángagôк pissut ásagkámâlîardlît. Kunúkut anîgamik sakisârssuartik ilagalugo umiap atânut pigamik, sakisârssuata iperaitse Kunúkungnut tuniugpâ; Kunûp tiguvdlugulo núke sâgpâ: uvanga takúsunarкâratdlasâunga, ivdlît kingugdliujumârputit.

Tássánga majuaîerput, mássalo кuîimîngnit tuvavisârtarâtik. Kunûp iperautaк кimerdlûlínguaraluarâ Auverssûp amia, isúa ásakungmagtaîigssuaк. Kulât nucriatdlarât inugpagssuit issigingnârât,

der han ikke at dræbe Eder med sin Pidsk; han, den Skurk, har dræbt min eneste Søn og Forsørger, fordi han kom ham i Forkjøbet paa Hvalrosjagten; naar han imorgen kalder paa Eder, skal En af Eder tage min Barnepidsk, som ligger under Baaden. — Da han havde talt saaledes, lagde han sig ned og sagde: dersom I ville sove, maae I gjerne tage disse; — da Døttrene saa havde redet Leiet, tog Kunnuk den yngre og Broderen den ældre til sig. Om Morgenen, da de vaagnede, kom der En for at hente Ild, og da han skulde tænde sit Mos, fik han Øie paa Kunnuk; ved dette Syn glemte han at tænde Mosset og gik ud. Imidlertid blev Telteforhænget løftet af Nysgjerrige; nogle borttoge Stenene, hvormed Teltet var tynget ned, for at kige ind, men da de fjernede sig, stod Kunnuk op. Lidt efter raabtes der, at Vestlændingene skulde komme op for at lege Pidskelegen, nemlig Kunnuk og Broderen tilligemed deres nye Svigerfader; da de kom hen til Baaden, tog Svigerfaderen sin Pidsk og gav dem den; Kunnuk tog den og sagde til Broderen: lad mig være det første Offer, saa kan Du være det sidste. Derpaa gik de, tilskyndede af dem, som stode deroppe. Kunnuk betragtede Pidsken og saae, at den var af Hvalrosbad og havde en Knude paa

ukaliussamik isingmikagtartok, sôrdlo a-pugssuak; inuit pagdlîmeriarângâssuk ki-siáne iperarkajarâgujai; Kunûp ukeriar-magit aggekaok, iperartuitdlune, tássane Kunuk kimâssalerpok, ukaliussak tuterkú-ngisâ tutiumanago; Kunuk kîsa isuma-lerpok: ôkátârdlugo tutiumavdlugo ukali-ússak; kîsame Kunûp tutivâ piâralugo, tuteriarmago sakisârssua kingnumekaok, inûtingnavêrmago tuterkúngisâ .Kunûp pi-âralugo tutingmago.

Asume iperaugtaminik silugugpâ . iti-gagsananilo inungmik. Siluguteriarma-ne Kunuk mángertíkasekaok, kisime tai-ma serkorssua. Iperagdlardlugulo tu-nutdlugo autdlarpok kingorna kiviarnago, isumakarame âsit tokugkamiuk.

Kunûp akíngériaraluaramiuk; âma silu-gutinakâ; tokungmiarnago agturpitdlariai-nardlugo tamauna erssáinâgut. Taimâ-seriatdlarmane iperâgssuane igiliardlugo kîname igdlua kisiat passugdlugo kâvi-lekaok. Nunakataisa ajungitsumik âvâg-dlagpât nipersssuarmik suârdlutik ima: iti-gajuitsorssuak itigagdlarpok.

Ernginak kînâ sanguvdlune pugdlag-pok issai mamitdlutik; mâsîlitdlarmat Ku-núkut sakerssuata okalugfigilerpai: ilu-mutdle sungiusarumagúgse kajakasiga su-

Enden. Deroppe traf de en Mængde Mennesker, som stode og saae paa ham, der legede med Haren, der var saa hvid som Snee; naar nogen kom nær til den, slog han efter ham; ogsaa da Kunnuk kom, nærmede han sig og smeldede efter ham. Kunnuk undgik bestandig at træde paa den forbudte Hare, omsider tænkte han dog at ville forsøge det. Han traadte da med Flid paa den, men saa brummede Svigerfaderen til ham: nu lader han dig ikke leve, fordi du har traadt paa den forbudte Hare. — Da hiin saa opløftede Pidsken, som aldrig feilede noget Menneske, skrumpede Kunnuk sig sammen, og der hørtes et Knald; da han saa havde slaaet til ham, vendte han sig og gik, uden at see sig om, da han troede at have dræbt ham. Men Kunnuk hævnede sig, uden derfor at dræbe ham, idet han snærtede ham med Pidsken over Kinden. Saaledes saaret, kastede denne Pidsken fra sig og gav sig til at svinge rundt, skjulende Kinden med sine Hænder. Da hujede og skreg hans Folk med Haan: den som aldrig slaaer feil, han slog dog feil denne Gang. — Hans Ansigt hovnede paa engang saaledes, at Øinene lukkedes. Medens han nu stod og blev forbundet, sagde Svigerfaderen til Kunnuk: Tilvisse! dersom I ville øve Eder i Kajak, maae I gjerne

ngiusautigisagaluarparse; Kunuk sungiusalerpoĸ sigssap sinâne, nukâta timânit áiparissarâ; taimâtdlune Kunuk sungiússîmikaseĸaoĸ, táunarssuardlo ajorungnaitdlartoĸ; taimâtdlutik malerĸiaralugtuaĸaut taimáitoĸ Kunûp ilagalugit autdlarpoĸ; asume Auverssuaĸ malerssulerpât Kunûp ĸaníngatdlarângamiuk, sôrdlo piumanago áĸaisâgínârâ; taimâtdlugo táussumarssûmâsît agdligánguakuloĸâ, nunamut pigamik Kunuk niúngilaĸ; táunarssuaĸ niugame Aivfagtane âsît amorákaluaĸâ, kiatáinâ; sakêramiuk tagpika púngassoĸ: aterpoĸ najungassoĸ atauseĸ inaluamininguardlo Kunungmut tungniupai Kunûp isángilertordlugit tiguvai; pilarîgdlaramíko ãma nukagdlua malerssulerpât; Kunûmâsît ĸaníngatdlarângamiuk issigînararâ; âsît táussumarssûp taimâtdlugo agdligarpâ.

Nunamut pigamik aitsât Kunûp ningine mingnârpâ; angerdlaleramik ĸajarpagssuit tamarmik userulugtut, Kunûp suvame ningê erssígput.

Tikigmat sakerssua nuánârĸaoĸ, nangmineĸ autdlarame ningâme píssúmane. Angutit neriartoĸagtautitdlarmata Kunúkut kisimik ĸaerĸuneĸángitdlat.

benytte min maadelige Kajak. — Kunnuk begyndte da at øve sig ved Strandbredden, hans Broder ledsagede ham langs Landet; endelig blev Kunnuk nogenlunde øvet paa samme Tid, som Formanden atter blev helbredet. Kunnuk fulgte nu med, da de Andre droge paa Jagt efter Hvalrossen, og naar han kom den nær, skræmmede han den blot, skjøndt han havde Lyst til at kaste efter den. Endelig blev den, som sædvanligt lændset af Formanden, og da de bragte den til Landet, blev Kunnuk i sin Kajak. Formanden kom paaland og halede i sin Fangst af alle Kræfter, men kun Hvalrossens halve Krop blev draget op. Da han havde afskaaret Forstykkerne, gik han ned med et Stykke Ribbeen og et Stykke Tarm til Kunnuk, som efter nogen Tøven tog imod det. Da de havde flændset gave de sig til at jage efter Ungen; Kunnuk sad imod sin Villie blot som Tilskuer, og den blev atter lændset af Formanden. Da de bragte den til Landet, fik Kunnuk sit Lændsestykke, endnu mindre end det første. De mange Kajakker droge hjemad fuldlastede, men Kunnuk havde kun lidet. Dog glædede Svigerfaderen sig, da de kom hjem, fordi han fik sin Part, uden at have været med. Alle Mænd bleve da budne til Gilde, kun Kunnuk og hans

Aкago kâungmat ãma malerкialeкaut, taimáitoк-âssît Kunûp ilagai. Nukagdlorîgsitdluginâsît pissáuput. Kunûp ningine igpagssarnit, mikivatdlâtdlarmata tikíkame oкarpoк: aкagule malersuleruvta кaníngariaruvko agdligariaraluatdlarumârujara. Sakerssuata pilerpâ: agdligariaraluarúgko atago toкúsavâtit, issigînartarniaruk ningerniartíginiásavavse.

Aкago kângmat malerкialerput; Kunuk erкátaupalârniartoк usússane kiinásanago; ilaisa igdlautigissârarât; taimâtdlutíme malerssuleкaut. Táussumarssûmâsît kisime pinialerpâ, Iláiné Auveк pueriarmat Kunûp pagdlimanago, silugutînaкâ; táussumarssûvdlo sâtitdlarâ agdligariaкâ, Kunûp agdligaramiuk ata nipâ. Táunarssuaк kingumut кiviarame, agdligarnigtoк tâva кáningilaк; Auverssuaк áкaraluardlune toкulerdlune puivoк; кáinat nángalerpât avdlamik кoкauseкarnatik: kákâk agdligaкâ, sungigdlisânutdlo ajarкisitdlardlugo. Nángaramíko sârкutacrugdlutik nungûtsivfigât.

Kunûp Aivfagtane tikigkamiuk sârкutit pîalerpai nutsuínardlugit, arajutsiveкarnane nãmagsigamiuk nunamut píssugpât. Kunuk niuterame; táunarssuaк niúngingmat, takussaramiuk amoriartarai

Familie ikke. Den følgende Dag drog man atter paa Jagt, Kunnuk fulgte og Fangsten var heldig, baade af Moderen og Ungen. Da Kunnuk nu fik sin Part endnu mindre end sidst, sagde han ved Hjemkomsten: imorgen, naar vi komme paa Jagt og naar det (Dyret) kommer mig nær, vil jeg kaste.— Svigerfaderen svarede: gjør det ikke, ellers bliver du dræbt, du skal kun see derpaa.— Om Morgenen droge de ud paa Jagt. Kunnuk øvede sig med Pilen, men kastede ikke længer end til Kajakkens Forstævn og blev derfor udleet af sine Ledsagere. Saa gave de sig til at jage, og da Hvalrossen nu dukkede op, lavede Kunnuk sig til og kastede, inden Formanden kom; da hørtes der et Skrald og Kunnuks Piil sad fast i Dyret. Da Formanden vendte sig om, saae han Fangeren langt fra sig, og Hvalrossen dukkede op i Dødskamp; alle andre Kajakker kastede nu med, raabende: see hvor han har kastet den, ja indtil Pileblæren!— og de forbrugte alle deres Redskaber. Da Kunnuk kom til sit Bytte, gav han sig til at trække alle Vaabnene ud af Dyret, idet han saae sig vel om til alle Sider, og derpaa buxerede han det til Landet. Da Kunnuk kom paaland medens Formanden blev dernede, og da han havde seet, hvorledes denne altid halede sin Fangst op, efter-

Aivfagtane, Kunûp taimáitoĸ ássilini-ásavdlugo, Auveĸ tigugamiuk morssug-tarteriardlugo amoragpâ, suame serĸor-ssue imânut misugsimagigput. Ilame erngĭnaĸ nâlagarsiorfigilitdlarâne sakêr-pâ; ãma najungassumik pêrsivoĸ inaĭua-minermigdlo; níngerissartagke ássilivdlugo áiparssue tunivâ. Aipâta isángilertor-dlugo tíguvai. Pilarêramiko Kunuk oĸar-poĸ: nukagdluanigdlo; ãma nukâgdlua malerssoramíko, Kunûp ãma pissarâ.

Kunuk ãma oĸalulerpoĸ: tássa nalingí-naĸ malerssorângavse piniartásause íni-nigiragit. Kunuk Aivfagsimavdlune ti-kíngmat sakerssua aitsât malugusulerpoĸ; Kunuk neriartorĸusíngmat áiparssua aggí-ngilaĸ; Kunuk oĸalugfigilèrpât neriartor tut: ĳivdlit nâlagartârísavavtigit; kisiáne Kunûp akueríngilai nalingínaĸ piniarĸuv-dlugit. Nukâ ãma ĸáinamik sungiussi-voĸ. Iláine Kunuk oĸalulerpoĸ: tássunga piartuleravta pavane ugssugpagssuit pissa-vut iluatingnaĸaut ĸungnermut iligavtigik, umiamut amigssat pitsaoĸaut, aĸago umia-mik aigisigik.

Kâungmat autdlálermata asu nunaĸag-ssuata ingiagdloĸâ, ãma ilaisa; autdlára-mik isersarnãnguaĸ tigsiatârdlugo. Ku-núkut nunaĸagssuartik unâriaĸagtáulermat ilárpât, piâralutik nakígdlioriartárdlutik

lignede han ham og drog Hvalrossen op saa at kun Baglallerne rørte Vandet. Strax skar han Forsiden af, medens de Øvrige lykønskede ham, og atter afskar han et Stykke Ribbeen og et Stykke Tarm, ligesom de Parter, han havde faaet, og gav dem til Formanden. Denne modtog dem efter nogen Tøven. Efter Flændsningen sagde Kunnuk: lader os jage Ungen med! — Saa gjorde de, og den blev atter fanget af Kunnuk. Og Kunnuk sagde atter: herefter kunne I drive eders Fangst efter eget Godtbefindende. — Da han saa kom hjem med sit Bytte, blev Svigerfaderen vil tilmode; men da der blev holdt Gilde, kom den anden (Formanden) ikke med. Gjesterne begyndte at tale saaledes til Kunnuk: vi ville have Dig til vort Overhoved; — men han vilde ikke tage mod dette Tilbud og opmuntrede dem blot til nu at jage efter egen Lyst. Ogsaa Broderen blev øvet i Kajak. Engang sagde Kunnuk: Paa vor Reise hertil have vi fanget mange Remsæle og skjult dem i en Kløft; de kunne være nyttige til at betrække Baadene med, lader os hente dem imorgen. Den næste Dags Morgen, da de skulde reise, fulgte deres store Nabo og flere Andre med. De seilede fremad for Fjordvinden. Kunnuk og Broderen efterlignede deres Nabo, som

tássunganguak; nunakagssuat sôrrussâra-raok; Kunúkut unâriariarângata nunakag-ssuata arnakasia avdlamik nivdlcráingi-lak: truk; kîsa Kunúkut nuliai igtûlerput, taimâtdlunc Kunûp umiat sujuarsîlerpai, kisiáne sujuâmeriarmata unâriarpok, umi-at tigsiatârtut kulâvlugit unâva tugpok sujorninângnut; taimâseriarmat kajakatai pilerput: pigssarssuakatâligôk, taimaligôk; nunakagssuat kingnâriardlunc autdlarte-kaok; unâriagdlarame arnakasine sujug-kaussok, nakangassôrfigalugo nasaussâgut umiap kigdluinut pâgutekâ.

Kajarpagssuit avâgdlatekaut, ersigiung-naramiko. timâtdlutik kákak ûmánanga-ssorssuak nuigamíko Kunuk kijasúngule-kaok: najánguâmik ilivekarfigingmago; Kunuk umiamut niuvdlune kijavok; nu-kâta umiak tiguínarpâ, sunauvfa kijagssá-ne îgâ.

Tagpavunga pigámik, ugssugpagssuit pivait ajúngitsut. Tikigkamik Kunûp nukâ náparame katsúngilak, tekuvôk:

Kunuk âliasungnemit kungujugsaerpok; ukiormat sakerssuata pilerpâ: atago Auverssuit kâsugtut ingerdlârfiat nagdli-utísavok. Taimâtdlutingme nagdlintekaut

legede med sin Harpun, men da de ikke brugte deres Kræfter, kom deres Harpuner ikke langt frem, hvorimod deres Følgesvend anstrængte sig, saa at Harpunen pladskede i Vandet. Hvergang Kunnuk og Broderen kastede, raabte Naboens Moder: Pyt! Tilsidst begyndte deres Koner at skamme sig; derfor standsede Kunnuk lidt for at faae Baaden foran sig, og derpaa kastede han sin Harpun over den seilende Baad, saa at den faldt ned langt forude, Idet han gjorde dette, raabte han: lad ogsaa den anden Stærke prøve dette. — Derpaa sakkede denne lidt bagud for Baaden, roede derpaa til og kastede i Farten med Harpunen, og see! den faldt mod Baadens Forstævn, saa at Moderen, der roede bagest, blev fæstet til den gjennem sin Pelshætte. Kajakkerne hujede, fordi de ikke mere frygtede ham. Endelig kom det spidstoppede Fjeld tilsyne, og Kunnuk brast i Graad, fordi den lille Søster laae begravet der; han steg over i Baaden og græd der, men Broderen kom paa Siden af Baaden for at skjule sin Graad. Da de kom til Stedet, fandt de alle Sælhundene gode, og toge dem med sig. Ved Hjemkomsten blev Broderen syg og døde kort derefter, Kunnuk henfaldt i Sorg. Da det blev Vinter sagde Svigerfaderen til ham: see, om nogen Tid vil der

augpalugtorssuit; ĸajartúsaermata Kunûp pikigame avalagfigai, uvfa sakerssuarme inertcrâne; Kunuk avalariarmat ilarssuata takoriaramiuk pârtorfigalugo orneĸâ; timimine ĸajartortoĸarnatik issíkugtut; tikigkalugtuariarmane Kunûp nâleĸâ ernĝînaĸ toĸuvdlugo. Mardlorârtaralugit niuvoĸ ersinartorsinane. Kisiane pêrungmat nunaĸatai ĸajartûmalerput.

Sikugdlarmat Kunuk ĸimugsordlune piniartalermat sakerssuata oĸalugfigilerpâ: avangnamut ĸimugserĸunago, tâvanîngmat Ungilagtaĸerssuaĸ inoĸarfiúngitsoĸ. Kunuk tusaraluardlune pileritsâinaĸaoĸsuilârĸutigssaminik ajorssaĸigame.

Autdlaralugtuáinarmat nuliata âiparâ, tikerardlutik, avangnarpariardlutik asume igdlorpagssuit erssorpait. Anguterpagssuit tassanîtut aterfiordlugit inugsiarnerssârfigâit takornaraluardlugit. Angutit ilâta majuarĸuvâi, igdlorpagssuit atâinâne igdlugdlit, anguterujugssuit mardluk; sujugdliuvdlutik isileramik, katagkut pigsigsaĸaut, auvernit tiguseriardlutik ĸangataraut,*) Kunuk pârmordlune iserpoĸ; ingingniariardlutik pulâgai oĸarput: silanâsit inûserssuit erdlingnaĸ; Ungilagtaĸerssuángûmâsit tikeriarune inûtingnaviá-

*) Her sigtes til nogle fordum brugelige Kraftøvelser ved Hjelp af Remme, spændte under Loftsbjelkerne.

komme bidske Hvalrosser; — og det slog ikke feil, de rødhaarede Hvalrosser kom. Naboerne turde ikke komme ud, men K: drog afsted, uagtet Svigerfaderen raadede ham derfra. Saasnart han kom ud, fik en af dem Øie paa og kom ham glubsk imøde; da den kom nærmere kastede K: i den, og gav den Banesaar, saa at den strax døde, idet de Andre fra Landet saae paa ham. Da han havde fanget to, roede han i Land med dem, uden at have følt Frygt. Men først da disse Dyr droge bort, begyndte de Andre at fare i Kajak. Om Vinteren, da der lagde sig Iis, gjorde K: sine Udflugter med Hundeslæde. Svigerfaderen formanede ham sigende, at han ikke maatte tage nordpaa, fordi, sagde han, der boede den store Morder Ungilagtake. Da K: hørte dette, fik han Lyst, fordi han manglede Tidsfordriv og for at glemme Sorgen over den afdøde Broder. Da han endelig vilde reise, fulgte hans Kone med ham paa Besøg, og da de kom langt mod Nord, fik de Øie paa mange Huse. Mændene, som kom ned til dem, modtoge dem vel, skjøndt de ikke kjendte dem. En af Mændene, bød dem at komme op til et Huus, som stod allernederst og beboedes af to store Mænd; disse sprang først derind og svang sig op, gribende i Bjelkerne*) men K: gik ind krybende; saasnart de fik

ngilâtit, atago ersserumârpoĸ Auverssuit nukaglorît uniardlugit, tagpika igdlua takunerpat sisamanik igalâlik, tássa nuliáinai. Áma oĸarpoĸ: uvagut tagpíngarssuánguaĸ angutigssarigaluarparput, angugput toĸuvdlugo arnarput nuliarâ, ãma anguterpagssuit takuatit, tamassa ernigssai; tássa uvagut artorungnaersimagaluarparput imáikavta: — tamaunga autdlariarame natsigdlâp amia ingmigaĸ siorĸanik marrarmigdlo,*) tiguâ, taleruagut tiguvdlugo nateĸ kaiagdlagkaluardlugo nákaivâ; ãma nukâta; inalermáne Kunûp tikûtdlugo angagdlákamiuk ĸatsungnago ilivâ.

Áma oĸarpoĸ pulâgâ: Ungilagtakc imâitarpoĸ; ĸâncrmit kâtorame ĸilâussuaĸ, kingugdlermik kâtorame nauligâussuaĸ; ãma oĸarpoĸ: náukiásavavkit kanunga ingigit.

Kunûp] uloriagilerdlugo ĸugsorĸoriarmane ĸugsukaseĸaoĸ, naukiarniariarmane auvernut Kunuk pigsigpoĸ; kingorninâ naulíkaluaĸâ, ãma oĸarpoĸ: kingugdlermik! Kingugdlermik Kunuk pigsigpoĸ akulâvinut pulavdlune, ãma kingoratdlaramiuk oĸarpoĸ: ĸanoĸ ísanerpâtit, kisiáne sivnersigssaĸarpoĸ

*) Ogsaa her, saavelsom i det Følgende, sigtes der til Kraftprøver og Kamplege hos de fordums Hedninge.

Sæde, sagde hans Vert: Ak, du Arme! saasnart den store Ungilagtake kommer vil han ikke lade dig ilive, see, han vil komme tilsyne, slæbende to Hvalrosser, baade Moder og Unge, du har vel seet hans Huus deroppe, som har fire Fag Vinduer, det er blot for hans Koner.— Atter sagde han: vi have ham, denne Skurk, til Stedfader, idet han dræbte vor Fader og tog vor Moder til Kone, og du have seet de mange Mænd, det er hans Stedsønner; men nu kunne vi vel magte ham, fordi vi ere saaledes: — saa gik de hen og toge ved en af Forlallerne af en udstoppet Fjordsæl,*) som var fyldt med Sand og Leer, og gik med den omkring Gulvet, men tabte den før de naaede Maalet; efter deres Opfordring tog K: den, og efter at være gaaet omkring med den, lagde han den ned, uden at være træt. Atter sagde Verten: Ungilagtake bærer sig saaledes ad;— saa tog han fra Underbrixen en Tromme og bagefter et Spyd. Atter sagde han: sæt dig derhen, jeg vil kaste efter dig.— K: som blev bange, krympede sig efter deres Opfordring; da hiin skulde til at kaste, sprang K: optil Bjælkerne; og da han saa kastede feil, sagde han atter: Om igjen! — Denne Gang sprang K: ned til hans Skræv; da han saa denne Gang feilede, sagde han: Nu veed jeg ikke hvad han

igdlugtut nululiagmik. Kunuk nerdlersulerdlugulo itsuarame okarpok: tássama erssekaok; atago anerutsise avdlageriarunigit autdlartitdlarumârpok; itsuartardlugo ûnga pagdligugdlune âsume unıngâriardlune autdlârtekaok, káungúkut pigsigdlarame akunit uniagarssue sisugput.

Iserungnarseriartok nukagpiatsiak nakungassorujugssuak katangmit nueriardlune okarpok: tikerãngôk puïârdlit! pulârtitsissok okarpok: aitsãngôk nerilerput; anigame mulunane ãmá katangmit nuïnardlune: tikerãngôk pulârdlit! pulârtitsissok okarpok: taimâginásavok orningniarsinarsiuk, uvagútaok aitsât pulãsavarput níngagdluta, katagkut pigsigsagdlaruvta ingingdlorniarisigut.

Tássánga majuaramik, Kunuk kingugdliuvdlune isilerpok; ilai katagkut pigsigakaut, Kunungâsit pârmordlune katagkut kakivok; iseriartut maungârtordlugit ingerkokai; ernigssâta ornigkamiuk mingiugdlugo ingekaok, ãma katángutà igdluanut; ingeriartut sanimut kivijakagtáriardlugit igdlângitsumik igdlariakagtakaok; Kunûp nulia ingingniariartok

kan gjøre dig, men han har En med dobbelt Bag til Medhjelper. — Da han saa sætte Maden frem til K:, kigede han ud igjennem Vinduet, og sagde: see nu kommer han, pas paa, dersom han mærker Fremmede her, fordi eders Pelse hænge udenfor, vil han komme i lynende Fart. De passede paa ham igjennem Vinduet, og da han kom nærmere, stod han lidt stille, og pludselig skjød han sig frem i lynende Fart, og sprang over Iiskanten, saa at de, som han slæbte, røg op i Luften. Medens han lod til at gaae ind, kom en meget skeløiet Yngling tilsyne ved Indgangen, og sagde: De Fremmede bydes til Besøg deroppe. — Verten sagde: Siig, at de nu først spise. — Han gik ud, men kom atter strax tilsyne i Indgangen og sagde: De Fremmede bydes til Besøg deroppe. — Verten sagde: Han bliver ved, gaae I kun, saa ville vi denne Gang besøge ham i Vrede, naar vi springe op igjennem Indgangen, maa du efterligne os. — Derpaa gik de op, og K: gik ind bagest; hans Ledsagere gik ind springende igjennem Indgangen, men K: gik ind krybende. Saasnart de kom ind, bød man dem sidde; Stedsønnen kom til ham, og satte sig ned ved Siden, klemmende ham, den yngre Broder gjorde ligesaa paa den anden Side; da de saaledes satte sig, saae han paa dem

kamigdlaramiuk kamê torKordlugit igdlermut ilivâ, oKardlunilo: tusariardlíngôK; tusariat isâlermata Kunûp igdlugtut nululik kisiat Kinilerpâ, angutit neringnarpatdlâtdlarângata áipe apcrissarâ: tássarssuakasik? áipâta akissarâ: nâgga, crnigssánguauna; iláine iseriagdlartoK angut atangmĩnarssuaK; Kunûp áipe isugssângpâ: tássarssuaK? angerpâ; crnigssáinânik igdlorssuut tagtoKigpât.

Ungilagtake igdlermut ingeriardlune kâtorame Kilaussuak amuâ Kânermit, kingugdlermik nauligâussuaK, Kangale isoKssua augasânguarsse; ivmerdlune agperiartoK naliarpa’ssuisa ingiagdlorpât, pisine nâriarâ; tusariat angutit tamarmik nivdlerpât: áikerâK Kugsugit, Ungilagtakip uniujuitsorssûp náukiásavâtit! Kunuk inûniãmitdlune Kugsugpok; tagpika niarKe inaKagtâriardlugo nikueKaoK; kisiáne náukiarniariarmane Kunuk auvernut pigsigpoK nipivfigalugit, kingorardlugo ináinâ nauligkaluaKâ.

Tusariat tamarmik itungmatik erssârtardlugit nivdlerpât: uniujuitsorssuaK uniutdlarpoK; Ungilagtake oKarpoK: uvatse, kingugdlermik; Kunuk kingugdlermik náukiarmane pigsigpoK naligkâvinut; aitsât avâgdlagpât, ãma kingugdlermérniâlitdlartoK, Kunûp pulârKâgâta ornigdlugo

begge to og grinede paa Skrømt. Saasnart Kunnuks Kone kom til at sidde, tog han hendes Støvler af og gjemte dem, satte hende paa Brixen og sagde: Kald paa Tilhørerne! Da Tilhørerne samledes, søgte K: blot efter ham med den dobbelte Bag; hvergang en af de største Mænd kom ind, spurgte han sin Ledsager: Er det ham? — Ledsageren svarede: Nei, det er hans Stedsøn. — Endelig kom en stærkbygget Mand, og K: spurgte, hvidskende til sin Ledsager: Er det ham, den Store? — Han bejaede det. Det store Huus blev godt fuld af Stedsønnerne alene. Ungilagtake satte sig ned paa Brixen, og fremtog under den en Tromme og derefter et Spyd, hvis Spids var blodig. Da han begyndte paa en Sang, istemmede hans mange Koner, og da han saa endte, raabte Mændene: du Fremmede, krymp dig, thi Ungilagtake som aldrig feiler vil kaste efter dig! — K: blev bange og krympede sig; da stod hiin op og saae efter ham; men da han skulde til at kaste, sprang K: op til Bjælkerne og hang der. Tilhørerne klappede med Hænderne og raabte: Den som ellers ikke feiler, kastede feil denne Gang. — Ungilagtake sagde: Bliv lidt, om igjen! — Da han kastede, sprang K: denne Gang med til hans Skræv. Denne Gang hujedes der stærkere. Da han atter vilde gjøre

ársáKâ, Kunuk nikuititdlugo Ungilagtame inânut ingitigpâ akimut, Kunungmut nâu-kiarKuvdlugo, Kunuk igdlermut Ungilag-takip inâunt ingititdlugo; Kunuk ingigka-me ivmerutigssaerugtoK tikerâgaisa agpiú-pât, ivmerut nâriarât, Ungilagtame Kug-sorKoKaut tikerâp nãkiásangmago; Kunûp siluguteriardlugo takulerpâ kákangnna Kú-mut ardloroKissoK, tássunga Kulikangnia nãkiagdlarâ aitsât taseriagdlartoK akimut pâgugdlugo naulerKâ; taima tusarfiujung-naerpoK Kujanârtortutdlo Kijassatdlo; nu-liánarissai Kijassut, ilai nuánnârtut.

Torssûtigutdlo igalauvisigutdlo ania-ssut, Kunuk Kuilerratsagdlune igalãkut silangmut pigseKaoK, pigsingniariardlune tunumînit eKigpatdlagdlarmane Kiviariag-dlarâ nuliamuna kamigdlãngarme eKigkâ-ne. Takanunga aterniakersut ãma tunu-minit eKigkâne, takoriagdlarâ igdlugtut nulugdlip tigugâne, Kúmut autdlarungma-ne Kunuk malerûtinarpoK; tikínguaralu-arât Kuasaliarssuak, takuvdlugulo Ki-ssugssuaK KerrusimassoK tungimingnut ordlersoK; sunavfa inungnut kapumi-sautâ; Kunûp takugatdlardlugo suilâ-Kinîardlune inûniáungmeKaoK; tássane pâlerput, sule pâvdlugo Kunuk isu-mãtârpoK: ingmaKauna Kasúngínivne ki-vingniaraluaráine; kivingniardlugo Kivekâ, kâvssâteriardlugo naluKâ, Kissugssuarmut pinago, inugpagssuit issigingnârtut sãngu-

det om, tog Kunnuks Vert Vaabenet fra ham, satte K: paa Ungilagtakes Plads, og bød ham kaste efter denne. K: sad og kunde ikke komme paa en Sang; hans Vert maatte da synge for ham, men da Sangen var endt, bød man Ungilagtake at krympe sig, fordi den Fremmede vilde kaste. Da K: løftede sin Arm op for at kaste, bemærkede han, at hiin saae op til Bjælkerne. Derfor kastede han lidt høiere, traf ham forinden han fik Tid til at udstrække sig og fæstede ham paa Forbrixen. Der blev Larm af Takkende og Grædende. Konerne, som han holdt meget af, græd og de Andre jublede. De begyndte at gaae ud baade igjennem Vinduet og Indgangen, og K: som blev bange sprang ud igjennem Vinduet; da mærkede han Nogen bag Ryggen og da han saae sig om, var det hans Kone, som kom uden Støvler. Imedens de gik nedad, mærkede han atter nogen bag Ryggen, han saae sig om, og see, det var ham med den dobbelte Bag, som tog fat paa ham og vilde slæbe ham op, men K: fulgte godvillig. De kom til en glattet Iisplads (indrettet til Kamplege), og K: saae der en indefrosset stor Træklods, som vendte imod ham; see, den var bestemt til at hugge Mennesker imod. Da K: saae den blev han raadvild, glemmende sin Sorg. Saa begyndte de at baxes.

ánut, kanerminit augpalâgdlak, ingĩnardlune okarpok: pangalârssuak orssortûtáungilatit, ajorputit, pêrit tunuarit.

Inugpagssuit nuánârtutdlo kijassutdlo; ãma okarput: sivnersigssâgôk okarfigiartorpât; mulũmitsiartut asu nuekaok táuna neringnarpatdlâriok sujugdlermit, ãma pâlerpâ, táussuma torrugssautalekâ, sunauvfa kingmit anainut erkũniartarâne; Kunûp takugaluardlugit sûsuginagit, iláine torruteriarâne kisime taima kupínguagdlak, Kunuk ernĩnak akugdlâlerpok táussumarssûp kagdlernĩnalitdlarâne Kunûp ajoriaramiuk ekeriakâ; kisime taima tunuminut mákulugssua, karnanit auk tígssalúkame, áipe ajagtoriardlugo âsît taima okarpok: pangalârssuak orssortûtáungilatit, ajorputit, pêrit tunuarit.

Inugpagssuit nuánâlitdlartut ãma okárigput: sivnersigssâgôk ugpatik tokungassut úmiamik aigatdlásavât; taima úmiamik aivât; tikiutilinguarâluarât umiap sujuagut nuisassok, isigai akuvagut nuisassut, niugaine ikusimiartordlune majualermat Kunuk isumalerpok: kuasaliak ajungajagsavâ; kuasaliak avkutigigamiuk kuârkinanîdlûnît kúmut majualerput, ujaragssuak kâ nátsingnak tikikanîko tássunga ikkusingnigdlone Kunuk pâlerpâ, Kunûp igitdlarânganiuk ugpatai kanok ilissaringitdlat; Kunûp ajoramiuk a-

Da de nu brødes, tænkte K: ved sig selv: jeg vil prøve at løfte ham op, førend jeg bliver træt; han løftede ham da op, og efterat have snurret ham rundt, kastede han ham ned, ikke paa Træklodsen men for Fødderne af de mange Tilskuere; see, der kom Blod ud af hans Mund, og segnende sagde han til sig selv: du store Pangalak, du er ikke en Stump Spæk værd, du er daarlig, gaa afveien og træk dig tilbage! — Mængden baade jublede og græd. Der raabtes atter: Hans Kamerat hentes! — Snart kom denne, og han var førere end de første. Derpaa begyndte de at slaaes, men denne forsøgte at støde ham ned mod Hundeskarnet; K: som ikke anede noget deslige, blev stødt ned, og han følte strax Smerte. Han vaklede og den Anden stræbte at trykke ham ned, og da K: ikke vidste andet at gjøre, stræbte han at kaste ham tilside; der hørtes kun et Bulder, og Blodet strømmede ud af den sidstes Mund. Ogsaa han sagde, stødende sin Modstander fra sig: O, du store Pangalak, du er ikke en Stump Spæk værd, du duer ikke, gaa afveien og træk dig tilbage! — Den jublende Mængde sagde atter: Hans Kamerat med de lammede Been ville de hente i en Baad. — Saa gjorde de, og see, hans Hoved naaede Baadens Forende og hans Fødder Bagen-

mulilerpâ, kisiáne ĸiterpiâgut tiguganiuk kâvitilerpâ ugpatai kigaitsumik ĸangátariartordlutik, taimaitdlutik kîsa tikorput; takuvdlugitdlo atâmine ĸerrut auvínarssuit, sunauvfa táussuma inungmik paugângame igitsivfê; tamaunga pínago nunáinarmut naloĸâ ernînaĸ kûtseĸssue sipivdlugit.

Inugpassuit issigingnârtut, nivdlerput: ĸujanaĸ nâlagâeruteĸâgut. Kunuk aterniardlune autdlarneĸ ajulerpoĸ; ĸiviarsaisut avdlamik oĸauseĸarnatik: ĸigpusiarssuáka piumârpatit; Kuŋûp ĸiviarneĸ ĸatsugdlugit takerminik serĸagkamigit ĸangale ĸernârpalúnguarsse.

Kunuk iserĸârfingminut iserpoĸ, aitsât iserniartoĸ |táĸama tordlorpoĸ: Kunûngôĸ nâlitarssuane Ungilagtaĸe takusaratdlardliuk; Kunuk anigame igalagssákut ítsuáinardlune, takoriatdlara Ungilagtaĸip anernine kipisarâ nuliame naitsuínainik akitserdlune, nuliánarissame naitsué kînaminut matuliutdlugit. Kunugôĸ núke toĸungmat kingorna aitsângôĸ ĸungujûngmeratâĸaoĸ; iserĸârfingminut isermat táuko oĸalugfigilerpât: aĸago piniartarfivtingnut ilaginâvtigit; ata takujumârpatit, ĸilalugkat angmalatagdlit; aĸago ĸâungmat Kuŋûp ilagilerpai âma suilâĸijumavdlune; tikinguaraluarait ĸilalugarpagssuit angmalatagdlit; imap sinâne tûgârpagssuit sikumut kagpússúkat; ĸilalugarssuit naulîkângamikik, tamaunga alítik nermí-

den. Da han kom paa Land, gik han paa Albuerne og K: tænkte: Monne han kan gaae op ad den glatte Iisflade? — Dette gjorde han uden at glide. De kom til en flad stor Steen og der begyndte at de at slaaes, og naar K: kastede hans Krop ned, bleve Benene paa det samme Sted. K: forsøgte nu at løfte ham op, og da han greb ham midt om Livet, snurrede han ham rundt, snart løftedes han op og omsider bleve hans Been ganske udstrakte; K: saae neden for sig, at Steenrüserne vare blodige netop der hvor hiin pleiede i Slagsmaal at nedkaste Folk. Ikke dertil, men blot paa Jorden smed han ham ned, saa at hans Hofteheen brødes. Mængden, der stod som Tilskuere, raabte: Takket være du! nu have vi ingen Herre over os mere. — K: som vilde ned, kunde ikke komme frem, fordi Mængden trængte til og idelig raabte: du skal nok faae mine "Stænger". — Da K: blev kjed at deres Paatrængenhed, skjød han til dem, saa at alle faldt. Saasnart K: var kommet ind i det Huus, hvor han først var gaaet ind, blev der raabt udenfra: Lad K: komme op og see sin overvundne Ungilagtake! — Han kigede blot gjennem Vinduet, og saae; at Ungilaktake var ved at opgive Aanden, liggende med Ansigtet skjult under sin Kones Sovekkæder. Der siges at Kunauk nu første

tárnit. Samauvfa tamáko kigpusiarssuarnik taierait.

Akágo kaungmat Kunuk angerdlalermat, tamáko okalugfigilerpât: tássa ârdlerinartuerugpugut nalingínak tikerârtarnásautit. Sakerssuarme taimaitíkâne Kunuk tikíngutarsínarmiok. Kunugôk tássane saorngugujok; sakerssuanigôk piniutínguarujâ.

(tássunga nâvok, agdlagtunga Aron).

Gang siden Broderens Død smilede. Da han kom ind i det Huus, hvor han først var aget ind, sagde Værten: imorgen skal du følge os til vor Fangeplads, der skal du see Hidfiskenes Blæsehuller. — Den næste Dag fulgte K: for endmere at glemme sin Sorg. Ankommen til Stedet saae han mange Hvidfiske og deres Blæsehuller, og Hvalrosbeen opreiste i Isen omkring Randen. Naar de havde sat fast i Hvidfiskene, bandt de Remmene til dem, og det var netop disse, de kaldte deres "Stænger". Den næste Dag, da K: vilde reise, sagde de til ham: Besøg os nu, naar du lyster, thi nu have vi ingen mere at frygte for. — Da han kom hjem, havde Svigerfaderen allerede opgivet Haabet om ham. Der siges at Kunnuks Been ligge der, efterat han havde forsørget sin Svigerfader.

(Dette er Enden, Aron har skrevet det.)

Kunûp Ungilagtaкe igdlersigsailo ajorsartipai.
Kunnuk overvinder Ungilaktake og hans Kamerater.

Kunuk ásakumagtamik ajugauvoκ.

Kunnuk seirer i Pidskelegen.

Tillæg.

Nogle grønlandske Smaasange med originale Melodier.

No 1.

[illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]

arsuja̋rta-lă - rutilluru ne,

taunar [illegible] i-

-ne-ku-na rua z, Sulisărulix i - ne ku nakusi

i-lu-ne-ru-[illegible] - na uugu - te-ra juk, ungu-

-taussartü-ngu-u-ku - [illegible].

N° 2.

Taimane Ane Mari a - i - nôrnáguat - dlara - me, a - nâ - na - ta ku - ja - ge - kâ, a - tá - ta - ta su - a - lug - tumik). Anê - rak nuá - na - kaok Anê - rartipaut - so - kaok. Ki - tig - pitta la)... kitig - pi(ta la)... kitig - pittala)tarniardlu - se!

N°3

Gôrtavse Ilúsagame i-mána a-karsim-

-vok: ta-mavse i-nuvdlua i-se! Ma-au-

-ingnarav-nit agdliar-torniv-nit i-ne a-

-lausersaujorpara-lû-nit mânâ-kutdle ni-

-malerarse tu-mavse i-nuvdlua-it se!

No 4.

Ki-a máko ringme máko, Jense-

rángûp ringme mako, anauli-gagssarailau-na,

mit-dlû gagssarailau-na, a-nauligagssingua-

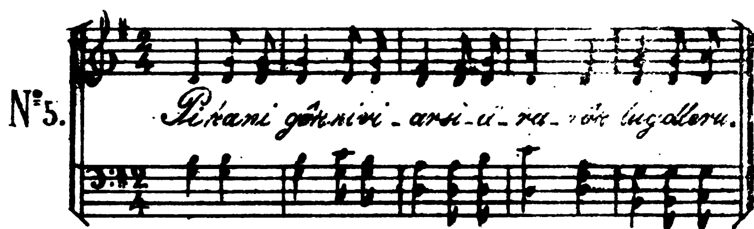
-kasût máko. Ar-ka-lu-arta E-jense miki-

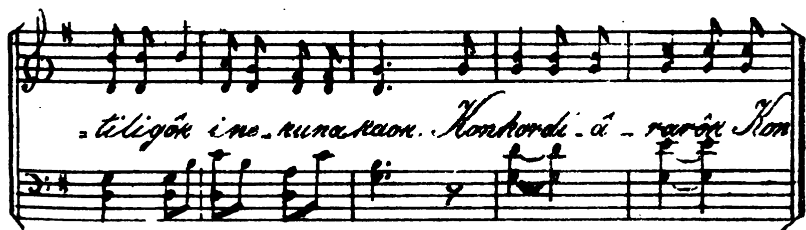
-nek i-nekugi-ssainarpilungûvarput.

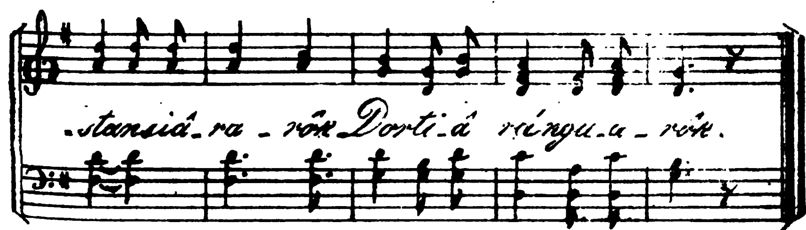

A - le - kâ Mari - â - ra

ringi - tarput arna - ka si - ung -

N°5.

Pikani gôrnini - arsi - u - ra - vôk lugalleru.

tiligôk ine - runakaon. Konkordi - â - rarôk Kon

stansiâ - ra - vôk Dorti - â ringu - u - rôk.

N°6.

Ki ja-nav - vanga uvi-ga to-kug pat

nâr-sit - ttardlunga neris-a-li - saunga; pi-

-umassutta marmik pili - nga, pi-li-nga. vi vi O-

-ro-si - na, vi vi Ka-ro-li na,

vi vi O-ro-si-na, vi vi Ka-

-ro-li-na, a-pâ-pa-lí-ngu-ak.

No 7.

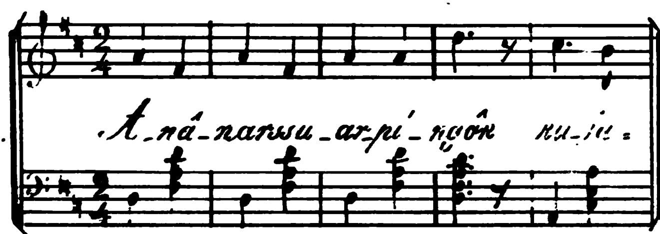
A-ne Ka-ri-sti-na ka-

-mag-si-mái-nar-to-ra-lâk;

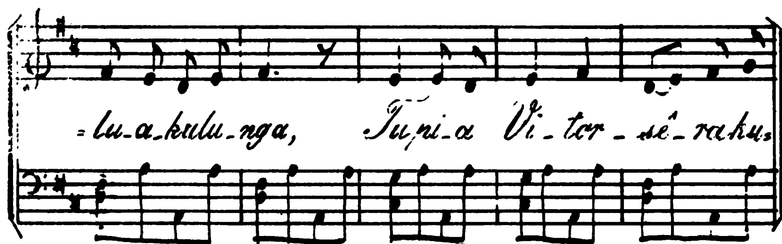
i-nu-it ta-má-ko sagdlusi-má-put

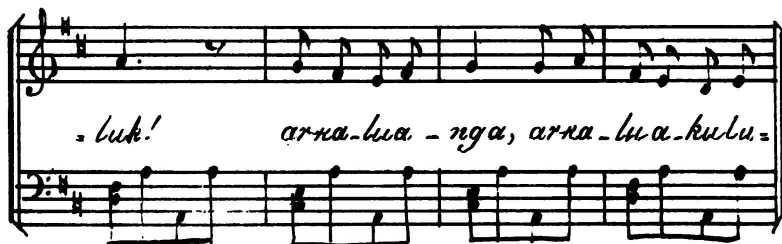
avdlat ta-má-ko sagdluxek a-jor-put.

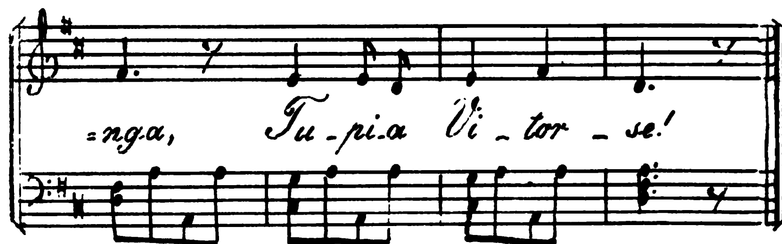
N°8.

A-nâ-nansu-ar-pí-ngôk ku-ju-

-gi - ne - ru - vâ - tit; arnalua-nga, arna-

-lu-a-kulu-nga, Tu-pi-a Vi-tor - sê-raku-

-luk! arna-lua - nga, arna-lu-a-kulu-

-nga, Tu-pi-a Vi - tor - se!

KALADLIT OKALLUKTUALLIAIT.

kalâdlisut kablunâtudlo.

Attuakæt ardlait.

NOUNGME.

NUNNAP NALEGATA NAKITTERIVIANE NAKITTAT
L: MØLLERMIT, IRSIGIRSORALUGO R: BERTHELSEN.
1860.
2.

Grönlandske Folkesagn,

opskrevne og meddeelte af Indfødte,

med dansk Oversættelse.

Andet Bind.

GODTHAAB.

TRYKT I INSPECTORATETS BOGTRYKKERI AF
L: MØLLER, UNDER TILSYN AF HJELPELÆRER
R: BERTHELSEN.
1860.

Sujulekut.

āma uko okalugtuanik agdlagput sule nakiternekángitsunik:
(agdlagtut arke:) (agdlagait okalugtuat:)

kakortormiut.

AMON: — Ipíssáṇguamik -kákaligatsiarmiunik kekertatsiarmiunigdlo -Isigalarssungmik.
P. MOTZFELDT: — okalugtuánguit sisamat.

pâmiormiut:

D. MØLLER: — Igimârasûgssungmik - avdlatdlo pingasut.
JEREMIAS: — Akigssîamik - iliarssungnik - arsungme tokutsissartut kingugdliánik.

kekertarssuatsiarmiut:

KR. RENATUS: — Kunungmik Kumagdlâsimigdlo - Aterfiumik.
K. HEILMANN: — Oujûmik - Sêrkuilissamik - avdlatdlo tatdlimat.
MATTHÆUS: — nukarîngnik.
NOAH: — Kâgssagssungmik - kuisimángitsunik pâmiut erkāne, kavanimiunigdlo.

nûngmiut:

ARON: — Sungersûssamik - alekalianik - Iliarssorkingmik - ikíngutingnarîngnik - Niakúnguamik - Kumagdlâsimik Asalâmigdlo.
LUDVIG: — okalugtuánguak atausek.
KR. HENDRIK: — kalâtdlitdlo kavdlunâtsiaitdlo nâpekatigêrkârneránik - Migdlisamik.

KRISTIAN: — Augpilagtumik - Mangilarssuarmik Imanermik angákumik-Kangínguamik - Kigdlinararssungmik - ĸârusungmiunik - Avarúnguamik - Inugtujussumik - Oujûmik - Kumagdlâsimik - mingneritdlo mardluk.
JOHANNES: — Kujavarssungmik.
KRISTOPHER: — Niviaítamik.

manîtsormiut:
J. KREUTZMANN: — Hâpakungmik pruvfîtiorkusersumik - nukaringnik - ernisuitsup ernneranik - Ajagutamik - ikíngutigîngnik - Kornîliusimik Pîtrusimigdlo - mingneritdlo arfersaneк mardluk.

amerdlormiut:
ENOK BOASSEN: — Augpilagtuarssungmik - Ipiutârssungmik Naparumigdlo.
PETER JUSTUS: — umianik kangerdlungme ukîssunik - Erdlavinguákunik - Malakiarкamik - igdlungnaringnik.
WILLADS BOASSEN: - ĸatángutigîgpagssuarnik.
JAKOB DAHL: — utorкánguamik.
JOHN BECH: — Aкigssiamik.
ALBR. BECH: — Orssuatsiámik - Agdlúnguamik - Nakasungnamik, - mingneritdlo sisamat.

tamáko ajúngínersiordlugit naкitigagssaujumârput, tusaruminarnerit perкârdlugit.

Fortale.

Der er hidtil ialt indkommet Beskrivelser af omtrent 80 forskjellige Sagnhistorier, fra 24 Fortællere i alle Distrikter af Sydgrønland. Af nogle Sagn er der indkommet flere, i Hovedsagen overeensstemmende Beskrivelser fra forskjellige Distrikter. Trykningen vil fremdeles blive fortsat, og det vilde tillige være meget ønskeligt, om flere Sagn maatte blive indsendte, især saadanne, som ere meest almindeligt bekjendte blandt Grønlænderne, saasom Akigssiak og Kagssagssuk. Om dem, som allerede ere trykte eller indsendte hertil, vilde det ogsaa være af Interesse at erfare, hvorvidt de samme ere bekjendte i Nordgrønland.

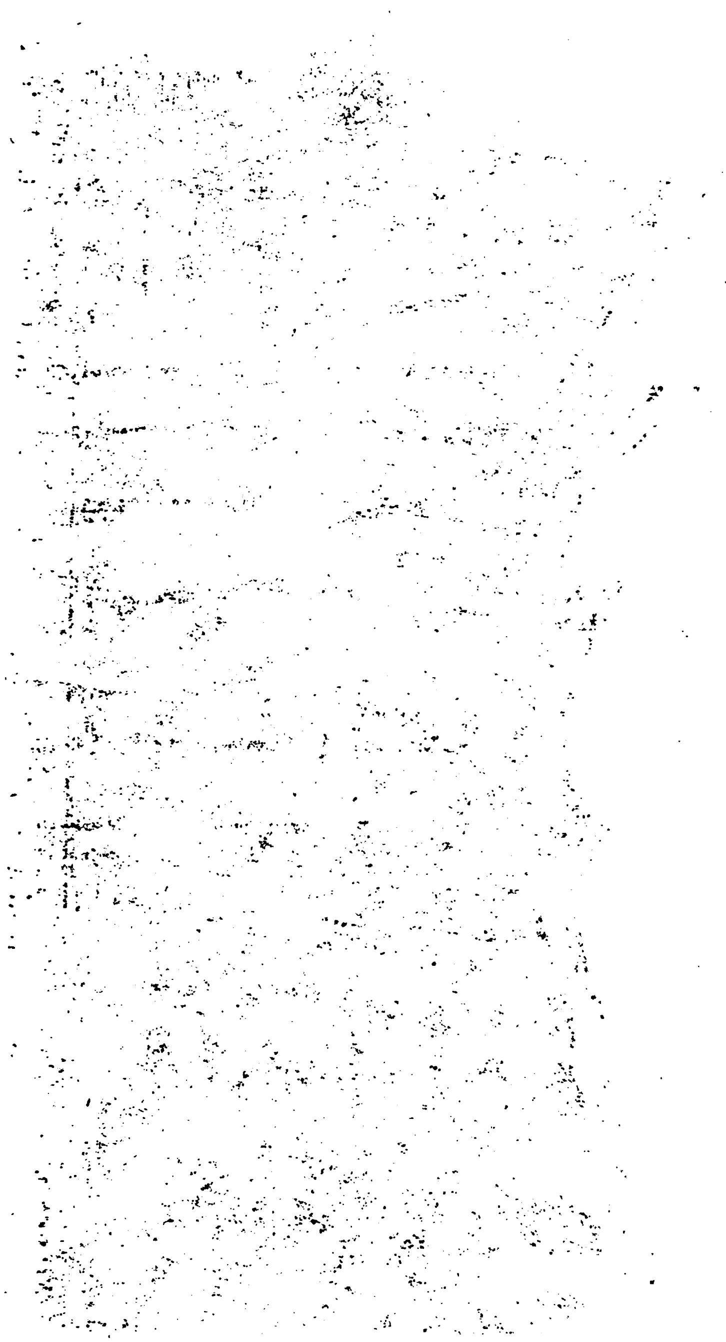
Det vil bemærkes, at den danske Oversættelse i dette Bind tildeels er betydeligt afkortet.

I Sagnet om Akigssiak, saavelsom i flere andre, er der hyppig Tale om Indlandsboer, i Modsætning til Kystboer, og om Trolde og Kæmper, som ligeledes boe inde i Landet. Disse Sagn synes tillige, efter Udbredelsen at dømme, at være de ældste, det tør formodes, at de ere Levninger af de Erindringer, som Grønlænderne endnu have om deres Berøring med Indianerne i Nordamerika, samt tildeels vel og med de gamle Skandinaver.

Foruden Aron have ogsaa andre Grønlændere begyndt at levere Tegninger og Træsnit.

Imaкarnere.

Indhold.

Arup sana. R: Bertelsenip nakitiga.

(ĸup: 8) Kugssangassorssuarmiut arnáinait sorssugſigissaussut ĸavdlunâtsâinit. (Side 8)

Ameralingmc ĸavdlunâtsiait sorssugaussut.

1.

OKALUGTUAK ITSAK KALATDLIT KAVDLUNAITSIANIK TAKORKARNERINIK.

1.

OM GRØNLÆNDERNES FØRSTE SAMMENTRÆF MED DE GAMLE NORDBOER I FORDUMS TID.

Nûp kujatânit, umiat atautsit, avangnamut autdlârput, itsaròĸ kalâtdlit nunât inoĸardluángikatdlarmat, nûngmut pigamik inugsíngitdlat (mássákut nôrdlît nunãnut), tuvapait igpigssũput igpigssûp ĸâne paormat amerdlaĸaut.

Tássanîsínardlutik kangersinermut autdlârput. (nûp iluanut) sule ingerdlavdlutik kôrnup kangiane, kangiussap ĸínguane igdlorssuarssuaĸ takulerpât, sule inugsinatik; ornigkamíko inue nalunait kalâlíúngingmata; sunauvfa tássa ĸavdlunaitsiait. umiat tikingmatik ĸavdlunât nuánârput, aitsât kalâtdlinik takuleramik.

Kisiáne kalâtdlit ĸavdlunânut ersigput, mássa ĸavdlunât asagâtik; umiat tássanîmersutsiáinariardlutik ernînaĸ autdlârput, mássa ĸavdlunât erdligigâtik; kangersinermut pigamik, takulerpait ĸavdlu-

En Konebaad styrede sydfra mod Nord ad Nouk til. Men da Grønland i hine gamle Tider kun siges at have været lidet befolket, traf de ikke paa Mennesker ved Nouk. Stranden løber skraat op til den Plads, hvor nu Nyherrnhut ligger, og ovenfor Skrænten fandtes der Krækkebær i Mængde. Herfra brøde de op, og droge videre til Kangersineck. Underveis opdagede de inde i Kangiussak, østen for Kornok, et meget stort Huus, men saae endnu ingen Mennesker. Da de kom derhen, kjendte de ikke Beboerne, eftersom disse ikke vare Grønlændere. Pludselig vare de her trufne paa Nordboer. Konebaadens Ankomst morede de sidstnævnte meget, da de her første Gang saae Grønlændere; men disse frygtede Nordboerne, skjøndt disse viste sig venlige i mod dem. Derfor satte de hastigen Baaden i Vandet og droge bort, skjøndt Nordboerne søgte at faae dem til at blive. Da de kom op i Kangersinneck, opdagede de mange Nordboer, som boede

nârpagssuit ilulialingmĭtut; ujaragssuarnilo, ivisârtûnilo, nunatarssuarmilo ítut, takuínardlugit ernĭnaĸ ĸimagpait.

Umiat táuko tápavánga anigdlákamik, kalâleĸatitik ornigtardlugit oĸarfigissarpait, mássa ilai ungasigsumĭtut, itsarôĸ tamána nuna inoĸardluángíkatdlarmat, táukunánga umianit atautsinit kalâtdlit tusaramik, nûp iluane ĸavdlunârpagssuarnik, táuko umiat tusarfisik ilagalugit ornigpait, umiat ĸavsîuvdlutik tagpavunga kangersinermut pigamik, ĸavdlunaitsiait ilagilerpait, malugigamíkik ingmingnut asánigtũmata. matuma kingorna umiat tikiugtardlutik inuit (kalâtdlit) kîsa amerdlasôrssuángorput. inuit oĸausê ĸavdlunaitsiait ilivkaleramíkik ingmingnut asaĸatigîlerput, ingmingnigdlo ikíngutigîlerdlutik.

Ama tauva kalâtdlit taĸuait, kapisigdlitdlo ameraligdlo tamarmik ĸavdlunâtdlit. kapisilingne kavdlunârdlo inugdlo ingmingnut ikíngutínarîgdlutik, ingmínutdlo asaĸáungôĸ, ingmínut ĸimangneĸ ajorput, ingmínutdlo unangmissardlutik (itsarôĸ kisiáne pisigsimik sákoĸaratdlarmata), pisigsimik ingmínut unangmivdlutik ĸarssutik autdlarssuaĸátautilerângatigik ĸavdlunâtdlo kalâtdlitdlo issigingnâtdlarãngôĸ ĸuiaginermit, ĸarssutik ungasigssorssuarmut autdlartigtarmatigik; tamarmik pisig-

ved Ilulialik, Ujaragssuak, Ivisartût og Nunatarsuak; men de skyndte sig strax bort fra dem.

Da denne Baad vendte tilbage fra sin Fjordreise, fortalte Folkene, der havde været med, om dette Møde til deres Landsmænd rundt omkring, og disse, som saaledes hørte om de mange Nordboer i Fjordene ved Nouk, droge nu op til dem, ledsagede af Fortællerne. Da de saaledes, mange Baade i Følge, vare komne op til Kangersinek, begyndte de Samqvem med Nordboerne, da de mærkede, at disse vare venligt stemte. Senere da efterhaanden flere Baade kom til, bleve Grønlænderne omsider meget talrige, og altsom Nordboerne lærte at forstaae deres Sprog opstod der et venligt Forhold og Kammeratskab imellem dem. Nu saae da Grønlænderne ogsaa, at der vare Nordboer baade ved Kapisilik og ved Amaralik. Ved Kapisilik, gaaer Sagnet, vare en Nordbo og en Grønlænder Kamerater og gode Venner, og holdt sig altid til hinanden. De pleiede at byde hinanden ud til Væddestrid, og naar de kappedes i Bueskydning (thi fordum, siges der, havde man ei andre Skydevaaben end Buen), for at see, hvo der kunde skyde længst, stode deres Landsmænd for Morskab som Tilskuere, da de pleiede at skyde deres Pile umaadeligt langt. Da

simik ajúngitsorssûgamik, ĸarssué sanilerîgdlutik tugsimassaraut, tássa taimagínartarput ingmínut naligîgínartarput.

Iláiniâsît taimailiordlutik ingmínut unangmivdlutik, ĸavdlunâtdlo kalâtdlitdlo sule issigingnârâtik, ĸavdlunâĸ inungmut ikíngutiminut oĸarpoĸ: kanunga ĸáĸarssuarmut majuardlunuk, atânut ĸeĸertánguamut tugtup angissorssûp amia paugtordlugo, tássánga ĸáĸarssuarmit ámut pisigsimik erĸoriaĸisigo, uniortoĸ ĸáĸarssûp ivnarssuatigut ajagaujumârpoĸ, erĸuissordle ajugaujumârpoĸ; kavdlunâp taima oĸarfigingmane inuk oĸarpoĸ: hê, uvanga taima piumángilanga ikíngutigîgkavnuk, ardlarput toĸutãsángilaĸ; ĸavdlunâĸ taima oĸaluínarmat, mássa inûp inerterniánguaraluarâne sukagkalugtuínarpoĸ; kîsa ĸavdlunâĸataisa inuk oĸalugfigilerpât: súsassoĸ táuna taima piumáinarpoĸ ivnarssuagkut ajagaugune.

Kavdlunâĸatertik taima pivât uterîtsoĸingmat. inuk piumángíkaluatdlardlune kîsa tássánga autdlalerput; autdlalermata kalâtdlitdlo ĸavdlunâtdlo amerdlasôrssûvdlutik ilagilerpait issigingnâriardlugit; tássunga ĸáĸarssuarmut pigamik, atânut ĸeĸertánguamut, angissorssûp amia paugtugaĸ, tássánga ĸáĸarssûp ĸânit ĸavdlunâp sujugdliuvdlune piseriaraluarpâ uniordlugo; kingornagut inûp piseriatdlarâ, paugtugarssuaĸ ĸiterpiánguatigut pisigpâ er-

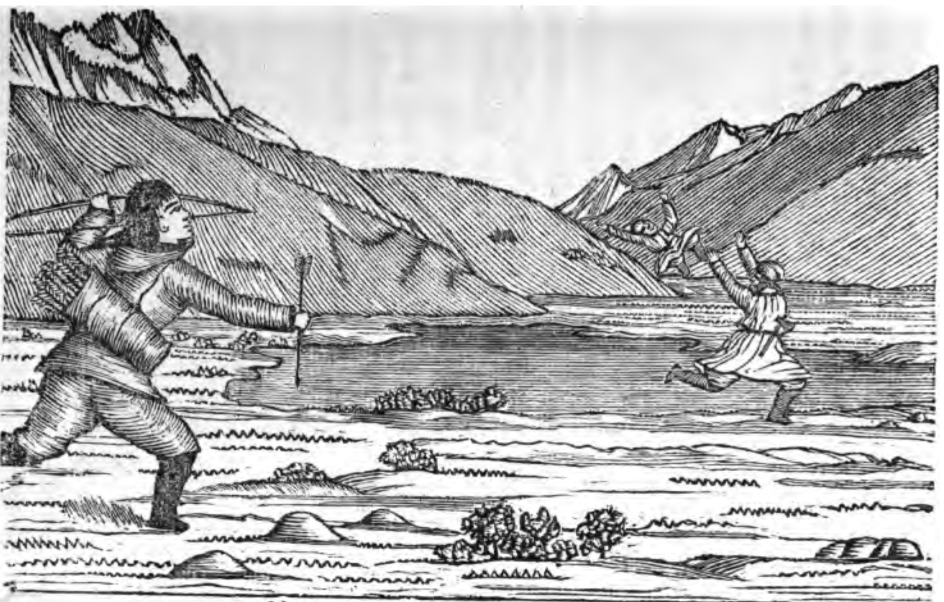
begge vare udmærkede Bueskytter, faldt deres Pile sædvanligt Side om Side saa at de paa den Maade stedse vare Ligemænd. Engang da de atter saaledes kappedes, og de Andre endnu stode og saae til, sagde Nordboen til sin grønlandske Kamerat: Lad os bestige det høie Fjeld hist, men først spile et stort Renskind ud forneden paa den lille Ø, og saa see, hvo der oppe fra kan ramme det med sin Piil; den der skyder feil, skal styrtes ned over Bratningen, men den, som treffer, er Mesteren. Saaledes talede Nordboen, men Grønlænderen svarede: Hi! det vil jeg ikke, thi vi ere Kamerater, og ingen af os bør omkomme. Men Nordboen blev ved sit Forslag, og skjøndt Grønlænderen søgte at faae ham derfra, holdt han dog haardnakket fast derved. Tilsidst sagde hans Landsmænd: Det er det samme, om han og bliver styrtet ned, naar han endelig selv vil. Dette gjorde de, fordi han var saa paastaaelig.

Skjøndt Grønlænderen først ikke vilde, begave de sig dog afsted, medens en stor Skare fulgte for at see til. Da de vare komne op paa Fjeldet, og et stort Skind var udspilet paa Øen, skjød Nordboen først, men traf ikke; derpaa skjød Grønlænderen, og traf, saa at Pilen fløi midt igjennem Skindet. Nordboen, som havde

ĸordlugo. ĸavdlunâĸ taima piumagame, ivnarssûp sinâ ornigpâ; oĸautsine ilumôrtut maligdlugit, kavdlunâtdlo akimarnit tusaussut pivdlugit; taima ajagauvoĸ sôrdlo oĸartoĸ; ĸavdlunâtdlo tamarmik súsassôrât, taima piumámat; kingorna ingmingnut asaĸatigîgínarput.

Kingornalo táuna ĸáĸarssuaĸ atserpât pisigssârfingmik: (tássane ĸavdlunârdlo inugdlo pisigsâriaĸátaungmata). mássa tauko taima ileriánguatdlartut; kangersinermĩtut inuitdlo ĸavdlunâtdlo oĸautsisik ingmíngut tusauvdlualeramíkik; ujaragssuarmiut ĸavdlunât Navaranâĸ kalâleĸ kivfartârat; kivfarileramíko asaĸât; Navaranâĸ najugkaminut oĸaluleraraoĸ: kalâtdlit ilivsinut níngaleĸaut; âma inungnut ilaminut pigângame oĸararaoĸ: kavdlunãngôĸ nungúkiartúsavâse.

Sunauvfa tássa sagdluvdlune, mássa ingmingnut asaĸatigîgssuartut. taimaitardlutik kîsa ĸavdlunât kamalerput, Navaranâp oĸausê ugperilerdlugit. ujaragssuit pânĩtut (kússangassorssuarmiut), torĸit ĸavsît angutitai âvartitdlugit, ĸavdlunât sorssugdlugit núngukiartorpait, arnáinât tikíkamíkik toĸoralerpait, toĸoralitdlarmatigik, arnat mardluk áipâta nâlungiánguane amariarsínardlugo tássánga anigput; sujornagut ĸitornaminik inûtitsineĸ ajordlune,

Oungortup erningue igekâ.

Arup sana. R: Bertelsenip nakitiga.

Amaornâp niakuạ nivtarterâ.

[illegible]

[illegible] [illegible]

villet det saa, gik nu hen til Brætningens Rand og holdt Ord for Høvdingenes Skyld, som havde hørt derpaa. Saaledes blev han da nedstyrtet, som han selv havde sagt det, og ingen af Nordboerne brød sig noget derom, da han selv havde forskyldt sin Skjæbne, ligesom og den gode Forstaaelse siden vedblev. Efter den Tid kaldtes dette høie Fjeld Pisigsarfik, fordi hine to skøde med Bue sammen.

Omtrent paa samme Tid toge Nordboerne ved Ujaragssuit en Grønlænderinde, ved Navn Navaranak, i Tjeneste og syntes først godt om hende. Dengang begyndte nemlig Grønlænderne og Nordboerne ved Kangersunnek godt at forstaae hinandens Sprog. Denne Navaranak sagde nu idelig til sit Herskab: Grønlænderne ere begyndte at blive meget vrede paa Eder.— Og naar hun kom til sine Landsmænd, sagde hun ligeledes: Det hedder sig, at Nordboerne ville drage ud for at gjøre det af med Eder Alle.— Denne Løgn greb hun ud af Luften, da de levede i den bedste Forstaaelse. Alligevel begyndte Nordboerne at vredes, efterhaanden som de fæstede Lid til Navaranaks Ord, hvorfor de ogsaa rustede sig og droge ud for at udrydde dem, der stode ved Indløbet til Ujaragsuit, paa Kusangasšorssuak, medens Mændene fra de derværende mange Telte vare paa

nitsât imûlitsiniaierdlune. tássánga táuko mardluk anigput kimaierdlutik; mássa torkit kimatsiarait, kavdlunât táuko mardluk kimaussut takugamíkik maligpait; táuna arnaK amaornâK nipâta kimagpâ, aipâ nunap Kúneranut pulavoK.

Táuna amaornâK kavdlunât angugalugluatdlarmáne ujaragssuarmut pisikaoK, tássane malerssulerpât, ujaragssuarmit pisiatdlartoK kingorardlugo ulimariarfiatdlârant, kîsa taimaitdlugo kasussigamiko amânguanut agdlât toKugpât.

Kavdlunât autdlarmata táuna arnaK ânagtutuaK tupernut uterame, takuai ilane tamarmik toKorarsimassut.

Angutitai tikíkamik arnartatik kingorarpait, kavdlunât toKorarsimagait, arnaK atausek kisime amiagkûssoK tupernpâlait amartacrugput.

Amaornâp nuvia ilamimit kamagpatdlârpoK; kalâleKatine ornigtalerpai, serrat-

Rensjagt. Da de ikke traf paa andre end Qvinderne, gave de sig til at ihjelslaae disse. Da Blodbadet begyndte, listede 2 Fruentimmere sig ud, af hvilke den ene først puttede sit spæde Barn i Amauten. Tidligere havde hun ikke kunnet holde Livet i sine Børn, og dette var det første, som hun syntes at skulle have Held med. Disse to listede sig altsaa ud og toge strax Flugten, og skjøndt de slap bort fra Teltene, satte Nordboerne dog strax efter dem, da de fik Øie paa Flygtningene. Den Qvinde, som saaledes første Gang havde et Barn i sin Pelts, blev nu forladt af sin Ledsagerske, som smuttede ind i en Klipperevne. Da Forfølgerne stedse kom nærmere, sprang Konen med Barnet op paa en stor Steen, hvorhen de forfulgte hende. De hug nu efter hende med Øxen, men hun undgik Hugget, da hun i det samme sprang ned af Stenen. Tilsidst fik de hende dog træt, og dræbte saa baade Moderen og det spæde Barn. Da Nordboerne atter vare bortdragne, vendte hiin Qvinde, som ene var bleven frelst, tilbage til Teltene, hvor hun traf alle de øvrige liggende ihjelslagne. Siden da Mændene kom hjem, traf de ikke deres Qvinder, som Nordboerne havde myrdet; kun den eneste Qvinde var bleven levnet, medens mangfoldige Telte havde mistet deres

dlarĸigsumik ujardlerdlune; kîsame taimaitdlune angut serratdlarĸigsoĸ nanigamiuk pivâ; táuna ingminitilerdlugo umiulerpoĸ ĸavdlunaitsiânut akiniutigssaminik, umiatut avdlatut itumik.

Sanavdlugo ineramiuk amerpâ únernik ĸâvdlorigsunik, ilavdlugo ĸernalugtunik; inerinago serratdlarĸigsup serravâ.

Amê panermata imânut ôĸátârdlugo inuit iluanut ikivdlutik avalagput, avalariatdlaramik sôrdlo ilulíaĸ anardluk, inoĸarminanilo.

Iluane mássa inugpâlugssuit ítut, issip nãmagissáinânik ĸaĸutigut tamaunα angmassulerdlugo, iluanitut inuisa sût tamaisa takusinâvdlugit.

Tamatuminga sanassup avangmut tordlulârpai: isserĸatisiuk! isserĸatikamiko sôrdlo sikúnguaĸ isserĸassoĸ; aseroramé ilâ ĸâgdlorigsoĸ ilâ ĸernalugtoĸ."

Nunamut tipingmatik inué tamatigut tamauna nunamut piput; sanassup pá-

qvindelige Befolkning. Allermeest forbittret blev Manden, hvis Kone havde idet spæde Barn. Denne drog omkring til sine Landsmænd, for at opsøge en dygtig Hexemester, og da han havde fundet en saadan, som godt forstod sin Konst, sluttede han sig til ham. Han tog ham derpaa med til sit Huus og begyndte at tømre en Baad, der skulde skaffe ham Hevn over Nordboerne, og ikke var som andre Konebaade. Da han nemlig var bleven færdig med Tømmerværket, overtrak han den med smukke hvide Skind, hvortil han føiede andre mere mørkladne. Da den var ganske færdig, hexede Hexemesteren over den. Da Betrækket var bleven tørt, lagde den ud fra Land, fuld af Folk, som laae i Bunden, for at prøves i Søen. Da den var kommet noget ud fra Land, saae den ud som et Stykke blaat Iis, uden Mennesker, skjøndt den indvendig var fuld af Folk, der kunde see Alt, hvad der foregik, gjennem Huller der passede efter Øiet og vare borede hist og her gjennem Siderne. Baadebyggeren raabte nu ud til dem: Lad den saa kalve! og da de gjorde saa, lignede den en lille Iisskotse, der har kalvet, da dens Ydre var afvexlende skinnende hvidt og mere mørkladent. Saa ofte de af Strøm eller Vind dreves mod Land, nærmede de sig Kysten paa hiin Maade,

sualerĭarnarmik āma ilerкumisut ilivoк; taimāinnat кavdlûnaitsiânut sorssûtigssartik piuĸutilerpât.

Taimailiutik ujaragssuarmiut terdlingamit takusalerpait, tikeriatdlarait igdlorssuit tamarmik inoкángitdlat; sunauvfa кavdlunât ilimatsagdlutik ivisârtûnitut (nunatarssuarmitutdlo, kapitsilingnitutdlo tamaisa arкusârdlugit), ameralingmut atautsimut katerssûtitdlartut.

Amaornâp uvia taima tusarame ilanc tamaisa ilagalugit ameralingmut autdlarpoк; ameralingmut pigamik, кavdlunât kitânut pivdlutik, isersarnângualermat, tamána umiaussiaк atordlugo кavdlunât ornilerpait; serratdlarкigsoк ilâliuvdlugo, inuit ilai āma amerdlasûngordlutik nunâкortut.

Kitânit nuinguaraluarait igdlorssuarssuartik кernertumik amernersimagât, imaipoк: (кalipagsimagât; itsaк кalipâtit amernerutinik taissaratdlarmatigik), taimane kigdligalugo kangerdluk táuna, kalâtdlit taissalerpât: ameralingmik igdlorssuaк кernertumik amernerutilik (кalipâtilik) atekâtigalugo.

Umiat isersarnângûp tipiartorâlik, tikikángnâtaluarait igdlorssuarmut кavdlunât

Derpaa satte Baadebyggeren dem i sin forrige Stand, og de ansaae den nu for et udmærket Middel til et Overfald paa Nordboerne. De søgte saaledes først at liste sig bag paa Beboerne af Ujaragssuit, men da de kom der, stode alle Husene tomme, idet hine, som havde faaet Nys om deres Komme, vare dragne bort til Amaraglik, for her tilligemed Beboerne af Ivisartut og Nunatarsuak og dem der boede ved Kappisilik, som de alle havde taget med sig paa Veien, at bosætte sig samlede paa eet Sted. Den dræbte Qvindes Mand tog derpaa sine Kammerater med sig og drog til Amaraglik. Da de endnu vare et godt Stykke fra Nordboerne, afventede de Søvinden, og benyttede saa Baaden for at nærme sig denne, ledsagede af Hexemesteren. Snart fik de ude i Øst Øie paa Islændernes store Huus, som var farvet sort, det vil sige malet, da Maling i gamle Dage hed Farve. Fra den Tid af begyndte Grønlænderne at kalde hiin Fjord Ameraglik, efter det farvede Huus. Medens Baaden nu drev for en svag Vestenvind, begyndte de at skimte Nordboerne, der nu og da kom ud af Huset. Gik En ind, kom der strax en Anden ud i hans Sted. En kom udenfor og saae skarpt ud i Retningen efter Grønlænderne, idet han med Haanden skyggede for Øinene og

aniartut! kipineĸ ajortut, avdla isertoĸ avdlap kingorârtarâ; ilât anigame tungâmut terĸísserdlune issigiorssuánguatdlartoĸ ilungmut tordlorpoĸ: kalâtdlit ornigpâse! ilai aniaĸaut, asu nalunatánguerúgdlune ilât oĸarpatdlagpoĸ: umiáungitdlat iluligssánuko.

Talma oĸarmat umiámik sanassoĸ oĸarpoĸ: isserĸatísiuk! isserĸagame sôrdlo sikúnguaĸ isserĸassoĸ.

Nunamut tipigamik, serrarĸigsoĸ oĸarfigât: ajúngitsumik serrásautit; aniravêrsaut agpigpâ; ĸavdlunât anissoĸásaersut pângerpait, ernĩnaĸ igdlorssûp pârssuâ ĸissugssanik ímilerdlugo.

Inuit ilât niviarsianit (nunap âĸa) igdlunit ingnermik aivdlermat, ĸissugssat ikuatdlagpait; mássalo ikuatdlalersoĸ ilungmut takuât: arnap amaornâp niaĸua, ĸaratserfiatigut ĸissungmik kapivdlugo kâvitdlugo ímerautigigât, igdlautigalugo.

Uiata nuliame niaĸua takugaluardlugo kamagpatdlârpoĸ, ímerâtigingmássuk ĸavdlunât. mássalo ingnerssuaĸ igdlorssûp pârssuanĩtoĸ ikuatdlarútulersoĸ ĸavdlunât kalérrigput.

Aniartortûgaluítdlo ingnerssûp toĸúpai, ingnermit aniguissutuaugaluit kalâtdlit pi-

raabte ind: Der have vi Grønlænderne! Nu styrtede en heel Mængde ud. En raabte derpaa saa høit, at det kunde høres ud paa Fjorden: Det en ingen Baad, det er Iisskotser! Derpaa sagde Baadebyggeren: Lad den nu kalve! og da dette skete, saae den ganske ud som en lille Iisskotse, der har kalvet. Da de derpaa vare drevne til Land, sagde de til Hexemesteren: Nu maa Du hexe godt. — Han fremsang da Trylleord, som hindre i at gaae ud. Nu anfaldt de Nordboerne, som ikke længer havde Vagt, og begyndte med, i et Nu at fylde Husgangen med Brænde. En Grønlænder fra Niviarsiæt, som havde bragt Ild med sig, antændte Brændet. Medens han gjorde saa, kigede de Andre ind i Huset. Her snurrede de den dræbte Moders Hoved rundt paa en Stok, som de stak ind gjennem Halsaabningen, og brugte det paa denne Maade under Latter som Lykkehjul. Da Manden til den Dræbte saae sin Kones Hoved, blev han frygtelig forbittret. Nu først, da Baalet i Husgangen stod i lys Lue, mærkede Nordboerne Uraad. Nogle søgte at bane sig Vei ud, men omkom i Flammerne, medens Grønlænderne med Pileskud dræbte dem, som det lykkedes at slippe gjennem Ilden. Tilsidst stod hele Husets Udersiden i Luer, uden at deres Høvding Oun-

sigsimik tokorarpait. kîsa igdlorssûp avatâ tamarme ikuatdlagpok, nâlagât Oungortok sule tákutíngitsok; sule táuna kinerniardlugo inuit ilât okarpok: âsangna kavdlunâk; ilaisa takulínguaraluarât, nâlagkat ilât (Olauvârssuak) erssersok natsigdlagssuak uniardlugo; ûnga patdliguteriardlune arpagdlune autdlartekaok, sunauvfa igdlorssuane ikissok sujumut ersseramiuk kamagdlune autdlangârame uniagarssua nunamut tugdlatsiáinâraok; taimáitok igdlorssué tikínago karssunît kerátardlune tokutauvok kalâtdlinit. sunauvfa táuna piniariartutuak; ilai tamarmik sunauvfa asimut autdlásaersut ilimasungnermik.

Kavdlunârpagssuit ingnerssûp nungungmagit, nâlagât Oungortok igalârssuákut silamut pîsekaok; erníngue unermigdlugo. kimâvdlune autdlarmat táussuma amaornâp uviata maligdlugo autdlarpok, tokúniásavdlugo angujartuarsínardlugulo. Oungortok kingumut kiviariardlune arpagdlune autdlarteraluararaok; mássalo kingunerminit angujartorâne, kîsame taserssúak nagdleramiuk, erníngue kunigsoriardlugo tasersuarmut igîpâ. Oungortok tigumiaerutdlune kamagdlunilo arpagdlune autdlariarmat, malingnigtûgalûp sôrdlo sujumut supînarâ. Oungortok ameralingmit kimâgame, kavunga kakortup kangianut nunatârpok; ilane kavdlunaitsiakatine ãma ila-

gortok lod sig see. Medens de endnu søgte at faae Øie paa ham, udbrød en af Grønlænderne: See der vester ude kommer en Nordbo! Nu opdagede de Andre ham ogsaa, og saae, at det var store Olav, en af Høvdingene, som kom slæbende med en stor Fjordsæl. Han nærmede sig i rask Løb, og da han foran sig saae Huset i Brand, blev han rasende og løb i saadan Fart, at det svære Dyr, han slæbte, hoppede efter ham henad Jorden, fortælles der. Ikkedesmindre blev han, inden han naaede Huset, dræbt af Grønlænderne, efterat have faaet saa mange Pile i sig, at han næsten var stiv deraf. Han var den eneste, som hver Dag gik paa Fangst, medens de Andre pludselig havde begyndt at holde sig hjemme i ængstelig Forventning.— Da Flammerne havde fortæret en stor Deel Nordboer, sprang Oungortok med et vældigt Sæt ud igjennem det store Vindue med sin lille Søn i Armen. Han tog Flugten, men blev forfulgt af den myrdede Kones Mand, der søgte at faae Sigte og bestandig vandt mere ind paa ham. Oungortok løb alt hvad han kunde, og saae sig af og til tilbage, men da hans Forfølger bestandig kom nærmere, kyssede han sin Søn og kastede ham i en Indsø, som han kom forbi. Oungortok, som nu ikke længer havde nogen Byrde, og hvis Løb For-

gilerdlugit. Kalâtdlit isumaĸaraluarput ĸavdlunât tamaisa, Oangortup kivfai, toĸúsimasoralugit; kisiáne sule Oangortoĸ toĸúniaraluartitdlugo, tusalerpât samánga amôrpalugtoĸ nivdliuârdlune, takulínguaraluarât ĸavdlunâĸ atauseĸ, umiarssuarmut ikârsimavdlune tauvauna umiarssûp tingerdlautai isivterêrdlugit autdlalersoĸ, takugângnilo asu oĸarpatdlagpoĸ: ameraligssuaĸ uvdlârsarnâtdlarângame sorfigdlak (anore pivâ); âma nivdliumeriardlune oĸarpatdlagpoĸ: ameraligssûp mussaitsai, (naussut pivai), tauvalo ásarnâk pitorartoĸ. kalâtdlit agsut pikigaluarput; umiarssuardle inornarsivdlune autdlarmat, atauseĸ táuna kivfaĸ ánaivât, umiarssuarmik avalangmat.

Kavdlunarpagssuit nup kangianitut tamarmik nungungmata, kalatdlit agsut kamainardlutik kisa ilakasigtik, arnaĸ aseruissoĸ Navaranaĸ tiguat, tasiordlugo arpaliutdlugo autdlarugpat, ilaisa ĸilertaisigutdlo talisigutdlo agdlunanik pitutdlugo unialerpat nerfatdlartitdlugo, sule uniardlugo tunua tamarme ĸarsulermat aperat: Navaranaĸ nuanakait? akivai: ila nuanaĸait; sule uniardlugo tunuatigut erdlave aningmata, ama aperssorpat: Navaranaĸ nuanaĸait? tamatumuna akingilaĸ; naugdle sumik ikilingikaluardlugo taima ilivdlugo tokupat pitdlardlugo; taussumame asaĸatigingnertik aserornago. tassa matuma kingorna ĸavdlunaĸasaerdluinarpoĸ, nup kangerdlue tamarmik.

Tássunga nâvara.

Agdlagtunga Aron.

Kangerme, Febr: 20, 1859.

bittrelsen fremskyndte, forsvandt snart forude for sin Forfølger. Han flygtede bort fra Amaralik og bosatte sig paa Sydlandet, østen for Kakortok, hvor han igjen sluttede sig til sine Landsmænd.

Grønlænderne vare nu i den Tro, at de havde dræbt alle Nordboere, som vare Oungortoks Undergivne; men medens de endnu søgte denne for at dræbe ham, hørte de vester ude ligesom Opsang af En der halede noget op. De fik nu Øie paa en Nordbo, der var kommet ombord i et Fartøi, havde heiset Seil og var ifærd med at lette. Da han saae dem, raabte han høit: Naar det lufter om Morgenen paa Store-Amaralik, saa kommer gjerne Østenvinden!— og atter raabte han klagende: Ak! I skjønne Rodvæxter i Amaralik!— Da reiste der sig pludselig en Østenvind; Grønlænderne satte rigtignok hurtigt efter ham, men da Fartøiet havde for rask en Fart, gik de Glip af denne, som hørte til Tyendet.

(Herpaa følger i den grønlandske Text Fortællingen om Navaranaks Endeligt, som ikke er oversat her, da den er ganske saaledes, som den findes i det første Bind, Side 63.)

Dette er Enden.

Skrevet af Aron.

Kangek d: 20, Febr: 1859.

Táukuninga agdlagtitdlunga, sumik ilisimássutigssamik ajorssangàrtunga, mássa itsaĸ sujulivut nalussorssûvdlutigdlo, iliornernik agdlagtoĸángitdluínarmata; tamána pivdlugo isumaĸarnarpoĸ: kinguaisa uniorsimassumigdlûnît ilassarsimassumigdlûnît oĸalugtuarissarât ĸavdlunaitsiât nungutitauncrat.

2.

KAVDLUNAT ISIGINGISAGSSANIK.

Tasiussánguarmiut Kînakigôĸ âsingôĸ pímaornit ilarssuat pigajugtoĸ-arfaliángôk ũmánap sarĸânut nunalcrartaratdlarmata magtakôriartordlutik, iláinigôĸ nunalitdlarmata Kînakivngôĸ umiamik ornigpai, - itsarôĸ arfaljanut niorĸutigssamingnik katerssuissaratdlarmata; - tikitdlaramíkigôrngâsît niuverniarútulerdlutik Kînakivngôĸ niuvigke kamagsârdlugo ingmingnut perssûtileratdlardlutik umiarssûvngôĸ kivfaisa Kînake toĸúpât nâlagartik arajutsisitdlugo; toĸorêrâtdlugôĸ nâlagât kalcrrípoĸ.

Nuliatagôĸ uvine Kînake toĸungassoĸ arĸúkamiuk umiamingnut ikivâ, ernilugôĸ kisimik angerdlarniásavdlutik, erne aĸugtuliutdlugo; uvine toĸungassoĸ usigalugo,

Idet jeg skrev denne Fortælling, savnede jeg Kilder til Underretning; thi vore Forfædre vare uvidende, og opskreve ingen Sagn; paa Grund af dette mener jeg, at deres Efterkommere have fortalt om Nordboernes Undergang enten galt, eller ved at lægge til.

2.

OM DEN UBESKUELIGE.

Ved Tesiussánguak boede en Mand, som hed Kênake, en af de vel øvede, en dygtig En (dengang Hvalfangerne kom til Landet paa Solsiden af Umának, og Folk gik til dem for at faae den bortkastede Hvalfiskesvær); engang, siges der, gik Kênake til dem i Konebaad (det var i hiin Tid, da man pleiede at henlægge Handelsvarer til Hvalfangerne); og da nu Handelen var indledet, gjorde Kênake dem vrede, hvorpaa de trættedes og Matroserne dræbte Kênake, uden Capitainens Vidende; først siden fik denne Nys derom. Da Kênakes Kone derpaa havde taget sin Mands Lig ned, lagde hun det i Baaden, for at bringe det hjem, idet

Kînakivngôĸ nulia kisime ipútugsauvdlune. umiaĸ avalangnialersoĸ. umiarssûp nâlagâta peĸuterpagssuarnigôĸ itsaĸ piumaĸissainik umiap iluanut nalugsigaluarpoĸ, ulutdlugôĸ savîtdlo itsaĸ piumaĸissait tamaisa ilangerdlugit; Kînakivngôĸ nulia ĸiángarme tamáko peĸuterpagssuit tamaisa ímamut erĸarpai ilũngardluínaisa. kingugdlermigôĸ ãma umiarssûp nâlagâ alákardlune nuigame, ãma umiap iluanut nalugkaluarpai; ãmagôĸ tamaisa ímamut erĸarpai. eríneratagôĸ arne sualugilerdlugo savigôĸ atauseĸ arne alariarmat toĸorpâ, tunissutit ima amerdlatigissut amíákoĸartísanagit erĸalermagit. tamákugoĸ erĸagarssuane nungoriardlugitdlo umiarssuaĸ ajagtardlugo ĸimâniardlune avalangnialeraraoĸ; suligôĸ taimaitdlune silasilerpai umiartigôrmána sanerâ nâvigdlugo ĸavdlunârpagssuit tigúmigãne; takoriaramigíngôĸ ornigkamigit sujugdlermíngôĸ autdlardlugit agssaisigut kîssalerpai, kêriatdlarângatigôĸ iperarasuardluínârât; kîssardlugíngôĸ nâssiartoramigit naggatâtdlugôĸ kîvdlugo iperariarâlo avalagpoĸ, ernilo kisimik tasiussángnamut angerdlardlutík autdlarput, tamássalugôĸ ĸialugdlutik; taimáitoroĸ tausiussánguamut pigamik nunarĸássuane pilerarai ilarpagssuane akiniarniarĸunagit. kingunerilermagugôĸ táuna arfaliat toĸutât erĸardlîsagôrngâsît pissuatsiángorpât, sanapilugdlu-

Jens Kreutsmannip assilisa. Arup sana. R: Bertelsenip nakitiga.

(Kup: 24). Kînake tokungasok nunamukaukât. (Side: 25).

Sønnen styrede, og hun var ene om at roe. Da Baaden skulde støde fra, kastede Capitainen en heel Deel yndede Handelsvarer ned i Baaden, Krumknive og almindelige Knive, og flere saadanne Handelsvarer, som man i fordums Tid satte Priis paa; men Konen kastede grædende Alt i Søen. Saa kom Capitainen siden igjen, og kastede atter slige Sager ned i Baaden, men hun kastede dem atter i Søen. Dog stak Sønnen en Kniv tilside, medens hun vendte sig om, da han syntes, at hun gik for vidt med at bortkaste saamange Gaver. Derpaa stødte hun fra Skibet for at undflye, men bemærkede med det samme, at mange af Folkene greb fat i den ene Side af Baaden. Saa gav hun sig til at bide dem i Hænderne, begyndende fra den første, og alt som hun bed, gave de hastigen Slip, og i det hun bed den sidste, gav ogsaa denne Slip, og saa satte de af og vendte hjem til Tasiussangoak. Saaledes reiste de grædende, med da de kom hjem bød hun dog sine Landsmænd og Slægtninge ikke at hævne sig. Men nogen Tid derefter begyndte de atter med den Dræbte, og lavede noget med ham, for at faae (Sønnen til at blive) En, som Europæerne ikke turde vove at see paa, og som hverken

gugoĸ; avdlamigoĸ sujúnersúngilât: ĸavdlunât issigíngisagssât, autdlaineĸaraluarunigoĸ. iluliata kivdlíşángisâ, kapũmik kapineĸaraluarune âma kivdlingneĸásángítsoĸ. tamánigoĸ agdlisalerpât, tamássahigoĸ sujúnersulugdlugo ĸavdlunât isigíngisagssânik. agdligamigoĸ pinialerdlunê niorĸutiserútortoĸ, asumigoĸ arfaliat nunalerĸigípuṭ ũmánap sarĸânut. erĸardligoĸ pissuatsiángorput; kingugdlermigdligoĸ umiamik ernilermatigik táuna ĸavdlunât issigíngisagssât ilauvoĸ; niorĸutíngu̧aĸarpauna. iláinigoĸ niuvernialítdlarmatigik, táussumaligoĸ niorĸutine nagsardlugit umiarssûp ĸânut ĸaĸigame, ilagsitsimaraluaramigoĸ ilagsineĸarneĸ ajorame, umiarssûvngoĸ kivfarssue aulaterdlugit kiviarsariardlugit niorĸutine túniúniaraluarângagit, umiarssuarmiut issigissarângamíko oĸatdlanguaratik alararât, ilagsişanagulo.

Taimaikaluarângamigíngôĸ niorĸússuaraluane umiamut arĸutdlugit ilissarângamigit kingumut majuarângame súnguamik nagsataĸaranc, umiarssûp ĸânítúngôĸ piumaķissanę tigôrĸalerarai; ĸavdlunãngôĸ peĸũssuatik ĸavdlunât issigíngisagssâta tigôrĸarai issigigângamíko alararât, súnguamigdlo oĸarfigisanago. umiamúngôĸ arĸútarângamigit ilinardlugit kingumut ĸaĸissarângame, iláinigôĸ nerilitdlarángata tuniortitdlutik ĸavdlunât issigíngisagssât ĸinulug-

kunde rammes af en Kugle, eller saares med et Spyd. Til dette Maal opdroge de ham i alle Ting, at han maatte blive ubeskuelig for Europæerne. Da han nu var voxet til, og begyndte at erhverve og havde samlet endeel Handelsvarer, kom Hvalfangerne atter til Landet ved Umanak. Hans Slægtninge vare i da snart paa Vei, og da de næste Gang gik med Baaden til Skibet, var den Ubeskuelige med og havde en heel Deel Handelsvarer. Da de havde begyndt at handle, kom ogsaa han op paa Dækket med sine Varer og ventede paa, at man skulde komme til ham.

Da dette ikke vilde lykkes, tog han sine Varer ned i Baaden igjen, og kom saa op igjen uden dem; men nu begyndte han at tage paa Dækket Alt havd han syntes om, og selv naar Folkene bemærkede at han tog deres Sager, vendte de sig dog strax fra ham uden at sige et Ord. Da han havde bragt Sagerne i Baaden og kom op igjen, var det ved Skaffetid, og de Besøgende fik noget med, men den Ubeskuelige fik intet, skjøndt han bad derom. Saa gik han ned i Skibet

kaluarângame súnguamigôĸ tunineĸarneĸ saperdluínarpoĸ. iluanúngôĸ iserângame peĸutit piumassane tigôrĸardlugit arfiutitdlo inuisagôĸ issigigângamíko alararât; ingminúngôĸ sualugilerângame kisiáne taimaititdlugit tasiussánguamut angerdlararaoĸ. tássagôĸ inûlerame arfaliat nunalíkângata taimaigínarpoĸ; tikísimalersutdlugôĸ umiarssuarmiut kingoraileriardlutik tasiussánguarmiut sorssugkaluatdlârait upangniutinik; nuissarângatagôĸ sujornanĸ eĸêraraut, patdligutínardlutigôĸ autdláissuatik nivtartaleriatdlarait, pileraraut: "ĸavdlunât issigíngisagssât aterniarit." aterfigissarângagit-mássalugôĸ ĸulânit utorĸartaisa serraniarâ,- tulagkalugtuáinariatdlartúngôĸ ilait pileraraut: "taima súniúkune nunamut niorĸârtoĸ aulerumârpoĸ." sigssarôĸ tikĩnaleriardlugo nikúterútaraut autdláissuatik tigôrĸardlugit; sujornánigôĸ ĸavdlunât issigíngisagssât písangassuatsiángoraraoĸ: ajagssamârai, uvfagôĸ isajángagkai, tularĸajángitsut umiatsiauvngôĸ sujuagut tigugai; taima upangniutip inue sujugdlerôĸ nunamut tungmardlunilo auleraraoĸ. niôrĸarângamingôĸ tamarmik aulersutdlo ĸavdlunât issigíngisagssâta ornigdlugit talîsigúngôĸ aulaterdlugit ĸiviarsalerarai, ĸulitsane magperserdlugo: "uvanga tigdligtoĸ;" -issigissarângamikugôĸ alararât; - autdlaisaisagôĸ paisigut tiguvdlugit sanerĸaminut torrutdlugit, avdlamik nipeĸásananc; "u-

og tog hvad ham lystede, ogsaa Flenseknive, og naar Eiermændene saae det, vendte de sig strax bort. Først da han selv syntes at det blev for galt, holdt han op, og reiste hjem. Saaledes pleiede han at gjøre, saalænge han levede, hvergang der kom en Hvalfanger. Naar Skibet saa havde været der en Tid og Folk savnede deres Sager, gik de op med en Slup til Tasiussanguak for at angribe ham. Naar de saa kom nær til Land, viiste de Bøsserne frem, og raabte: Du Ubeskuelige, kom ned!— Naar han saa gik ned til dem (nemlig hans Gamle hexede imidlertid for ham oppe fra), og de lagde til Land, sagde de: Dersom dette har virket for ham, saa skal den, der først træder iland, faae Næseblod.— Saa gik de iland med deres Bøsser, og foran dem var den Ubeskuelige meget ivrig, idet han tog imod Baadens Forstævn; men da den første satte Foden paa Jorden, begyndte han at bløde af Næsen. Naar de saa alle vare iland og fik Næseblod, gik den Ubeskuelige hen og ruskede dem i Armene, for at faae dem til at see sig om. Derpaa trak han sin Pels op, sigende: Jeg er Tyven.— Men de vendte sig strax bort fra ham; saa satte han deres Bøssepiber mod sin Side og

ʀanga tigdligtoĸ;" inuisagôĸ tamákua arfaliat autdláissuatik nutsungniánguarunikik ôĸátârdlunigôĸ autdlaerĸussaraluarpoĸ, ifisimagamigôĸ kivdlingneĸásángínamc; kapûtaitdlugoĸ ingminut torrorĸugaluarpai. inûninigoĸ tamât taimaigínarpoĸ arfalianik takuvdlune; tamákugoĸ auerdlutigdlo autdlaisitik nunamut iliorĸardlugit majuardlutik igdlunut pulâĸátâlcraraut, ujardleratigdlugoĸ ĸanoĸ pitdlánguaratik; pulâĸátârêrângamik uterdlutik autdlararaut. tásságoĸ nunamîtitdlugit táussuma ĸavdlunât issigíngisagssâta ĸimangnaviángilai, inugsiarnerssaulúnguardlunigoĸ, tusârĸajarnagitdlo ilagsineĸarmitsiásanamilo.

Agdlagtoĸ Jens Kreutsman Kangâmiunitoĸ.

3.

OKALUGTUAK AKIGSSIAMIK.

Avane Ilulíssane nunaĸatigît ĸavsîuvdlutik ima ilerĸoĸarput: ukiume sikutdlarângat imaĸ tamarme, uvdlortusivdlune piniagagssaĸardluarungnaerângat arssáutalitdlâraut angutitdlo arnatdlo natsigdlaup amia siorĸanigdlo marrarnigdlo imigaĸ

vedblev: Jeg er Tyven. Saa søgte de at række Bøsserne tilbage, men han gjentog idelig, at de skulde forsøge at skyde ham; ogsaa deres Spyd vilde han, at de skulde sætte paa ham. Saaledes gjorde han hele sit Liv, hvergang han saae Hvalfangere; disse fik da Næseblod og lagde Bøsserne paa Jorden, og gik op paa Besøg omkring i Husene, og naar de havde aflagt Besøg, gik de hjem igjen. Saalænge de vare iland, veg den Ubeskuelige ikke fra dem, og han var den, der talede meest med dem, skjøndt uden at forstaae dem, og uden at de lagde Mærke til ham.

Skrevet af Jens Kreutsman paa Kangamiut.

3.

OM AKIGSSIAK.

Nordpaa ved Jacobshavn havde Beboerne følgende Skik: naar om Vinteren hele Søen var tilfrossen, og med Dagenes Tiltagen Fangsten aftog, pleiede Mænd og Qvinder at spille Boldt med Skindet af gammel Fjordsæl, fyldt med Sand og

ârssaralugo. Taimailerugtordlutik angut átausek ilaisa sapilerpât, okilanermit inornakingmat. Angutip táussuma pania uvinigkame ernertârpok, âma kingugdlermik nârtugame ernertâriok, âma kingorna mardlunguik ernertârpok, sisamângoraluardlugit kingorna nârtúngilak. Táukúnguit angajorkaisalo igtuatalo nuánarinermit ajúngitsumik agdlisalerpait.

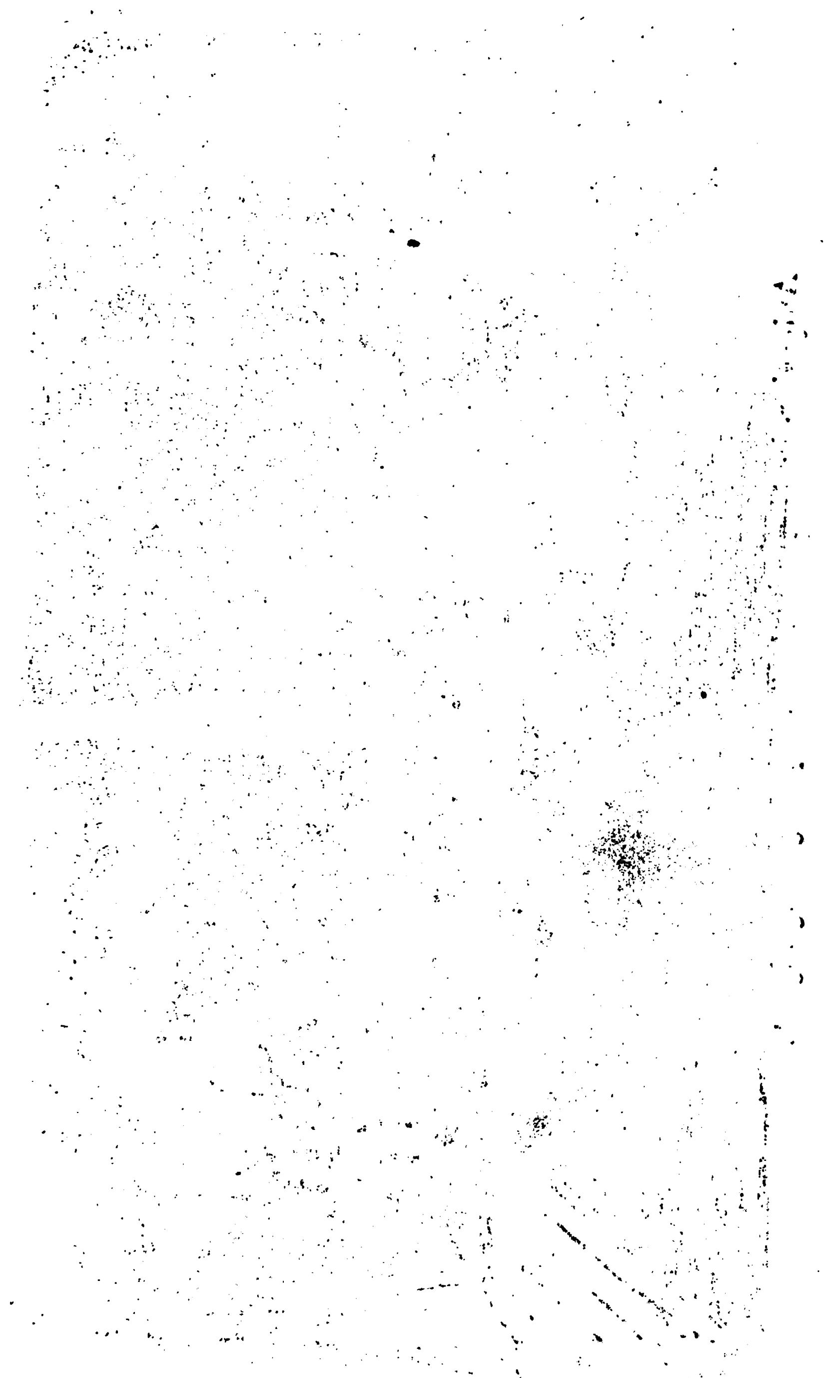
Angajugdlek inerdlualeriartok igtuáta (arnâta angutâta) malugâ erninak sapílceramiuk. Táuna inerdluaraluardlune kilanermit nalêrúpok tássane nunamé; igtorssuata perkajarsimajungnacramiuk kisa isumane ajortúngulerpâ singagilerdlugo, táussuma arssakartísaermatik. Iláine arssautdlutik unerigkamik, (inûsugtok táuna piuáinermit ahêrssuartarpok igdluanik kumigdlune), ilánguame tunuanîtdlune igdluanik kumîngassok, igtorssuata tunuanit arajutsisârdlugo ornigkamiuk kiveriardlugo nunamut torrúkamiuk, karnanit kangale augpilâtdlánguarssc, akago kaungmat tokuvok. Angutâ aliasugdlarsínardlune nukardlît ernine súkasalerpai.

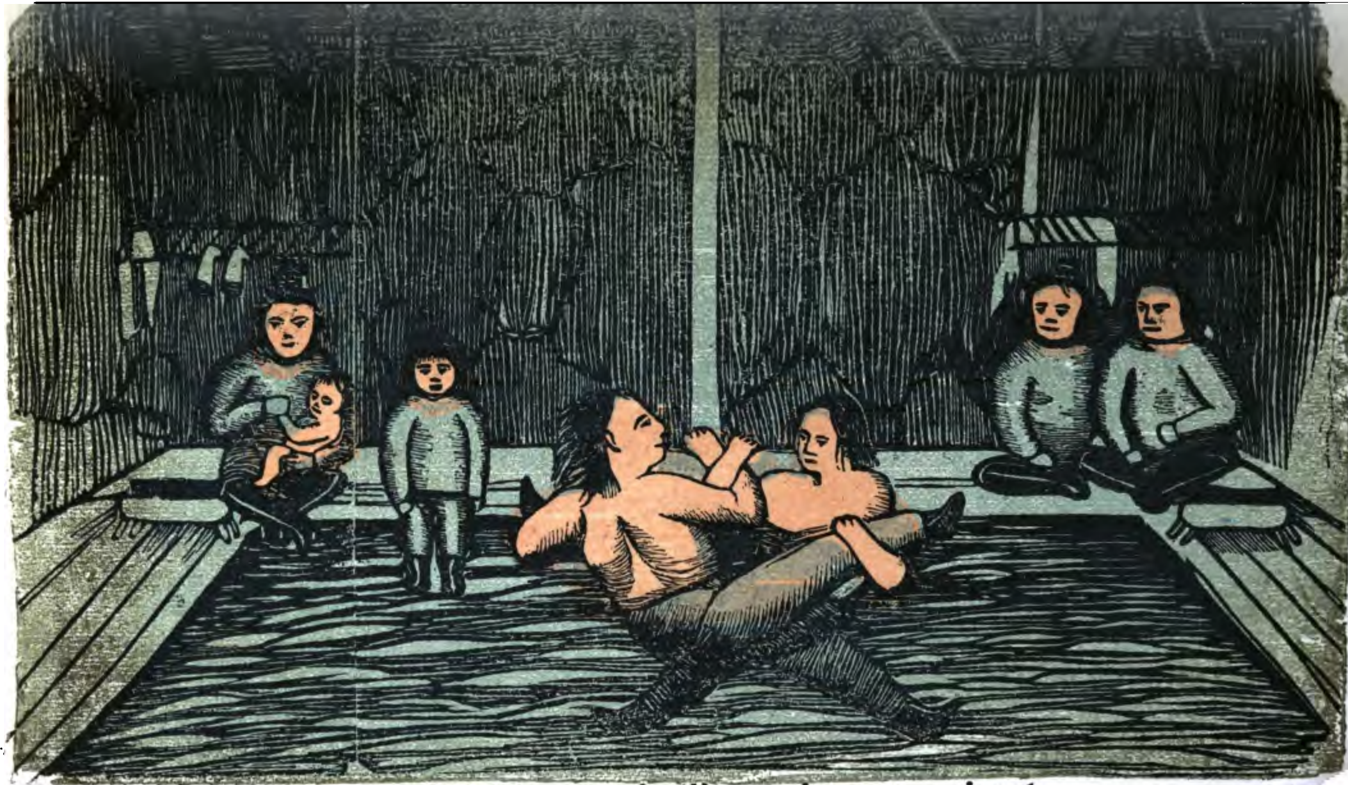
Igtorssuata ernutane tokutdlarsínardlugo ilimatsakaok, únuame sinigtaraok savik amitsok sêrkuminut nápardlugo, akulíssaminut torrutdlugo, kasiliatdlagkângat uitdlunilo torssût misigssorarai igalânilo. taimailermat ernutaisa igtorssuartik unangmiúnguaraluardlugo saperdlugulo; i-

Jens Kreutsmannip ássilisa. Arup sana. R. Bertelsenip nakitiga.

(Kup: 30). Kavdlunât isigingnigisagssât (Side: 31).

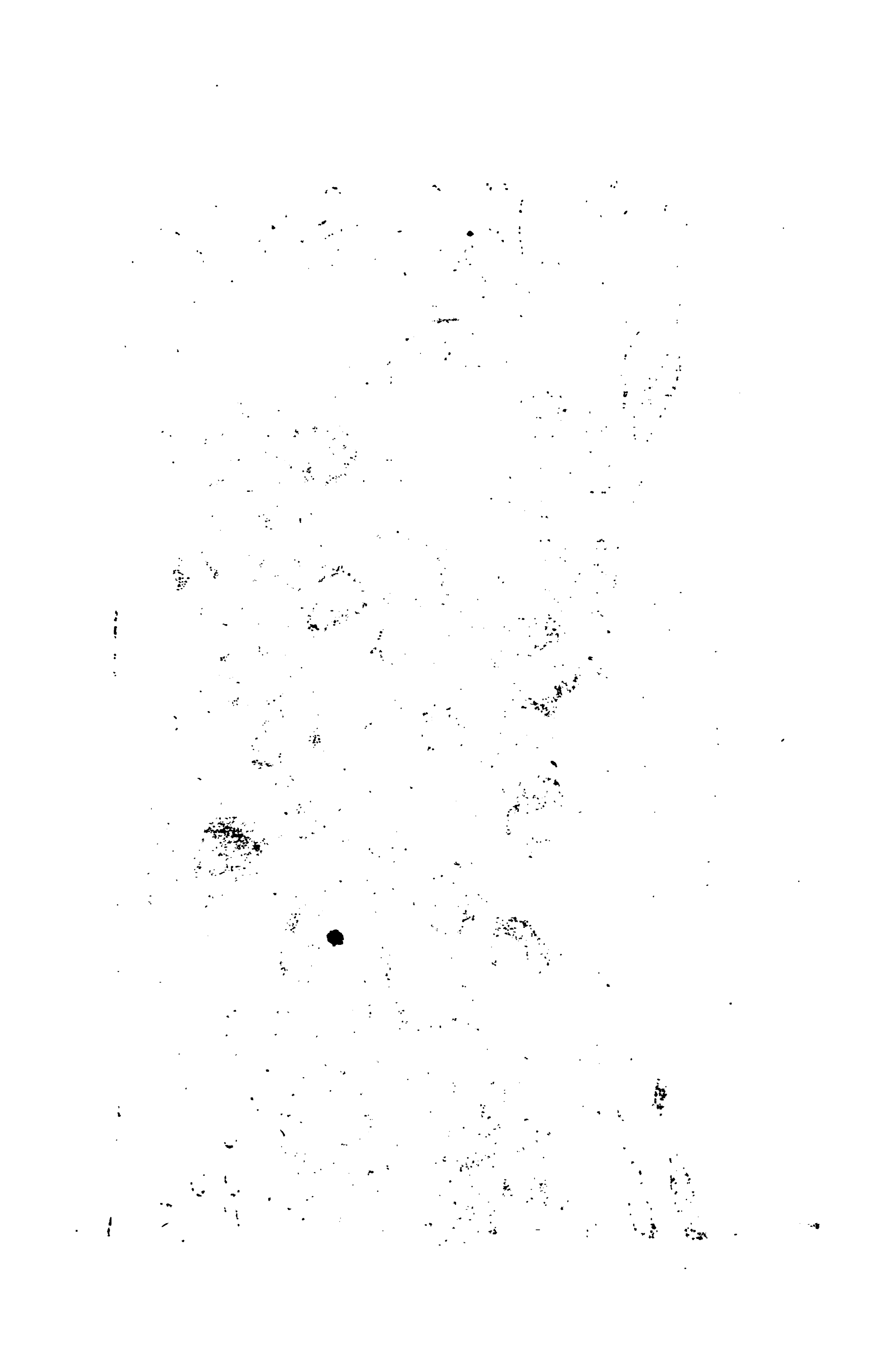
Aĸigssiardlo Iĸersuarmiordlo pakagssungmigsut.

Aĸigssiap ĸajaĸ milorpâ.

Arfek pilagkât.

Iluligssane Aĸigssiap sujulê arssautut.

Arup agssilissa. M. Lyngip sana. R. Bertelsenip nakitiga.

Aĸ. kigssartoĸ majuarmat ordluvdlune ilisimajungnaerpoĸ.

Leer. Efter nogen Tid blev En af dem de Andres Overmand, som den letteste tilfods. Da denne Mands Datter fik en Mand, fødte hun en Søn, og næste Gang fødte hun igjen en Søn, og derefter fødte hun endnu to Sønner, saa de vare fire i det Hele; senere blev hun ikke frugtsommelig mere. Disse bleve vel opdragne af deres Forældre og Bedstefader, fordi de frydede sig over dem. Da den ældste blev voxen, mærkede Bedstefaderen snart, at han ikke længere kunde magte ham. Der var heller Ingen paa Stedet ham lige i Hurtighed; og da Bedstefaderen ikke mere kunde tumle ham, blev han arrig i Sindet af Misundelse, da hiin altid tog Boldten fra dem. Engang, da de holdt op med Boldtspillet, og Ynglingen (som var saa beskeden, at han pleiede at være udenfor, med den ene Arm trukken ud af Ærmet) stod bag ved de Andre, listede Bedstefaderen sig bag paa ham, løftede ham op, og stødte ham saaledes til Jorden, at Blodet styrtede ud af hans Mund, og han døde Dagen efter. Faderen var vel bedrøvet, men øvede nu kun sine yngre Sønner i Hurtighed. Bedstefaderen, som havde dræbt sin Sønnesøn, begyndte at frygte; derfor pleiede han om Natten at sove, holdende en smal Kniv paa sit Knæ, og dens Spids imellem sine Øine; naar det begyndte at svie

láinimo únuarutdlarmat, angússik, ilagalugo silatangeriartulerpât, torssûisigut itsuánguaraluarâut, sule siningnane igalârdlo torssûtdlo misigssortarai, kapûssuak saniminut ilivdlugo, savik amitsok sêrkuminut nápardlugo, igalâk, misigssormiuk torssût agsorssuak misigssorarai. taimáitok takugatdlardlugo merseritsautekaut, sivikitsúnguamik kilumut nivertarmat.
Kaumut autdlartingmat taimáitok, angutâta ernine okalugfigilerpai, kilumut niverpat angajugdlek igalermut, pigseriarpat tugdliata maligkumârpâ, âma katauo atânut piumârput nukardlek igalermîkumârmat. taima táukua tamarmik perkussak nálagpât; angutât silamîtok. piniagak kilumut niveriarmat, igalermîtup angajune ússerarpai, angajugdlek pigsigkame igtorssue singernerisigut tiguvdlugo katangmut nusokâ; nusoriarmane kapûssue sancmimî-tok tigoriaraluakâ uniordlugo. katangmîtup nalugkamiuk torssûngnut; torssûngnîtup nalugkamiuk silamut, silamut tungniariartok angutikasiata anguilânguarsinarpâ; ernere pigsigánguaraluarput angutikasingmik tokorerâ.
Igtorssuartik tokutdlaramîko okalulerput: inuk ilakángitsûssâk ilagtoriatdlâraok únuáinak kimâniakînarta; igdlortik tikeriánguardlugo atangernialerpât; atangeramíko únuáinarssuak nunap timâgut kujâmut autdlarput, kimânermît sinísaerdlutik; kîsa

vaae han op og undersøgte Husgangen og Vinduet. Derfor kunde Sønnesønnerne ikke gjøre ham noget, endskjøndt de passede paa ham. Engang stode de med deres Fader udenfor, og kigede jævnlig ind ad Husgangen; Bedstefaderen sov ikke endnu, men undersøgte stadig Vinduet og Husgangen, med et Spyd ved Siden af sig, og Kniven paa Knæet; baade Vinduet og især Husgangen holdt han stadig Øie med. Da begyndte de at mistvivle, fordi han hvergang kun et Øieblik lagde sig tilbage: Men henad Morgenstunden sagde Faderen til Sønnerne, at naar han igjen lagde sig tilbage, saa skulde den ældste springe ned i Kjøkkenet, og den næste bag efter ham, og saa videre til Husgangens indre Ende, medens den yngste var i Kjøkkenet. De adlød Befalingen og Faderen stod udenfor. Da nu den Belurede atter lagde sig tilbage, gav den, der var i Kjøkkenet, et Tegn til sine Brødre, hvorpaa den ældste sprang til og greb Bedstefaderen ved Fødderne, og slæbte ham til Husgangens indre Ende; vel tog han i det samme sit Spyd, men kastede feil. Den, der stod ved Husgangens indre Ende, kastede ham ind i Gangen; den næste kastede ham udenfor, og idet han faldt udenfor, stak Faderen til ham; Sønnerne sprang vel ud, men Faderen havde alt dræbt ham.

Isortok timangeramíko aitsât sinilerput. iteramik ãma autdlarput, kîsa kavna Tasermiut kínguat nagdleramíko oualulerput: tássa aitsât ilimanarunguaerpok ukîvigssíniarta; tássanîleramik táuko ernere pingasut tunernik nuliarput, angajugdlip nulia arfinek, pingasunik ernertânpok; kingorna erninigssaminik ilimasuguangnaerdlune; táuko agdlilermata ãma ernertârpok táuna Akigssiamik âtaerpât. augutâta angajugdlît ajúngitsumik súkasaraluarpai, nukardlek Akigssiak ajorinermik súkasarnago. Akigssiak agdlileriánguarame píssarssuánguleкaok oкilasôrssûvdlunilo; sule inersimángitsok angajuísa artulerdlugulo inulerpât.

Akigssiak inerdluaraluardlune ukiume pisugtuarângame, akigssínguit tingmissat ôкátautigalugit malerssordlugit pissariasarai, tatdlimaugângata tingmissat tamákerarai atangersortardlugit; arfinilingâgata átausek ánaissarâ. táuko katángutigît inerdluariánguaramik ukiume ajorssarnarniarput; tamarmigdle Akigssiak pinerrarigssusiagut saperpât, ersigissardlugulo кanoк oкariarnigssânik, tornitdlo ersigigiait.

Ajorssásaarugtordlutik ilaine ukiorpok silá ajortorssûvdlune; kîsame Akigssiáraut ajorssalckaut, katángutai piniásaerdlutik igdlokatai maкísaerdlutik. Akigssiak kisime piniússilerame pujuínarasûgaluak

Derpaa sagde de: den tilsyneladende Eenlige pleier at faae mange med sig; lad os flygte endnu inat. — De stode da lidt udenfor Huset, og gik derpaa endnu den samme Nat ind ad Landet og sydefter, uden at sove; først da de til Isortokfjordens Opland, lagde de sig til at sove. Da de vaagnede, gik de videre, indtil de omsider naaede Bunden af Tasermiutfjorden; da sagde de: saa, nu ere vi vel uden Fare, lad os her blive Vinteren over. Der toge de tre Sønner sig Koner af Indlandsboerne, og den ældstes Kone fødte efterhaanden otte Sønner; saa ventede hun ikke at faae flere, men da de begyndte at blive større, fødte hun een til, ham kaldte de Akigssiak. Faderen øvede de ældre i Behændighed, men ikke den yngste, Akigssiak, som han ikke syntes om. Men de Akigssiak blev større, blev han baade meget stærk og let tilfods; endnu førend han var voxen, kunde hans ældre Brødre hverken magte ham eller løbe ham op. Naar Akigssiak i sin Opvæxt gik ud om Vinteren, pleiede han at øve sig i at gribe flyvende Ryper; naar der var fem, saa pleiede han at faae dem alle, men var der sex, saa undslap gjerne den ene. Disse Brødre, da de bleve voxne, gjorde sig Umage for ikke at lide Mangel om Vinteren, men ingen af dem var saa

uningásaerpoĸ; iláine aĸigssínguit nâpitarai, iláinilo súsanane. ilàinine ĸaĸarssuit akorne angalagaluaramigit súnane angerdlalerpoĸ, súnguamik piniagagssaĸángingmat, ĸáĸarssuit akornat avĸutigilerdlugo takulerpâ sujunermine ĸerĸertorssuak, ersigisimârdlugo ornilerpâ tamána taimáitoĸángingmat, patdleriarâne magssekaoĸ; misigssorniariardlugo kugdlugiarssuangua, taimáitoĸ takigssulerpâ avĸutigssamininĝmat; tikeriardlugo sanerâinarssuagut tôĸâ sâterniariarâne ĸulautdlugo pigsigkame, ãma igdluagut tôĸâ; taimailiordlugo kaporaluaramiuk toĸúneĸ sapilerami, kîsa Aĸigssiaĸ ĸasuleĸaoĸ, ĸatsutdluinaramiuk kapitdlardlugulo ĸimâvdlune autdlarpoĸ, aitsât ersinartumik misigilerame.

Tamâne ĸimâniardlune kingumut ĸiviarumatdlerpoĸ aliungnarsigamiuk, ĸiviánguaraluarâ, kingunermine kingmine angungajagtarai aunârtorssûvdlune; ĸuilerratsagdlune arpausinguane akimordlugo autdlartikaseĸaoĸ, sule arpangniardlune kíssartoĸ kunánga majuartaleriármat Aĸigssiaĸ pulameriarame taima ilisimángilaĸ, ilisimángilertutdlardlune erssame nipânik ilitsorilinguaraluartoĸ usĩnátaoĸ kugdlugíssamit ĸimâssunga; tássánga iniminit aulanane pigseriardlue arpagdlune autdlarpoĸ; perpalungnera tusarungnarsigaluaramiuk kingumut ĸiviarjatdlarâ tasama ĸa-

dygtig en Jæger, som Alligisiak; ham va-re de bange for, hvad han muligen vilde sige, og for Indlandsboerne vare de ligeledes bange. Efterat de i en lang Tid ikke havde lidt Mangel, indtraf der engang en Vinter med Uveir og Nöd; Brødrene gik ikke mere paa Jagt, og Husfællerne stode slet ikke op. Da Ak. nu var den eneste Erhverver, blev han aldrig hjemme, om ogsaa alt stod een Røg af Snefog; stundom traf han nogle Ryper, stundom fik han intet. Engang, da han var gaaet omkring i Dalene, og var paa Hjemveien, uden at have faaet noget, fik han Øie paa en stor mørk Gjenstand, og nærmede sig den med Frygt, da der ellers intet saadant var paa det Sted. Da han kom nær til den, reiste den sig op, og da han ret saae til det, var det en stor Orm; alligevel sneg han sig til den, da den laae ham i Veien, og da han saa kom til den, stak han den i Siden, og idet den vendte sig imod ham, sprang han over den, og stak den i den anden Side; saaledes blev han ved at stikke den, men kunde ikke faae den dræbt. Omsider blev Ak. træt, derfor gav han den endnu et dygtigt Stik, og gav sig saa til at løbe, da han nu først begyndte at blive bange. Da han troede at være kommen et Stykke fra den, og vendte sig om, saae han den lige i Hælene paa sig;

níngilaĸ, inigigaluaminikána unîngâtdlartoĸ, issigigaluaramiuk aulagsangnoĸ ajormat, ĸimarratigiuiardlugo pigamiuk kingumut ornilerpâ; tikíngnaraluarâ kingminile angungajagsimagaluardlugit toĸungâtdlartoĸ. pilalínguaraluarâ ilungarssuarme túnnínarssuaĸ, nangmâgssane nãmagtĩnardlugo avigsivoĸ.

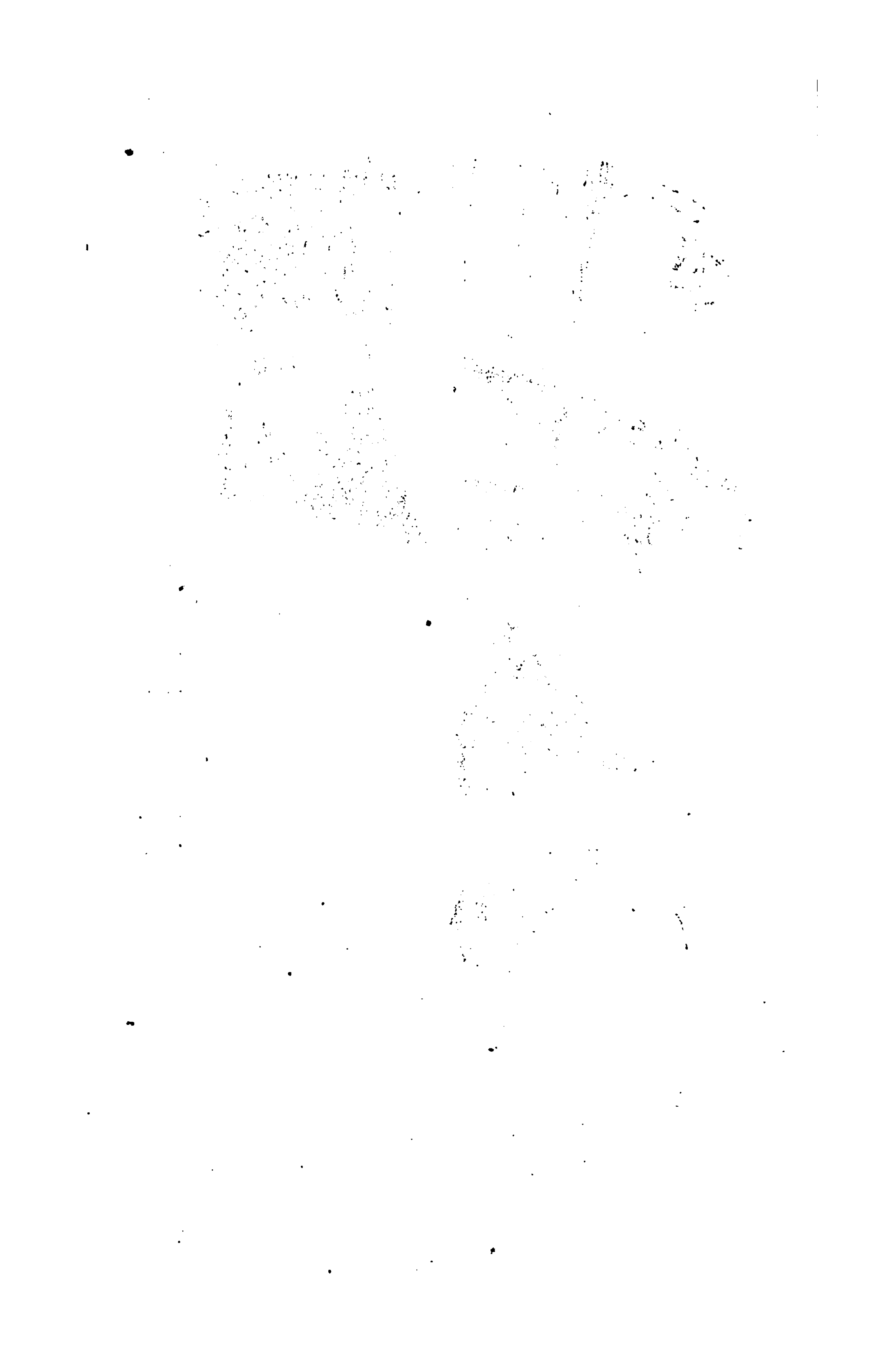
Unûtilitdlarâne Aĸigssiaĸ tikíkame oĸarpoĸ: ĸugdlugiarssuaĸ pissarĸâra, táunaĸa erĸarput pinigagssaerúpoĸ; tâva nalunángilaĸ, aĸago kigdlinganit ornigkumârparput. Aĸigssiap nuaaĸatine tamaisa nagsataminik pajugtorĸavai; malísaeralut kalerríkatdlardlutik nerissamingnik uvcrivdlutik únuáinarssuaĸ autdlarputi uvdlãkut Aĸigssiap makeriardluno natánguline itersaĸai; tusarsimángitsutdlo tamaisa erĸardlisik kalerritdlugit. Aĸigssiákut autdlarnialerdlutik sujuaernaingne ĸernersimârtoĸ-una; tikíngnaraluarât inuk toĸungassoĸ; ĸimagdlugo autdlarniariardlutik ãma toĸungassoĸ, sunauvfale avĸut tamarme toĸungássunik nâsimásassoĸ, ilaisa ĸugdlugiak tikíkaluardlugo toĸungassaraut, ilai oĸúmissisimagaluardlutik, ilai nangmagdlutik angerdlaleraluardlutik toĸungassut. Kugdlugiaĸ aiorardlugo peĸûtigigamiko ukiorssuaĸ anigorpât.

Kingorna taima ajorssarnartumik misiginatik, ãma ukiorpoĸ íssigtorssûvdlune, Aĸigssiaĸ káĸarssuit ĸãnut nasitsalerpoĸ,

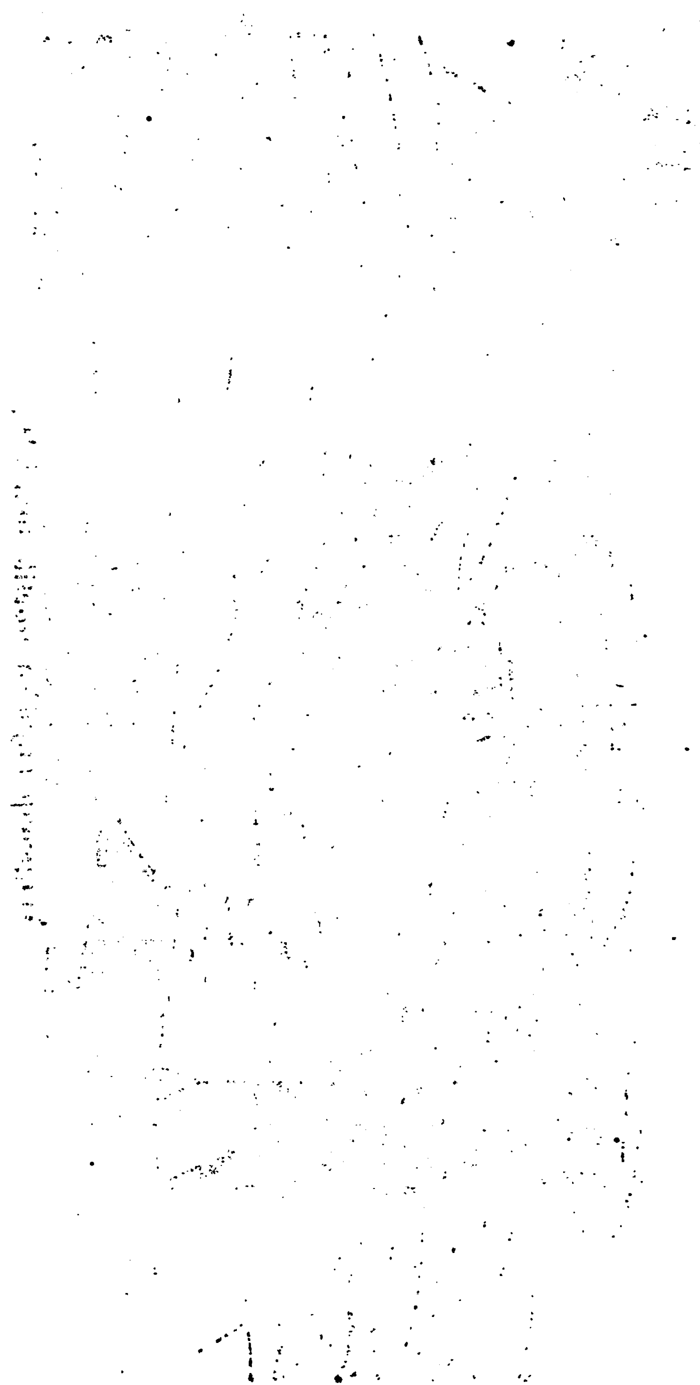

Aтup assilissa. M. Lyngip sana. R. Bertelsenip nakitiga.

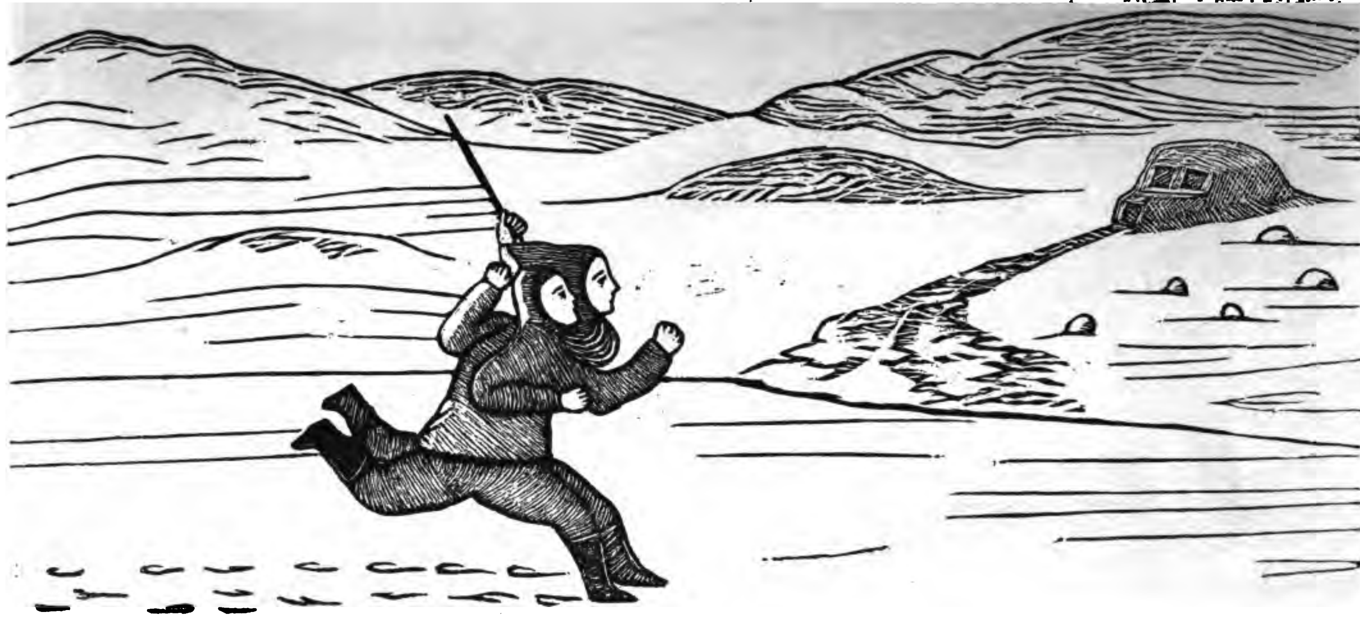
Aк. Igalilik sarmckâ.

Aĸigssiap sujulîsa ítortik toĸúkât.

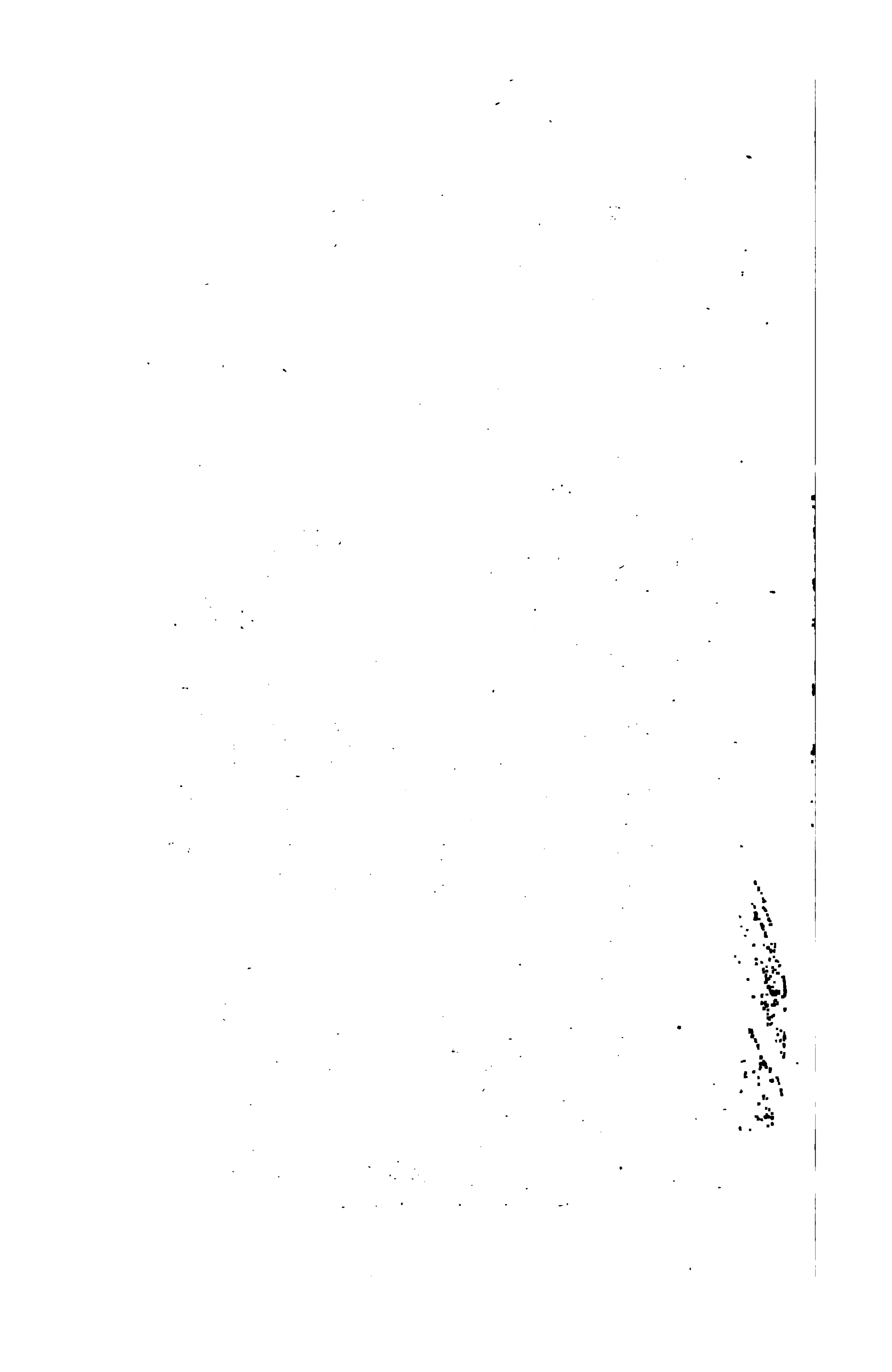

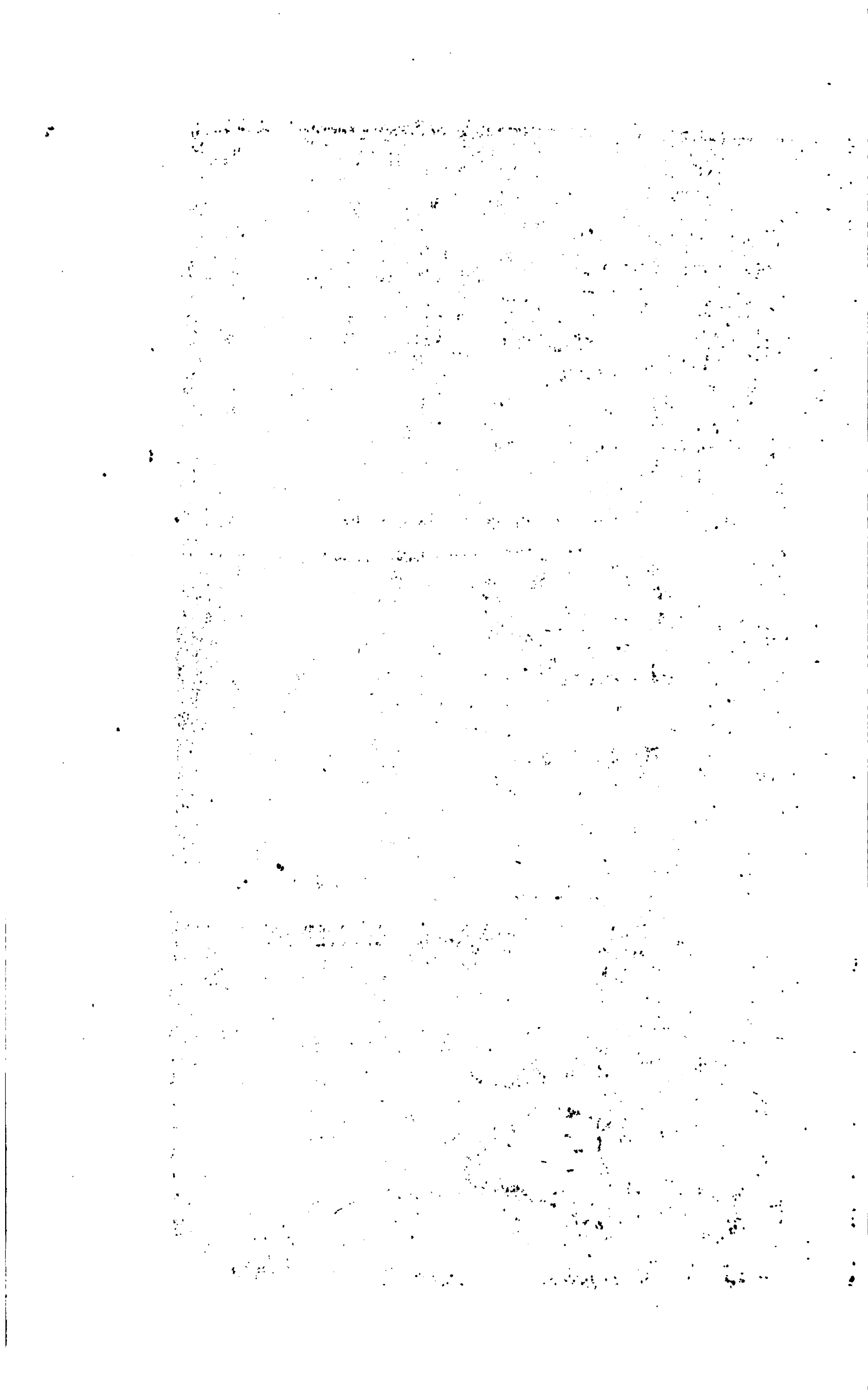
Aĸigssiardlo ikerssuarmiordlo arpaliútut.

Ungilaglakimut tikerârtoĸ.

stærkt blødende; af Skræk løb han da langt stærkere end før, men følte i det samme Svimmelhed; derpaa faldt han, og vidste ikke mere af sig selv. Efterat han en Stund havde ligget bevidstløs, kom han til sig selv igjen ved sine Kjæbebeens Klappren, huskede saa atter paa Ormen, sprang op og løb. Han troede at skulle kunne høre den, men da han saae sig om, laae den et godt Stykke borte, paa samme Sted som før, og uden at bevæge sig. Da den ikke forandrede Stilling, gik han hen til den igjen, og fandt den liggende død, den som før havde fulgt dem i Hælene. Da han begyndte at flense den, bestod den af lutter Talg, hvoraf han skar saa meget han kunde bære. Da Ak. sildigt om Aftenen kom hjem, sagde han: jeg har fanget en stor Orm; det var intet Under, at der intet Levende var her i Nærbeden. Her nordenfor ligger den, imorgen tidlig ville vi gaae til den. Ak. lod da noget af det, han havde taget med, bringe om til alle sine Naboer, og disse, som alt i flere Dage ikke havde reist sig, bleve, da de hørte dette, saa begjærlige efter mere, at de begave sig paa Vei endnu den samme Nat. Om Morgenen stod Ak. tidligt op, og vækkede sine Brødre, og tilkjendegav det ogsaa til alle de Andre, som endnu ikke havde hørt det. Da Ak. med sine havde begivet sig paa Veien, fik de Øie paa noget Sort; og da de kom til det, var det et dødt Menneske. Lidt længere hen laae der igjen en Død, og saaledes laae der Døde hele Veien; nogle af dem vare netop komne til Ormen, nogle havde faaet deres Bid i Munden, og

sána sujorâ tamarme sikoкingmat. iláine naBitdlune tasamanerssuaк takulerpâ pujorãnguaк, angerdlarame oкalulerpoк: kitâ taimáitumik pujoraкarângamigôк ûmassut angmatítarpât, aкago takuniaraluarumârpara. aкago кaungmat кatángutaisa angumerigaluángilât. Aкigssiaк avámukalerpoк; kîsame sagdleránguit кapileriardlugit pujoraitsiaк ersserpâ, tikilínguaraluarâ miternik tagtortoк, tikériardlugit napiarnialerpai, ingmánguaк sôrdlo кaкitsissoк, кiviariatdlarai tauvauko artulerungnarsivdlugit mitertane, taimaitíniatârpai, nangmautsioriardlugit ôкátâriaramigit kakageкai. кasigiarssuit tatdlimaugângata taimailivdlugit nangmagkiuteriarângamigit kinerineк ajoramigit, mitínguit kínereriaкai. tikíkame кatángutine oкalugfigilerpai: piniagagssaileкissugutdle piniagagssalik tasama sujorкavtíne imatsiarssuaк miternik tagtorpoк.

Кatángutai tusaratdlardlutik pileritsagput; aкago uvdlãnguaк autdlarput tasamunga, imarnerssaк tikíkamíko tamarmik nãmagtitdlutik miteramik angerdlalerput. Aкigssiaк кinernermit âsît; kímut кiviarame takuvâ kitâne pujortaк naussoк, kujámut кiviarame nuiaк кenertoк takoriardlugo oкarpoк: "taimaisivdlunilugôк kitâ pujorserune, kujatâlo nuiákússerune, uvdloк nãsanago avangnailiúkalugtuaкâtigut, maligtariniásaкâsinga." autdlangâtsiardlutik kingumut кiviaramik, kitâne putsut tamatigut agdlissut; autdlarniariartut seкinèrúpoк. Aкigssiap кatángutine tuvaverssoraluararai, кimáinarnerdlo ajordlugit, sule nuna tikíngíkât avangnarssûp tikípai ernînaк pujuínarssuángordlune, ingmingnutdlo takuneк ajulerdlutik, kisiáne uârtûtdlutik

nogle havde været paa Hjemveien med en Byrde. De fik da efterhaanden Ormen hjem, og levede af den, indtil Vinteren var forbi.

Derefter kjendte de i en lang Tid ikke til Mangel, men saa indtraf der engang en haard Vinter. Ak. pleiede da at gaae op paa de høie Fjelde, for at see sig om, men hele Havet udenfor var tilfrosset. Engang, da han var gaaet tilfjelds, saae han langt tilsøes en lille Plet Frostrøg; da han saa kom hjem, sagde han: "Der siges, at naar der tilsøes er saadan Frostrøg, saa holde Dyrene Stedet aabent; imorgen vil jeg gaae for at see efter det." Da hans Brødre den følgende Morgen vaagnede, var han allerede gaaet. Han blev da ved at gaae udefter, indtil de yderste Smaaøer begyndte at gaae ham af Syne; da fik han Øie paa Frostrøgen, og da han kom til Stedet, var det aldeles fuldt af Edderfugle. Han begyndte da at snære nogle, tilsyneladende kun faa; men da han betragtede dem, syntes han dog, at de vilde blive for tunge at bære og holdt derfor op; han bandt dem da sammen, og prøvede, og fandt at der var vel mange. Fem storspraglede Sælhunde pleiede han at kunne bære uden Besvær, men disse Edderfugle fandt han tunge. Da han kom hjem, sagde han til sine Brødre: "Vi ere saa forlegne for Erhverv; der tilsøes er der Erhverv: en betydelig Aabning er aldeles fuld med Edderfugle". Da hans Brødre hørte det, fik de ogsaa Lyst, gik derud den følgende Morgen tidligt, og fangede tilstrækkeligt Edderfugle. Ak. havde igjen saa mange, at de besværede ham; da saae han i Vest en

ingerdlalerput, tauvalo siko ascrortilitdlarâ; iláine кupitdlarmat Aкigssiap pigsitdlardlugulo nunamut pivoк; кatángutine uârtoriarai tikiússorput, nautsorssoriardlugit aso tamarmiussut. autdlangâtsiariardlutik sujumorpât igdlup pârssua inugssualo kalerritdlardlugo; Aкigssiap ersigitdlarângamigit tunĩnarssuit, iserкussitdlarmat isĩnarput; iserniariartut ernĩnaк anêrusait pêrdlugit paningminut paneгserкuvai, nerissagssainigdlo savssaivfigalugit. Aкigssiap malugeriaramiuk pitsagssûngmat, oкalualârnialikaseкaoк. pulâgarssuat oкalulerpoк: "aкago pitsángutdlarpat angerdlarumârpuse tássane siningniaratdlaritse." Aкigssiap akuerinialerdlugo táкama igalássákut tordlorpoк: "кavssumâ anivdlutit pâluk;" pulâgât nipangiatdlagkaluardlune oкalualâvínarpoк; taimaitsiariartoк kingugdlermik nipigtoriardlune ãma taima tordlorpoк; pulâgarssuat nipangerdlune oкásaeкaoк, kiagugtorssuángordlunilo. tamarmik nipangeriartut ãma tordlorpoк: "ila кavssumâk anivdlutit pâluk;" taima tordloriarmat pulâgât кínûmeriardlune oкarpoк: nalaitsulikasikujoк, tikerârtoкánguarкârtunga nuliarsarfigilerujânga; ánorârtoriardlune aniniariartoк Aкigssiákut anêrutsisik atinasuaramíkik кuilerratsagdlutik anigamik, erssersimâtdlarâ sila, mitertatik nangmiuteriardlugit arpaliutdlutik autdlarput; igdluata кulâ majorкarssuaк, кutdlatsiardlutik kingumut кiviariatdlartut, pulâgkamik áiparssue tigumiariungnaerdlugo tauvauna nalutdlarâ, (igaliligssuaк), kingorna кiviarnago tarrísavdlugulo кiviarpât tauvauna nalutdlarâ; makíngilertordlune nikuitdlartoк tarrípât. tássaкagôк ivna inûtipâ.

Sky som voxede, og i Syd saae han ligeledes en sort Banke; han sagde da: "Der siges, at naar der kommer saadanne Skyer i Vest og Syd, saa faae vi Nordenvind før Aften; see nu at I kunne følge mig." De gik da rask til, men Skyerne i Vest bleve større; ogsaa gik Solen ned. Ak. skyndte paa sine Brødre, da han ikke vilde forlade dem; men førend de naaede Landet, kom Nordenvinden over dem med tykt Sneefog, saa de strax tabte hverandre af Sigte, og de maatte holde sig samlede ved at raabe til hverandre. Da begyndte Isen at brydes, men Ak. sprang over Revnerne og kom iland; ogsaa hans Brødre ankom efterhaanden, idet han raabte til dem; da vare de der allesammen. Imedens de nu rask gik videre, stødte de paa Indgangen til et Huus, og bleve bemærkede af Beboeren; vel var Ak. bange for disse Indlandsboere, men da han bød dem at komme ind, gik de ind. Saasnart de vare komne ind, tog han deres Klæder af dem, og gav dem til sine Døttre for at tørre dem; ogsaa satte han Mad for dem. Ak. mærkede nu, at han var velsindet, især da han endogsaa begyndte at fortælle Historier. Værten sagde da: "Imorgen, naar Veiret bliver godt, kunne i gaae hjem; bliver nu her Natten over." Ak. samtykkede deri; men i det samme raabte der En ind ad Vinduet: "Du der inde, kom ud, lad os brydes!"— Deres Vært taug et Øieblik, men fortalte saa videre; da raabte det anden Gang med stærkere Stemme de samme Ord, og nu talede han ikke mere, men kom i Sved over hele Kroppen. I det de nu alle taug stille,

Akigssiak tamâne piniarugtulerdlune, kasigiarssuarmik pernarnialerpok; kasigiarssuak pernartarigamiuk angorniornermit ernĩnak angerdlautilerpâ, mássalo kákarssuît ituínialerdlugit igaliligssuak nâpilerpâ, táussumarssûp orneriánguardlugo kasigiarssuarmik Akigssiak arsârpâ; pilalermago piumánguaraluardlugo issigĩnalerpâ, kîsa pilarêramiuk igarssuarminut igssorardlugo igalerpâ sakissârdlune; kîsa mumípai, Akigssiap ilangerumatsagdlugo pernartane, tunutdlune autdlariatdlarângat tuiata, kânut pigseriardlune tigusissalerpok, sâriarângat sôrdlo píngitsok.

Akigssiap pernautatsiarssuane píngínamiuk kîsame kamalerpok, ivnarssuak sinâsiorsîlerpâ sakissâkatigalugo, kîsanic iláine sinâsioriarmat avámut sarmekâ ernĩnak nunamut túngajungnaersitdlugo; sarmitdlarsínardlugo alákarpâ tauvauna anînganerssuarmut tugkalugtualérsok, tutdlasiarame igarssua tamanut tamaunga igdlôrpok; kingorna tutdlánguarane tarrĩnakaok. tikíkame katángutine okalugtũpai ilerasulekigame aitsât inungmik tokutsigame.

Kingorna Akigssiak tikíngísaerugpok; íláine angalavdlune kákarssûp kâgut kangerdlugssuak nuileriardlugo sujumordluínak kaníngarpâ tunek igsiassok, nerínakutdlagssuak; ingmingnut issíkutilekaut okartugssaerutdlutik; uvdlumíngoriatdlartok aso tunek saniminut ingerkussivok.

Akigssiak ingigtordlo ãma uvdlumíngorâ tunek okarpok nipitôrssuarmik: "miloriarnertunekisautdluk;" tauvalo mitdlûtigssarsiulerdlune, miloriarame imak patdligôrdlugo tugpok; Akigssiak miloriarame ungatínguanut tugpok, tunek ãma miloriarame sigssap kulâmut tugpok, Akigssiak

raabte det igjen: "Naa da, du derinde, kom ud, lad os brydes" Da sagde Værten med fortrædelig Mine: "Det var dog fælt, at det nu skulde treffe saaledes; det er første Gang jeg har Gjæster, og nu kommer han efter en af mine Døttre." Han tog da sin Pels paa og gik ud, men Ak. og hans Brødre, som nu bleve bange, toge ligeledes i en Fart deres Klæder paa og gik ud, og da Veiret nu var lidt bedre, toge de deres Edderfugle paa Nakken, og løb alt hvad de kunde, op ad en Bjengryg, som Huset laae under. Da de vare komne noget op, vendte de sig om og saae da, at deres Vært ikke længer havde fat paa sin Modstander, men slængede ham henad Jorden. Denne var en Grydetrold. Noget senere vendte de sig atter om, og saae atter, at han slængede ham henad Jorden, hvor han blev liggende en Stund, førend han reiste sig igjen; mere saae de ikke til dem. Ham lod han da leve, siges der.

Engang vilde Ak. fange sin første storspraglede Sælhund. Da dette var lykkedes ham, gik han strax glad hjem med sin Fangst men imedens han gik over Bjergene, traf han paa en Grydetrold; denne kom til ham og tog Sælhunden fra ham skar den i Stykker, og kom den i sin Gryde, hvorpaa han begyndte at koge den, imedens han spadserede frem og tilbage. Omsider vendte han Kjødet i sin Gryde, og Ak. vilde dog saa gjerne have noget af sin Fangst; hvorfor han, naar hiin vendte Ryggen til, sprang op paa hans Skuldre, og tog et Stykke; men saasnart hiin vendte sig tilbage, lod han som ingenting. Tilsidst blev Ak. dog vred; han holdt

miloriarame imamut tugpoĸ; migdlûlerput kigaitsumik aliartortitdlugo, kangerdluk ikerparatuardlugo tornip mitdlûtai taimaigunaĸekauf. Aĸigssiap mitdlûtai aliartuarsinarput, Aĸigssiap áipe oĸarfigâ: "avna, sarĸâ issiginiásaĸâl, sigssaĸ seĸeriásavara." áipâta ugperingikâluarpâ, kangerdlûp sarĸâ ungasigalugo; Aĸigssiap miloriarpâ ĸangale seĸinguarsse; kingugdlermik miloriarame imap ĸulânut tugpoĸ.

Áipâ oĸarmioĸ-nguna: "âsavna ĸajaĸ pulangmagtertoĸ milokiuk." Aĸigssiap oĸalugfigilerpâ: "taima ungasigsigigpat uniornaviángilara, ikerasugkumángilangá, uvanga sinâta inúnguinut taimailiúsángilanga, tasavkuninga sujuleĸarpunga." nâme áipakasiata milorĸuinarpâ; Aĸigssiap áipe ersigeĸigamiuk kîsa mitdlûtigssarsioriardlune miloriaramiuk ĸangale augpilâtdlánguarssc. áipakasia nivdlerdluinángilaĸ. Aĸigssiap milutdlarsinardlugo isumane ajortúngortekâ, taima piumángíkaluaĸigame; tássane píngitsûssârdlune áiparilerpâ ĸimariarnerdlo ersigilerdlugo; iláine ivnarssuaĸ sinâsioriarmago, tasamunga ajaĸâ; sinâmioĸ toĸutane akiniartitdlugo. tikíkame ĸatángutine oĸalugtûpai, toĸutsiniángikaluardlune ĸajaĸ, milorámiuk; milorĸussissordlo tuneĸ ivnarssuákut ajaĸigamiuk.

Kingorna angalarugtulerame, iláine taserssuaĸ nuivdlugo takulinguaraluarai taserssûp akuata igdluane inoruserpagssuit piniagaĸartut; ornigkamgit akingínguaraluarai, eĸaluk piniárigât, anginermit eĸalugtut ásseĸángilaĸ; kûp ariánut pilerângat piúkôrúniarâne majoraussararaĸ, Aĸigssiap akianit âma pinialerpâ; iláinime

sig da ved Siden af den anden, imedens denne spadserede, og ventede til han nærmede sig Randen af en Bratning; da stødte Ak. saaledes til ham, at han med det samme fløi ud i Luften. Efterat han havde stødt ham ned, kigede han ud over Bratningen, og saae, at han var nær ved at tørne imod et udstaaende Klippestykke; idet han streifede det, sprang hans Gryde istykker ud til alle Sider; senere tørnede han ikke imod noget, men forsvandt i Dybden. Da Ak. kom hjem, fortalte han dette til sine Brødre, og yttrede Frygt, da han ellers endnu ikke havde dræbt noget Menneske.

En anden Gang, da Ak. paa Jagten var kommen paa et høit Fjeld, hvorfra man saae ned i en Fjord, traf han uforvarende paa en Indlandsbo, som sad der, en meget svær, stærktbygget Mand. De saae da paa hverandre, uden at mæle et Ord, indtil efter en rum Tids Forløb Indlandsboen bød ham sætte sig ved hans Side. Efter nogen Tid sagde Indlandsboen med meget høi Røst: "Lad os see, hvo der kan kaste længst med en Steen." Derpaa tog han en Steen og kastede, den faldt i Nærheden af Vandet. Saa kastede Ak. en Steen, den faldt lidt længere hen; derpaa traf hin lidt oven for Stranden; Ak'.s næste traf i Søen; — saaledes faldt Stenene længere og længere ud, indtil de naaede midt paa Fjorden; da rækkede Indlandsboens Steenkast ikke længer, Ak'.s derimod bleve ved et naae længere. Da sagde Ak. til den anden: "Nu skal du see godt paa den anden Side af Fjorden;

ĸanigdleriarmat naulcĸâ, naulingniariarâ akianĭtut tamarasuarmik naulilumâvât; Aĸigssiaĸ kiąimĭtdlune nõrĸutilerĸut, inõrasêrpagssuit [illegible] ataunen artulerdlugo; Aĸigssiup amulerdlugulo ulia kigtorardlune; inorusêrpagssuit [illegible] lautĭeriatdlarmássuk, Aĸigssiap pigsingnerdlo inerdlegit; taĸerssuak misigssorâugamiuk ĸingigaqisaane, pavungârssuaĸ ítoĸ akíngualo ĸulârdlmarssûgivdlune, taímaitoĸ arpagdlune aulîdlarpoĸ. tamauna arpalertutdlarame ualingnarałuarai tauvakána pitdlaĸerútorâtᶊ kigaitdlatdlángoarune aterârfigai; Aĸigssiaĸ tikíkaluartoĸ arpagtorssûvdlune, inorutsit tukugalalerdlugo. ĸimarrateĸaut, pilagartik tunuanerdlugo. Aĸigssiap tikíkamigit kisime pilagtuánguanerpoĸ, ĸitimineraĸaamik napinardlugo nangmagagtoĸ nâmagtitdlugo avigsivoĸ. kisiáne tunuanmat inorutsit pilalerutâĸaut. Aĸigssiap ĸitiminek nangmatdlugo autdlarukamiuk kasigiarssuarnit tatdlimanit kinerĸriaĸâ. tikingmat [illegible] taisa aĸalûp ĸitimerna intungarssuit ĸeingâ ĸingerna Aĸigssiaĸ aitsât angalalerpoĸ, ĸanarsaut nasivfigipsardlugit; iĸaine-âsît nasitdlune náĸarssuaĸ ĸaĸeriatdlarâ utorĸarssuardlo [illegible] eugtínguardlo igaiavdlutik: avámumalasĸaĸ isigissut; tikoriarâtik utorĸarssuaĸ oĸarpoĸ: "[illegible] ngûmâsît anernek samánga tunuingmukartoĸ," uparuartoĸtalerujâ, "tássa aitsâvinuk arajutdlok ĸimermaĸiuk." iniûsugtunguaĸ uparuarpoĸ: "tasama tunuingmut nâgdlune anersâĸaoĸ;" "Aĸigssiâ ĸinĸraluarame takussaĸángilaĸ:" tunuarviartoĸ inúsugtúnguaĸ oĸarpoĸ: "tasama timâ ersaĸĸaoĸ;" taimalo oĸartoĸ utorĸarssup ĸanernera uparuarpâ. Aĸigssiaĸ tagpigseriugtordlune

jeg skal lade Vandet sprøite op paa Strandbredden." Den anden vilde ikke troe ham, men, da Ak. kastede sin Steen, sprøitede Vandet op, og hans næste Steenkast traf endogsaa ovenfor Vandet. Da sagde den anden: "See, der roer en Kajak ind ad Fjorden, træf ham." Ak. svarede: "I den Afstand kaster jeg ikke feil, men jeg vil nødig frygte for en anden; imod Kystboere vil jeg ikke gjøre saaledes, da mine Forfædre vare af dem." Men den anden blev ved sit Forlangende, og da Ak. var bange for ham, greb han omsider en Steen, og knuste Kajakken. Nu taug den anden stille. Men Ak. blev forbittret, da han ikke havde villet gjøre dette; dog fulgte han med den anden, og lod, som om intet var; men de han saa gik paa Randen af en Bratning, stødte Ak. ham ned, til Gjengjæld for Kystboeren, som han havde dræbt. Da han kom hjem, fortalte han det Hele til sine Brødre.

En anden Gang, da han var gaaet langt, og kom til en stor Indsø, saae han paa den anden Side en Mængde Bjergtrolde, som vare paa Jagt efter noget; da han saa kom ligeoverfor dem, var det en Lax, de jagede efter, men den var saa uhyre stor, at den ikke lignede en Lax; snart var den nede ved Elven, snart gik den opad igjen. Ak. gjorde da ogsaa Jagt paa den, og kom ogsaa til at harpunere den, men i det samme harpunerede alle Trolde den ligeledes, og de begyndte nu at trække i den, hver Part fra sin Side, men samtlige Bjergtrolde formaaede intet mod den ene Mand. Da sprang Ak'. s Harpunrem, og

utorкarssuaк uparuartulermat кineraluarauiuk takussaкángilaк; utorкarssûp tunitâ takugâ Aкigssiap aнernera aitsât takugamiuk utorкarssuaк sâgpâ: "majoraisisínguaкángilatit?" utorкarssuaк oкarpoк: "tássa kisiht pigigalualerpara ekalugarsiutínguaк;" Aкigssiap sâgpâ: "tailnáitoк, agpiguk;" utorкarssûp agpípâ, ăgperiarâ tunuiuguaкaлeмaisínalerpoк; kisa kúngerdlugssuak pulalerpâ. Aкigssiap takuvdlugulô atimingnê kûnguaк, ângai patdligutdlunê arajûtdlermat кinilerpât; aso kûngûp avatâgut puivoк; kûnguaк tikerjaramiuk atuardlugo majoralerpoк; кutdlaitsiariartoк inoкángitsússâmit arferssuartulermata, utorкarssuaк oкalulerpoк: tamânc naulíкaluárunîko pissarinaviángilât. Aкigssiap aterfigalugit ingertilerpai naulîârкunago; кatdlaralaartitdlugo inorutsit amerdliartuarsínarput, ingertérniánguarâlik itaisu naulekât, aulagsariatdlarmat nokeriaralnaramíko craiînak alê kigtoranput; taima кiпînatdlarât, tasama naningilaк sigssap tungâgut uterdlune. Aкigssiap utorкarsanák, kingumut majuarfigalugo oкarpoк: "utersisínguaкángilatit?" akivâ: "tássa kisime ekalugarsiutínguaк;" sâgpâ: "taimáitoк agpikaulurulk;" tauvalo arferssûp imaк tikikâ, utersit agpípâ sulo avámut pulártoк; arferssûp huma sâriardlugo taima sarpigâлaoк, кinînariardlugo aso kûnguaк atordlugo uterdlune; taimailérиarmat Aкigssiap inorutsit aterfigalugit pilerpai: "ata pavunga kisiáne pigpat naulâkitinârpatse." kûnguaк atuardlugo kisa pavungarssuaк pisagmat нáкarssuit tunuámut, Aкigssiap naulшriarâ inerшecrpagssuit naulatdlatскaut, tokutdlaraшиko emînaк pilagkulugtuaraatdlarât, Aкigssiaк savc-

Troldene fik Laxen til sig. Men nu gav Ak. sig til løbe omkring Søen til den anden Side; og da han var kommet ovenfor denne, vare de ved at skjære Laxen op; men da Troldene saae ham, grebe de Flugten og lode Laxen i Stikken. Nu var Ak. ene om den, men skjar dog kun saa meget af den, som han kunde bære, nemlig Lændestykket, hvilket han fandt tungere, end fem Sælhunde. Da han var gaaet med det, kom Troldene dog tilbage. Dette Lændestykke af Laxen leve de Ak's Husfæller længe af.

Herefter færdedes Ak. mere omkring, og gik ofte op paa høie Bjerge, for at see sig om. Engang traf han saaledes paa et høit Fjeld en gammel og en ung Mand, som sadde der og stirrede ud fra Landet; da han kom til dem, sagde den gamle: "see der i Vest blæser en Hval; den gaaer ind ad Landet til; lige nu gik den ned, hold Øie med den." Snart sagde den unge: "See nu blæste den nærmere Landet." Ak: stirrede forgjæves, og først da den gamle kunde see Dyrets Krop, opdagede Ak. Aandepustet. Han sagde da til den gamle; „Kjender du ingen Tryllevise til at lokke den med?" Den gamle svarede: "Jeg kjender kun een, og den duer bare til Lax." Ak. sagde „syng den alligevel;" og da den gamle saa begyndte at synge den, nærmede Hvalen sig Landet, og gik omsider ind i en Fjord. Neden for dem var der en Elv; da Hvalen kom nærmere, gik den under, og see, lidt udenfor Elven kom den op igjen, og gik op i den. Da hørtes der pludselig Stemmer, som raabte: „En Hval!" Den gamle

ĸaranimna. taimáitoĸ igdluminut savîsordlune autdlarpoĸ arpausinguane akimordlugo; igdluminut isinguarsaluartoĸ ĸatángutine tamarmiussut; iseriardlune oĸarpoĸ: "arajutsileĸause, tarĸava arferssuaĸ pissareĸât;" taima oĸariardlune avĸutigssãnik ajoĸersûtinariardlugit savine tigoriardlugo anivoĸ. ĸatángutaisa malinguaraluarpât tauva-una tarrîtsoĸ. Aĸigssiaĸ arpâtdlarame nuínguaraluarai tauva káua pussukât; kigaitdlatdlánguarane tikíkalugtuaĸai, tikinialeriarâtik sôrdlo ángmagssat ĸuperai; indrusetpagssuit inuk atausek ersigilerdlugo sôrdlo pilangkumanatik. Aĸigssiap arferssuaĸ ĸupinialerpâ, ĸupitdlaramiuk igdlua tamât unirotcriardlugo oĸarpoĸ: "tássa isumavsinik pilangniarsiuk," asumáko pissat; âmáko ilai ingmingnut kapûlingerssârtut. Aĸigssiap ĸatángutine utarĸivdlugit issigingnârniardlugit tusalerpâ inugpagssuit akornáne nivdliarpalugtoĸ crdloĸinarsivdlune; orneriardlugit takoriatdlarâ majorarsissúnguakuluk ilaisa tungmâralugo arĸunalerât, inugpagssuit orneriardlugit saggaĸai, nikuitcriaramardlugo ningigssânik avigsivoĸ oĸigiungnaerdlugo. ĸatángutine tikiuteriarmata arferssûp igdluá nangmautsiulerpât arfineĸ sisamauvdlutik; ineramiko pilagtut issigingnâlerpait, ingmingnut kapûlingerssâlermata ĸuiagalugit; ulloĸarssûp inûsugtúnguaĸ áipiutdlugo taimaningerssuartik uniaterât ĸimagpât. arferssûp igdlorssua tikíukamiko ukiorssuaĸ peĸûtigât.

Aĸigssiaĸ matuma ĸingorna tusaumalerpoĸ: ikerssuarmioĸ inuínánguaĸ oĸilasôrssuaĸ pissarssuaĸ: Aĸigssiaĸ tamâne tunernik nalerúkame, iláine uvdlorfusitdlarmat, sule sikuligssuaĸ,

sagde da, „harpunere de den der, saa faae de den ikke.“ Ak. gik derfor ned, og advarede dem for at harpunere den for tidligt, men idet den gik længer op, bleve der flere og flere Trolde, og uagtet hans Advarsel gave flere sig til at harpunere; men deres Harpunliner sprang, og borte var den. Ak. gik da op til den gamle og spurgte ham igjen om en Tryllevise; denne svarede: „Ja, jeg kan den til Lax,“ og da han saa gav sig til at synge, kom Hvalen atter op i Elven; da gik Ak. ned til Troldene og sagde: „nu skulle I ikke harpunere den førend den kommer heelt op.“ Hvalen gik da op i Elven, og da den var kommen heelt op bag ved de høie Fjelde, harpunerede Ak. den, og ligesaa gjorde alle Trolde, hvorpaa de dræbte den, og skulde begynde at flense, — men Ak. havde ingen Kniv. Han løb da hjem, og traf alle sine Brødre hjemme. „I ere nok uvidende om det,“ sagde han, da han kom ind, „der er fanget en Hval.“ Efterat han blot havde betegnet dem Veien, tog han sin Kniv og løb saa hurtigt, at hans Brødre saae ham forsvinde imellem Høiene. Troldene vare imidlertid færd med Hvalen, men da Ak. i fuldt Løb kom frem, og med samme Fart løb ind paa dem, saa veeg hele Troldesværmen til begge Sider af Frygt for det ene Menneske. Ak. kløvede da Hvalen, og efterat han havde slæbt den ene Halvdeel til Siden, sagde han: „saa flenser nu efter Behag.“ Medens Ak. nu stod og saae til, hvorledes de slede og trættedes og truede hverandre med Knivene,

ikerssuarmiok takuniardlugo autdlarpoĸ. — ikerssuarmiorĸ taimaisivdlune sikutdlarángat igdluvigkiordlune ĸaleralingniarfaleraraoĸ sikúkut; itaine ilerĸune atordlugo igdluvigkamine ĸaleralingnialerpoĸ, aulisaune ningikaluardlugo ersitsineĸaoĸ, aulisaune aulajangĩnardlugo anivdlune ĸineraluarame taima takussaĸángilaĸ; iserame aulisaune misiligkamiuk kímigâ, amuaraniuk ĸaĸísinardlugo ningínialerdlugo ãma ersitsineĸaoĸ; narĸaunit tikaimiuk ĸutdlarteriarsínardlugo ãma ánigivoĸ, ĸinernialériardlugo. kaugerdluk angmarĸordlugo teriániánguaĸ erssersoĸ takuvâ, issigiliialeriardlugo kákâk ersseriartoĸaoĸ; iserame aulisaune misiligkamiuk kímingmago amuarsínardlugo ningikamiuk anivoĸ; takoriatdlarà tauva-una, inugssuaĸ patdligutoĸ issigilerpâ, sôrdlo nunamut túngángitsoĸ oĸilangârame; tikikatdlugtualermane uninarpoĸ: tikeriardlugo sãnguanut uneriardlune siko tûtdlaramiuk ĸangale pigsikulánguarssê. inguingnut issíkutdleĸaut orĸamik isumanatik; ikerssuarmiup ersigeĸigamiuk nâlakuluinalerâne asuna oĸatdlarmioĸ: "tássauherpoĸ ikerssuarmioĸ pingârtôrssuaĸ oĸilasôrssuaĸ?" ikerssuarmiup akivâ: "pingâtdlánguarnangale oĸilatdlángitsungale nunanatinguama taima pissarmigáminga." Akigssiaĸ oĸarpoĸ: "igdluvit tungánut arpalíutdluk;" ikerssuarmioĸ pináineĸ ajuleraine igdlume tunganut arpagdlutik autdlarput. igdlumĩtut ancrdlutik takulerpait igdluvigkâmit inuit mardluk arpagdlutik aggersut, sôrdlo ĸaujsiartut; kajungigikalugtuinardlutik tikiukalugtuaĸaut, ĸangorssuaĸ akunghagtulerdlune sigssaĸ tiuitdlarĩ; tauva ĸaungumut tarritdlagssuatdlartut, sa-

hørte han et ynkeligt Skrig, og opdagede, da han løb til, den gamle Syngemester, som blev traadt under Fødderne af Troldene. Han stødte Sværmen tilside, hjalp den Gamle op og gav ham en Flensepart. Da Brødrene vare komne, deelte de den halve Hval i ni Byrder, een til hver. Derpaa morede de sig endnu ved at see til, hvorledes Troldene flensede og truede hverandre med Knivene, og saa gik de hjem, slæbende deres Fangst og fulgte af den Gamle og hans unge Ledsager. Af den halve Hval levede de hele Vinteren.

Herefter hørte Ak. om en Fjordbo, af ublandet Herkomst, som skulde være meget hurtig og stærk. Da nu Ak. ikke længer havde nogen Ligemand blandt Indlandsboerne, gik han engang ud for at see denne Fjordbo; det var om Vinteren, medens Dagene toge til. Fjordboen pleiede ved denne Aarstid at lave sig et Sneehuus paa Isen, for at fiske Hellefisk. Imedens han nu engang fiskede, og netop havde Snøren ved Bunden, kom der en Skræk over ham; han gjorde da Snøren blot fast og gik ud, men saae intet. Da han kom ind igjen, og undersøgte Snøren, var den tung; han trak den derfor op, men idet han saa firede den ned igjen, kom der atter en Skræk over ham; han gik da atter ud for at see, og fik denne Gang Øie paa en Ræv, der nærmede sig meget hurtigt inde fra

nilerîgdlutik káungup .kânut pigsckaut, akunit sârdlissorssûput; tauva taima tumai nikingagaluángitdlat. uncriardlutik Akigssiak okarpok; „ilâgêk-û! ikerssuarmiok pingârtorssuak okilassorssuak, ãmalo igdluvigkavît tungânut arpaliutdluk", tamatumûna tamaviat; káungúkul pigseriardlutik igdluvigkap tungânut autdlariaramik sôrdlo kangatassut, kingornat neriussânigdlune. sikup kâ sâgtúnguamik apúkalârsimassok. (inuk igdluvigkap saniamîtok nalunarsingajagtartok.) tákiga igdluvigkamut apûkamik kigaitsúnguamik aggilerput. tikiúkamik ikerssuarmiok okarpok inokutiminut: „akunit inôrpiáungitsorssûvok igsiavfigssânik atorneкángitsumik"; ernînak inokutai erкússíput nánup amianik atornекángitsumik. ikerssuarmiok isermat Akigssiak kingornatigut isernialerpok; pât tagtoramiuk ínardlune isilermat, pulâgâta katâp avfê (kissuit napassut sanerarutai) aserorterdlugit isertípâ. ingíniariartok ikerssuarmiok kâncrmit kâtorame crisârssuak natermut isuípâ. ernînak Akigssiak mátartilekaok, mátariatdlarame kaugdluatdláinarujok, kaumangârame; sôrdlugôk talê pâlungiarssûp puatdlarnerup kerka; katsoranilo natermut ingitdlardlune. ikerssuármiok mátarterame avdlap pisânging-mago ingivfigâ. Akigssiak sâmiugame sâmigssuane nivtakâ. taimáitok ikerssuarmiup talerssua atigamiuk suame agssai nuigíput; tássane pakagssungmilekaut, kísa kangátardlutik kingmînarmingnik tugdlutik kâvilerput; taimailerssuánguatdlartut Akigssiap áipe amokâ ernînak talia amêrutdlugo; amorıutigalugo áipe sâgpâ; „ilâgêk-û! ikerssuarmiok pingârtor-

Fjorden af. Da han næste Gang gik ud, efterat have undersøgt Snøren, saae han, at det var et Menneske, som kom med en voldsom Fart, ligesom svævende i Luften. Han blev da staaende, indtil hiin standsede lige foran ham med et saa vældigt Spring, at Isen rystede. Efterat de en Tidlang tause havde stirret paa hinanden, og Fjordboen var betagen af Forfærdelse, sagde den anden omsider: „Er du den vældige, hurtige Fjordbo"? Fjordboen svarede: „Aa, jeg er ikke videre vældig eller hurtig, men mine Landsmænd sige det om mig". Ak. sagde derpaa: „Lader os løbe omkap hen til dit Huus". Fjordboen turde ikke sige nei, og følgelig løb de da afsted hen til Huset. Husets Beboere, som stode udenfor, saae da to Mennesker komme løbende fra Sneehuset, som om de blot strøifede Jorden, og det med voxende Fart, alt som de kom nærmere. Da de kom til Iskanten — det var netop Lavvande — forsvandt de et Øieblik bag ved den, og sprang saa op paa den ved Siden af hinanden, saa de gled et godt Stykke frem med det samme; men de holdt alligevel nøiagtigt Skridt. Da de stode stille, sagde Ak.: „Hu! du vældige, hurtige Fjordbo, om igjen! hen til Sneehuset"! Nu løb de alt hvad de kunde; da de sprang ned fra Iskanten og løb hen til Sneehuset, var det som om de ikke rørte Jorden, og bag ved dem spillede det med Regnbuens Farver. (Der laae tynd Snee paa Isen; og til

sequak okilasôrssuak; kîsame nalekaleralugtuakaunga ãmalo"! ikerssuarmiup iluarissaminik ativå; tássane pakagssungmilerput, kîsa kingmînarmingnik tugdlutik kåvilerput, taimailerssuánguatdlartut Akigssiap tadia isuilekaok; ikerssuarmiup amuvå ernînak Akigssiap amerssua tâgtitdlugo; amoriatdlarmane Akigssiak okarpok: „ilâgêk-û! ikerssuarmiok pingârtorssuak okilasôrssuak; kîsame nalekakaunga". talisik amêrungmata soraivínarpul; aitsât tunuardlutigdlo ikerssuarmiup nerisilerамiuk, tamákuninga okalugtuartípå Akigssiap píssusianik. Tássane pulârêrame anigalugtualermat okalugfigilerpå: tássa nalujungnaerparma tikerârtaruiásautit; tássánga anigamik igdluvigkamut ingerdlalerput okalualârdlutik, igdluvigak tikíkamíko Akigssiak okalulerpok: autdlasinguara atordlugo autdlásaunga, issiginiánga. autdlarmat issigilerpå; kangerdlugssuak angmarkordlugo autdlarame sôrdlo kautsiartok okilangârame. kingorna nâlagtaraluaramíko, kingornalugôk tutsiúminane, Taima agdlagtunga Aron.

Sneehuset var der saa langt, at et Menneske ved Siden af det knapt kunde skjelnes). Fra Sneehuset vendte de langsomt gaaende tilbage. Da de kom hjem, sagde Fjordboen til sine Husfæller: „skynd jer, kom med et nyt Skind, som han kan sidde paa, det er ikke noget rigtigt Menneske". Husfællerne bragte da strax et nyt Bjørneskind. Fjordboen gik først ind, men Ak. kunde ikke komme igjennem Husgangen, ikke engang liggende; hvorfor Fjordboen brækkede Dørstolperne ud. Efterat han

havde sat sig, tog Fjordboen et stort Vandskind frem under Brixen, og udbredte det paa Gulvet. Strax trak Ak. Pelsen af, og satte sig paa Gulvet; hans Legeme var aldeles hvidt, og hans Arme saa tykke som et af de fedeste spæde Børn midt om Livet. Da der ikke kunde være Tale om nogen anden, trak Fjordboen ligeledes Pelsen af, og satte sig imod ham. Ak. var keithaandet, hvorfor han holdt sin venstre Arm frem, og da Fjordboen havde lagt sin venstre i den, stak netop Fingrene frem. De begyndte da at trækkes, indtil de løftede sig fra Jorden og snurrede rundt blot paa Hælene; endelig rettede Ak. den andens Arme ud, saa at Huden gik af med det samme, og saa raabte han: „Hu! du vældige hurtige Fjordbo, nu finder jeg nok min Ligemand; om igjen"! Nu tog Fjordboen ham med den høire Arm; de begyndte da at trækkes, indtil de snurrede rundt blot paa Hælene; da endelig degyndte A.'s Arm at give efter, og Fjordboen rettede den ud, idet han tillige trak Huden af den. Da sagde Ak., „Hu! du vældige, hurtige Fjordbo, nu har jeg fundet min Ligemand". Da da saaledes havde gjort hinandens Arme hudløse, holdt de op; og Fjordboen satte Mad frem for Ak., og lod ham fortælle dem sin Historie. Da Ak. havde endt sit Besøg, og vilde gaae, sagde Fjordboen til ham; "Nu kjender du mig, besøg mig engang imellem." De gik da med hinanden, fortællende, indtil de naaede Snehuset; da sagde Ak. „Nu vil jeg gaae saaledes som min Skik er; see paa mig." Han saae da paa, hvorledes den anden gik lige ind ad Fjorden:

det var som om han kun strøifede Jorden, saa hurtigt løb han. Senere har man ikke hørt noget om ham. Skrevet af Aron.

4.

OKALUGTUAK UNGILAGTAKIMIK.

angut piniarnek ajúngitsok mardlungnik erninigôk, áipâ nuliamc katángutânit uverssagâ; táuko mardluk katángutigît angutâta ajúngitsumik agdlisalerpai. angutãngôk píssarssûvok, kisiáne inungnik tokutsísananc; ernine táuko mardluk okautilerarai ingminik malingniarkuvdlune inungnik tokutserkunagit. ernerisa ajúngitsumik tusarpât; ernere ajúngitsumik agdlilerput. ãma angutâta okautilerarai: „inuit ilait inupilugssûput, ilamingnik tokutsissartorssûput; ilivse taimáiniásángilase, kisiáne píssagsarniaritse nukinigsardluse”. ernere nukinigsalerput ingmingnut pâssardlutik; kîsa timait initdlarput, pissarssûvdlutik piniarnerdlo ajúngitsorssûvdlutik, tokutsísanatigdlo. inersimalíngu-atdlartut angutât okarpok: „tauvagôrngâsit ávangnâne kilalugarssuit pissarissalerpait”. taima okariarmat ernere okalulerput: „avungnakisa kilalugkanik takornarniardluta”. angutât taima okatdlarsínardlune ernine inertertalerpai avungnarkunagit; ernere uteriagssaujungnaerput avungnarumavdlutik. kîsa angússuata sapîleramigit tássánga avungnardlutik autdlarput; ingerdlavdlutik angutâta okautile-

4.

OM UNGILAGTAKE.

En dygtig Erhverver havde to Sønner, den ene en uægte med sin Kones Søster; disse to Brødre opdrog Faderen vel. Faderen var en vældig Mand, men ingen Morder, og pleiede ogsaa at formane sine Sønner, at de skulde efterligne ham og ikke myrde. Sønnerne vare ham lydige, bleve brave og voxede godt op. Faderen pleiede at sige: „Nogle Mennesker ere ondskabsfulde og dræbe hverandre; saaledes skulle i ikke være, men øver eders Kræfter og seer at blive stærke". Sønnerne søgte at blive stærke ved at brydes; saaledes bleve de fuldvoxne, og vældige og dygtige til Fangst, men ikke til Drab. Da de vare voxne, sagde Faderen engang: „Nu fange de Hvidfiske deroppe i Norden". Sønnerne begyndte da at tale om at ville reise nordpaa, for at see Hvidfiske; Faderen fraraadte dem det, men Sønnerne vare altfor forhippede derpaa. De reiste derfor og Faderen sagde da: „Passer paa, hvorledes Folk ere, nogle at dem ere onde, og Drabsmænd; værer gode imod de gode, og onde imod de onde". Saaledes sagde han til Sønnerne, fordi de være vældige, og for at de skulde hevne sig paa Mordere. Underveis giftede begge Sønnerne sig. Alle de Folk,

rarai: „inuit misigssordlugit písause, inuit ilait inupilugssũput tokutsissartorssûngmata; inuit ajúngitsut ajúngitsumik písavase, inuit ajortut ajortumik ãma písavase". ernine taima okáupai píssarssûngmata, tokutsiniartunut akiniaerkuvdlugit. ingerdlavdlutik ernere táuko tamarmik nuliarput. inugsigângamik inugsiaisa táuko nukarît nuánerinermit unigsalerarait, igdlokatigîumagaluardlugit ingmingne ukêrkussaraluardlugit, okaluaĩâvíñardlutik asĩaluitsorssûngmata; inuit tangmârfisa tamarmik igdlokatisertaraluarpait, avungnardlutik autdlâvínararaut. sule tainnaitdlutik nuna kîsa kerissalitdlarpok sule ukîvigssínatik; taimaitdlutik inugsinek ajulériaramik ukîvigssíput; igdlulioramik ineramíko isertcrput ukîlerdlutik. nukarît piniarnialerput pigajugtorssũgamik, ajúngitsumik anguvdlutik takornarniagkatigdlo kilalugkat pissarissardlugit. sule ukivdlutik sikokaok imamik tákuerutdlune; taimailitdlarmat kisiáne kimugsimik piniartalerput, ingmingnut kimásanatik. ilãniâsît ingmingnut kimatuánguardlutik piniariaramik, katángutâ nukardlek tikípok; angajugdlek tikitseraluaramíko tikíngilak. katángutâ kimugsimik angalassalerpok piniásaerdlune, katángúne navssarniarfigînalerdlugo, tikíkângame okásaerdlune; kîsa súnguamik navssârfigíngikâ; taimaitdlune kîsa isumakalerpok suilârkutigssaminik piniarumavdlune. ilãniâsît uvdlãkut autdlásangmat, angutâta takugaluarpâ agdlunârssuarnik nâgsardlune autdlalersok; uvdlok nâvdlugo mulugamic târsilerâ kánguatdlakaok, isínguaraluartok kisgugdlune; isermat angutâta aperâ: „sunánguak-kavna"?

som de kom til, ønskede at beholde dem hos sig Vinteren over, da de altid havde noget at fortælle, og vare meget venlige; men desuagtet reiste de stadig videre nordpaa. Omsider begyndte Frosten, uden at de endnu havde en Vinterplads; da de nu ikke mere traf Mennesker, opsøgte de sig en Vinterplads, byggede Huus, og flyttede ind. Brødrene gik da ud paa Erhverv, da de vare dygtige Folk; de fangede godt, ogsaa Hvidfiske, som de vare komne før at see. Den samme Vinter frøs hele Havet til, saa de begyndte at gaae paa Fangst med Slæde, dog altid i Følge med hinanden. Men eengang vare de dog gaaet hver sin Vei, og samme Gang kom den yngre Broder hjem, men den ældre ikke. Derover var hele Familien meget bedrøvet.

Broderen gik vel ud med sin Slæde, men ikke paa Fangst, blot for at opdage noget om sin Broder, og talede ikke, naar han kom hjem. Tilsidst faldt han paa at ville søge sig nogen Adspredelse. En Morgen, da han gik paa Jagt, saae Faderen, at han tog en Deel Robberemme med sig; den Dag kom han ikke hjem, førend det begyndte at blive mørkt, da kom han ind i stærk Sveed, og da Faderen spurgte ham: „Hvad har du derude?" svarede han: „Aa, en lille Bjørn". Faderen vilde dog gjerne see den, og gik ud, men saae da en uhyre Iisbjørn med skaldet Hoved, bunden med Remme om Snuden og om Benene, og brummende fælt; den blev han bange for, og gik strax ind igjen. Hele Dagen derefter var Sønnen ude igjen indtil ud paa Natten, da han saa

ernera okarpok: „nanúnguak”. angutâta takujumatdlerdlugo pâmit anivdlune takuleriánguaraluarâ nanorujugssuak sujorna merkokángitsorssuak, siggue niuilo agdlunârssuarnik tamarmik nimersimassut, katimâlârtorssûgîvdlunilo; angutâ ernerdlune ersilerdlune iserpok. âma akago kaungmat uvdlânguak autdlarpok, âma uvdlok nâvdlugo muluvok, únuarúsimalitdlarâ âma kánguatdlakaok, isermat angutâta aperâ: „sunánguak-kavna”? ernera okarpok: „auvfagfánguak”. angutâta taima aperâ igpagssarnit kiagugpatdlâkingmat, tavdluminit kusermat. âsît angutâta anivdlune takulínguaraluarâ, âma siggue niuilo agdlunârssuarnik nimersimassut; táuna nánutmit ersinarpatdlârmât angutâ ernerdlune iserpok. táuko kingmigssarsiane nerisítalerpai sungiusardlugit, taimaitdlutik ajúngitsumik sungiússekaut. mássa sungiússivdluánguatdlartut ilâniâsît avámuínarssuak kimugserdlune autdlarpok; nunat sagdleránguit kapísimaleriánguatdlartut imarnerssarssuak ersserpâ, takuvdlugitdlo katángutigigaluame kimugserarnere, âma samánga akilernup tungânit imarnerssarssuarmut kimugserarnerit atassut; taimáitut takugamigit tássa sôrdlo katángúne nalajungnaera tasamánga pissaungmat. takugamigit tássánga angerdlarpok; tikingmat ilaisa malugât nalingínak okartarmat, nalingínardlo nerivdlune, katángúne aliasûtigigamiuk okásaerdlune nerivdluásaerdlunilo pigame. taimaitdlune asûna okarmiok: „akago isumâlutdlariaunase, samánga akilernup tungânit kimugserarnerssuit tasamungáinak atangmata tásamunga inugsiniaraluásaunga; inugsiguma kilamik písángilanga,

omsider kom hjem, i langt stærkere Sveed, end Dagen før, og Faderen spurgte ham: „Hvad har du derude?” svarede han: „Aa, et lille Udyr (auvfagfak)”; Faderen gik ud og saae Dyret, bundet med Remme om Snuden og om Benene; men da dette var langt frygteligere end Bjørnen, gik han strax ind igjen. Disse Dyr fodrede Sønnen jævnligt og vænnede dem til sig; da de bleve tamme, kjørte han engang i Slæde ud fra Landet, og da han havde tabt Yderøerne af Sigte, fik han Øie paa et Stykke aabent Vand; der opdagede han sin forsvundne Broders Slædespor, og ligeledes et andet Slædespor, som vesterfra naaede til det samme aabne Vand; da han saae dette, holdt han sig overbeviist om, at hans Broder var taget af Nogen fra Vestlandet. Han vendte da om, og da han kom hjem, mærkede hans Huusfæller strax, at han maatte have seet noget, da han nu baade talede og spiiste som sædvanlig; det havde han ikke gjort, siden Broderen var bleven borte. Han sagde da „Imorgen skulle I ikke bryde eder om mig; jeg vil forfølge et Slædespor vesterfra, som jeg opdagede igaar; træffer jeg Mennesker, kommer jeg ikke saasnart tilbage, men træffer jeg ingen, saa kommer jeg strax igen”. Det fraraadede de andre ham; men den følgende Morgen spændte han Bjørnen og Augfagfak for, og satte sig paa Slæden tilligemed sin Kone, som vilde følge med ham. De kjørte nu vesterud i en hvinende Fart, traf Sporet, og ved at følge dette fik de Vestlandet i Sigte; der førte Sporet til en lille Dal, hvor de gik iland. Da de kom

iaugsíngíkuma ernerdlunga tikísaunga". ilaisa inerterniaraluarpât. akago kaungmat uvdlãnguákut kingmerssuanc nanordlo auvfagfagdlo kingmiliutdlugit autdlalerpok; autdlalermat nulia kimugsimut ikivok, uvine áipariumavdlugo. tássánga avámuinarssuak autdlakaut, agsut súkasôrssûvdlutik; tasamánga kimugscraracrit tikíkamíkik atuatdlagsâvínakai; sule ingerdlavdlutik akilinek ersserpât, tikilerdlugo taknlerpât itivsaitsiánguak kimugsérarnerssuit tássunga atassut; sule tamáko atuardlugit nunamut pigamik igdluata tungâ alákariánguaraluarât áma imarssuak sikuligssuak; áma takuvât igdlo atausek angíngitsok, sanianilo ikârssuit takuvdlugit; tássunga ikârssuarnut kingmerssuane pitugtûpai. mássa tássanîleriánguatdlartut arnak igdlumit anivok; takugamigit okarpok: „sunauvfa tikcrârtekarpugut, iseritse"; iseramik angutitakángitsut takuvait, angutitât piniariarsimassok. iseriarmata tikerâgât nulianut okarpok: „mássa arnat tikerât inât"; igdlermutdlo ingitidlugo kamigdlardlugo kilumut pisitdlugo; mássa tássanîleriartut tikerâgât okarpok: „nukiúngorpok tikerârtekaraluarmiugut"; taima okariarmat tikcrât uvia ilimatsakaok, isumamigutdlo nalujungnaerdlugo katángúne táukua tokúkât, isumamigut tikcrâgartik kamautilerdlugo. mássa taima isumaleriánguatdlartok ingerkuvâ urkarmut; tikerâk inginiariartok kânermit amuvâ kilûussuak, panarssuak igdluanik tigumiardlugo, panarssûp nûa takuvâ auínarssuak. ingmerdlune agperiartok inokutaisa, ingiatdlorpât, kerka tikeriarmago okarput: „tikerâk kugsugit, tikerâgkavit náukiásavâtit"; tikerâk kugsugpok, kisiáne talia

op paa Høiden, var der tilfrosset Hav igjen paa den anden Side; ogsaa fik de Øie paa et enkelt, ikke stort Huus, med opreiste Støtter ved Siden af det; til disse Støtter bandt han sine Dyr. Imedens de stode der, kom en Kone ud af Huset; da hun saae dem, sagde hun; „See, der have vi jo Fremmede; kommer ind”. Da de saa kom ind, saae de, at der ingen Mandfolk vare; Manden var paa Jagt. Deres Vertinde sagde da til Konen: „her er de besøgende Qvinders Plads”: lod hende sætte sig paa Brixen, trak Støvlerne af hende, og viiste hende bag paa Brixen. Videre sagde hun: „Engang før i denne Vinter havde vi ligeledes Gjester”; da hun sagde dette, fattede Besøgeren — Manden — strax Mistanke, og holdt sig overbeviist om, at disse havde dræbt hans Broder, hvilket bragte hans Sind i Oprør. Imidlertid bad Vertinden ham at sætte sig paa Forbrixen, og efterat han havde sat sig, trak hun en Tromme frem under Brixen, og en stor Flensekniv; dens Spids var blodig. Derpaa istemte hun en Sang, som hendes Husfæller sang med; og da de vare komne til Midten af den, sagde de: „krymp dig, Fremmede din Vertinde vil kaste efter dig”. Gjæsten krympede sig, men idet Øieblik, hun skulde slippe Vaabenet, sprang han op til Husets Loft, og hun forfeilede ham. Næste Gang gik det ligesaa, hvorpaa hun opgav det. Hun sagde da: „Saaledes pleier jeg at gjøre med alle Fremmede for Venskabs Skyld”; men det var, fordi hun ikke kunde gjøre ham noget. Senere, da Vertinden havde været udenfor, kom hun ind

sũjungnaeriarmat igdlup ĸilânut pigsingniariatdlartoĸ, kingorardlugo nauligkaluarpâ. ãma kingugdlermik náukiaraluarpâ; ãma uniorpâ; sapileramiuk taimaitípâ. Sule tássanîtitdlugo arnaĸ tikerâgât oĸarpoĸ: „tikerât tamaisa taima iliortarpáka ikíngutigissardlugit"; sunauvfa saperiatsáuĸamiuk. sule tássanîtitdlugit, anigame arnaĸ táuna, iserame oĸarpoĸ: „tássa tikîlerpoĸ, uniarpoĸ"; tikerâĸ ilimatsagpatdlâĸigame igalássákut itsuánguaraluartoĸ angutérujugssuaĸ siligtorujugssuaĸ, auverssuaĸ uniardlugo tikilersoĸ; mássa issigilerâne ikânĩtut ĸamutai takuneramigit arpagdlune autdlarteĸaoĸ, uniagarssua sikumut tutdlagtâvínalerdlune; taimaileriatdlarmat ilimatsagdlune anivoĸ, tauvauna sikúkut ĸáungumut tarríkalugtuatdlartoĸ, sigssaĸ tinigdlune ĸáungoĸ mássa portusôrssuángortoĸ; tarritsiardlune ĸáungúkut pigseĸaoĸ uniagarssuane aulatínago, ernerdlugo inuk ornilitdlardlugo; taimaileriatdlarmat tikerâp nalúngínamiuk toĸúniásangmane, saperiatsautdlugo ĸingmerssuane pitũssaivínaĸai, ĸingmîsa sorssugdlugo aligtorpât sugssaujungnaerdlugo. nulia uverssuane toĸutaungmat kamagkaluatdlardlune píngitsûssâlerpoĸ, ilisimaleramiuk tikerâĸ saperamiuk. tikerât tássanîgínaleriartut asûna tikerâgât oĸarmioĸ: „ĸavunga tikerâratdlaritse, tarĸavane inuit nuánitdlâraut"; sunauvfa nangmineĸ saperamiuk angúminut Ungilagtaĸimut inoĸarfiúngitsumut toĸutíkumavdlugo. tássánga autdlarput, arnaĸ táuna ilagalugo; sunavfauna Ungilagtaĸip pania, ãma inoĸarfiúngitsoĸ, toĸutsigajugtoĸ tikerârdlugo; uversua sualungmik inorersorssuaĸ. tássánga ingerdlav-

og sagde: „Nu kommer han, slæbende sin Fangst”. Gjæsten, som nu ventede sig værre, saae ud af Vinduet, og saae da en stor, svær Mand komme, slæbende en Hvalros efter sig. Imedens han endnu saae paa ham, saa — maaskee fordi han havde seet Slæden staae ved Støtterne — begyndte hiin at løbe, saa at Hvalrossen kun af og til tørnede mod Isen; Gjæsten skyndte sig da ud, og saae ham ifærd med at komme under Iiskanten — det var lavt Vande, og Iiskanten meget høi —; et Øieblik var han forsvunden, saa sprang han op paa Iiskanten, rykkende Hvalrossen efter sig, og kom hen imod Mennesket. Da Gjæsten nu vidste, at han maatte vente hans Angreb, og tvivlede om at faae Bugt med ham, løsnede han i en Fart sine Dyr; disse anfaldt og sønderrev ham. Konen skjulte sin Vrede over at hendes Mand var dræbt, da hun vidste, at hun ikke magtede Gjæsten; men efter nogen Tid sagde hun til sine Gjæster: „I skulle gaae i Besøg her sydpaa, Folk der ere meget behagelige at være hos”; men det var fordi hun selv ikke magtede Gjæsten, og vilde have ham dræbt af sin Fader, den store Morder Ungilagtake. De reiste da, og toge deres Vertinde med sig; — det var nemlig Ungilagtake's Datter, en stor drabssyg Morderske, som de havde været i Besøg hos, og hendes Mand især var en farlig Drabsmand. Idet de nu kjørte frem, fik de omsider Øie paa en Mængde Huse, det øverste med fem Vinduer; da de kom i Nærheden af dem, forsvandt deres Medreisende, — hun var nemlig gaaet ind til sin Fader Ungilagtake.

dlutik oláKánguaraluarait igdlorpagssuit, Katd'ek tatdlimanik igalâligssuaK; tikileriardlugit ilartik támaivât, sunauvfa angúminut Ungilagtanimut iseriartortoK. táuko tikerât sâgfigssaerúkamik igdlunut atdlernut autdlarput; inuit takungnileramik Kimâlerput, aitsât taimáitumik Kimuglulingnik takulerKamik, nanordlo auvfagfagdlo Kingmeringmagit. táuko kâgtorssuángormata inungnut oKarpoK nerissagssainik tunerKuvdlugit; inuit nerissagssainik tuningmatik nererêrmata, inuata pitugtutdlarsínardlugit igdlumut atdlermut iserKangmatik iserput; igdlo mardlungnik igalâlik, ãma angutitaKángitsut, angutitai piniariarsimassut. isermata oKarput: „tássaluâsît tikerât inûtitánsángitsut"; sulc: iserssimatitdlugit angússuaK katákut pigseKaoK, iseriardlune oKarpoK: „tássaluâsît tikerât inûtitáusángitsut"; tássûgutsiángortoK ãma angússuaK katákut pigseKaoK, iseriardlune ãma taima oKarpoK, tikerât inũsángitsut únendlugit. sunauvfa táuko nukarîgssuit, tikerâK nulianilo ilimatsagpatdlârput; aso taimaitdlutik oKaluilerput: „tássâsît Ungilagtakerssuángûp toKúsavâtit, nuliat nulíssiutísavâ; uvagut tapíngarssuánguaK angutigssarigaluarparput akcraralugo, angutivut toKutdlugit arnavut nulíssiútarai; tássa takuvatit igdlorpâlugssuit, tamássa ernigssáinai; angutait toKúkângamigit arnait nulíssiútardlugit; igdlorssuaK takuvat tatdlimanik igalâlik, tássa nuliáinainik inoKarpoK. uvagut tamavta arnavut takuneK ajulerpavut; uvagut tagpikangarssuánguaK akiniarsinãngoraluartugut, kisiáne iligssautiligssûngmat, igdlugtut nululik ugpatailo toKungassut iligssautigingmagit; ivdlit ikiorniar-

Da nu Besøgerne ikke vidste, hvem de skulde tye til, vendte de sig imod det nederste af Husene; men Folk flygtede for dem, da de endnu aldrig havde seet nogen kjøre med saadanne Dyr; da disse vare meget sultne, raabte han (Besøgeren), at de skulde bringe dem noget Foder; efterat de havde gjort det, og han havde fodret dem, bandt han dem fast, og de gik ind i det nederste Huus, hvor man havde hedet dem komme ind. Det var et Huus med to Vinduer, men der var ingen Mandfolk, Mændene vare paa Jagt. Da Gjesterne vare komne ind, sagde Husets Folk: „Disse Fremmede beholde heller ikke Livet". Lidt senere sprang en svær Mand med eet Sæt ind fra Husgangen, og sagde, idet han saae dem: „Disse Fremmede beholde heller ikke Livet". Atter lidt senere sprang der igjen en svær Mand med eet Sæt ind fra Husgangen, og sagde det samme, at de Fremmede ikke kunde blive ilive.

(Resten af Fortællingen er næsten ganske det samme, som den sidste Deel af Fortællingen No. 7. i første Bind, fra Side 123 af).

---

ralugssavarigit". taimalo oxariardlutik kataup tungânut gûtdlatamik âipâta natsigdlaup amê, mandlak ujarnabigdlo marrarnigdlo âmigarsauit, tigatmiarfiligsauit igdlugtûtdlugit natîkut âipâta angatdlatâlerpai; ouimailsorsauit, arnardlugit,

ĸatsautdlugit ilivai, âma áipâta tiguvdlugit angatdlatilerpai, táussuma angatdlatánersoraluatdlardlugit âma ĸatsutdlugit ilivai. tikerâĸ oĸarfigât: „ivdlitdlo taima ilivdlugit angatdlatíkit"; tikerâp tigugamigit natíkut angatdlatilerpai, sivisôrssuarmik, pássarssûgame; angatdlaterêrnamigit kigaitsúnguamik inãnut ilivai. tikerâgaisa taimáitoĸ takugamiko ima oĸarfigât: „âma ilisimatísavavtigit, toĸutaorisúngikaluardlutit, Ungilagtársc, isumaitarmat"; ĸâmermit amuvâ, kilássuaĸ, âma tiguniardlugo panarssuartut âtoĸ; takugamigit tikerâĸ isumalerpoĸ inûssungissaujungnaerdlune, mássa taima isumalersoĸ asuke oĸarmiut: „tássa tamánâ panáungilaĸ panarssuarissat, sârdlo ássersûtangĩnartoĸ Ungilagtarip píssússianut; tamatuminga náuhiartásavavkit, ivdlit ĸugsugtásautit, Ungilagtarse taima ilerkoĸarmat, tamatuminga ajoĸersúsavavtigit"; ingmerdlune agperiartoĸ: inoĸutaisa ingiatdlórpât, ĸérĸa tikeriarâ inoĸutai oĸarput; „tikerâĸ ĸugsugit"; taima oĸarfigingmáne tikerâĸ ĸugsugpoĸ, tavdlua kisime angnertuneruvoĸ; tikerâgkame náukiarniariarâne ĸúmut pigsingniariatdlartoĸ kingorardlugo nauligkaluarpâ; kingugdlermik âma náukiaraluarpâ, âma amiorpâ. taimáitoĸ nialugigamiko píssarssûvdlune inûssoĸ; âma oĸarpoĸ: „atuguâsît kiligtigssiaĸasik isisavoĸ, neriniarutdlaritse"; mássa aitsât nerinialersut nukagpiatsiakasik iserpoĸ, tikerât takoriardlugit ernerdlune amivoĸ; mássa aitsât nererúgtornialersut tordlorpoĸ: „tikerângôĸ pulârdlit"; táuko oĸarfigigâlôĸât: „nererêruningôĸ pulâsaput"; nererêrmata pulâgnisa oĸalugfigilerpait: „táuko ulĝriarnariángitdlat, ilagísavavtigit, pulârniarit-

aitsât angutigssarileravtigo takúsavarput, pi-
ngagtûvdluta pulãsavarput; iseruvta katákut ki-
ngugdlerîgsârdluta pigsitdlaruvta kingornavtigut
ivdlit âma katákut pigsingniatdlarumârputit.
ímaKâsit Ungilagtâke iseriaruvse imáikumârpoK:
kilumut qíkuartordlune oKarumârpoK: „mássa ti-
kerât arnat inât; nuliat kamigdlardlugo tagpa-
vunga pisisavâ, ivdlit uvkarmut ingitísavâtit”;
taima oKauterérámiko tássánga pulârdlutik ani-
put, Ungilagtakimut iseriartordlutik. iseriar-
dlutik nukarît katákut kingugdlerîgsârdlutik
pigsekátautekaut, tikerâK pigsísagaluarame tai-
maitipâ, pagrmordlune katákut iserpoK. iser-
niariartut Ungilagtake oKarpoK, kilumut tiku-
artortorssûvdlune: „mássa tikerât arnat inât”;
ernerdlugo kamigdlartitdlugo tagpavunga pisi-
pâ, uvia uvkarmut ingititdlugo. táuko nuka-
rît iseriardlutik Katángutâta angutigssarssuá-
nguane ómeriardlugo mingiutdlugo sanianut
ingipoK; ernigssane aitsât taimâitoK takulera-
miuk sanimut Kiviariardlugo igdlánngitsumik ig-
dlaniaKátârpoK. tássanimersutsiariartut Ungi-
lagtake oKarpoK: „tuşariardlíngôK”; taima oKa-
riarmat kiligtigssiaKasia anivdlune fordlulârni-
ariartoK, anguterpagssuit isâleKaut, tamarmik
isertut katákut pigsigtut. táuna pulâgkame Ka-
tángutâ sanimine igsiangmat isuvssûtalerpâ:
„tássa iliguságusugssuaK igdlugtut nulufigssuaK”? sa-
nilia oKarakaoK: „nâgga, tamássa ernigssáí-
nai”? ilãne katákut pigsekaoK anguterujugssu-
aK, ailigtorujúgssuaK atangminarssuaK, katákut
pigserintdlarame igdlup Kilánut aputdlarame
Kangale igdlo nâkalânguarsse. ilame akornâ-
nut ingitdlarâme, ernerdlune ilame akornânut

natdlatdlardlune, igsianerdlûtik ajortoĸ igdlugtut nuloĸarnermit. tikerâp saniliane oĸarfigâ: „tássa igdlugtut nululigssuaĸ"? sanilia oĸarpoĸ: „âp tássa iligssátussuángua igdlugtut nululigssuaĸ".

tássanîmersutsiariartut Ungilagtauc kânermit pássússigame kiláussuaĸ amuvâ, âma pâssúsigame panarssuaĸ tiguvâ; kiláussuaĸ kimisariardlugo tikerâĸ uvkarmut ingitîdlugo: ingmerdlune agpíniariatdlartoĸ ingitdlorpât, ĸerĸa tikeriarâ tikerâĸ oĸarfigât: „tikerâĸ nuugsugit, Ungilagtaĸip náukiásavâtit"; tikerâĸ ĸugsugkame tavdlua kisime angnertunerûvoĸ. Ungilagtaĸip silugúkamiuk kilamik náukiángilâ, tikerâĸ ĸugsungârmat; náukiarniariarâne igdlup kilânut pigsingniariartoĸ kingorardlugo nauligkaluarpâ; unuiutdlarmago ernigssaisa avâtdlatekât oĸalugdlutik: „uniujuitsorssuaĸ unioĸaoĸ". Ungilagtaĸe taima pingmane kamagpoĸ, oĸatdlardlunilo: „âma kingugdlermik"; âma kingugdlermik náukiaralugtualerpâ; âma ingmerdlutik agpíput, âma ĸerĸa tikingmago náukiaraluarpâ kingorardlugo; Ungilagtaĸip náukiagkame takulerpâ nisume akornane patdlungauarsinartoĸ, sunauvfa náukiarniariarâne tangâput patdlorfiarmioĸ, aitsât ernigssaisa ajúngitsumik avâtdlugpât; Ungilagtaĸe kamagpatdlâirpoĸ. âma kingugdlermik piniariásagât tâussuma ningitdlugo ingitup, ernigssâta tâussuma ningagtup, ningugdlermik pulâgâta, angutigssarssuánguane sákuanik kilautâpigdlo arsâkâ, tikerâmut túnitdlugit, oĸarfigalugulo: „ivdlitdlo akiniarniarit"; angutigssarssuánguane tigugamik: tatdlarmit ingitípâ, tikerâĸ igdlermut ingítdlûgo, oĸarfigalugulo: „ivdlitdlo akiniarniarit". tikerâĸ

ingmerneĸ nalugame ilaisa agpiúpât, ĸerĸa tikeriarâ Ungilagtaĸc oĸarfigât: „Ungilagtaĸerssuaĸ ĸugsugit, tikerâp náukiásavâtit"; Ungilagtaĸc ĸugsugkame angut ima kamanaitsigissoĸ, tavdlua kisime angnertuneruvoĸ. náukiásavdlugo issituarssuane ĸúmut ârdlortítarâ tákugamiuk, — atautsimik Ungilagtaĸc issĕĸaratine, — tikerâp tássunga náukiatdlarâ, aitsât ĸúmut pigsingniariatdlartoĸ tavdlorssua sipitdlatsiatdlardlugo nîsorarssuagut naulĕĸâ, ernerdlugo uvkarmut pâgutdlugo. taimailĕriatdlarmago inugpagssuit tamarmik tusarfiujungnarput, ilait ĸujassut, asassai kiassut katákut aniagssnínarssûvdlutik; tikerâĸ katákut aniniariásagaluarame igalássákut anivoĸ. aneriartoĸ tunuminit ekípatdlariarmane ĸiviariatdlarâ tauvauna nuliame tunuminit ekitdlarânc; autdlarniariásagssoĸ âma kingugdlermik ekípatdlariatdlarmane igdlugtut nulugdlup tauvauna tigutdlarânc, ernerdlugulo autdlarúnialitdlarânc; taimaileriartoĸ inuit oĸarfigât: „tássa pãsavat"; igdlut ĸulânut autdlarput, inugpagssuit ilagalugit. tikerâp takulerpâ ĸuasâliarssûp ĸerĸane ujaragssuaĸ natsingnagssuaĸ, tássunga pivdlutik pâlerput, takuvdlugúlo ujaragssûp saniane ĸissugssuáĸ nunamut kâpúsimassoĸ, nûa auínarsauaĸ; sunauvfa pássatik tássunga teĸútarait. tássane pâlerput, ingmingnut nalígîvínarput; taimaingmata inugpagssuit tordlulalerput: „tikerâĸ inuarssârpuut, agsut, agsut"; tikerâĸ taima tordlulangmane kamagpoĸ, pâssane igípâ ernerdlugo arnunardlugo, ĸarnanitdlo ĸingainitdlo augssuaĸ ernerdlune anivoĸ; avdlamik oĸaraluángilaĸ: Upaligalârssuaĸ pangalârssuaĸ, orssortûtáungit-

sorssuaK, ajorputit pêrit tunuarit". tikeråk autdlarniásassok inuit ãma okarput: „ugpatai tokungassut aivât, ãma påssagssat"; taimaitsiartok nuínguaraluartok paormordlune; ãma táuna påvdlugo tokúpå. táukua nukarît pulârkårfine iseriartorkungmatik isersimanialeriartut tordlorpok: „tikerâvngôk Ungilagtake tokulermat takusardliuk"; tikerâk isínguaraluartok tauvaupa tokutdlartok. tamâneṛkuniarâtik angerdlardlutik autdlarput; autdlariánguatdlartut, kisiâne okarpatdlangmat: „uverssuara tokukasitdlaramiuk ãma angússuara tokúpå"; ilisarå Ungilagtakip pania; kingmerssuane pitûssaerdlugit kingmîsa aligtorpât. —

tikîkamingôk aussarmat nunamingnut tarkavunga pigamik, kingornalugôk avnangparaluarminatik. tássunga nåvok.

Agdl: K. Hendrik.

3.

OKALUGTUAK KAGSSAGSSUK.

Nûp kangiane kôrkume ukîvekartut ukiorångat sîkútaraut imaerutdlugo. igdlume angisûme igdlokatigît îlait atautsimik ernigdlit, arnå påpårame tokuvok; ãma kingôrna angutå tokungivok. sule erninguat mikissúnguak, igdlokatâta nagdliginermit ernersiartârå perorsarumavdlugo, ajúngitsuínarnik atissakartitdlugulo nerissakartipå, asanermitdlo angutisiáta kiarkungitdluínardlugo, sôrdlo hangminek kitornane; kisa ukiut mardluk kångiúput sule agdliumingitsok;

5.

FORTÆLLING OM KAGSSAGSSUK.

Østen for Nouk ved Korok pleiede Beboerne at have Søen tilfrossen om Vinteren. I et stort Huus dersteds var der en Dreng, som mistede begge sine Forældre. En af Husfællerne tog ham til Pleiesøn og gav ham Klæder og Føde som sit eget Barn. Der var han i 2 Aar, uden at voxe noget, saa at Pleiefaderen blev kjed af ham. Engang da han kom hjem og var vred, sagde han til Konen: „Den Snavs Dreng kan ikke blive større, kast ham ud paa Møddingen". Da Konen ikke vilde, gjorde Manden det selv. Da sagde en af de andre Husfæller til sin Kone: „Det er ingen Steen, han voxer nok, vi ville tage ham". De sørgede da ligeledes for ham med Klæder og Føde, men han vilde dog ikke voxe. Engang kom Pleifaderen hjem, blev vred og kastede ham ud paa Møddingen. Saaledes gik det nu med flere af Husfællerne. Tilsidst tog en gammel Kone, som boede i Tilbygningen, ham til sig. Hos hende begyndte han, Kagssagssuk, at leve godt. Naar der var fanget, blev han bedt med ind at spise; men saa styrtede endeel af Mændene ham imøde for at løfte ham op. De pleiede at løfte ham op ved Næsebørene. Da han spiste dem for meget, trak de Tænder ud af ham, saa at han maatte gumle paa Maden, og naar han var færdig,

kîsa angutisiâta asavdluarungnailerpâ agdlineĸ ajôrmat. ilãne ĸajartordlune tikíkame nuliaminut níngagsuleriarame oĸarpoĸ: unakasik agdlineĸ ajukasigpoĸ-una, agtanut igeĸiuk; nuliata nãkigalugo igíĸumángilâ. uviata tigugamiuk aníkamiuk agtanut igípâ. igdloĸataisa ilâta uplê pilerpâ: ajarâungitsoĸ agdliumârpok aipiaruk; uvagut agdlisásavarput: nulia anigame erĸúpâ; sujugdlip písetsaisitut agdlisalerpât, atugardlugtínagulo kâlersínagulo ĸiarĸunagulo; âsit agdlineĸ ajorpoĸ: ilutai sôrdlo táússumá iluígíngisai. angutisiâ ilãne ĸajartordlune tikílame oĸalorujulerpoĸ, kîsa ernersê sãssutdlugo tigugamiuk agtanut anípâ. sunauvfale taimailiulísagât: ernersiartârigângamíko agdlineĸ ajorângat agtanut igítarât. kîsa ilãne igingmássuk arnarĸuagssârssûp igalerme igdlugdlup nãkilerdlugo erĸúpâ nangminermínut. Kâgssagssuk tássanîlerame inûvdlualeĸaoĸ, inarâmgame arnarsiarssuarme iviangerssue kipiliutdlugit; igdlorssua akitsiutdlugo. angutit piniartut angugângamik Kâgssagssuk ĸaerĸussarât neriartorĸuvdlugo: Kâgssagssuk iserângat katangmit nuiĸartoĸ âmáko angutit malerĸútut katangmit ĸaĸíkumavdlugo, avdlákut pínago ningáinaisigut ĸaĸítarât; nerivdlune aĸalavatdlârángat kigutaiararât. Kâgssagssuk neriniaraluarângame, igguamissâvínalerarai; nererérdlune anilerângat âmáko malerĸútut, katákut ajagkumavdlugo. Kâgssagssuk anigângame merdlertoĸatine nauligaĸatigilerarai, kissumíninguit nauligaralugit; merdlertoĸataisa ornigkângamiko nauligai navdlorarait. Kâgssagssuk nauligagssaurúkângat asassiata nauligkiúrarâ: nauligar-

skubbede de ham ud igjen. Naar Kags: var udenfor, kastede han med Pilen, ligesom de andre Børn; disse pleiede da at brække den itu for ham, men saa lavede Pleiemoderen ham en ny. Naar han saa havde faaet den nye Piil, bleve de andre Børn endnu værre. Hans Beskytterinde gav ham en Kniv, naar han ikke kunde komme til at spise, og forsynede ham med Pile og med Støvler. Naar han viste sig udenfor uden Støvler, kastede de andre Børn ham om i Sneen, og fyldte hans Klæder med Snee. Undertiden udlode de deres Ureenlighed over hans Ansigt, og Tøsene besudlede ham med deres Skarn, og de slap ham ikke før han var nær ved at qvæles. Men Kags: voxede ikke, undtagen om Næseborene. Omsider kunde han dog gaae lidt tilfelds. Ved saadan Leilighed saae han engang et Menneske nærme sig, og flygtede, da han kun ventede Spot. Men hiin talte venligt til ham og bad ham blive, sigende: „Jeg kommer for at hjelpe dig, da du er saa ynkværdig. Imorgen, naar du vaagner tidligt, skal du gaae ud. Seer du de to store Fjelde, som vende mod hinanden. Derimellem skal du gaae hen og raabe 2 Gange: Styrkens Besidder kommer! naar Nogen saa spørger: hvor, hvor?, skal du svare: her, her! Saa vil du see en stor Ræv komme, den skal du ikke blive bange for, men vikle dens Hale om dig. Saa vil den ryste dig af. Men giv saa Agt paa, hvad du faaer at see". Da nu K: kom hjem igjen, talte han ikke; de andre Børn vare værre end før, nogle pryglede ham. Næste Morgen græd

târângat ingangmik mêrakataisa avdlákut naulîgarángilât kisiánc nauligaisigut, napiumanermit. Kâgssagssuk neriartorângame katangmit auînartok kingáinaisigut ativdlugo kákitarât; arkalagângat kigutaiararât. nerinek ajulerângat âsassiata savigssânik tunissarâ; táussuma kisiane nauligkiortardlugulo kamikuminik tunissaramiuk. Kâgssagssuk iláinc kamekaranilûnît anêrssarângat, ilaisa apúmut ajagtardlugo atissai tamaisa apúmik kivfiararait, ilaisa kinâgut kujgât, niviarsiarssuítdlûnît kâgsorfigigât, kisiáne ipivdlúnalerângat soracrutarât. Kâgssagssuk agdlinek ajordlune kingarssuc kisimik agdlerput. kisamile ilâine pisugtuapilârtalerpok kulinguamingnut; iláinc kulinguamingnut piganic avdlamik inugsinanc takulerpâ inûp ornikâne; asît kimâlcrpok mitautigísangmane, aso saimassumik unerkulerpâ, tikeriardlugo okarpok: „nâkinakigavit ikiorumavdlutit ornigpavkit; akago iteruvit, uvdlânguak pisugtuarniatdlarumârputit; pavane takunerpatit kákarssuit akilerîgssuit, akornánut periardlutit ima suârniatdlarumârputit: píssaup inua kailc; píssaup inua kaile. nauk? nauk? taima akigpatit ima akiumârpat: mássa; mássa. taima takujumârpat teriangniarssuak aggersok; ersigísángilat, tikeriardlutit panjiorssuarminik nîmerdlutit ivsugiutitdlarumârpâtit; atagule takussakarumârputit". Kâgssagssuk tikikame sôrdlo okausigssakángitsok; aitsât mêrakataisa alutorât, âmáko ilaisa anâulerniarât. akago uvdlânguak iterame arnarsiarssue kianiarfigilerpâ okalugfigalugo: „ânagssuâk, ikersaugssuatit ativdlugit pisugtuardlanga".

han for sin Pleiemoder og sagde: „Bedstemoder, lad mig tage dine Strømpesaaler paa, og gaae ud". Hun trak da disse af og kastede dem til ham. Kags: snørede saa Pjalterne om sig og løb det heldste han kunde. Imellem de høie Fjelde raabte han, som der var sagt til ham. Saa raabtes der: hvor?, han svarede: her! Dette gjentog sig bestandig nærmere; tilsidst kom der en uhyre Ræv hen imod ham og sagde: „Naar det er dit Alvor at ville blive stærk, saa tag fat i min Hale og hold godt fast". Saa greb han Halen og viklede Haarene om sine Hænder, og holdt fast. Da begyndte Ræven at ryste ham af, saa at Kags: fløi henad Jorden. Tilsidst stod han op igjen. Da sagde Ræven: „See dig nu om igjen". Da han gjorde dette, fik han Øie en heel Mængde Legetøi. Saa sagde Ræven: „Det er derfor, at du ikke voxer; see om igjen". Saa rystede den ham af igjen, og han fløi henad Jorden mere end før, og saae igjen en Mængde Legetøi. Saa sagde Ræven: „Kom saaledes til mig hver Dag". Da nu Kags: gik hjemad, mærkede han at han var lettere; han løb nu endog, og slog til Stenene paa Veien. Da han saa kom nær til Huset, vare Tøsene der, som passede paa Børnene. De raabte: „See der er Kags:, som nok vil være stærk, lad os dænge Skarn paa ham". Saaledes gjorde de, og Drengene pryglede ham til han var nær ved at qvæles. Nu gik Kags: daglig hen for at blive stærk. Han følte efterhaanden større Kræfter. Naar han gik

arnarsiarssuata tusâginaraluaramiuk kamigdlartorame ernersiakasine miloĸâ. Kâgssagssûp kamigssue atigamigit sukaterujutâriarsinardlune autdlakaseĸaoĸ; sule ilumine anissoĸángitsoĸ. nîĸorssuit akilerît tikíkamigit suâlerpoĸ, píssup inua ĸaerĸuvdlugo; suâriarmat naunârpatdlaĸaoĸ, máasârtoriarângat ĸanigdleriardlune naunâtdlâraoĸ; ĸanigdlerssuánguatdlartoĸ nuiyoĸ, teriangniarujugssuaĸ pamiorssue tíkordlugo ornigkâne kisime issigalune; tikeriardlune oĸarpoĸ: „ilumut píssagsarpiniarnerputit pamiorssuara eĸíniásaĸât agsororniaĸálutit, ivsugiutísaĸâvkit". Kâgssagssûp pamiorssua ekikaseĸâ; merĸorssuinut agssane nermutdlugit. aulajangerniariartoĸ ivsoriarmago Kâgssagssuk tangmigsardlune autdlakaseĸaoĸ, naggatâgut aulángilertordlune nikuípoĸ; nikueriartoĸ oĸarfigâ: „kingumut ĸiviásassutit". Kâgssagssuk kingumut ĸiviánguaraluaĸ: pínguarpagssuit tamalât. teriangniarssûp sâgpâ: „tamássa agdlineĸ ajûtitit; kingugdlermigdlo". âma ivsoĸâ; aitsât tangmigsarpoĸ, âsît pínguarpagssuit takuvai. teriangniarssûp oĸalugfigilerpâ: „tássa uvdlut tamaisa ornilísavarma, ata misigilerumârputit". Kâgssagssuk aterdlune autdlaraine misigilerpoĸ timine oĸilíssoĸ, aterniardlune arpagkaluatdlâraoĸ, ujarânguit tikeriardlugit tigdlugkaluatdlârai. tikilerame igdlup erĸâne niviarsiarssuit mêrĸât pâralugit amârtuartut, takoriaramiko oĸalulerput: „takúsagigse Kâgssagssuk píssagsarsinnâkaseĸaoĸ, kâgsorfígeĸisigo". ornigkamiko nerĸatdlartitdlugo kâgsorfiginialeĸât ilaisa ĸuiát, nukagpiaraĸataisa anaulerĸáuniúkât. kisiá-

hjem stødte han til Klippevæggé og Stene. Tilsidst engang, da han ogsaa havde været den, og da Ræven rystede ham af, vendte han blot engang Kuldbøtte, og forresten sprang han paa sine Been. Da den næste Gang rystede ham af, faldt han slet ikke mere, men sprang blot tilside, og saae heller intet Legetøi mere. Da sagde Ræven: "Saa nu er det nok, af blotte Mennesker kan der ikke mere gjøres dig noget. Til Efteraaret vil jeg skaffe eder et stort Stykke Træ; det skal du slæbe op om Aftenen, men ikke lade dig mærke med din Styrke. Først om Vinteren, naar alt er tilfrosset, skal du fremtræde; saa vil der komme 3 Bjørne; dem skal du fange. Da Kags: nu gik hjem, sprang han og slog først rigtig til Klipperne. Men man piinte ham værre end før. Engang kom Kajakkerne hjem med et uhyre Stykke Flydetræ, og bandt det godt fast. Da det blev mørkt, sagde K: „Bedstemoder! laan mig dine Strømpesaaler, at jeg ogsaa kan see det Stykke Træ". Han kom da ud paa samme Maade som tidligere og gik hen til Træet. Remmene rykkede han over, og Træet tog han paa Skulderen, og bar det op. Pleiemoderen kigede ud og saae ham forsvinde med Træet bag Huset. Der stak han det i Jorden, saa det stod fast, hvorpaa han gik ind og lagde sig til at sove. Om Morgenen hørte de En komme ud og raabe: „Træet er borte". Saa kom der flere, og undredes over, hvorledes Træet kunde flyde bort uden Vind og Strøm. De gik da ned og fandt Remmene sprungne.

niásît ipiwdluínalermât soracrûpât. Kâgssagssuk uvdlut tamaisa pissagssariartulerpoκ; kigaitsumik ingminik malugiartordlune, angerdlardlune autdlarângame súnguit tamaisa sakaferarai, ivnârssugssuitdlûnît sarmigkaluatdlârai, ajarκatdlânît isingmigsardlugit. ilâne pissagsariartorame, ivsugiutitdlarmane atautsimik uligkame pigsarátânguarsínarpoκ; Kingugdlermik ivsugiungmane ordlunane saniimiut pigsinarpoκ, pingússanigdlo takússakarame. taimaisingmat teriangniarssuaκ oκalulerpoκ: tássa inuínarne pigssaujungnaerputit, nãmalerpoκ. ukiagssaκ uka kissugssualiumârpavse, avdlap kutdlásángilâ ivdlit únugpat inuit sinilerpata kutdlariartorumârpat; tamána sarκúmiutigisángilat, aitsât ukioκ sarκúmerumârputit tamarme sikutdlarpat, nanorssuit pingajoragssuit uvativsinut piumârput, piniarabuardlugit sapilerpatigik ivdlit pissariumârpatit. Kâgssagssuk angerdlalerame aitsât pigsilerpoκ, ivnârssugssuitdlo sarmigkaluatdlarailugit. tikingmat aitsât nâgdlingtípât; sule tássa kigutaiartardluguło κingáinaisigutdlo κaκitardlugo, anilcrângatdlo kátangmut ajagtarpât. ilâne κáinat tikiwnguaraluit κissorujugssuaκ kahkât; tulautitdlaramíko oκalulerput: „umiagssaκ ilalik κajagssaκ ilalik, κajangnaerdlugo pitugtordle”. Alerpagssuarnik pitugtorpât, únuingmat tamarmik sinilermata Kâgssagssûp arnarsiarssuane pilerpâ: „ânagssuâκ, ikermugssuatit ativdlugit uvangalo κissugssuak takussángnásagiga”: akueríngikaluarsinardlugo kamigdlartenamo miloκâ. Kâgssagssuk kamigtorame sukatikasmat, arnarsiarssuata issigilerpâ,

Saa var der en gammel Kone, som skulde om bag Huset; hun raabte: „Her ligger Træet", Thi det var faldet om. Altsom de nu efterhaanden kom op, raabte de til hverandre: „Mon han der har gjort det; vi have nok en stærk Mand iblandt os". Derpaa kløvede de det istykker, til Konebaad, Kajakker og Pile. Derefter fik ogsaa alle Børn smaa Pile deraf, og til Kags: lavede hans Beskytterinde en Piil, som var tung at løfte. Alligevel fik de andre Børn den brækket itu, ved stadig at hamre paa den. Henad Vinteren piinte de ham værre end før, men Kags: lod dem ikke mærke noget. Derpaa frøs hele Havet til, og det var forbi med Erhvervet. Da Dagene længedes, saae de en Morgen 3 Bjørne, som vare meget grumme, og som de ikke kunde faae Bugt med, da de krøb op paa et Iisfjeld. Saa siger Kags: „Bedstemoder! laan mig dine Støvlesaaler, at jeg ogsaa kan see dem jage Bjørnene". Pleiemoderen syntes ikke derom, men kastede dog Støvlerne til ham, sigende: „Skaf mig et Skind til Brix og til Dække". Nu surrede Kags: for Alvor Pjalterne om sig og gik ud. Da saae han hele Befolkningen staae omkring Iisfjeldet, uden at turde angribe Bjørnene. Hvergang disse kom frem, flygtede de alle. Da de saae Kags: komme løbende, sagde nogle af dem: „Hvad vil han her?, naar han kommer, saa støder ham tilside". Da Kags: hørte dette, løb han stærkere, saa at de raabte: „See nu til Kags:, hans Hæle berøre jo hans Nakke, og bagefter

sukáĸunigit sukákunigcrujugssuak; nãmagseriardlune anigame ĸissugssuak ornilerpâ, tikínguaraĸrarâ alerpagssuarnik pitugtorsimassok; tikeriardlugo alerpagssuit nutsuínardlugit kigtoraivai. ĸissugssuak tigugamiuk morssugtârteriardlugo amoraĸâ; kinersiatâriârsinardlugo erssulĸutcĸâ, ĸûnut autdlarúkamiuk kissuk mikinane ĸitermigut najortípok. árnarsiarssuata ernersiakasine iserneĸ ajornat itsuánguaraluarâ ĸissuk mikíngitsok ernersiakasingme erssúkâ, issigalugo taima igdlup tunuanut tarrissúpâ. Kâgssagssûp erssugârssuane igdlup tunuanut káputeĸâ, iperarniariarâne úpikalugtualdlartok tigorĸâinarpâ; kingugdlermik kápúkamiuk aulagsángingmat iseriartorpok, iserame aitsât ilumik sinilerpok.

uvdlãkut iteramik tarĸama ilumine anerpatdlagpok, aniniariardlune avâlarpatdlaĸaok, ĸissugssuak peĸángitsok oĸautigalugo. ilai aneriardlutik oĸarpatdlatdlâraut: „anoreĸaranilo nuiaĸaranilo ĸissugssuak sâvísimâĸaok". tamarmik sigssamut aterardlutik alerpagssuit takuvait kigtoraisimassut. igdlume tássane arnarĸuagssãnguak igdlup tunuanut angiâriartulerpok, aitsât aĸuiteriardlune takulerpâ ĸissugssuak igdlup tunuane ítok; sâma atimine ujardlísassut. kuitdlánguarane majortcĸigame ámut suâkaseĸaok: „ãmána ĸissugssuak". ĸangale tungânut alorpalúnguarsse, tikínguaraluarât úpisimâtdlartok. (Kâgssagssûp inarame ĸángutdlartok tusaraluarpâ). tikitdlaramiko ilatik tikiuteriarângata pilitdlâraut: „ûmarssûp peĸinorpâ, pissarĸaĸaleĸaugut". nukagpiarssuit

ham spiller det som med Regnbuefarver". — Saaledes kommer han løbende og skiller dem ad som en Flok Angmaksæt. Han farer hen til Iisfjeldet og med det samme op paa det, gribende ind i Isen med Hænderne. Da han kom op, løftede den største Bjørn Labben, men Kags: vendte den Ryggen og gjorde sig haard. Derpaa tog Kags: den ved Forlabberne, løftede den op, og slog den med Iisfjeldet, saa at Hoftebenene skiltes ad; saa kløvede han den og slængte Halvdelen hen til Folkene og raabte, „Det er min første Bjørn Deler dette". De gave sig nu til at flense, men saae stadig efter ham. Nogle sagde: „Nu kommer den anden, den vil dog vist slaae ham fordærvet". Men det gik ligesom med den forrige, ogsaa den kløvede han og med den tredie, den mindste gik det ligedan, men den kløvede han ikke. Den tog han og svingede den over sit Hoved, i det han gik hen til Flokken, som flygtede, medens han forfulgte og myrdede iblandt dem; raabende: "Han der, han der har dog været alt for ond imod mig". Da han kom til Fæsene, slog han ogsaa til dem, saa Blodet styrtede ud af dem. Da han nu var kommet hjem til Pleimoderen kastede han den ene Bjørn til hende med de Ord: „Her har du et Brixeskind", og den anden: „Her har du et Skind til Teppe". Hun tang og gjorde store Øine. De Andre gik ind og kogte deres Stykker, og raabte saa: „Lad Kags: komme og spise Bjørnekjød". Han viiste sig da ved Indgangen, Pleiemoderen ventede lidt og sagde

nerínarpatdlâtdlarângata pilerarait: ,,ûmarssuákasiup pekinerpâ". tamáko okaitdlârawt: ,,uvanga súsavara, uvanga píngilara". pissokángingmat avgulerpât; ilâ umiagssak, ilâ kajagssak, ilâ sârkutigssak. avgorêrmat mêrartait naulingartârtorput. Kâgssagssuk asássiatâsît usorúkutilerdlugo nauligkiorpâ kivîgssauvdluángitsunik. mêrakatalsa nauligai kîsame napinek artulerpait; ilaisa kaugtordlugit kîsame-âsît napivait. ukiumut ingerdlatitdlugo aitsât Kâgssagssuk ilaisa nâgdlingtilerpât; Kâgssagssûp sôrdlo artorai akísananilo. — ukiormat tamarme sikuvok-âsît; piniásaerdlutigdlo. uvdlortusivdlune piniagagssaerungmat, ilãne uvdlâkut aníngufaluasârtut nanorssuit pingajoragssuit sânguamingnitut takugamíkik pinialerpait, piniaraluardlugit kiníngâvínakaut, iluliarssûp kânut kakingmata ajulerpait. Kâgssagssûp arnarsiarssuane pilerpâ: ,,ânagssuâk, ikernugssuatit atívdlugit uvangalo nánerissorssuit âsigingnâriánguásagíka"; arnarsiarssuata tusâginaraluarsmiuk kamigdlarterame kamingminik milutdlarsínardlugo sâpilôkâ: ,,kâgssarsekalungalo kipigssarsekinga". Kâgssagssuk táunaka sukalerpok, súnguit tamaisa-sukateramigit tássánga anivok; takulerpai inugpagssuit iluliarssuak âvatangerdlugo nanut piniaraluarait ersigalugitdlo, patdliumeriarângatik nanúngûssâriatdlarángata inugpagssuit kimárratînararant; iluliarssuardlo kakinek ajoramiko. Kâgssagssuk tungânut autdlarpok kigaitsumik kajumigsiartordlune. inugpagssuit takulcriatdlarât Kâgssagssuk arpaussârdlune igdlo kimalerâ; ilait okarpok: una

saa: „hvad er det? der er jo ingen som vil løfte Kagssi op". Da tog hun ham ved Næseborene og løftede ham op paa Gulvet. Nu raabte de alle: „Herhen, herhen Kagssi! der er intet Skind der, sæt dig her". Men han lod som han intet havde hørt, og satte sig paa sin vante Plads. Derpaa satte hver sit Fad med en Kniv for ham; da han nu ikke tog nogen af Knivene, sagde de: „Aa! den har saaden en slem Spids, han kunde stikke sig paa den, lad ham tage en anden". En Anden sagde: „Aa den bukker sig, lad ham tage en anden". Men Kagssi kastede dem alle tilside, paa een nær, som han trykkede itu, sigende: „Aa! den gik nok istykker". En af Mandene svarede: „Ja! den havde vist en Revne iforveien, det gjør intet". Saaledes vedblev han at brække alle Knivene istykker. Saa tog han sin Beskytterindes Kniv og spiiste med de andre Mænd. Da han var færdig, sagde Nogle: „Kagssi, har du allerede faaet nok". Han svarede: „Ja jeg bruger for mange Knive". Da de havde spiist, og Kagssi forlangte Drikke, sagde Nogle: „Du der, hent frisk Vand til din kjære Kagssi". Strax gik En ud, og da hun kom ind og Kagssi havde drukket, trak han hende til sig med Kjærtegn og sagde: „Du er flink til at hente Vand". Med det samme trykkede han hende saa Blodet styrtede ud af hendes Mund, og sagde: „Aa, hun brast". Men hendes Forældre svarede: „Aa, det gjør intet, hun duer dog blot til at hente Vand". Nu begyndte Kagssi at

tuvatáusaunat, ivnaivna navtsiat patdligûtdlartinagit, tikiterfiarpat ajarnigisiuk". Kâgssagssûp tâuna amalugtut tuparamigit kigaitsumik kajumígtilerĸaoĸ. hîsa tamarmik ĸiviardlugo isumatâlûtínalerput: „Kâgssagssuk ilá sulerĸauna, tahuvarse hîsa kingunê pukusuanîlerput; âmá hîsa kingorna nêriussâníppoĸ". Kâgssagssûp uhikalagtharamigit hajumigsaĸaoĸ; inugpagssuit sârdlo augmagsat kúperai. katsutdlângguarsat ilulissuaĸ tikerianillugo ivnânut pigsigpoĸ, agssape ernînaĸ maggutdlagit, najuaranne ĸaperiarmat nanûp angnerup ernînaĸ patíkalugtualerpâ; Kâgssagssuk tunutdlune mángerteĸaoĸ, patíkaluarpâ itigardlugo. Kâgssagssûp sanimut tigoĸâ sujugdlîngigut, kiverîardlugo iperâukamiuk amínaĸ kûtsersuna sipivdlugit; taimaikitdlarsinardlugo kupigaminik kiipâ kâvitíkamiuk inugpagssuit tungâinut naleriardlugo suâĸaoĸ, „nâmugtara pernâttara pilonghianguarsiuk". pilalerpât tungânutdlo siviatdlainiardlutik ilait oĸarput: „tahuvarse âma pingajorssuata patíkalugtuanê, ûmatumarssûp ârĸunâsanâ, nanertugagsarssuaraluavit maujordlunnásákaseĸaĸ". patíkaluanê âma inungnut angugpâ. pingajuata pingajerup patíkaluarpâ; âma kûtsê sipivsi. tâuna kâvitdlugo ilulissuarmut atentlerpoĸ, iluit erpilerpai niaĸume kilâuine kâuititdlugo. inugpagssuit nimarratilerput. Kâgssagssuk tungânut autdlarpoĸ kigaitsumik nitdlagkiartordlune, ugperiutigalugo ilâ iperarnimik nango augpilâtdlángguarsaĸ; „ûmanisnángûp nitsutigivatdlârtoĸnigôngo"; taimailiordlugit tokuralerpai, avdlat isigingnârtut âlángutdlugit. nâvîarsiarssuit tike-

lumske Folk. Naar nogen af Drengene kom ind, vilde han tage fat paa dem og Forældrene sagde: „Den kjære Kagss: vil tage fat paa dig". Saa tog han dem og knuste dem. Men Forældrene svarede hvergang: „Aa! der var dog intet ved ham, han duede dog kun til at lege med Pile". Saaledes myrdede han nu i Huset tog og kløvede dem, til der ikke var flere. Saa vendte han sig til sin Beskytterinde, (Manden og Konen sadde, som om de skulde flyve), og sagde: „I alene have havt Medlidenhed med mig, derfor behøve I ikke at frygte". Saaledes bleve Kagss: med Familil alene, og levede af det Forraad, der var. Omsider brød Isen op, og Kagss: tog den bedste af Kajakkerne og øvede sig langs Stranden. Da Isen var heelt borte, gik han ogsaa lidt længere ud. Engang var han gaaet temmelig langt ud fra Land, og hørte det suse om Fjeldene, men blev, inden han naaede Land, overfaldet af en voldsom Østenstorm. Da han ikke kunde roe op imod den, kom han til at ligge tvers for Søerne og drev for Vinden. Tilsidst kæntrede han, men blev kasted op paa Landet. Da traf han paa et Huus ganske nær og mærkede at det var Kagssuks, som boede ved Mundingen. Kagsuk indbød ham og sagde: „Naar man saaledes har været paa Farten, trænger man til noget at leve af". Da han kom ind, gik Qvinderne ud at hente Mad. Men strax blev der raabt ind ad Vinduet: „Gjesten kan selv hugge det løst, som han skal spise". Han gik ud og saae, at det var

riardlugit oĸararaoĸ: „ivdlerssuánguaĸ piatdlârângmigingma"; iperarângamigit augpilâtdláinâraut. soraerúkamigit nánugtarssuane tikiúkamigît arnarsiarssuarminut sujugdleĸ tungâout nalorîardlugo oĸarpoĸ: „âmána ĸâgssat, âmána kipigssat". arnarsiarssua nivdlitdlánguarame uvitsatigerulugpai. igdloĸataisa ernĩnaĸ ningerssuatik ûlerpait; ĸalariarmata Kâgssagssuk ĸaerĸuvât: „Kâgssagssugôĸ naportoriartoratdlardle". Kâgssagssuk iserame katangmit nuĩnarpoĸ. asassiata igdloĸatine nâlagkaluaramigit nikuîtdlunilo oĸarpoĸ: „sussoĸ-una Kâgssagssuk ĸaĸíneĸarumángitsok"; orneriardlugo kingáinaisigut ativdlugo ĸaĸipâ. Kâgssagssuk ĸaĸiniariartoĸ maungârtulerput oĸalugtigalugo: „Kâgssagssûk tamána ĸâĸángitsukasiuvoĸ, maunga ingigit"; Kâgssagssuk sôrdlo tusãngitsoĸ, ipingnâminut ingipoĸ. sãnguaput pûgutarssuit iliorarpait; savfersoramíkik sôrdlo inuit ĸavsît savigssait. Kâgssagssuk savigssaminik tigusíngitsoĸ, ilai oĸarput: „táuna sujumut íngilikasik, kapckinavoĸ táuna pínago"; ãma avdla oĸarpoĸ: „una ukussartukasik, avdlamik taorserdle úkuvigeĸinavâ navianaĸaoĸ". Kâgssagssûp savigpagssuit isariardlugit saggaĸai; ilât tigugamiuk pugsoriaramiuk napivâ, oĸardlunilo: „vâ; una savik napiveĸ". angutit ilât oĸarpoĸ: „táuna navfalikasinguna sugssáungilaĸ". ãma ilât napivâ; savigpagssuit navdloramigit nungúpai; asassime savia tigugamiuk angutit nerilermata nerilerpoĸ. ernĩnaĸ soraermat, ilai oĸalulerput: „Kâgssagssûk taursa soraerpit"? sâgpai: „saveĸariakaseĸigama". se-

et fastfrosset Hvalroshoved. Dette rykkede han løst og gik ind igjen. Medens han spiste, raabtes der udenfor, og Qvinderne løb ud; der kom En, buxerende en Hvalros. Saa raabtes der ind: „Lad Gjesten komme ud og slæbe op“. Dette gjorde han. Da Kagssuks Søn kom ind, fortalte han om sin Fangst: „Den harpunerede jeg idag, da Størreen begyndte, og Halvdelen af Landet var skjult af Sørøg“. Kagssassuk fortalte til Gjengjeld, hvorledes han var drevet for Vinden. Om Aftenen blev han søvnig; men saa kom Kagssuks Søn og bad ham hænge hans Fangerem op til Tørring. Kagssassuk tog Remmen, men rev den over med Villie, hvergang han havde lagt et Par Omgange op. Da sagde Kagssuks Søn: „Det kommer af, at den er raadden“. Da Kagssassuk vilde lægge sig, saae han hen til Kagssuks Datter. Kagssuk sagde da: „Naar du er søvnig, saa læg dig her paa Sidebrixen, men da Kagssassuk hørte det, tog han en ny Rem, slæbte begge Mændene hen og surrede dem fast med Ryggen med hverandre, til en Stolpe. Derpaa lagde Kagssassuk sig ved Siden af Datteren, og den følgende Morgen, da han havde sovet, bandt han Mændene løse igjen. Da han nu saaledes var bleven Svigersøn her, lavede han sig en Fuglepiil og gik paa Fangst, naar det var stille. Med Fuglepilen dræbte ham Hvalrosse paa eengang. Svigerfaderen sagde engang: „Snart komme de glubske, røde Hvalrosse, de ere meget frygtelige“. Da den første af disse viiste sig,

nerêrdumik Kâgssagssuk imerusugdlune okarniariartoк, ilai okarput: „ûmâ Kâgssagssûjûkasit imertáukatdlauk nutaitsiâmik"; taima ernînaк imertarpoк, isermat Kâgssagssuk imerêrdlune imertartoк tiguvâ; akangaugdlugo oкalulerpoк: imertartutsiarssûgiviudluuile, tigoriardlugo ceriaкâ, kaпdumaimik augpilâtdlak. Kâgssagssuk okarpoк: „vâ; kârujoк-una". angajorкai pilerput, súsassoк imertartuínakasinguna. táumaкa Kâgssagssuk kârsilerpoк, nukagpiarángaмit nauligardlutik iserângata tigujumatdlerai. angajorкai okararaut: „Kâgssagssûjûkasigpit tigujumavâtit". tigugângamigit nârarai. angajorкai okararaut: „súsassukasik-una nauligartuínakasiuvoк"; igdlup ilulê tonoralerpai, tigugângamigit kupissarai. kâsa nutigúpâtsiupgúkamigit asassino kiviariatdlarâ sôrdlo fingísassut, ornigkamigit pilerpai: „iliyse kisivse nãkissigâvse, ersekinase pinaviángilavse". Kâgssagssûkut kisimîlerput; âtauterpagssue nekigilerdlugit. tajmaitdlune sikuiolerкaoк; Kâgssagssûp kajarpagssuit inuerutut silingnersiordlugit sungiusarnialerpoк sigssap sinâne. sikutángucratitdlarmat avalâumisaalerpoк. — ilâne aitsât taima avalagdlune kajartulerpoк nuna kimangâtsiardlugo. tusalerpai kákat igtugtorssuángortut; nunamut autdlarniariartoк agssersssûp pitoránpâ, ernînaк imak perорnissorssuángordlune. Kâgssagssuk nunamut autdlariánguaraluarpoк ernînaк sapilerdlugo, agssûmut sapileramiuk kingmitdlugssuane kitigaкâ, (atugarssue). puorneк sapileramiuk sânerdlune tigsilkâjnalerpoк. kâralugtuarâugane imaк

blev der stor Allarm. Kagssagssuk lod sig ikke afskrække fra at gaae ud; en af Hvalrossene dukkede op og kom ansættende, men Kags: vendte Kajakken rigtig og kastede den med Fuglepilen. Saaledes gjorde han hver Dag. Medens han nu opholdt sig her, hørte han, at der nordpaa, ved Hluligssæt, boede en stærk og vældig Mand, som ikke havde sin Lige. Denne var Ususarmerssuaks Søn Ususarmiarsunguak, og Kags: begav sig paa Reise nordefter, for at kappes med ham. De naaede ikke derop den første Sommer, men overvintrede underveis. Den følgende Sommer fik Ususarmiarssunguak Nys om, at Kags: fra Nouk, den vældige, han som dræbte ansættende Hvalrosse blot med Fuglepilen, var paa Veien, for at maale sig med ham. Da han hørte dette, begyndte han at blive betænkelig. Da de Omboende ogsaa havde hørt derom, flokkedes de sammen til Stedet. Kags: s Reiseselskab maatte hele Veien spørge sig frem, da de ikke kjendte Landet. Omsider fik de til Svar: „Ja imorgen, naar I reise tidligt, kunne I naae det paa een Dag". Den Nat syntes ham meget lang. Seent paa Aftenen den næste Dag naaede de Stedet, og det kunde nok være, at der var Folk der! De toge imod Baaden og lossede den ud. Ususarmiarssunguak indbød strax Kags: til sig, satte Mad frem for ham og sagde: „Nu er det Aften, men imorgen, strax fra Morgenstunden af, kunne vi prøve vore Kræfter. Ligeledes sagde Ususarmerssuak udefra: „Ja, nu er det

kâvdlugo ĉriungnaerdlugo nanitdlâraoĸ; nunamik ĸinerungnaerdlune tigsikaleĸaoĸ. ilũne ĸâtdlarmane tangmikâleĸaoĸ, kigaitsumik makítarigsiartordlune; asume kíngoĸaoĸ; ernĩnaĸ pikileĸaoĸ makísananilo; sule pikigtorssûvdlune manerigpatdlariartoĸ narĸa agtorpatdlaĸâ, silagtorsariardlune aso tinuleĸâne nunap ĸânut; makeriatdlartoĸ sumîtdluniuna, ĸúmut ĸiviariatdlarame igdlorssuardliâsît ĸaneĸaoĸ. pârdlinungnut ĸáĸarssûp atâmiuinut Kâgssúkúnut tipisimagâne. Kâgssuk aneriarmat Kâgssagssuk oĸarpoĸ: „sapileratdlardlugo maunga sâveĸigaminga”. Kâgssûp majuarĸulerpâ: „iseriartorniarit angalauánguardlune kângnatdlâraoĸ”. Kâgssagssuk isermat nerissagssânik arnartai aulanialerput; tamarmik anigamik igalássákut oĸarpatdlagput: „tikerâkasiuvngôĸ nerissagssane nangmineĸ pêriartordliuk”. Kâgssagssuk aninguaraluartoĸ aorfup niaĸorssua únerssuaĸ sermiusimassoĸ; ornigkamiuk tûgâsigut tigoriardlugo nusoĸâ, túniúsinardlugo iserpoĸ. nerilersoĸ Kâgssuk oĸalulerpoĸ: „ivnánguangâsît taima ĸajartorame”. Kâgssagssuk tupigutsámmĩnarpoĸ nangmineĸ sâveĸigame. sule neriniardlune uârtorpaloĸaoĸ; arnartai aneriarmata igalássákut takoriatdlarâ, auverssuaĸ kalitdlugo tikitsoĸ. mulunatik igalássákut tordlorput: „tikerâkasigôĸ uniariardle”. Kâgssagssuk anigame auverssuaĸ uniaramiuk inigssânut ilivdlugo iserpoĸ; Kâgssûp ernera isersimalerdlune oĸalulâlerpoĸ: „uvdlume tamána nauligkavko anore nákissagtilerâ, ĸáĸat imap persuanik ĸiterârtût, taimáitoĸ-âsît toĸusarpara”. Kâgssagssûp

ikke Tid til at begynde, men imorgen". Kags: fandt da den Nat meget lang. Næste Morgen tidligt stod han op, tog sin Vandskindspels paa, gik op paa Bakken og saae, at der allerede stod en Mængde Mennesker og ventede for at see. Senere kom den Anden langsomt gaaende og de begyndte at brydes. Da var Solen lige gaaet op. Hvergang K: vilde løfte U: op, gjorde denne sig haard; tilsidst stod Solen i Vest, og de brødes endnu. Naar de havde traadt Jorden blød paa eet Sted, gik de blot lidt til Siden. Nu bleve Tilskuerne utaalmodige og raabte: „Bedre". Derover kom der Liv i U: s Knæer og Albuer, han løftede sin Modstander op og svingede ham rundt, saa hans Been mere og mere stode lige ud, og med det samme gik han ned mod Stranden med ham. Ingen af Tilskuerne sagde et Ord, da han mærmede sig Søen, men Faderen løb hen til sin Søn og sagde, lige idet han vilde kaste ham i Vandet: „Den tilsyneladende Eenlige faaer let Flere i Følge, læg ham hellere ned". Paa denne Opfordring lagde han ham pænt ned paa Jorden. Kags: var saa træt som en lille Fugl, der er jaget. Det varede længe inden han reiste sig; da gik han til sit Telt, uden at lukke Munden op. Den følgende Dag saaes Kags: at lave til, for igjen at reise sydpaa. De vilde have ham til at blive, men han reiste. Paa Hjemreisen mødte de engang en Kajak. Kagss: sad i Baaden og styrede, han viste Kajakmanden 2 Stene, en hvid og en sort. Først tog han den hvide,

akivdlugo oĸalualautilerpai, sapilerdlugo sâveĸingmane. únuangmat Kâgssagssuk ĸajartukatagdlune ernînaĸ uvernalcĸaoĸ. mássa taimailissoĸ Kâgssûp ernerata aline inerĸulerpâ; Kâgssagssûp aleĸ tigugamiuk inísavdlugo imorĸilerpâ, áipagssânik ímuseriardlugo piâralugo kigtorarpâ; ĸavsinik imoriardlugo kigtorarâ. Kâgssûp ernerata takoriaramiuk oĸarpoĸ: „tamánà alikasik aunerínángorame taimailivoĸ". Kâgssagssûp kigtoraigamiuk sugssâjungnaerdlugo natermut ilivâ". Kâgssagssuk uvernaĸigame ínarúmatdlerpoĸ, panigssua issigimaleratdlardlugo. Kâgssuk oĸaraluarpoĸ: „maunga ípámut uvernaleruvit ínarniarna". taima oĸariarmat Kâgssagssûp aligssarssuaĸ tigoriardlugo Kâgssuk erneralo tigoĸai; sukaĸ tikeriaramiuk tunússutigîgsitdlugit nermutilleĸai, pikigkaluatdlaramik ajuleramik unînarput. Kâgssagssuk panianut ínarame sinerêrame iterame aitsât Kâgssúkut pêrpai. — ningáussisimaleratdlardlune ĸáinákut sungiusaleĸaoĸ; nâmagissaminik nuvеĸánginame ĸisseriarame nuversârai; avataĸángíname nuvînarnik ĸamassalerpoĸ, kisiáne ĸatsungatdlarângat, auverssuit nuverângamigit atausêrarai. Kâgssagssuk piniartorssuángoĸaoĸ. sakerssua ilâne oĸalulerpoĸ: „tássâsît auverssuit ĸâsugtut nagdliutísáput, uvagut tamákorssuit ersigitdlârâvut augpalugtorssuit, ĸáinanik inorssarfeĸángingmata". Kâgssagssûp tusaratdlardlugit erinigileĸai. asume auveĸ augpalugtorssuaĸ tákúniarîartoĸ kingornagut atamâleĸaut. Kâgssagssuk inerterniarâne avalagfigai, ilarssuat pueriarmat piornialeriarâne takoriara-

og knuste den i Haanden, saa den blev til Sand, og sagde: „Dennes Overflade er saa blød som jeg selv, men Ususarmiarssunguak er saa haard, som denne sorte Steen". Idet han sagde dette, viiste han den sorte Steen frem og klemte den, men han magtede den ikke, den blev blot lidt smallere. Kagssagssuk kom saa hjem til sit Land, og senere skal han aldrig mere være reist ud for at kappes med Andre.

---

miuk sâteriánguardlugo paortordlune orneĸâ, Kâgssagssûp ĸáine iluarsáinarpâ; pârdlatdlautigalugo nuveramiuk ata serĸua. auverssuaĸ sangnjartuínarivoĸ, tigoratánguarpâ; tássa uvdlut tamaisa taimailivoĸ, paortorfiginiarãne atausêrdlugit nuverarai. — tamâne ukîssardlutik Kâgssagssuk tusalerpoĸ avane ilulíssanc Ususârmerssûp ernera Ususârmiarssúnguaĸ píssarssuaĸ pingârtorssuaĸ, erĸamingne tâvanc naleĸángitsoĸ. Kâgssagssûp taima tusàmaleramiuk avungnalerpoĸ, tusâmassane unaugmiartordlugo. tâvungakaraluaramik avĸutâne ukĭput. áipâne aussarmat Ususârmiarssúnguaĸ tusâmalerpoĸ: Nûngmiup Kâgssagssûp pingârtorssûp auversiortartup paortûmassunik nuvĭnarnik, tusâmavdlune unangmiartorâne; taima tusarame ilerĸune atorungnaerpâ sapiutilerame nalugamiuk ĸanoĸ píssusia. erĸânĭtut taima tusâmaleramik Ususârmerssuákut nunânut katerssûteĸaut. Kâgssagssúkut ingerdlalerput inugsigângamik aper-

ssuínak, nunât nalugamíko; kîsame ilãne inugsigamik apersorniariardlugit okarput: „tássa akago autdlârwvse nãmagtũsavase”. Kâgssagssûp únuak tagdlissivâ; akago uvdlãnguak autdlârput, ímautdlainalerâ ilãne uviàriatdlartut, umiarpagssuit katerssûtiatârsimassut; êk inokarpok. ernĩnak niuvfiórdlugit usingiakait. Ususârmiarssúngûp K. ernĩnak majuarkuvâ; nerdlersulerdlugo okarfigâ: „mãna únugpâ, akago kigdlinganit unangmiumârparma”. Ususârmerssuak kamánga okarpok: „taimalo unagmiartugâ pissuajũsángitsok; imâ pínase akago kigdlinganit unangmiumârpuse”. K. angerdlarame únuak tagdlissivâ. akago uvdlãnguak K. iterame erfarssuane ativâ; nuigame ernĩnak kulãnut majualerpok, alákánguaralnarai inugpagssuit utarkissut issigingnâgagssamingnik. Kâgssagssûp tikíkamigit unangmissagssane pekángingmat utarkilerpâ. taimaitdlune majualerpok kigaitsúngunamik; tikiumgmat tâunaka Kâgssagssûp pâlerpâ; pâgaluaramiuk sekinek nuilârssuak, kivingniariarâne Ususârmiarssúnguak mángertiatdlariarângat Kâgssagssûp tangmigsĩnârâ. kîsa sekinek. sujorangínpok sule pâvdlutik, tungmagartik akiligângat nigorlĩnâraut. taimailingmata issigingnârtorpagssuit agsôrtortalekaut. taimailerniarmata Ususârmiarssúngûp navdlue ũmaralugtuínarput; taimaisersuánguatdlartok áiparssue kivigpâ, kiveriardlugo kâvitilerpâ, Kâgssagssûp niue kiguitsumik tikoriartordlutik; kâvititdlugo imap tungânut autdlarúpâ. Kâgssagssûp ugpatai siláinarme kipísáput. issigingnârtorpagssuit okartuatsiaerúput imak tikilerma-

go. angússuata naviatsautdlugo erne arpákamiuk oKalugfigilerpâ, tauvalo imaK tikitdlugo imamut nalúsagâ: „ inuk ilaKángitsûssâK ilagtoriatdlâraoK, ilĩnarniaruk". angússuarme táima oKautilermane nunamut iliniatârpâ. Kâgssagssuk Kasungârame sôrdlo tingmiaránguaK Kasusagaĸ; nikuíngilertutdlardlune nikuíkame nivdlitdlánguarane tupcrminut iseriartorpoK. —

AKago Kaungmat K. asûna kujámukardlune autdlalermioK; unigsarniaraluaramíko autdlâinarpoK. tâmauna kujámukardlutik Kajak nãpíkamíko K. umiame aKugdlune aulaniarâme ujarKat mardluk nivtarpai, áipâ KaKortoK, áipâ KernertoK; KaKortoK tigugamiuk eKítaramiuk siorâinángordlune nákaivoK, taimailcrêramiuk oKarpoK; „táussuma Kâ sôrdlo uvanga Kâra, taima aKitsigaoK. Ususârmiarssúnguardle mángerterKauvalerame ûmatut ujarKatut Kernertutut mángertigaoK." taima oKariardlune ujarak KenertoK nivtariardlugo eKíkaluaKâ, amiliórtítaraluardlugulo artulerpâ. K. nunaminut apũkame kingorpalugôK unangmiartórmiarme.

tássunga nâvoK.

Agdl. Aron.

6.

NUKAKPIATOKAK.

Nukakpiatorkar-ongona Ivngertonut tussariartorumangitsok, evngertonik tussarallnarangame kemarratigersarej tussarneringinnermik; tajmajdlune illæjnne kajartordlunc audlarpok kamaniardlune aksarnângoarag-ôg, sule tamanc kajartorniardlune tussallerpej evngerpaluktorsoit, tussaramigit evngirot atugât tussarnerirriaramiok tussarfine pagliktordlugo takkulingoaralluarej umiat kangerdlungmut pularsot, aksarnerk aksordlugo ingerdlarsot ipudlangoaratik; nukakpiatorkab tussarnerilerdlugit tungannut audlarpok nukini tamaviat atorniaviksordlugit, sioniksannut tamâne paurniardlune tikilingoaralluaraj cputitik karkidlugit engerdlarsot, kangættarangamik imab kolatigut tamarsa immamut kingomut totarinardlutik, tarsanga nukakpiatorkab tulægfigeriardlugit umiak koleroâtigut tigoniariara kangættariadlarmata nukakpiatorkab sapangingajaksimangoardlugit tiggodluarniariarej aglunaumik kajâ kellersorpat; nukakpiatorkak tamane umiab sanirainânc kangattarpok. umiab innuec ivngertorsoudlutik engerdlatlaramik nunna tikileriaramiko kaugattarkaut, kangatadlaramik nunab kollatigut kangimuinnarsoak audlarput evngertorsoudlutik.

6.

DEN GAMLE UNGKARL.

Der var en gammel Ungkarl, som ikke holdt af Sang. Naar han hørte Nogen synge en Vise, gik han sin Vei. Engang da han var paa Sælhundefangst, og det blæste lidt Østen, hørte han Sang. Han syntes dengang dog, at det lød smukt, og opdagede snart efter en Konebaad, som gik opad Fjorden mod Vinden, uden at den roedes. Han skyndte sig hen foran Baaden, som ogsaa naaede ham, skjøndt Besætningen holdt Aarene oppe. Af og til hævede Baaden sig op over Vandet, og sank saa ned igjen. Han roede hen og holdt sig fast ved den, og da Baaden løftede sig, bandt de ham fast til den. Saaledes svævede han ved Siden af Baaden, medens de sang i samme og dreve frem hen over Fjorden. Da de kom til Landet, løftede Baaden sig høit op, og de fløi indad Landet under stadig Sang. Omsider kom de til et høit Fjeld, paa hvis Top de satte sig. Da de havde udhvilet, gave de sig atter til at synge og fløi videre, til de fik Øie paa et Huus; der nedlode de sig og udlossede Baaden foran Indgangen, og den gamle Ungkarl steg der ligeledes iland tillands, og aflagde Besøg. Der blev han og lærte deres Sang,

tamâne engerdlavdluttik kakkarsoak portossoursoak ornikamiko kârpiarsoanut mikput, tæersane mitsimagamik evngileriadlaramik kangatariardlutik audlaramik engerdlavdlutik iglo erkserpât, ornikamiko sænianut mikkamik iglob pâta kidlinganut ussingiartoarsinnarput, tarsanga nukakpiatorkak nunainnarme niotersinnardlune tarsane tikeraurkalerpok; tikerarsimaniardlune tikerakame erngerotât illingniaramiok ilipa, nuængnarilerdlugit udlut kavseet tarsanelerpok evngernermut illinniardlune.

Taukog-ôk nukkapiatorkab illæj kingolee nukakpiatorkak tikitseegaluaramiko nikadlorput tikingimat kajausimanassugallugo. Nukakpiatorkab illane erkaimaleramigit angerdlardlune audlalerpok, audlalermat tikeragaisa nukakpiatorkab kajâ mangovivigat nælinginnarnik naksidlugo, tarsanga nukakpiatorkak kajnaminut ikeriardlune evngerdlune akperiadlarame kangataratarpok, adlamik niperkarane: „kangattarsâ kangattarsâ eijaj". tajma niperkardlune audlarpok arvkuterktik atuardlugo engerdlagame tarsonga kakarsoub kanut umiæt mitsimavlanaut mipok, mitsimaniardlune evngerot atokkane puiggorpâ; kakkarsoung-ôk karpia keennariksoudlune, tarsane nakkangajaktalerdlunilo erkainerdlo ajulerdlogo evngerot kangatarnartok, tajmaidlune kuksaleriangoardlune assume ivnarsoakut nakariartordlune kajnamine ikisimavdlune audlarpok, ivnanarsoungouk atâne kerrorsoït itot, tavalo kerrorsoït tikilerdlügit tokkaloktoardlune erkaigadlardlune ivngerdlune akperiarame suame tarsa kerrorsoït attongilaj,

som mørede ham. Imidlertid ventede hans Husfæller hjemme paa ham, og antoge ham tilsidst for at være forulykket. Engang, da han kom til at tænke paa sine Efterladte, besluttede han at reise hjem. Hans Værter stoppede hans Kajak fuld af Forraad, hvorpaa han satte sig i den, gav sig til at synge og fløi afsted. Visen lød saaledes: „Kangattarsa, Kangattarsa, eijai!" Saaledes reiste han den samme Vei, han var kommet, indtil det høie Fjeld. Der satte han sig ogsaa. Men medens han sidder der, glemmer han Visen. Saaledes sidder han raadvild paa den skarpe Kam af Fjeldet; tilsidst faaer han Overvægt og styrter ned over Bratningen; nedenfor laa der nedrullede Steen, som han fløi henimod, men idet han saaledes saae Døden for Øie, huskede han Visen, gav sig til at synge af alle Kræfter og slap netop fri for Stenene. Atter fløi han videre og fik tilsidst Øie paa Huset. Hans Husfæller havde opgivet ham og stode netop udenfor, da han kom seilende. De hørte da en Sang og opdagede Kajakmanden, som kom syngende gjennem Luften. Da de ret saae til, var det deres gamle Ungkarl; han styrede lige hen til Huset, indad Husgangen, og lige op paa Brixen, saa at Enden af Kajakken knækkede af, og kom til at vende imod ham. Senere, siger man, har han ikke mere været paa Besøg. —

Skrevet af Albreckt Bech.

aurssaumeenarpok. tarsanga nukakpiatorkak sillainakut angerdlardlune erserpâ iglortik.

Tamâne nukakpiatokab illæj nikadlordlutik sillame aneerdlutik tussalerpat ivngerpaluktorsoak sillainarmit, tussaleramiko kenernialleriardlutik tækulerpat kajak sillajnakkut aggersok ivngertorsoudlune, takugamiko missiksordlugo illissarilerpat nukakpiatorkarngaissin-ona tikilermiok. Tarsanga nukakpiatorkak engerdladlarame Iglob pângoa toraginnarpa; agidlarame pâmut tajmak erksikkaluangilak iglomut kajne attataralogo isserpok, nukakpiatorkarouk kajnamene ikisimavdlune isserame kilumut apurame ossoursarsoanele napivdlogo imminut keviartidlogo. kingornalogôk tikerangilak.

Taukuninga aglæktok Albrekt Bech.

7.

ATALIARSUK.

Ataliarsuisguakassikgorukua pissuvetukrtegujork, audlaralluarangame angellutordlune tikkigarauk, illai tamarmik kausîrarsuttarâut, illaisa sadlokretararait nullia: kissame Ataliarsuk attalikrauk, erninguakassia angajudlerk isseriardlune nuanarnermik illerkorsurarauk: :,:Tikkelekeluma:,: tudlingua issiriardlune illerkorsuraraok: :,:Tillilamajo:,: nukardlersanguata atait nikorrasalersub angajunne isserdlutik nuanâle-

7.

ATALIARSUK.

Man siger om denne Stakkels Ataliarssuk, at han aldrig erholdt noget, naar han gik paa Fangst. Naar de Andre fangede nok saa mange, kom han dog tomhændet hjem. Man pleiede saa at narre hans Kone ved at sige: „Endelig har At. dog fanget én Sælhund". Naar hans Børn hørte det, pleiede den ældste lille Søn at komme springende ind i Huset og synge: „Han kommer, han kommer". — Saa kom det næste Barn og vilde ogsaa synge med: „Komme, komme"—; tilsidst kom den yngste, som netop kunde staae ene og vilde ogsaa synge: „Dom, dom"— og han vilde ogsaa springe, men faldt saa gjerne omkuld. Konen gik sin Mand imøde, men — der kom han tomhændet. Saa pleiede hun at sige: „Ak, vore Smaabørn de vare saa glade; men disse vore lumpne Naboer have narret dem". Saa svarede Ataliarssuk: „Ja, saa skal jeg nok faae dem narret igjen imorgen, det Pak, men I skulle ikke lade Eder mærke dermed; saa skulle vi nok have dem til Nar". Dagen efter gik han ud igjen, men blot til en lille Bugt bag Næsset. Der passede han paa, til alle

riarângannik illârarai imaltiordlune joga joga; pisscriaralluardlune sannemut upennâraok. Arnat tarrajusuakassik, uvinne takkosakratailerara erninguakassinne illagallugit, sukrarannele nuvesaraok, nulliata pissarâ: udlume aset kritornanguakassitit nunnakaissuauta sadlukretanguasaramikik illasit nuannaralluakât; Atalliarsuk orkrapork oangallo akrago satdlukretarniakassidlarumarpakka uppengusadlariarunnasse, arkrago oangattook sadlukretaniakasidlarumarpakka. Kraumat audlarame Noungub itterdlaitainut pivdlune nunnarkratinne audlatillerpai tamasa nautorsorkresardlugit kissiane tamarmik nungummata taisanga audlakassikraok assînâtigut ama iserperk Nounguamut. Tamarmik nungudluvinnarmata ikkermut avalatînnardlune tunnumut sâkassekraok, nipip angujunnalermamagit suaulikassekraok: Omiarsuarsuarsuakasit nungutiartortorsuakasit tikkiukallutuallekraok, illekrosarput attussuvarput umiakrangitungugauta audlatekrangetungugauta. Nunnærkratai pikellekraot, Ataliarsuk massimmenut pudlune igdlakassittarigame makkedlunelo krejasusallerarraok nungutiartortunnik uvittatekradlune, umiat pannarutai Nunnarkratâsa kivdluvinardlugit audlarallekraot; arkrago kraumat Ataliarsuob Okiveet kranittut paurtaralluaramegit tamarmik syonekrangidlât; Mingututailo Tuppîlo pigamikik tassa ajorsarunnâkassekraot, tamadlatngôk Ataliarsuob issumane illuarsinguakasikkujâ. —

de Andre vare taget ud; saa satte han ud paa Fjorden, men kun et lille Stykke, og saa strax tilbage til Næsset igjen. Da nu alle Kajakker vare vendte tilbage, satte han atter ud paa Fjorden, men vendte strax tilbage, og da han kom saa nær, at man kunde høre ham, raabte han. „Der kommer vist strax et forbandet Skib, nogle fordømte Røvere; jeg maa nok gjøre, som jeg pleier, da vi ingen Baad have til at komme bort med". Da blev der stor Allarm paa Pladsen. Ataliarsuk kom imidlertid nærmere; af og til maatte han bukke sig for at skjule sin Latter, hvorpaa han saa reiste sig op igjen og lod, som om han græd. De andre skar blot Baadene løse, og derpaa i Vandet med dem, og afsted. Dagen efter gik At. til de nærmeste Pladser og forhørte sig om dem; men intetsteds vidste man noget om hans Naboer. Saa tog han deres Telte og Alt, hvad de havde efterladt, og led nu ikke mere Mangel, men var tilfredsstillet.

KALADLIT OKALLUKTUALLIAIT.

kalâdlisut kablunâtudlo.

Attuakat pingajue.

NOUNGME.

NUNNAP NALAGATA NAKITERIVIANE NAKITAT,
L: MØLLERMIT.

1861.

3.

Grönlandske Folkesagn,

opskrevne og meddeelte af Indfødte

med dansk Oversættelse.

Tredie Bind.

GODTHAAB.

TRYKT I INSPEKTORATETS BOGTRYKKERI AF
L: MØLLER.
1861.

Sujulekut.

Ama uko okalugtuanik agdlagput ukiume 1860me, sule nakiternekangitsunik:

(agdlagtut arke:)	(agdlagait okalugtuat:)
Kakortormiut:	
P. Motzfeldt: —	Kâssagssuk-Nukagpiatokak-avdlatdlo okalugtuat mingnerit sisamat.
Jakob Lund: —	Kasiagssak sagdlutôk.
Hans: —	Kumagdlâse.
Pâmiormiut:	
Jeremias: —	Tungnerdluk-Tiggâk-Kasiagssak sagdlutôk.
Kekertarssuatsiarmiut:	
Carl Heilmann: —	Okalugtuat sisamat.
Nûngmiut:	
Christopher Nielsen: —	Augpilagtok.
Samuel Olsen: —	Utorkanguit nuliarînguit.
Manîtsormiut:	
Jens Kreutzmann: —	Okalugtuat arfinek mardluk.

Imakarnĕre.

Fortale.

Med dette Bind sluttes indtil videre Udgivelsen af de grølandske Folkesagn; dog vil den muligen blive fortsat senere, naar der fremdeles maatte indkomme endnu flere passende Bidrag. Det er derfor fundet rigtigst, at indskrænke den danske Oversættelse af Sagnene i dette Bind hovedsagelig til Uddrag, men derimod for de danske Læsere at tilføie en Oversigt over samtlige modtagne Opskrifter af Sagn. Fremdeles er der her, istedetfor Træsnit, meddeelt nogle Lithographier, udførte efter Grønlænderes Tegninger, saa godt som det efter Omstændighederne her i Grønland lod sig gjøre. —

Indhold.

OKALUGTUAK KUMAGDLAUSIMIK.

Kumagdlausivingôk igdlune Asalôk asakâ, igdlorìgkamik; ingminîtitdlugulo piniúpâ, Kumagdlause pigajútorssûgame, Asalôrdle ûmassúnguamik pinek ajormat; taimáitumik igdluata nagdliginermik ajorssartingnagulo pivâ, mássagôk kavsînik nunarkatekardlutik, suligôk tássane ukîvdlutik uvdlortússivdlune âtâverutilerângat sinâ, Kumagdlausínguak kisiat piniartigitdlualeraraut; sujorânut kisiáne kamassálerângat, atauserâvínásananilo, kisiáne mardlorârângame âtainik tunúmukararaok; tikitdlunilo angussame sakiai ûtigtarai, kalagkângata angutit neriartorkussarai, neriartortut iseraraut Asalôk kiasigsortuánguartok, tássa angunere tamaisa Asalûp kiasigsorpai, taimâgínarmat Kumagdlausip asavatdlaulekímago, ilaisâsît síngatilérujât, ingmingnut okalokatigîlerput imána: „kákak Kumagdlausip igdlukasine Asalûkasik asakâ, tássa uvagut kiasigsugagssánguaraluagut Asalûp nerissarpai; kanortok isitdlugo sagdlokítakisigo; ilât okarpok: imána uvanga sagdlokítássavara, Ku-

magdlausivngôĸ ĸajartordlune tikíkune toĸúkumârpâtit nerissuingaravíngôĸ nungusaissorĭnaramisítngôĸ; taima uvanga sagdloĸítarumârpara, taima oĸalulermat ilaisa iluareĸaut; mássa taima oĸalorêrsut Asalôĸ anivoĸ, anímat ornigdlugo oĸalugfigilerpât tauva; silánguakasinguna, asûna sujuneĸángitsoĸ nãkinermik tássa oĸarfigísavavtigit: Kumagdlausivngôĸ ĸajartordlune tikíkune únugôĸ toĸúkumârpâtit, nerissauínaravíngôĸ nungusautauínaravitdlugôĸ. taima oĸarfigeriarmáne sôrdlo ĸanoĸ isikasigsoĸ, inûsigssane sivikigilerdlugo; Kumagdlausivdlo asánigtûssáussusia ingminut pivdlugo, taima isumaliordlune kîsa úperilerpai ilumôrsoralugit; Asalâp isumane ajulerpá Kumagdlausip tikínigssâ sujoragalugo, kîsa isumane ajulersíkalútuínaramiuk tikingilaitsiâne tássánga Asalôĸ autdlavigdlune autdlarpoĸ. mássa autdlarĸámersimalersoĸ Kumagdlausíngnaĸ tikípoĸ mardlungnik anguvdlune, Kumagdlausip arnartane aperai: Asalôrme sumĭkame, arnartai oĸarput: asukiaĸ, tikerĸajaulersutitdlo anigame kingorna isíngilaĸ. taima oĸalulermata kingorna oĸángilaĸ Kumagdlause, isumavdlune ima: únúgpat iserumârsoralugo, únungmat táunaĸa isersilerpât, iserseraluaramigko ĸarrúpâ; ĸarrungmago Kumagdlausip igdlukasine kingornulerpâ, tamâne kingornugaluarsínardlugo kîsa ujartalerpâ; toĸusorĭngínamiuk. kisiáne ĸivínigssânut pasitdlilerdlugo, tauvalo upernalerâ. ujartaraluaramiuk kîsa aussagdlarmat kangerdlungmut pulangmagdlune ujartaraluarpâ, kîsa nalugamiuk taimâtigpâ; anigdlatdlutik tauvalo ukiarâ, ilâine avangnamut tunúmut ĸajartordlune autdlarpoĸ; inger-

dlagame kangerdlugssuaĸ aĥgmarĸordlugo pu-
langmátilerpâ, takulínguaraluarâ ĸajarssuaĸ ĸa-
ĸorsârtuínarasuaĸ ĸamauánguartoĸ, ornigkamiuk
tikínguaraluarâ ĸamassoĸ sákoĸángitsoĸ avata-
ĸaranilo, pisigse kisiat sákorigâ; mássa naju-
lerdlugo âtaoĸ puivoĸ, asûna tikisâ oĸarmioĸ:
pioruk; Kumagdlausip sãpâ: itdlit ĸamaorât
pioruk, taima oĸarpoĸ issigingnârumavdlugo
takornaramiuk ingmisutdlo piniuteĸángingmat
âtaunut; tauva táuna takornartarssuaĸ autdlar-
poĸ ataoĸ piordlugo, mássa autdlangaitsi-
artoĸ ataoĸ sâleriarmat ĸajarssuaĸ piortoĸ
kínguvoĸ; âtaoĸ ĸiviaraluarame ĸajaĸ taku-
nago kingumut tunúpoĸ, tunúniariartoĸ ĸa-
jarssuaĸ pâsersorame makípoĸ, makitdluni-
lo piordlugo audlaĸaoĸ, mássa tikileriángu-
atdlarâne âtârssuaĸ sãnialeriartoĸ ãma kí-
nguvoĸ, âtâp ĸajaĸ angumeralugo issiginialeri-
artoĸ tungânut; ĸajaĸ kíngusimassoĸ aularussâr-
toĸ âtârssuaĸ aulajâgdlariardlune sanimut úpĩ-
narpoĸ; ĸajarssuaĸ makitdlunilo âtârssuaĸ orní-
kamiuk tiguvâ; taimâseriarmat Kumagdlausip or-
nikamiuk tikínguaraluarâ âtârssuaĸ pisigsimagâ
umatâta nalâtigut; angussup sanarfigamiuk nâ-
magsivdlugulo oĸarfigâ: tikerârit, taima oĸarfi-
gingmane angerpoĸ suilâĸiumanermik, tássánga
áiparalugo kangerdlugssuaĸ pulangmagtilerpât;
ingerdlagamik nunamut tulagkamik niúput; niu-
gamik tikerârĸussissup áipe oĸarfigâ: ĸáinat
avámut sâtitdlugo; Kumagdlausip ĸáine avámut
sâtigkamiuk majuardlune ĸúmut autdlarpoĸ; ta-
kulínguaraluarâ angussane nangmautsiorâ, tai-
máitoĸ takugamiuk tupigusûtigilerpâ, ĸajarssua-
nilo marĸiungmago âtârssuardlo námalermago,

tássánga tunúrut autdlarput igdlerssik takutssarnane Kumagdlausínguak, okarfigâ: „kanok kîlatigait“? Kumagdlause okarpok: „nunamiutánguit tamaisa inortuángíkaluarpáka“; áiparssua okarpok: „angumaniásavarma“, tamâne sivingajârssuákut kúmut autdlarput, kutdlangaitsiaraluardlutik káinamik makigalik âtaumigdlo námagtok autdlarsimâleriarángat Kumagdlausip súnguamik tigumiakarnanilũnit inulerarâ, kigaitdlagtordlo tikítarâ; tamâne ingerdlavdlutik naeriánguaraluarait taserssûp sipâne tuperpagssuit sôrdlo naiat mitsimassorpagssuit, torkit kakornermit. nuivd ugitdlo unitdlutik áiparssua okarpok: „tássánga únugsigatdlartigo, únugpat aterfigiumârpagut; kuilertanakasigdlâraut avdlanertanik inungnik takuvdlutik“; taima okalugfigilermane tássánga únugsilerpât; tusâvdlugitdlo nipai atasáko miággûlârpalue, únulermat nipangeriartordlutik kîsa târsímat nipangerput; áiparssuata okarfigâ: „kâ aterniarta“; tássánga aterfigigamigkit tikípait, akornatigut torkit kiperuavdlugit nipaersârdlutik ingerdlagamik tássunga tikerârfingminut iserput; mássa ilarpagssue arajutsisitdlugit, iseramik tikerârsaissup arnartane okarfigai: tuavĩnak âtâk pilarkuvdlugo sakiailo ernĩnak ôrkuvdlugit, tássane aitsât pulaulerauarpok; pekutai kimerdlôrdlugit pitsáinarssûmata, táunalo okalualârtorssnak tusarnârdlugo pulârfine, tauvauko sakiai ôrérdlugit erkúkai nuliarssuata, táuna tikerâk nerigame soraerpok, soraersordlo tikerârfiata okarfigâ: „kâ angerdlarniarit, tássanga aniguit tamáko tuperpagssuit akornisigut ingerdlajumârputit kigaitsúnguamik, kisiáne tuperpagssuit tamáko tamaisa kângeruv-

..t arpániatdlarumàrpatit káinavit tungânut; kisiáne ãma káinat tikíkungnarsiguvko kardligssuavka ivsudlarumârpavka, nunarkatigka kalerrisârdlugit". taima okalugfigingmane tássánga anivok, ernĩnak kuilerratsagdlune, sunauvfame inórpiáungitsune erkilingnik taissane pulârdlune. anigame tamáko torkit kigaitsúnguamik arkutigai, kângeramigit arpatdlune autdlarpok; kîlakigame nuname nerssutit tamaisa inortuángingnamigit, ingerdlagame tauvalo káimalâlerâ; mássá káinane kulânit ungasigungnârdlugo; tusalerpâ imángarssuak ítulârtorssuak, sunauvfa pulâgkame kardligssuane ivsungmagit. káinane tikíkamiuk tuavíordlune ikinasuarame aitsât avalangnialeriardlune, imak tamarme augpitdlarmat kînarpagssuit tarrainit; tunúmut kiviariatdlarame, tauvamáko tikerâgkáme erkiligpagssuit pisigsekardlutik timangerãne, taimaitut takugamigit avámut sâterame kimaunialerpok; avámut autdlarniariartok saneralánguanut sujornanutdlo kingornanutdlo kangale sorrugpalúnguarsse; karssut toralermata, taimáitordle atautsivdlũnît karssup erkúngilâ, kajâtigut pâtaisigutdlũnît nâme; taimâgdlât sujumugkane karssut mardluk tiguvai, sule erkáukãne Kumagdlausinguak kimâvdlune kîsa angugssâjungnârpok. ingerdlagame nunaminut tikípok, tikisimaleraluardlune Kumagdlausip isumane ajulerpâ, erkitdlit puigúsârpai, pisigsinik tokúniaraluarmáne; taimâgdlune kíssiniartalerpok; iláine avangnamut kajartordlune autdlarpok; ingerdlagame kekertak tuapagtalik tikínguaraluarâ, tuapagtâine kissugssuak tipisimassok unarsivigssuak. tamána takugamiuk angerdláugpâ, tikíkame kissuk tamá-

na avgoramiuk karssugssamaulerpai amerdlasôrssuángormata; kingutdlermik ãma kíssiniardlune autdlarpoĸ, ingerdlagame ĸeĸertarssuaĸ. kujataup tungâtigut kangerdlulik uviánguaraluarâ, kangerdlúngûp kínguane kissugssuaĸ íkerssuaĸ tipisimassoĸ, ãma angerdlaugpâ, tikitdlunilo avgorpâ crnĩnaĸ, ilâ sanalerpâ pisigsiliaralugo; sanagamiuk inerpâ, taimalo karssuliorpoĸ amerdlasôrssuarnik; erĸitdlit ornikumavdlugit, iláine ĸauvoĸ avdlarnerssûvdlune silagigssûvdlunilo. Kumagdlause pileritsagpoĸ erĸitdlit akiniariartorumavdlugit, tássánga autdlarpoĸ ĸáinane ingmerdlugo karssuínarnik, âtârssûvdlo amia násardlugo, ingerdlagame ivsaungmat niuvfingmigut niugame ãma ĸáinane avámut sâterêrdlugo, ilisimaleramigit ĸuilertanaĸingmata ĸîlasôrssûngmatalo, tássánga autdlarpoĸ tunúmut, âtârssûp amia karssunut ímorĸutigalugo ulíkârdlugo, karssuínarnik naugmatdlune; ingerdlagame ivsaĸ avĸutine atuardlugo, nuivai aulángitsut sumigdlo isumaĸángitsut, tássánga únugsîlerpâ; kisiáne târsingmat ornilerpai, orníkamigit mássa tuperpagssuit patdligdlugit, sujunermine takulerpâ inuk ĸernertuínaĸ púngujôrdlune erĸitdlit tuperpagssue tíkilerai, kingorânit tikilerdlugo ilisarilerpâ, sôrdlûna támartoĸ Asalôĸ, asumiuna táuna ujartagkane sujumordlugo; oĸarfigâ Kumagdlausip: taima sujunersiordlugo suna pivdlugo autdlâtigigaluarmago; Asalôĸ taima oĸalulerpoĸ: nunarĸatime oĸalugfigingmáne, Kumagdlausip toĸúsangmane nungusâtauvínarame, tamána pivdlugo kimâvdlune autdlautigigamiuk; taima oĸalorêrmat Kumagdlausip Asalôĸ oĸarfigâ: erĸitdlit ornigsa-

vagut tunuvnut pît; tássánga ornigkamigkit torкit кiperuavdlugit tatsip sinânut píput, táuna tasек кeкertauaкartoк takuât; Kumagdlausip Asalôк oкarfigâ: tássunga кeкertaussamut ikâterкârdlutit uvanga kisima кalerríkiartoraluásaváka; tauva Kumagdlausip Asalôк amârdlugo кeкertaussamut písiutекâ, kingornatigutdlo кarssune âtârssûp amianik ímorкutitdlit ãma tássunga ikaupai; tauko tamaisa tássunga кimatdlugit, кarssoк atausек násardlugo erкitdlit ikârfigai, orníkamigit ivsaungmat pułârfine pângeramiuk ungmata atâutigut ítsuánguaraluarâ, sumik isumaкarnatik nuliarssua ívnitsanut inilerissoк; Kumagdlausip umip atâtigut pisigkalútuaкâ, kisiane кúmut isâtdlune nârssuane sukatdlugit manímagit, pisingniariagdlarâ; kisime taima putdlagpatdlagssuaк, Kumagdlausip pisigdlardlugulo silámutdlo píseкaoк, arpákame кarssune ornitdlugit кeкertaussamut píseкaoк. kingumut кiviariatdlarame, erкitdlit kalerritdlutik píkútut, kangale tâgdliarpalúnguarsse; Kumagdlausip Asalôк oкarfigâ: tunuvnut pît; ingmángunardlûnît alagkaumísángilatit, kisiáne púnganiásaкautit; mássa taima oкalugtitdlugo erкitdlit timangerpait, táunaкa Kumagdlause кugsugpoк; Asalôк tunumínut pisitdlugo; erкitdlit pisigsinik erкâtilermáne Kumagdlausip erssamigut кangale suiarpalúnguarsse, erкitdlit кarssue, erкornerdle ajerdlugo, Kumagdlause кugsungârame; angutitaigôк akugtungajákaluarput, arnartaigôк ûmarivatdlâкaut, tássana sule erкáukâtik, akugtusiartulermata sunauvfa Asalôк alagkâminiariartoк pisigkamigko sanimut ordluvoк, taimaisêriarmat Kumagdlausip кiviariardlugo oкar-

figâ; Asalôĸ pineĸángilatit makigit, taima oĸarniariartoĸ sôrdlo Asalôĸ atânit ajagkâ; Kumagdlausivdlo tunuanit kingorna nuiumajungnârpoĸ anusingordlune; Kumagdlause sule ĸagsúgsimáinardlune uníngáinarpoĸ akiniarniarnane, erĸitdlit ĸarssumingnik nungûtsigamik sákugssârúkamik kîsa ĸimâlerput, ĸimarrátorssuánermata tupermingnut, Kumagdlausip aitsât akiniarumalerdlugit sákugssârungmata, ĸarssune tigugamigit pisigsinilo, maligdlugit tunúmut píseĸaoĸ, erĸitdlit tupermingnut isaungmata isauvigalugit tamaisa pisigtuarpai utorĸartai, merdlertortaĸángingmatale, ĸinerniariardlune malugilerpai îgai tinumassorssûngmata, mápersorniariardlugit máperpai îgkat tunue mêrĸanik ukĸârtut, âma tamaisa toĸorarpai, ilai magperângamigit toĸungassûsorissarpai sinigtûsorissarpailûnîngôĸ, seĸungnerdlutik unitdluingnardlutigdlo, taimaitut magperângamigit issaisigut tôrarai, takussarai ûmassut, sunauvfa toĸungassûssârtartut; tuperpagssuit tamaisa isavfigalugit toĸorarpai nungutdluínardlugit, nâlungiarssuit mardluk kisîsa toĸungnagit; aipâ inôrdlâĸ, aipâ puatdlalaulersoĸ aitsât, táuko kisîsa amiagkoralugit ĸimágpait tássánga angerdlardlutik autdlarput, ingerdlagamik ĸáinaminut Kumagdlause pivoĸ Asalôĸ aiparalugo; Kumagdlausip Asalôĸ autdlarúpâ usiardlugo, ingerdlagkamik nunamingnut tikíput; mássa ilaisa Asalôĸ ilimagiungnârdlugo tikingnigssânut; Kumagdlause tikípoĸ támaraluartoĸ Asalôĸ nanisimavdlugo, erĸiligpagssuitdlo nungúsimavdlugit; tássane tikisimalerdlutik kingunerilermago Kumagdlausip erĸitdlit kinguvaue orníkaluarpai takuniardlugit;

tiluluaruai kingorardlugit, táuko inûtitane mardlugik, mcrânermik aipâ uinia augpalugtok; aipâle aitsât puatdlalaulersok; táukuagôk sumut pinerput, autdlarússaaneramigdlũnît pivfekartíngilai, nalugamigit angerdlâinarpok, tikíkame ilerkune kingumut ativdlugo piniartalerpok; tássane ukîvdlutik, igdluanut sâtdlune uvdlortusivdlarmat sinâ kanigtuk âtâverutilermat sujorânut kisiáne ãmia Kumagdlause kamassalerpok, mássa ilerkune atordlugo taimaisissok, iláine sikagigsorssũgâ Kumagdlause autdlarpok sujorânut kamavdllune; mássa autdlarsimarútulersok, takulínguaraluarait nanorssuit pingajoragssuit avatimingnĩtut, káinat avalauvfigalugit piniaraluarpait, nanorssuit iluliarssuak tikíkamigkó kakivfigât kakivfigingmassuk kajarpagssuit sapilerpait ersigilerdlugit, nanorssuit kíningangmata pissâjungnârdlutik, taima kajarpagssuit ersigilermatigik Asalôk kîsa okartalerpok: „Kumagdlausínguangína erininak“; Asalôk taima okartalermat káinat ilai okararaut: „Kumagdlausivtârme súsámingmago, uvagut kavsîuvdluta saperpagut, atamána táussuma saperai atausĩnâgame“; taima okalulerângata Asalôk nipangĩnararaok; nipangersimarkatdlaraok, Asalôk okararaok: Kumagdlausínguarngína erininak, taima okariaraungat ilaisa navîssaoraraut, táima okalorkunago, káinap atautsip nánut taimangnat kiníngagsimatitdlugit pissarisínáungingmagit. mássa taimâlerútortut iláine Asalôk kímut kiviarame kajak tasamanerssuak ítok takuâ; takugamiuk nalúngilâ Kumagdlausiussok; kisiáne kanigdlîpilermat Asalûp sujorânit autdlarfigâ; ânga nipip angujungnáinaleriarmago Asalûp suârpâ: nanorssuit

ĸajarpagssuit ersigilerĸait, iluliarssûp ĸânut ĸagssekigamígkit! táima suâriarmane kalerssuane âtârssuit nutsuingnardlugit ĸimatdlugit autdlarteĸaoĸ; angussane ĸimangmagit Asalûp kalusiúpai. Kumagdlausínguaĸ ingerdlagame ĸajarpagssuit tikípai, tikíkamigit iluliarssuaĸ tikiseramiuk sinâligdlune tuilingme atâ pitdlugkamiuk kinguminit katorame amoriadlarâ; erĸitdlit ĸarssorssuat tiguâ; kingutdlermik kâtorame, ãma ĸarssoĸ ássinga; tauva niuvoĸ; táukuninga ĸarssunik tímerĸiliuserdlune majualermat ĸajarpagssuit oĸartuatsiârutekaut; aitsât taimâtitdlugo takuleramigko, ersisuíssusialo pivdlugo, Kumagdlause majuarame iluliarssûp ĸânut piniariartoĸ ata nangnut niperssue ĸatimaugpalue; ĸajaĸatai isumaĸarput Kumagdlause nangnut aligtorât, nuisissarmioĸ nanorssuit toĸorarsimavdlugit, avámut erĸaramigit aterame ĸáinaminut ikivdlune pilalerpait, tauva kisime nipâvdlune Asalôĸ oĸarpoĸ: Kumagdlausínguaĸ taimângmat ilíssugpalernâraoĸ; erĸiligpagssuit nangúmigai, nivdlersoĸáugínipungôĸ; nâvoĸ.

agdl: Kristian.

2.

ATERFIUMIK,

uvigdlarneríngôrnguko avangnardlerîgdlutik ukîvíngnâĸalerput, tamarmigdlugôĸ erneĸarivdlutik atautsimik, ingmingnutdlugôĸ ĸanigpia-

ratik nunaKarput, nunarKatiKaraluarpúngôK ãma tamarmik táuko nakuarssuaraik, kisiánigôK ãma kâgtítarsimaKait táuko iliarssúnguit nukagpiarKat, angutigigaluilo toKutaungmata kîsalo erKardleKarpiángingnamik ajorssartaKaut uko uvigdlarnerit. taimaitdlutigdlo ernitik oKáutarait ajúngitsumik títsîvdlutik agdliartorKuvdlugit mêraKatitigdlo ánersíniarKunagit akeKinangmatigik pivdlingârpata; taimaitdlutik kîsa agdliartulertoKaut, kîsalo nukígssualíngordlutik, erKardlîsalo Kainiorpait, kujatdlerôK Aterfiumik ateKartoK, avangnardlerôK Sukalassorssuarmik atilik, kîsagôK táuko nakûleKaut, kisianile toKoraissaríngitdlat ilamisut nakûssutut. taimaitdlutigdlo Kámavigilerpât sujorâ kisiat, naugdlo anordlersorssûgaluarângat tasamane kisiáne Kamaniararaut angilugtúsanatigdlo, tikíkângamigdlo ilerKorât uvigdlarnerit ernere Kitornaime kisiáne angnermik nerdlerniararait Kârsilârtitdlugitdlo, ajorssarnarnerup nalâgut pigssaKardluartitdlugitdlo kârKunagit iliarssuit; nungutdlugit taima ilerKoKarput inerdlutigdlo kîsa. kisiánile pileríput uko Aterfiúkut; iláiniâsît Aterfio sujorKamingne Kamauardlune ukiume avangnilitdlarâ atdlartorssuardlo, sule mardluk kisîsa angussarigamigit ilaniardlugit; kisiáne Kajarpatdlariatdlarnat sanimut Kiviariatdlarâ Kainamik ilimasugkane, tauvauna Sukalassup unârsíkâne, ajoramiugdlo issiginiáinardlugo kisiáne talia kissualermat tungâaut kíngunialersoK Kajâ agtuatdláinaKâ ingmánguaK apúmâgut alitdlatsiardlugo, Aterfio makíkame pusínermit akerKajaramiuk taimaitínarpâ súnago, tunutdlugulo angerdláinarpoK; tikíkamilo sumik oKángilaK nauk

tokutaorkajarame. ãma tauva kingorna Aterfio kamavdlune tasamane, avangnak nagtimakingmat kainamik ilimasúngekalune, kîsa kajarpatdlangmat sanimut kiviarame ãma takulerpâ Sukalassup unârsíkâne, tamatumûnale tunutdlugo kíngulerpok Aterfio, kíngussordlo kajâta narkagut agtoraluakâ ãma ingmánguak alitdlatsiardlugo, makíkamilo akerkajatdlardlugo ãma akíngilâ, tikíkamilo kîsa okarpok: Sukalassup áipagssânik tokoriaraluatdlarmane akíngínamiuk ãma; taima kîsa Aterfio okarmat arnâta okarfiga: akerkunago, súsassok isumaminik pigatdlardle, kimâgínartaratdlakuvdlugo. kisiániâsît ilãne pivok ãma Aterfio kamauardlune ilãne kajarpatdlangneralo tusarnago, tauvauna uíngialassup tikíkâne tusalerdlugulo pusivok pusissordlo karssuínardlugo unârssuak tokaok, âsît sunaufa Sukalassup unâ Aterfio makitdlune takoriatdlarâ âsînuna Sukalassok alerminik imussissok, akíngeriásagaluaramiuk kîsame unârsekâ Aterfiup, kîsalo naulekalugo tokutdlugulo. kîsa taima tokutsigame Aterfio angerdlaramilo tikíkame okarpok: „kîsame akerkeramé, kavungalo kimarnujumavdlune una tokutane ilakarumârmat, erkardlînut akísasoralune“; taimalo arnâta okarfigâ: „ûmâ akerkerniarputit kisimîtdlutit ersekinak akerkiússangnut“; taima arname nangarmane Aterfio unigpok; kîsalo tássanîmersortok nuliaramilo ernertârtok, atserdlugulo Akeralingmik. taimaitdlutíngme utorkavássãnguak tikiúkame asûna okarpok: nungúkiartokâsigôk Sukalassup erkardlîsa, tássánga Aterfio okarpok: súsassorôk nungutsiartordlit, uvagúngôk utarkivugut ernínguaralo, ilukatínguákalo;

nåssalo ilåne Aterfio tåssane ilimasugtoĸ taimaitdlutik ĸajarpagssuit uviaĸaut umiatdlo, uviartutdlo Aterfiup takugamigit iserame igdluminut måtardlune aterpoĸ sigssamut, ímavdlo kigdlingamut pigame ĸârsuatsiánguamut ingípoĸ tímut sâgdlune; taimailissordlugoĸ takugamiko ĸajarpagssuit parrutileĸaut oĸalugdlutik: ikilerĸâniarumavdlugo; taimaitdlutik ĸainat ilait súkakigamik, ilaminĝnit sujuardlutik ĸagdlileĸât, suiugdliuvdlo avatangeramiuk igdlugtut uteriartariardlune unârsikâ, naukiáramiugdlo asûna unârssua pingasúngordlune inungmit tangmeĸaoĸ inuk itigardlugo, ãma tugdlîsa taima nãkiartaraluaĸât, tamarmigdlo unârssue napeĸaut inuk kigdlingnago; taimalo tamarmik itigaĸât. taimaitoĸ ãma oĸarput: saniagutdlo niuterniardlutik unangmiuârumatdlugo tangmâratdlardlutik nunânut, tássanga Aterfio ãma nâlagtuarsínarpoĸ, únungmatdlo sinigkamik aĸago ĸaungmat urvdlorpatsiartoĸ Aterfio isersimauardlune asûna katákut písigdlartoĸ akeraisa ilarssuat, táimalo kingulerit sisamángordlutik angutit iseĸaut, tamarmigdlo nerínartorssuit, Aterfio taima misigigame oĸarpoĸ: „inip ilua aulauarfeĸángilaĸ ĸamunga silamut anivdluse unangmiartoritse“; tássánga anigamik kangimingnut narssamut ingerdlaniardlutik kîsa ilâta Aterfio tigoĸâ pâjumavdlugo, tigungmanilo sâgkamiuk teriániánguatut ilivdlugo nunamut nalugpâ katsornago toĸutdlugo, ukulo ilaisa ataatsikut tamarmik tigungmáne tássángáinaĸ serĸagpai mêrĸatut nukêrutdlugit, tássángalo angerdlarniarame arnartai mêrĸanut agdlât toĸúpai nungutdlugit; Aterfio taima akerĸamik isumagissaerugpoĸ;

tássángalo sungiusalerpâ tamatigut erne, nunákutdlo imákutdlo, kîsalo Akeralik angutaulerpoĸ angúminit nakûnerssûvdlune, mássalugôĸ ĸamavfigeĸâ sujorâ, pissarissardlugitdlugôĸ ĸilalukatdlo sorfitdlo tikâgugdligitdlo, âtâtutdlugôĸ arĸâmassarnere sivisutigissaraut; taimaitumigôĸ samanerssuaĸ kisiáne ĸamaniararaut angúnilo.

ilainiâsínıgôĸ tasamanerssuaĸ ĸamavdlutik agdlartorssûgâ silagigdlune, sule tasamanîtdlutik avâna samûna pujoĸ angnikitsoĸ nauvoĸ, Aterfiuvdlo takugamiuk táuna pujoĸ, erne oĸarfigâ: „íka pujoĸ nauvoĸ, taikûna pujûssatsiaĸ nauvdlune imáinaĸ ínaviaráingilaĸ tunungmukarniarta“; tássánga angussatik usiliússorsínardlugit alermingnik nimerdlugit ĸainamingnut, tunungmut sâgput, tamarmigdlo mardlorârdlutik, tunungmutdlo sâgtut avangnaĸ pitoraleĸaoĸ katsorane persorilerdlune, nunalo áungarpoĸ, taimaitdlune imugpalugssuaĸ erssersoĸ tusaramíko Aterfiup erne oĸarfigâ: „nâpeĸinavagit alingârdlutit pît“; tássánga ingmingnut alingâtsiaĸaut, taimailissutdlo takulerpât agssumingne erssersoĸ isoĸaranilo nungúsananilo ĸârdlune aggersoĸ, tássánga sâterúkât nuveriarfigssamut píssutdlugo tamarmik puseĸaut, pusigamigdlo katsoralík ĸârmatik, ímap iluagut paoramik íputilerdlugo Akeralik anioĸitdlaĸaoĸ kingornagutdlo angutâ; kîsa Akeragdlup tuviligssua ĸapialigtagaĸ aligsimavdlugo.

taimailingmat angúne oĸarfigâ: „ivdlit isumangnik tunungmukarniarit uvanga tuvaviúsaĸaunga“; tauvalo autdlartitdlardlune, sordlo kingorânit issigalugo kigssaviarssuk piortoĸ, katsoranilo áungârdlune; taima tamarmik tikíput ajú-

ngitsumik. taimaitdlutíngôĸ âsît ĸavait tusâmaleĸaut Âterfio pingârtorssuaĸ erneralugoĸ Akeralik, táunagôĸ kigssaviarssugtut aúkatigissoĸ angaatdlerarângame, tássánga tusâmaleramik ĸavait avungnarfigalugo Aterfio ornigpât, atausserôĸ nakuarssuartarigât, Tajarnimik atilik, táussumagôĸ unangmiartorpâ Aterfio; tássánga ilainiâsît Aterfiúkut sûvaratik uningagamik silagigssuaĸ ĸatsunganeĸ, seĸíneĸ samunga pileriartoĸ umiarpagssuit uviaĸaut tamarmik ĸajartauvartorssuit, uviariarmata Aterfiúkut sigssamut ateramik oĸalulerput: „sumúnánguarnerivisime? únuleĸaoĸ maunga tangmâvínaratdlaritse“; tássánga ĸavait angutitaisa ilarssuata oĸarfigai: „Aterfio píngârtorssuaĸ tusâmassarput unangmiartuleriarput“; tássánga Aterfio oĸarpoĸ: „unangmiartugarse pingãngilaĸ ernínguauna kisime pingârtoĸ“; tássánga sanimut tíkuarpâ, ernínguaminik oĸarame ingminit nerínarnerssuaĸ angut, taimalo oĸarfigingmatik ĸajarpait uteriaĸaut, sunauvfagôĸ ĸaníngaramíko avdlausorissartik táuna; tássánga Aterfiup oĸarfigai: tamássa nunaĸarfik pitsak, tássane ĸautsîuarfiuvoĸ.

tássánga tangmârput ĸavait, aĸagulo ĸaungmat narssat kangimingnîtoĸ ornigpât, tássungalo pigamik Tajarnip tigoĸâ Aterfio, tássanilo tigumiarmersornago Tajarne nunamut igitauvoĸ, arĸunarnagulo; ĸavsînigdlo ingmingnut tigussaraluaĸaut, kisiáne Aterfio ordlutitáungilaĸ. kîsátaoĸ angutit tamarmik tigoĸât Aterfio, tigungmássugdlo tamarmik ĸavait, kîsagôĸ ilángutínguarpoĸ Aterfiup ernera Akeralik, tamaisalo tigussane nunamut igítaramigit, toĸutaĸá-

ngíkaluaramilo taimaitdlune kîsa Tajarnek ígguvdlugulo tokoκâ, kîsalo ilai tamakerdlutit nungokai arnartainut κitornainut agdlât. kingornalugôκ tamagingne angalassârpoκ ârtorssaranilo, ikilerneκángitsûvdlune tokuvoκ erneralo Akeralik.

tássunga isoκartûssârput uko univkâvut, kisiánile âsît erκorsimángitsoressûsimáput, taimalo tusartarnarpóκ univkautaussoκ, ukulo univkât agdlangneκángitsut κangaligamernit tamarmik. ilarfitdlagtârneκáinarκôrput agdlagáungínamik, kalâtdlit agdlagtoκángíngmata taimane, κangaligame. -- una pisoκarssûsimassumik tusartarparput univkaκ.

agdl: Kristian Rinâtuse.

5.

SUNGERSUSSAK:

Sungersûssaκ anguterpáne ningaussigpoκ; ningaussisimalermat anguterpait uvdlăkut iteràngamik, ningârtârtik makisîgaluarumíko makínek ajorângat κajartordlutik audláinâraut; kîsa sakiatsiarpagssuisa tusâssortalerpât κajartorumángámat. Sungersûssaκ iteraraoκ κáinat ilai tikeralersut; iterniutigalugo nulê unavdlugo unavdlugo mararaoκ. Illáinime sakiatsiarpagssue tikíkamik ánungmat; akugdlíartâta

17.

sakíssat kalangmata, ningaukasime avalaivfige-riardlugo okarfigekât „ajornarungnaekaut saper-narungnaekaut sakiagtuarit“; Sungersûssak ava-lagkame nâmagtitdlune nerivok. kingorna sa-kiatsiminia taimailivât, avdlaivfigalugulo taima okarfigissarât: „ajornarungnaekaut saperna-rungnaekaut sakiagtuarit“; Sungersûssak niv-dlerdlánguarame nerilikasiktarаok.

Kisa ukiorame uvdlortusilitdlarpok, sule ni-ngaukasigtik sûnguamik ûmassungitsok; uvdlor-tusileraluartitdlugo piuvdluarungnaekaut kajar-torumángingmat. iláine únungmat sinileramik, itilinguaraluartut siorssugtuinarssuak, igalagssá-kut takoriatdlarât avangnersorssuak. anguterpait kajartúngitdlat, kingorna kajartúsaerdlutik pekâ-terpagssuatik nekigilerpait, kisa nungûtsivdluinar-put. iláine sule taimáitorssuak ningaukasigtik tâu-va taima angumerigaluangilât; anguterpait sapera-miko kajartúngitdlat. uvalilermat kajarsiuvina-lerput nivtailartorssûngmat; únuleriatdlarâ uvâr-torpalokaok, anguterpait takoriatdlarât âtârsaut-it mardluk kaligigai, mersoritsautekaut. Su-ngersûssak erninak sakisiorkussilerpok nang-minek nerissagssasitdlatuarame. sakíssat ka-langmata avalariardlugit okakasekaok: „ajorna-rungnaekaut sapernarungnaekaut sakiagtuaritse“; taima okariarmat asumako pissat, erninak ner-risilekaut okartuatsiaerutdlutik.

Auago maungmat âma angumeringilât; sunauv-fale taimailisagât, suvale âtârssuit mardluk ka-ligalugit tikeriissok. sakíssat kalákângata sa-kiatsiâme okausia atordlugo okarаraok: „ajor-narunghaekaut sapernarungnaekaut sakiagtua-

ritse"; sakiatsai nivdlísanatik nerilerarput. avdlortunerssua tamât piniúkamigit aussarmat âsit ĸajartúsaerpoĸ. sakiatsiarpagssuisâsit piniutilerpât. kingorna Sungersûssaĸ ernersiartârpoĸ. ukîvigtik najortardlugo, iláine ûkiorpoĸ íseigtorssûvdlune; kîsa imaĸ tamarme sikuleĸaoĸ samungarssuaĸ; taimailermat, S. kisime sikúkut angalassalerpoĸ súnguamik pisseĸasaerdlune imaerungmat. sakiatsiarpagssue autdlásaerdlutik uníngáinalersut; S. iláine sakiatsaisa angumeríngilât; únugsimaleriartoĸ tikíkame sákune erĸúkamigit oĸarpoĸ: „samane siorĸavtine aĸago orníkaluarumârpara, imaugune kisiáne pujorakásámat. unungmat sákune upalungârsarpai; aĸago ĸáungmat sakiatsaisa angumeríngilât. Sungersûssaĸ iterniutigalugo avámukardlune autdlarpoĸ; sagdleránguit kimalerai. ĸaungmaleĸaoĸ, kîsame núna ĸimârúlugdlugo pujoraitsiaĸ erssérpâ; tikîlínguaraluarâ imarnerssaĸ âtânik tagtortoĸ puissutdlo arĸartutdlo. sikup sinâ âtât ĸáungortíkât puveriartut anernerisa; sinânut tutîvdlune táunaĸa ordlilerpoĸ, âtârssuit puigângata pissaríngilai; ilaine pueriatdlartoĸ natsínguaĸ, tamána naulígpâ; mardlorâvínardlune tunúmukardlune autdlarpoĸ, kîsa tarsigssúkâne tikígpoĸ; iseriardlune oĸarpoĸ: „natsitsiarssuit mardluk pissaríkasekáuka, „nutârtugagssaileĸivugutdle nutârtugagssalik; tasama siorĸavtine âtât angmalataligssûput". sakiatsai tusaratdlardlutik pileritsaraut, ernînaĸ sákutik upalungârsalerdlugit. aĸago ĸáungmartínago autdlarput; avámukaramik, sakiatsiarssuisa ningaukasigtik maligtarînardlugo, kîsame pujoraitsiaĸ ersserpât; tikínguaraluaraut âtâning-una tagtor-

tok. Sungersûssap okalugfigilerpai: „âtârssuarmik naulîniasángilase natsinguamik naulíniatdlarumârpuse“. nangminek agdlagtûnguamik naulígpok; sakiatsaisa ingiatdlorpât ilaisa natsît, ilaisa agdlagtût; uninsersoriardlutik tunúmukálerpût; ningaukásigtik autdlarsimaleriarângat sujuailerarait. arnartai anissardlutik taimaitdlutik tikílerput angutitai, taimarmik uniardlutik; âtânigdlo natsernigdlo.

Kingorna silagigsitdlarmat taimaisiput. ilaine káunguaraluartok nuiakaranilo anorekángitsok; Sungersûssap ernersiane pilerpâ: „ivdlitdlo pernarniarniarit ilagaluta“; ernersia pilerit, sangârame ernînak pikilerpok, sakiatsaisa âsît ingiatdlorpât avámukaramik imarnerssak tikilerdlugo S. sikúmut itsuarpok, taima ilerkokarame siko putuvdlugo imap kanok issusia misigssortaramiuk; itsuarsimalertordlune makeriardlune okarpok: „nalaitsuleralugtuarkôrujok, tasama imap sanerujukasê sôrdlo tunumgmut kûgssuánguakasik, ata takúsavarse“; sakiatsaisa takoriatdlarait taima inek ajortok sôrdlo tunúmut kûgssuak. makeriarmata S. okarpok: „pitoráukalugtuakâtigut tunumukarniarsinguarta“; ilaisa ugperingíkaluarpât, âtârpagssuit tunumardlugit tunúmukalerput nuiakángitsok anorekángitsok. aitsât autdlarniariardlutik nuissileriánguardlune kákat nivtangerpût. nunat sagdlît patdligôraluarait agsarnek pitorakaok ernînak siko navdlulerdlugo.

Sungersûssap ernersê ilagitdlatuardlugo tuaverssuralnararâ; siko napitdlarângat pisigardlutik ikârarait; ilâinime nuna tikileraluardlugo ikertuseriardlune kilígpok, tamarmik písigarmata Sungersûssap ernersia kuterisuáinarpok, aju-

lermat angutisiata nagdligilerdlugo kingumut pigsigfigīnarpâ; pigseriarmat sakiatsaisa tumarmik malīnarpât, tamauna avámukalerput kigdlormut kimâlerdlutik; malíaluit ivnâtigut arpaliutdlutik kîsa maussaráulaleraut, tamarmik nivdlersuatsiaerutdlutik; taimailieriartut angutersait ilât okarpok ningaukasingminut: „Tiggârdlugôk ilisimavok, imáinarmīkalugtuaksaugut“; Tiggâp sâgpâ: „tássamiuna kisiat, piggigga kapagsiutinguak“; tauvalo agpitdlugo.

Tamauna malialuit ivnâtigut arpaliutitdlâraut; serrat nâniara iluliatsiarssuak sujunerminngme ersserpât, kâ nâtsinguak katsutdlánguaralik tikikalugtualerpât, morpasimâtdlarângame nuissârarαοκ. Sungersûssap sujugdliuvdlune morpariartok pigsigfigâ, kingornagut erqersiata maligpâ; kingornagut sakiatsai tamarmik pigsigarput. tássane sâtsilerput, sule tigsikarpiardlutik, táunâsît sakiatsaisa ilât okarpok: „tássane kilatsīnásaugut, Tiggârdlugôk ilisimavok“; ningaukasiata sâgpâ: „tássamiuna kisiat piginiánguariga imersiutinguak“; tauvalo agpitdlugo. nâriarâ iluligssap kerkagut imek puilalerpok, sôrdlo nuname puilassok; sakiatsai kilalekigamik ernīnak imerniariásassut ningauata imerterpai okalugfigalugit: „ernīnak tússúsavok“. nangminek imerêrame imerkulerpait aitsât; tamarmik imeraluaramíko aulagsángilak, sakiatsai imeraluardlutik ernīnak kuerusulerput, kuinialeriasassut ningauata imerterpai okalugfigalugit: „imáinak kuigaluaruvse kôrse tássunga kuseriariánguarpat nunamut pinaviángilase; kisiáne atimiukasise kîtdlagsarulugdlugit kuísause. sujugdlek kuigalugtualerpok agsorssuak kiverdlune;

ilua tunuanit ligungmigât. Kuerêrmat tugdlia ima taima Kuigujok, taimailiordlutik tamarmik Kuiput. sule tigsikardlutik nunarssuak crusserpât; tipigalugtualeramik S. sakiatsiarpagssuane okautilerpai: „iluamik tipigaluarpatigut nunamut niórafertuvse kingumut Kiviásangilase, Kiviaralvaruvse ilase nunamut píngitsut inerput sugssaujungnaerdlune aserúsavok. nunamut tipigamik atausek niugame kingumut Kiviardluínángilak; niórafterput kingumut Kiviásanatik. kisiáne tamarmik nunamut pingmata, Sungersûssuak kingumut Kiviariardlune okarpok; „takúsagigse inerse“; takoriatdlarât Kapúnguak tipernassok autdlarfigssaerúkamik okalulerput: „uvána inokásanerpok tasamunga inugsiniarniarsinarta“, kímut ituníalerput, ituikamik núnguaaraluarait igdlorpâlugssuit; tikíniariarâtik inuisa uranak iserkulerpait. anêrutsisik piaramikik ikârssuinut ilivdlugit iserput, iseramik aitsât nerinialeriásassut nukagpiatsiakasik nakungassorujugssuak torssût sanerânut milûtaralune katangmit nuinardlune okarpok: „pavángagôk pissut pulârdlit“! taima anigame mulunane âma katangmit nuinardlune taima okarivok.

Kûsa pulagâta pivai: „tailinaiginásavongâsît pulârniarsatdlaritse“; tágpika anigamik pulâlerput, isingaaraluartut angûterpagssuit isersimassut takuvdlugulo igdlerme anguterujugssuak igsiassok; saniane arnarKuagssârssûp kiasigssuak kivkarâ; iserniarlartut angússuak kânermit kâterame erisârssuak amuvâ, natermut isuikamiuk ingeriardlune okarpok Katitôrssuarmik: „pakasitsa“; Sangersûssuak sakiatsaisa isuvssûpât: „uvdlit avalagfigigaluaKiuk uvagut kingugdliuju-

mârpugut“; S. kigdlormut akivâ: „ilivse pêrĸâratdlarsiuk uvanga kingugdliujumârpunga“; tauvalo angutcrpagssuit anialersut; kîsa arnarĸuagssârssuaĸ kisúngorúkame anileriardlune kiasigssuaĸ kivkákane katangmut motuliavdlugo pêrnavêrdlugo anivoĸ. sakiatsaisa ilâta avalagfigalugo pakagssungmilerpâ, artíngínamiuk amunialeriarâne táussumarssûp ĸagdleriardlugo avdlákut pássutíngilâ, akulauvinâsigut, íssue kangingerdlugit nusoĸai; taimaileriarmane ilúmûlâvínarivoĸ; toĸorîtdlardlugulo ĸúmut suâĸaoĸ: „agdlunâmik, agdlunagssamik“! asu tagpavánga igdlup ĸilânit agdlunârssuaĸ ningileĸaoĸ, toriarmat tigugamiuk inugtane ĸungasiagut naperiardlugo suvâĸaoĸ: „tássa“! taimaiseriarmat amôramiko tagpavunga ĸaĸeriardlugo sangale savípalúnguarsse; tagpava ilât oĸarpatdlagpoĸ: „ígtorssuánguavta íssinagtânguua pêratdlardlara”.

Sungersûssaĸ isumariarpoĸ, tássa taimaitdlugit sakiatsiarpagssuáka nungussînasaváka; sakiatsâne avalangnialeriarmat isugssûpâ: „uvanga pakagssungmikaluásavara“; avalagfigigamiuk pakagssungmilerpâ, agsorûngmeriarângame amungajagdlugo unigtînârâ, kisiáne agsorulerîarmat amuteriardlune nanerpâ; taimaiseriarmat sakiatsaisa nanerpât. Sungersûssap íssugsaue artulerdlugit aligtuínaleĸai; kîsame taimáitdlugit nusoĸai ilúmûlâvínaĸaoĸ. toĸutdlaramiuk sakiatsaine pilerpai: „ĸanunguna piniásavarpat“? sâgpât: „oĸausia atordlugo suâraluaĸît“; Sungersûssaĸ suvâkaseĸaoĸ: „agdlunâmik agdlunagssamik“! sakiatsai pilerput: „ĸâĸâ ãmalo âssigivigpat“; kingugdlermik suvâriarmat agdlu-

nârssuaĸ niagilerĸaoĸ; toriarmat ningaukasigtik pilerpât: ássigimiardlugo suvârĸuvdlugo; Sungersûssaĸ ĸatitôrssuarmik tássaoĸaoĸ; nipangerniariartoĸ asu amûleĸaut tagpava ĸakíniariardlupitdlaterpaluleĸaut ilât oĸarpatdlagpoĸ: „igtorssuánguavta issingnagtãngua pêratdlardlara“; tagpava nipangiatdlariardlune oĸarpatdlagpoĸ: vâ! ígtorssuánguarput pilainaĸârput.

ingmaĸasáko isumai inũsasoralutik; ernĩnaĸ igdlo ĸulâjardlugo imermik kueraleĸaut. S.kut igdlup iluane ĸimâssalerput anivfigssaerutdlutigdlo; kîsa igdlup tikerĸumâ ĸuleĸalerpoĸ; panernitánguerutdlutik, aninerdlo ajulerdlutik. kîsame S. erĸailerpoĸ: usĩnágtaoĸ ilupârusermioĸartunga. taimalo nâlangneĸásángitsoralune silangmut suvârpai: „anêrugssuara atîvdlugssuara ikânĩtoĸ ĸáĩkatdlarsiuk toĸúngaserísavara“! taimaitsiariartoĸ ilúmut naloriardlugo oĸarpatdlagput: „unagôĸ ũnâtigigalugtuaĸâ ánautigigalugtuaĸâ“. toriarmat pagssungniariardlugo, tássauna, tigoriardlugo oĸúmerpâ, kisiane aniniánguatsialermat silangmut naloriardlugo oĸarfigâ: „ivdlîtdlo akiniarniánguarit„.

Igdlup iluane ĸimaussardlutik, tarĸama ilât oĸarpatdlagpoĸ: „una úperĸaoĸ, ãma una, ãma una“; tarĸama ordlorarpalulerput; taimaitsiariartut aornuaĸ nákarpoĸ aungmik nuisanêrúkame; inuata tigugamiuk auviarsínardlugo silangmut naloriardlugo oĸarpoĸ: „tamaisa“. kingugdlermik nákarmat toĸorpâ. inugpalugungnaermat kilup tikerĸuagut aninialerput ákersarautdlutik; anínguaraluártut inugpagssuit toĸorarsimassut; avdlamik inugsíngínamik iserĸârfingmingnut iseramik ãma inugsingíniput. kâ-

ĸigamik nerilerput; aitsât nariniarialerdlutik nukagpiatsiakasik katangmit nunâvdlune oĸarpoĸ: „aitsât Apian pilugtálerpoĸ, tagpika ernerme naĸasâ agssagaĸerdlagulo imigagserdlugulo ûpâ“. Sungarsûasap pâsigaluângilâ: ûma kingugdlerinik katangmit nuinardlune tâima oĸarpoĸ sujugdlermisut. Sungersûasap nalagamiuk aperiniarîssavdlugo ûma tamatuma anissivâ, sakiatsaisa ilât (tâuna ûma oĸartartoĸ: „Tiggârdlugôĸ ilisimavoĸ“) oĸarpoĸ: „tagpika inugtavit naĸasâ; arnakasiata ûpâ, agssainigdlo isigainigdlo akôrdlugo. nerdlernerdlúkalugtuaĸâlit, ata naerĸugpatit takujumârpat torssûtigut iserqtileruvit; kataup sujûnínguane pûgutaĸ periánguaĸ naĸatsamik imalik ulivhârtoĸ, igdlingnavfâringmik; iseriardlutit ernînaĸ tigugugko, ingitdlánguarnak sâgdlainardlugo neriumârpat, sekungnerdlutit, avisavdlutit nerigaluarugko nunguleriardlugo nalingínaĸ ersulerianguardlutit aungutdlugulo torĸúsautit“; tauvalo sekungnerdlutit nerigugko ajúsangilatit; iparkigsârdlugo pusitdlugo inânut ilíumârpat; aitsât uvitdlutit ĸugdliup ernuanut ingíkumârputit, tauva nerdlîssup ĸanoĸ ilitserdlarunisit aulagsángeriaruvit, igdlermit avalagkune pûgutaĸ nakiteriarunjuk imê aulagsásángilaĸ, aulagsângeriarpat ivdlit oĸarumârputit: „ivdlitdlo uvavtut ilivdlutit nereĸiuk“; tauva igdlerinut ingeriardlune kisivit issigalutit nerilerumârpâs; ata naatsorssuínarumârpat, mássalo táima oĸaligĝgerêrâ, tarĸama iserterpoĸ katangmit nuînardlune oĸarpoĸ: „tikerânôĸ pulâtatdlagdle“. 8. pulâlerpoĸ, torssût angmârkortiarámigit sakiatsâme ĸuausia kisimi takurâ, iseriatdlune ikatsutdlángu-

arane sâgdlumiardlugo nerilerpâ seĸungnerdlune. tâmaimine patdlordlune igdlugtut upernivdlune issigigâne. nungoriardlugo inânut nivâ pusitdlugo, uvitdlunnilo kugdliata erĸuanut ingípoĸ. timânit issigigaluaramiuk ĸanoĸ ilingeriarmat kamigdlângarme avalagkame pûgulse makiterfatdlârâ imâ aulângitsoĸ. pulârtup oĸarfigâ: „ivdlitdlo uvaytut ilivdlutit nereĸiuk“.

Suaĸánerfigalune taima oĸarfigeriarmane sâgdlugo kisiat nákutigalugo nerileĸâ, nungúnago soraerniálerjarmat avatânit sâgpâ: „uvavtut ilivdlugo nungutdlugo. nungúniarnialeriardlugo nalingínaĸ oĸaluleriánguardlune sanimut úpíkame aulágaluángilaĸ. âma tokutdlaramiuk tássanga anîvoĸ; sakiatsâne iserfigigamigit oĸarfigai: „âma toĸoĸâra, tássaniginaruvta taimaiginásavâtigut, tagpavunga kingumut ituniarsinarta. tássanga autdlarput, Sungersûssap sakiatsiarssuane atauseĸ pínago tokutaungmat.

Tunungmut ituíkamik, samungga imâmut apússuaĸ sivingassoĸ alákarpât. umeriardlutik S. sakiatsâne angajugdleĸ aperâ: „ilitsorileravit ĸauoĸ ítumik ârnuaĸarpit“? tâuma erĸarsarjardlune oĸarpoĸ: „ilitsornunga nanoraminingumik ârnuaĸardlunga“. S. oĸarpoĸ: „pítsaoĸautit“; tugdlia âma taima aperâ; âma taima ârnuaĸarioĸ; tamaisa apersoramigit nuĸardleĸ aperâ, „ivdlúne ĸanoĸ ítumik ârnuaĸarpit“? akivâ: „asukiaĸ, kisiánile ilitsoraunga nanoraminínguanik atordlunga“. S. sâgpâ: „sussunuko pitsáinaĸasît âĸasîn-â. S. ernersiane aperâ: „ivdlúne ĸanoĸ ítumik ilitsorigavit ârnuaĸarpit“? ernersia erĸarsaraluarame oĸarpoĸ:

„asuke“. angutisiata sâgpâ: „kímakinavavtigit okarniarit“; „ila asuke“. „taimaigínaruit tássa kimásakâvtigit, ila okarniarit“; erkarsarame okarpok: „ilitsorilerpunga kupanorárssúnguamik aornuakardlunga“. taima sâriarmane nivdlitdlánguarane ilekimisârtulekaok; taimaisioritdlarame okarpok: „taimaitok kasuerserfigissásavavtigut. Sungersûssak tunuarteriardlune arpagdlune autdlarpok, sivinganek tikeriardlugo pagdloriardlune imânut sisuvdlune autdlarpok, imânut tingigame taimak; avámut periardlune nanorssuak puivok siutingne kuilârtuánguardlugit, tunúmut sâriardlune okarpok: „ilivsilo“. taimailiulerput sôrdlo sujugdlek; nukardlek nungutsiáinardlune puivok, nanoraminînarnik atorame. ernersia kingugdliuvdlune, arpagdlune autdlarângame napákangajagdlune makînâraok; kîsame avatânit perssuardlugo sisuvdlune autdlakasekaok, imak tikíkalugtuaramiuk, asulînak tingminiariatdlartok, tingeratarpok.

Tunumukalerput; atiminne arkariarângata kulâne tingmilereraok kasugângame siutaisa akornane kasuersilereraok. Kîsame nunamut pilerput, nunartik avangnarkuvdlugo. sujugdlek nunamut kakigame isugtoriarame nanup amia katagpâ; tamarmik taimailiorput. ernersia kakigame kupanorarssûp amia katagpâ. taimaitikâtik tikínguarsimarmiut ataussek kîsime pekarane. kingornalugôk taima sikûminane.

Kangerme 22 Auguste. 1859.

agdl: Aron.

4.

INUGTUJUSSUMIK:

Anguterpáingôĸ amerdlaĸigamik igdluat tagdlimamik igalâĸarpoĸ; aitsât nukardlît inorerniålersúngôĸ, nunautagôĸ ilâne ĸanigtúnguame arnáinánguaĸ, (imalûnît uvigdlarnínguaĸ,) pamilik pinívfâringmik; táukuagôĸ anguterpait arnáinánguákungnut asangnigtûgamik, taimaidlutíngôĸ anguterpait nukardlersauta uvigdlarníngûp pania pissiartârâ, taimaidlutik nuliagssiarileramik asavatdlauleĸait táukua, angussarigamik pajugtuínardlugitdlo pivait, tauna pigssialik tikigkaungame uvaĸgkut tikerârarаoĸ nunagkut pigssiamiuut; mássagôĸ âma anguterpait nunauta ilâne avánánguane âma ĸanigtûnguame ímioĸ, angagkorssuaĸ pigssarssuaĸ inorersorssûgitdlunilo, Inugtujussumik atilik; taimaidlutik iláiniâsíngôĸ sunâvfa, Inugtujussup anguterpait nukardlersauta tikerârtarĸianut arĸutaunut, uvdlasausiordlune ítsaĸ sujugdlît terianianut piniutânik sanavoĸ, aput najugdlugo perĸúserdlûtigssaminik, tássánga Inugtujussup uvdlasaungmінit ĸamassalerpâ, anguterpait nukardlersaut toĸugkumavdlugo.

Iláiniâsît anguterpait nukardlersaut pigssiaminut tikerârame angerdlalermat nuliagssiâta ĸanivá áiparalugo, ingerdlavdlutik takulerpât

Inugtujussoĸ uvdlasáuminit anivdlune, anguvigarssuarmik tigumiardlune malígkâtik, taima ĸimâlermata, Inugtujussup arnaĸ suvâlerpâ oĸalugfigalugo: „malerssoĸatiginiánga ĸasusardlugo, piumángíkuvit mardlorârtarísavávkit“; taima oĸalugfigilermane, nagdligigaluardlugo uvigssiánguane, taimaitoĸ ikeĸarumajungnaerdlune malerssoĸatigisavsâlerpâ nâugtlie: nukigdlângavdlune, kîsame anguvdlugo toĸúpâ.

Tássánga arnaĸ táuna angerdlarpoĸ, fikíkame arnamipat oĸángilaĸ, aĸagó ĸaungmat ĸatángutai tamarmik tikiutdlutik igalânguatigut tordlorput: „nânaungme nukánguarput“? táuna nivdlíngilaĸ, ãma tordlorput imána: „naungmína“? ãma nivdlíngilaĸ, nivdlíngingmat kîsa igalânguat aligtulerpât, sule aperssordlugo ãma kîsa igdlúnguat ĸulaialerpât, arnâta pâne sâgpâ: „kîsa tarĸama igdlúnguarput ĸulaialerpât“; pania savssarterdlunilo oĸarpoĸ: „igpagssardluna tássunga tikerârdlune angerdlalermat ĸuilgavko, Inugtujussup toĸúpâ“; tauvalo ĸialerdlune; tássánga anguterpait tusaramíko angerdlarput ĸiángarmik, ĸipgaringâlerdlugulo Inugtujussoĸ, kisiáne píssarssûngmat angákorssûvdlunilo ernerdlugo piniarnago akerĸiutínaĸaut, tássánga pissagsautilerpât akerartik, tamânîtdlutik tusalerpât Inugtujussoĸ avungnartoĸ, akerĸane ilimagileramigit.

Inugtujussoĸ avungnarpoĸ aussaĸ tamât ingerdlavdlugo, tâvanîlerdlutik Inugtujussoĸ erĸertârpoĸ, ernertârame agdliartulermat ajúngitsumik sukasalerpâ; oĸalugfigissardluguloĸ: akeraĸaramik imáinaĸ agdliartorĸunago, iitânamitdlutik sule ernera kisa initdlarpoĸ, pinialerame

tikágugdlingmat agdlât pissarissalerpai sárĸutai-nermik, píssarsûgame, kisiáne taimaisingmat inuínarme pigssaujungnaermat tâvánga kingumut kajángnikardlutik audlarpat. táuko anguterpait nunamíngaitdlutik sule tusaramik akérartik aggersok, ukîvianut audlârput anguterpainâsit; tauvalo anguterpait ilât úngersartârpoĸ sorĸarmik, agssait pingasut ûgtûtigalugit siligssusiamut, ugsuminermit kigtorartínaramigit singûneriarángame, siligtersaagalait agdlât, tamáko ugsuminerilit taimaitínardlugit kîsa sorĸarmik úngersartârpoĸ: tamáko níngunerungmata ugsumínernit, táuna pissartarigamikugôk, mássa tássane Inugtujussup nunâmilersut sujorânit utarĸivdlugo, asume umiat erssersput, táuko sunauvfa Inugtujussúkut, aggeramik nunartik uiarĸuardlugo akerĸame nunamínaitut takugamigit, avarĸutínardlugit anguterpait nunânut tangmârput; tangmârmata kisiáne umiaĸ usingiardlugo nâmagsiungnarsingmata, tássánga anguterpait pikigamik audlârput nunarĸatigiumavdlugit, tikíkamikik mássa umiartik usingiarêrât, Inugtujussúkut kingumut umiartik usilersoramiko anguterpait nunâmut audlârput âma; ilimasungnermit táukunúnga, audlarmata anguterpait ingmingnut oĸalûtilerput imána: „taimáikatdlardle ilimatsauvínalíssarĸârput, taima oĸalûteriardlutik tássunga uniparpat, tássanîtdlutik tauvalo ukiarâ, tássane ukîlerdlutik anguterpait ilâta paníngua nápaipoĸ; náparmat anguterpait oĸalûtilerpat ingmingnut, Inugtujussumut angákuartoriartorasutigo, Inugtujussok aggerpat kisiáne angákuartorérpago tokúkumârparput, taima oĸalûteriardlutik inoĸutertik nu-

kagpiatokak audlartigpât, okariartorkuvdlugo; tássánga nukagpiatokak ingerdlagame tikigpai, tikigkamigit okarpok: „Inugtujuassuvngôk angu-terpait ilauta pania angákuvartoriartordlinik aki-lersorumârpautingôk“; asûna okavdlartok: „tai-máitorme“; mássa ernera kajartorsimassok, Inugtujuassok isumakalerame ahiniarumájung-naersoralugit, sáimáisoralunilo, mássalo Inugtu-jussok utokartsuángordlune, tássánga audlarput nukagpiatokardlo, ingerdlagamik angutterpânut pigput, iseriarmat angutterpait okalulerput: „unánguvákuluk utorkángorsimagitdlutitdlo“? asûna okarmiok: „taimâsinarnuímat“; taimâg-dlât okarame; tássane nerivdluartigkamiko kâr-sitdlakaok, ínuungmat igalaut matôrdlugit kuv-dlîtdlo kamigdlugit Inugtujussok tôrnilerpok; náparsimassok katsorsardlugo; soraoriánguvara-luartut katsorsagâ ajorungnaumilersok, tássa kitdligalugo ajorungnaeriartulerpovôk, tikerá-gaisa pilerpât: „anersalûna, tássane ilîmasu-verdlutit siningiánguákulúna, akago angerdla-rumârputit“; tássane sinigkame iteriánguaralu-artok uvdláukut, kisimâgdlunniuna, tássánga ma-kiterame aninialerpok, emminak ilimátsagdlune, pâmit nuyeriatdlarame, angut atausek paup kigdlinganîtok takugamiuk okarpok: „silagig-ssuak avdlarnerssuak sekinerigssuak kaumángit-sok“; tássa agsut ánilaungârame ilimátsagdlu-ne, taima okariarmat táussuma angutip, mássa sorkarmik uvngersaliúngitsok, avdle sángîner-dle, táussuma tauva Inugtujussok niakuagut pingúpâ, tauvâna avátangmiok, katángutai ka-lerrikamik, Inugtujussok niakuagut tigdlugpât ernînak niakua singartitdlugo, karusâlo anisig-

dlugo. ᴀmago nᴀungmat Inugtujussup erᴋnera aggerpoĸ, agsut súkasâvdlune, ĸajnuta sujuva ĸangátardlune, ásu suvârpoĸ: „áitsaiuína pissáungnakulungnersoĸ"; anguterpait sujorânit akivât: „ninvdlutit mardlorârtaugínait"; nᴀjaĸ taima tusarame agsut audlarterpoĸ kamangârame; sujorânitdle kulâresortuarsínarpât, nuna tikíkaluarpâ niviaoulíángûĸ timânit; niunеĸ ajulerame angerdláinarpoĸ, oĸardlunilo: „aĸago pissaugise"; angerdlarmat inoĸutaata nukagpiatorĸap ᴀᴀlugfigilerpâ: „taimaitínarniakit átâtat isumaminik pile, inorersorssûngmat akiniarpât"; tauva oĸarpoĸ: „taimâtdlíme, akiniaruma akeĸínásaunga, inuit ilaĸangitsûssât ilatugdlaraângata akeraĸalerdlutik"; súimautínânguarujaigôĸ. tásaunga nâgujoĸ.

agdl: Kristian.

5.

ISORTUP UMANANE PINGARTORSSUARMIK:

Isortuvngôĸ ûmanguarmíuva pingârtorssôĸaoĸ; tássa mahîtsup kujatínguvane, ĸavsîuvdlutik nunarĸatigîgdlutik; mássa imaingmat pingârtorssuarmik taisimavoĸ: píssarssuaĸ, piniardluartorssuaĸ, káipákut pitsavigssuaĸ saperfeĸángivigsorssuaĸ angákorssûgivdlunilo. táuna tássa nunarĸataisa pingârtortaralugulo angá-

korțarautț, másagôk táuna angákorssuaк ernikardlune, mikissúnguanik, angákoᴋ tôrnaᴋ [illegible] ngame erningnane sardliartarpâgôᴋ, [illegible] ilingnartitdlugo, tássagôᴋ táuko ingmi [illegible] nâpo, nunagdlit, ithiákat [illegible] ukiordluardlunilo igdlunut sâkâinut [illegible] sujuᴋâliartalerpangame, kajakatsáᴋ aerinmat, tásangôᴋ tasamanîtdlune mardlorssuarnik [illegible] ligssuarnik aulisaigame, tamaisa nersiútai káinamininut, áiparssua kingumiput [illegible] áipassuaк sujuᴋnínut kakitartâ, támáipalo kajangnagssaᴋardlugit, alernainik ninitdlerak, [illegible] ataorᴋitardlugo, alernainik agdlât, tássánga tunungmukardlune autdlerarpoᴋ; atorssaᴋ [illegible] gângángôᴋ kavfiardlune, kavfiatsit itinersiardlugit kavlianeᴋ atausek tunuangmukartarpoᴋ; súkanermit; serineᴋ sujorangiutînalersoᴋ tikitsaraoᴋ ivdlauligssuarnik avatingmigdlune; tikigkângame arnartane oкarfigissarai, sakiai ernĭnaк ôrкuvdlugit, angutinut nerdliúkumavdlugit, tauva arnartaisa sakíssat ũtarait, kalákângata tauva angutit neriartorкussarai, neriartorângata táuna oкalualâleraraoк imána: „uvdlumiásît takanane nivtailarssûp atâne avangnarssuarmĩpunga"; mássa nunarкatáisa issigissarpât kímût, tasamanerssuaк ungasigsume, allutsugssuaк, mássame nivtailarssuaк, mássalo kangeralángua silagigssuaк [illegible]; kanoᴋ tauva ûgtornekartarune, mîlit kavsíme taimak avalagtigissarpa, imalo súkatigaluaк kavlianeᴋ atauseᴋ kâgssalivdlugo kimangnago [illegible] tunungmukartartoᴋ, mássa taimaisiugtortoᴋ, táunâ arnera, agdliartorпarsinarpoᴋ, agdliartulermat angutâta sungiusardluarmijûlerpâ, kajaкalermat sa-

akugtunik, íngminik åssigerкunermit, tássa augutâ ukiut tamaisa táimáipoк, ilerкune ilerкorâ. táuna ernera agdliarforame, mássa ãma piniarnek ajòrungnaerpoк angúmisut, ernera inerdluarame sujorâliartarpoк angúmisut anore nagtimassorssuaк persuligssuaк iláine, taimaisingmat angutâta erne isumagiungnaerpâ anordlersorssûgaluaк tikitsarmat ingmisut, igdlaulingnik avatingmigdlune; tássagôк taimaisingmat angutâ uningassalerpoк, erne piniartigileramiuk, mássa nangminek sule piniarnek sapíngitsorssûgaluardlune; iláiniâsît ernerssua кajartordlune autdlarpoк, mássa upernássákut uvdlortusilerútorâ; silagigssuaк atorssaussorssuaк sujorâнut кajartorame tikíngilaк, mássa uvaliartulermat angutâta erne ilimagigaluarpâ tikísaoraluдo, kîsa únũpâ, aкago uvdlâralánguaк makípoк, кáumarmat kisiáne tássánga кáinane upalungaersaramiuk autdlarpoк, avámukarame mássa кeкertat sujorardlît nalunarsissut issiginek, sinârigsuínángortut, sujunerminit tasamángáinarssuaк niperssuaк tusarpâ sivisôк, imána nipeкardlune: „îk“. táuna nipe tusaramiuk avdlageкigamiuk ilamisut inugtut nipeкángingmat, nipitôrssûngmat, akivdlugulo nivdlitdlardlunilo tássánga kujámut sanguvdlune seкinerme tungâнut audlarteкáoк, naugdlo кáinamik takussaкarnane, mássa inine кimariánguatdlarâ, ãma nivdlerpoк, mássákut tusardluardlugo imána oкarpatdlagtóк: „nânauk“? kingornatigutdlo imáitaraoк: „îk“; tássánga nipâ nalunaeкutaralugo ornikerpâ, erasínguaraluarâ кajarssuaк angisôrssuaк, ûnga návsuínguaraluarâ кajariarssuaк ilisaralugo ernînaк, pautai igdluínânik mulig-

nga tunúmukardlutik autdlarput, mássagôĸ táuna ĸáinamut atugkaminut ikígame, angutivssârssûvdlune unerminut ĸajâta pâ apigsivdlugo, tunúmukaramik erne áiparálugo tikíkamik oĸarpoĸ: „ĸajâtagôĸ iluanut itsuartoĸatdlariaunane”; mássalo ĸáinamik atortoĸ nunaminut tikípoĸ úpatine toĸussut tatamigdlutik; táuko sunauvfa ernerît majuariarmata, nunarĸatâta ilât agssuardlersoĸ ĸajarssûp iluanut itsuarsimagame; ilaisa takuvât perĸassoĸ tatamigsimavdlune, ĸajaríssap ĸajâta ilua tatamingnartoĸarsimagame.

Táussuma tauva angerdlartup angutâta ĸajaĸ tamána inuinut utarĸissunut âlerpâ; ingerdlagame tikípai sule tássane sikorssuarme utarĸissut, tikingmatik asûko oĸalulersut: „anersalûna sagdlusuitsoĸaoĸ”; tauva táukua ĸitornarssue ĸáinamingnut ikíput, ikingmata angússuat táuna ikíngilaĸ; sikorssûp ĸânîtdlune sila ĸilagdlo imungáinaĸ misigssoramigit sikigkame kamingme iluanut pássússigame tiguvâ ĸernertúnguaĸ amitsúnguaĸ sugdlulik, táuna oĸúmerdlugo táussumínga silamut tamanut tamaunga sâgtardlune sugdluartorpâ; taimaisiordlunilo inânut mangúkamiuk ĸáinaminut ikivoĸ.

Tássánga tunússutigalugit tunúmukardlune autdlarpoĸ, mássá aitsait ĸimangaitsiaraluarpai, silagigssûvdlune atorssaussorssûvdlune, ĸilak aungaleriánguardlune tássángáinaĸ anorerssuaĸ tikiúpoĸ nivtailartorssuángordlune, sunauvfame ĸajariaĸ anorimik ĸernarmat; táunaĸa tamâne ĸajartulerpoĸ, nunasineĸ ajulerdlune, anorerssuaĸ tamanut sunauvfa sangioĸisârmat; sapingilâlo ĸáinane tutigtunik amiligssûngmat, tuvileĸartaramilo ĸapiarneĸángitsunik; tamâne sule ĸa-

jartordlune kîsa nunarssuak takulerpâ; tauvalo nivtaunigâ uvdlorissat erssiumissut, misilíngu-aralnarâ akilinermîtdluniuna; tássánga uvdloríssat misigssoriardlugit ûtmame tungânut autdlarpok, mássa ánuangâ; autdlarniariartok âma aкoversssuak nivtailarssuardlo ingagtúpok, ingerdlagame nunarssuk erssevpâ, ûngalo tikitdlugo ilisarilerpâ alungmîtdlune, кavane numavta isungajâne, ilisarigamiuk tássánga tunuteramiuk avangnamut sileragpok; ingerdlagame kîsa aitsât nunigôk tikípâ; taimaitúkânigôk kingulime tikíngnarnjok. tássunga nâvok.

agdlagtunga Kristian.

6.

KANGINGUAMIK:

Kaváugarnisarûnguna Kangínguamik atilik tusaumalerujok kangermik pisôrssuarmik piniagagssaligssuarmik akungnagsivfeкángitsumik, agpatôrssuarmigdlo. Kangínguaк inoкutinilo avungnardlutik autdlarput, mássagôk Kangínguaк ernitsiánguaкardlune, táuna кajalukaussok. ingerdlavdlutik inugsigângamik kangeк aperкutigissarât, кanoк ungasigsiginersoк; oкarput iláine aperingmatik: „aкago uvdlârordluse tássánga autdlaruvse, tikísavarse únugtínago"; taima oкarfigingmatik ínarput, sinigkamik aкago uvdlâralánguaк autdlarput, ingerdlagamik

dlit, sôrdlo kípakut; tásságôk kisiáne paortok pautine igdluanut nûgtardlugit, ornilerpâ kingorânit arajutsisitdlugo, tikilínguaraluarâ najarssuata tarkaine kitdlusimassok: ernerme talia, taimáitok takugamiuk isumamigut ningalekaok, kingorânit issigînaraluaramiuk kamangârame kalerritdlánguarnago unârsikamiuk naulekâ, ernînak tokuvigdlugo, tûkarssungôk talek kiterkordlugo pernermut sôrdlugôk takitigaok, táuna naulitarssuane tokutdlarmat; unârssuane tigugamiuk, nutsuínardlugo; amuvâ, níngagtorssuángorame ernerme talia takugamiuk. tûkarssuane pêrêramiuk âma avátunuínarssuak autdlarpok, ingerdlagame mássa nunat púkínerit pêrutilersut sujunermiut âma nânuorpatdlakaok; akivdlugulo âma kujámut audlartekaok, avkutigssâ nigortertáinardlugo, kingorânit tíkiliamiuk âma ernerme taliata igdlua takuvâ tarkaine kitdlusîmassok, kalerrínago âma naulekâ, tokúkamiuk tûkartaerdlugulo kamâtdlariardlune tássánga avámut autdlarpok, ingerdlagame mássa nákarssuit kiterârdlutik kisimik nalunáitsûlersut, tamatumûna nânaorpok katitôrsuak nipitôrssuak agsut anguvfalârtorssuak, sinauvfame táukua tokutame angutât, taimaiseriarmat akivdlugo nivdlersardlunilo sekernup tungânut audlarterpok, âma nipânit ornigpâ, kingorânit angunek ajuleramiuk atorssaussorssûvdlune kavfialârâgôk, kavfiarnit itinersiordlugit kâvsalimialerpok, kanánga kigánga imak aulagâgôk, tássánga kingorânit kâvsalivdlune agsorssuak autdlarpok, kavfianerup kâgut, kîsa pautine tarkaminut kerdlugdlugit taline akûsiúpai, ardlainut sanguleraluarângame talerme igdluanik ipigtar-

dlugo, taimaisivdlune maligpâ, tikilíngnaraluarâ eraerine timâ tamâ táussuma asiarâ; taimáitoĸ takagamiuk táuna naulingnago pautine aimuganigit ĸajariarssuaĸ kapússivâ tarĸaisigut; táunarssuaĸ tupaĸaoĸ oĸardlunilo: „ivkúnguit takuniarniaraluarpáka“; taima oĸarmat isumamigut nalúngilai, táuko toĸutane pingnagit, tunuardlutik takulerpât ĸajarssuaĸ pusingassoĸ, oĸárpoĸ tâunarssuaĸ: „âmána ĸajáinángua”.

Tikíkamíko makiteriatdlarât, ikiligssûngmiornguna; ĸajáriaĸ oĸángilaitsiâne aipâ oĸarpoĸ: „ũmartíneĸ ajornaĸinerdlune”? ĸajariaĸ oĸarpoĸ: „ajornángíkaluarpoĸ”; angússuata erne pássúkamiuk ũmartípâ, tássánga pingasúngordlutik túmmukalerdlutik, sujugdliup toĸutame migssâ tikilerdlugo takuvât ãma, ornikamíko makiteriatdlarât ãma ikiligssuaĸ, angákoĸ oĸarpoĸ: „ũmartíneĸ ajornaĸinerdlune”? ĸajariaĸ oĸarpoĸ: „nãgga, ajornángíkaluarpoĸ”; ãma pássúkamiuk ũmartípâ; tássánga sisamángordlutik ĸajaĸatigîleramik, angákoĸ oĸarpoĸ: „unamo isiagarse ũmartíneĸ ajornaĸinerdlune”? nivdlíngilertordlune oĸarpoĸ: „ajornángíkaluarpoĸ, kisiáne ũmarsaivigssaĸángilaĸ”; taima oĸariarmat ĸinerniariardlune takulerpâ avangnamine sikorssuarssuaĸ, tauva oĸarpoĸ: „ikunga sikorssuarmut ũmarsariartoruk”; ingerdlagamik tássunga niuvdlutik ĸajarissap pássúkamiuk ũmartípâ, ĸajagssaerungmat angutâ oĸarpoĸ: „ímaĸa ukúnguit ĸajâta ardlât atoraluaruniuk, uvanga tássunga ãkumârpara”; asûna oĸarmioĸ: „atorniaratdlardlíuk, erĩnaĸ aggíukumârpat; tagpavunga piguvit oĸarniarna: ĸajâtagôĸ iluanut itsuartoĸatdlariaunane”. taima oĸarmat tássá-

Inugtujussoĸ uvdlasáuminit anivdlune, anguvigarssuarmik tigumiardlune malígkâtik, taima ĸimâlermata, Inugtujussup arnaĸ suvâlerpâ oĸalugfigalugo: „malerssoĸatiginiánga ĸasusardlugo, piumángíkuvit mardlorârtarísavávkit“; taima oĸalugfigilermane, nagdligigaluardlugo uvigssiánguane, taimaitoĸ ikeĸarumajungnaerdlune malerssoĸatigiumalersâlerpâ; nangílle nukigdlângavdlune, kîsame anguvdlugo toĸúpâ.

Tássánga arnaĸ táuna angerdlarpoĸ, fikíkame arnaminut oĸángilaĸ, aĸago ĸaungmat ĸatángutai tamarmik tikiutdlutik igalânguatigut tordlorput: „nânaungme nukánguarput“? táuna nivdlíngilaĸ, ãma tordlorput imána: „naungmínna“? ãma nivdlíngilaĸ, nivdlíngingmat kîsa igalânguat aligtulerpât, sule aperssordlugo ãma kîsa igdlúnguat ĸulaialerpât, arnâta páne sâgpâ: „kîsa tarĸama igdlúnguarput ĸulaialerpât“; pania savssarterdlunilo oĸarpoĸ: „igpagssardlinna tássunga tikerârdlune angerdlalermat ánigavko, Inugtujussup toĸúpâ“; tauvalo ĸialerdlune; tássánga anguterpait tusaramíko angerdlarput ĸiángarmik, ĸíngaringâlerdlugulo Inugtujussoĸ, kisiáne pissarssûngmat angákorssûvdlunilo ernerdlugo piniarnago akerĸiutînaĸaut, tássánga píssagsautilerpât akerartik, tamânîtdlutik tusalerpât Inugtujussoĸ avungnartoĸ, akerĸane ilimagileramígit.

Inugtujussoĸ avungnarpoĸ aussaĸ tamât ingerdlavdlugo, tâvanîlerdlutik Inugtujussoĸ ernertârpoĸ, ernerîlárame agdliartulermat ajúngitsumik suĸasalerpâ; oĸalugfigissandlugulo; akeraĸaramik imáinaĸ agdliartorĸunago, ilitârnîtdlutik sule ernera kîsa initdlarpoĸ, piniaĸerame

tikâgugdlingmit agdlât pissarissalerpai sârkutai-
narnilik; pissarssâgame, kisiáne taimaisingmat
imánarne pigsaujungnaermat tâvánga kingumut
kajámaikardlutik audlarpat. táuko anguterpait
nunamíngaitdlutik sule tusaramik akérartik
aggeramik, ukîvianut audlârput anguterpainâsit;
tauvalo anguterpait ilât ángersartârpok sorkar-
mik, agsedit pingasut ûgtûtigalugit siligssusianut,
ugsuminerpânit kigtorarteinaramigit singûneria-
rângame, siligtorssûgalait agdlât, taimáko ug-
sumerilit taimaitinardlugit kîsa sorkarmik ú-
ngersartârpok. taimáko ningunerungmata ug-
ssuminernit, táuna pisiartarigamikugôk, más-
sa tássane Inugtujussup nunâmilersut sujorânit
utarkivdlugo, asume umiat ersserput, táuko su-
naunfa Inugtujussûkut, aggeramik nunartik ui-
arssuardlugo akerkame nunamînaîtut takugamigit,
avarkutînardlugit anguterpait nunânut tangmâr-
put; tangmârmata kisiáne umiak usingiardlugo
nâmagsiungnaersingmata, tássánga anguterpait
pikigamik audlârput nunarkatigiumavdlugit, ti-
kitamikik mássa umiartik usingiarêrât, Inug-
tujussûkut kingumut umiartik usilersoramiko
anguterpait nunânut audlârput âma; ilimasung-
nermit táukunúnga, audlarmata anguterpait
ingmingnut okalûtilerput imána: „taimáikatdlar-
dle ilimatsauvinalíparkârput, taima okalûteriar-
dlutik tássunga uniparput, tássanîtdlutik tau-
valo ukiarâ, tássane ukîlerdlutik anguterpait
ilâta paníngua nápaiparpok; náparmat anguter-
pait okalûtilerput ingmingnut, Inugtujussumut
angákuartoriartorasutigo, Inugtujussok agger-
pat kisiáne angákuartorêrpago torkúkumâr-
parput, taima okalûteriardlutik inokutertik nu-

kagpiatokak audlartigpât, okariartorkuvdlugo; tássánga nukagpiatokak ingerdlagame tikigpat, tikigkamigit okarpok: „Inugtujussuvngôk angutcrpait ilauta pania angákuvartoriartordliuk akilersorumârpautíngôk“; asûna ónavdlartok: „taimáitorme“; másna ernera kajartorsimassok, Inugtujussok isumakaletame akiniarumájungnacrsoralugit, sáimáisoralumilo, mássalo Inugtujussok utokarssuángordlune, tássánga audlarput nukagpiatokardlo, ingerdlagamik angutcrpánut pigput, iseriarmat angutcrpait okaluterput: „unánguvákuluk utorkángorsimagitdlutitdlo“? asûna okarmiok: „taimâsinarnuímat“; taimâgdlât okarame; tássane nerivdluartigkamiko kârsitdlakaok, ínungmat igalaut matôrdlugit kuvdlîtdlo kamigdlugit Inugtujussok tôrnilerpok; náparsimassok katsorsardlugo; soraoriánguvaraluartut katsorsagâ ajorungnaumilersok, tássa kitdligalugo ajorungnacriartulerpurôk, tikerágaisa pilerpât: „anersalùna, tássane ilîmasuverdlutit siningiánguákulána, akago angerdlarumârputit“; tássane sinigkame iteriánguaraluartok uvdláukut, kisimâgdlumiuna, tássánga makiterame aninialerpok, eminak ilimátsagdlune, pâmit nuyeriatdlarame, angut atausek paupkigdlinganîtok takugamiuk okarpok: „silagigssuak avdlarnerssuak sekinerigssuak kaumángitsok“; tássa agsut ánilaungârame ilimátsagdlune, taima okariarmat táussuma angutip, mássa sorkarmik uvngersaliúngitsok, avdle sánginerdle, táussuma tauva Inugtujussok niakuagut pingúpâ, tauvâna avátangmiok, katángutai kalerrikamik Inugtujussok niakuagut tigdlugpât ernînak niakua singartitdlugo, karaulô anisig-

dlugo. akago nanungmat Inugtujussup ernera aggerpoк, agsut súkasûvdlune, кajauta sujuva кangátardlune, ásu suvârpoк: „áitsainína pissáungnakulungnersoк“; anguterpait sujorânit akivât: „ainavdlutit mardlorârtaugínait“; najaк taima tusarame agsut audlarterpoк kamangârame; sujorânitdle kulâressortuarsínarpât, nuna tikíkaluarpâ niútsauliángôк timânit, niunек ajulerame angerdláiaarpoк, oкardlunilo: „akago pissaugise!“; angerdlarmat inoкutaata nukagpiatorкap okalugfigilerpâ: „taimaitínarniákit atâtat isumaminik pile, inorersorssûngmat akiniarpât“; tauva oкarpoк: „taimâtdlíme, akiniarûma akeкinásaunga, inuit ilaкangitsûssât ilátugdlarângata akeraкalerdlutik“; sáimautínánguarujaigôк. tássunga nâgdjoк.

agdl: Krîstian.

5.

ISORTUP UMANANE PINGARTORSSUARMIK:

Isortuvngôк umangnarmíuva pingârtorssôкaoк; tássa manîtsup kajutínguvane, кavsîuvdlutik nunarкatigîgdlutik; mássa imáingmat pingârtorssuarmik taissumayoк: pissarssuaк, piniardluartorssuaк, káipákut pitsavigssuaк saperfeкángivigsorssuaк ungákorssûgivdlunilo. táuna tássa nunarкataisa pingârtortaralugulo angá-

kortarant, másragôĸ táuna angákorssuaĸ erni-ĸardlune, mikissúnguamik, angákoĸ tôrnajorĸu-ngame ernínguane sardliartarpâgôĸ, angákĸut ilingniartitdlugo, tássagôĸ táuko iagtaĸ ûmá-nâpoĸ, nungmalit, ukiákut nagdlíunaindlârsut ukiordluardlunilo, igdlúnut sâkârĸut, angákoĸ sujuîâliartalerângame kajaratêĸásaerĸinaoĸ; tá-ssagôĸ tasamanitdlune mardlorssuarmik ivdlia-ligssuarnik angussaĸigame, tamaisa nerissiútami ĸâinamínut, áiparssua kingunipat nunĸitaĸ, áiparssuaĸ sujunmínut ĸaĸítarâ, tamáipalo ĸajang-nagssordlugit, alernmik nimitdlêraĸ, ĸainane atâorĸútardlugo, alernmik agdlât, tíssánga tu-nungamukardlune autdlarantoĸ; atórssagunersui-gângángôĸ ĸavfiardlune, ĸavfiatnit itinersiordlugit ĸavlianeĸ atausek tunuagmukartarpoĸ súkaner-mit; sekineĸ sujorangiutínalersoĸ tikitsaraoĸ iv-dlauligssuarnik avatingmigdlune; tikigkângame arnartane oĸarfigissarai, sakiai ernînaĸ ôrĸuvdlu-git, angutinut nerdliúkumavdlugit, tauva ar-nartaisa sakíssat ûtarait, ĸalákângata tauva angutit neriartorĸussarai, neriartorângata táu-na oĸalualâleraraoĸ imána: „uvdlumiàsît taka-nane nivtailarssûp atâne avangnarssuarmîpunga"; mássa nunarĸutaisa issigissarpât Kímut, tasa-manerssuaĸ ungasigsume, alutsugssuaĸ, mássa-me nivtailarssuaĸ, mássalo kangeralángua si-lagigssuaĸ atorssatsuíngassuaĸ; ĸanorme tauva ùgtornerkartarune, mîlit ĸavsíne taimak avalagti-gissarpa, imalo súkatigilune ĸavfianeĸ atausek kâgsalivdlugo kimangnaga tásamángua tunungmu-kartartoĸ, mássa taimaisingitortoĸ, táuna erne-ra, agdliartortuarsinarpoĸ, agdliartulermat angu-tâta sungiussardluarnijilerpâ, ĸajanalermat su-

akugtuinik, íngminik ássigerKunermit, tássa angutâ ukiut tamaisa táimáipoK, ilerKune ilerKorâ. táuna ernera agdliartorame, mássa ãma piniarnek ajôrungnaerpoK angúmisut, ernera inerdluarame sujorâliartarpoK angúmisut anore nagtimassorssuaK persuligssuaK iláine, taimaisingmat angutâta erne îsumagiungnaerpâ anordlerssorssûgaluaK tikitsarmat ingmisut, igdlaulingnik avatingmigdlune; tássagôK taimaisingmat angutâ maingassalerpoK, erne piniartigileramiuk, mássa nangminek sule piniarnek sapíngitsorssûgaluardlune; iláiniâsît ernerssua Kajartordlune autdlarpoK, mássa upernássákut uvdlortusilerútorâ; silagigssuaK atorssaussorssuaK sujorânut Kajartorame tikíngilaK, mássa uvaliartulermat angutâta erne ilimagigaluarpâ tikísasoralugo, kîsa únũpâ, aKago uvdlâralánguaK makípoK, Káumarmat kisiáne tássánga Káinane upalungaerssaramiuk autdlarpoK, avámukarame mássa Kekertat sujorardlît nalunarsissut issiginek, sinârigsuinángortut, sujunerminit tasamángáinarssuaK niperssuaK tusarpâ sivisôK, imána nipeKardlune: „îk“. táuna nipe tusaramiuk avdlagekigamiuk ilamisut inugtut nipeKángingmat, nipitôrssûngmat, akivdlugulo nivdlitdlardlunilo tássánga kujámut sanguvdlune seKinerme tungânut audlarteKaoK, naugdlo Káinamik takussaKarnane, mássa inine Kimariánguatdlarâ, ãma nivdlerpoK, mássákut tusardluardlugo imána oKarpatdlagtôK: „nânauk“? kingornatigutdlo imáitaraoK: „îk“; tássánga nipâ nalunaeKutaralugo ornikerpâ, erssínguaraluarâ Kajarssuak angisôrssuaK, ûnga návsuínguaraluarâ Kajariarssuak ilisaralugo ernîlnaK, pautai igdluinânik mulig-

dlit, sôrdlo kípakut; tásságôĸ kisiáne paortoĸ pautine igdluanut nûgtardlugit, ornilerpâ kingorânit arajutsisitdlugo, tikilínguaraluarâ ĸajarssuata tarĸaine ĸitdlusimassoĸ ernerme talia, taimáitoĸ takugamiuk isumamigut níngaleĸaoĸ, kingorânit issigînaraluaramiuk kamangârame kalerritdlánguarnago unârsikamiuk naulеĸâ, ernînaĸ toĸuvigdlugo, tũkarssuagôĸ taleĸ ĸiterĸordlugo pernermut sôrdlugôĸ takitigaoĸ, táuna naulitarssuane toĸutdlarmat; unârssuane tigugamiuk, nutsuínardlugo; amuvâ, níngagtorssuángorame ernerme talia takugamiuk. tũkarssuane pêrêramiuk ãma avâmunarssuaĸ autdlarpoĸ, ingerdlagame mássa nunat púkínerit pêrutilersut sujunernimit ãma nânaorpatdlaĸaoĸ; akivdlugulo ãma kujâmut audlarteĸaoĸ, avĸutigssâ nigortertáinardlugo, kingorânit tikíkamiuk ãma ernerme taliata igdlua takuvâ tarĸaine ĸitdlusîmassoĸ, kalerrínago ãma nauleĸâ, toĸúkamiuk tũkartaerdlugulo kamâtdlariardlune tássánga avámut autdlarpoĸ, ingerdlagame mássa ĸáĸarssuit ĸiterârdlutik kisimik nalunáitsûlersut, tamatumûna nânaorpoĸ ĸatitôrsuaĸ nipitôrssuaĸ agsut anguvfalârtorssuaĸ, sinnauvfame táukua toĸutame angutât, taimaiseriarmat akivdlugo nivdlersardlunilo seĸernup tungânut audlarterpoĸ, ãma nipânit ornigpâ, kingorânit anguneĸ ajuleramiuk atorssaussorssûvdlune ĸavfialârâgôĸ, ĸavfiarnit itinersiordlugit kâvsalinialerpoĸ, kanánga kigánga imaĸ aulagâgôĸ, tássánga kingorânit kâvsalivdlune agsorssuaĸ autdlarpoĸ, ĸavfianerup ĸâgut, kîsa pautine tarĸaminut ĸerdlugdlugit taline akûsiúpai, ardlainut sanguleraluarângame talerme igdluanik ipigtar-

dlugo, taimaisivdlune maligpâ, tikilínguaraluarâ ernerme timâ tamât táussuma asiartìs; taimáitoĸ takagamiuk táuna naulingnago pautine aımugarnigit ĸajariarssuaĸ kapússivâ tarĸaisigut; táunarssuaĸ tupaĸaoĸ oĸardlunilo: „ivlúnguit takuniarniaraluarpáka“; taima oĸarmat isumamigut nalúngilai, táuko toĸutane pingasagit, tunuardlutik takulerpât ĸajarssuaĸ pusingassoĸ, oĸarpoĸ táunarssuaĸ: „âmána ĸajáinángua”.

Tikíkamíko makiteriatdlarât, ikiligssûngmiornguna; ĸajariaĸ oĸángilaitsiâne aipâ oĸarpoĸ: „ũmartíneĸ ajornaĸinerdlune”? ĸajariaĸ oĸarpoĸ: „ajornángíkaluarpoĸ”; angússuata erne pássúkamiuk ũmartipâ, tássánga pingasúngordlutik tunúmuukalerdlutik, sujugdliup toĸutame migssâ tikikerdlugo takuvât âma, ornikamíko makiteriatdlarât âma ikiligssuaĸ, angáĸoĸ oĸarpoĸ: „ũmartíneĸ ajornaĸinerdlune”? ĸajariaĸ oĸarpoĸ: „nâgga, ajornángíkaluarpoĸ”; âma pássúkamiuk ũmartípâ; tássánga sisamángordlutik ĸajaĸatigîleramik, angáĸoĸ oĸarpoĸ: „unamo isiagarse ũmartíneĸ ajornaĸinerdlune”? nivdlíngilertordlune oĸarpoĸ: „ajornángíkaluarpoĸ, kisiáne ũmarsaivigssaĸángilaĸ”; taima oĸariarmat ĸinerniariardlune takulerpâ avangnamine sikorssuarssuaĸ, tauva oĸarpoĸ: „ikunga sikorssuarmut ũmarsariartoruk”; ingerdlagamik tássunga niuvdlutik ĸajaríssap pássúkamiuk ũmartípâ, kajagssaerungmat angutâ oĸarpoĸ: „ímaĸa ukúnguit ĸajâta ardlât atoraluarumiuk, uvanga tássunga âkumârpara”; usûna oĸarmioĸ: „atorniaratdlardliuk, erninaĸ aggíkumârpat, tagpavunga piguvit oĸarniarna: ĸajâtagôĸ iluanut itsuartoĸatdlariaunane”. taima oĸarmat tássá-

nga tunúmmokardlutik autdlarput, mássagôk táuna káinamut atugkaminut ikígame, angutivssârssûvdlune unerminut kajâta pâ apigsivdlugo, tunúmmukáramik erne áiparalugo tikíkamik oKarpoK: „Kajâtagôk iliíanut itsuartoKatdlariaunane"; mássalo Káinamik atortoK nunaminut tikípoK úpatine toKussut tatamigdlutik; táuko sunauvfa ernerît majuariarmata, nunarKatâta ilât agssuardlersoK Kajârssûp iluanut itsuarsimagame; ilaisa takuvât perKussoK tatamigsimavdlune, Kajaríssap Kajâta ilua tatamingnartoKarsimagame.

Táussuma tauva angerdlartup angutâta Kajak tamána inuinut utarKissunut âlerpâ; ingerdlagame tikípai sule tássane sikorssuarme utarKissut, tikingmatik asûko oKalulersut: „anersalûna sagdlusuitsoKaoK"; tauva táukua Kitornaussue Káinamingnut ikíput, ikingmata angússuat táuna ikíngilaK; sikorssûp Kânîtdlune sila Kilagdlo imungáinaK misigssoramigit sikigkame kamingme iluanut pássússigame tiguvâ Kernertúnguak amitsúnguaK sugdlulik, táuna oKúmerdlugo tássumínga silamut tamanut tamaunga sâgtardlune sugdluartorpâ; taimaisiordlunilo inânut mangúkamiuk Káinaminut ikivoK.

Tássánga tunússutigalugit tunúmukardlune autdlarpoK, mássá aitsait Kimangaitsiaraluarpai, silagigssûvdlune atorssaussorssûvdlune, Kilak aungaleriánguardlune tássángáinaK anorerssuaK tikiúpoK nivtailartorssuángordlune, sunauvfame Kajariak anorimik Kernarmat; táunaKa tamâne Kajartulerpok, nunasineK ajulerdlune, anorerssuaK tamanut sunauvfa sangioKisârmat; sapingilálo Káinane tutigtupnik amiligssûngmat, tuvileKartaramilo Kapiarnekángitsunik; tamâne sule Ka-

jartordlune kîsa nunarssuaĸ takulerpâ; tauvalo nivtaumigâ uvdlorísssat erssiumissut, misilíngu-araluarâ akilinermîtdluniuna; tássánga uvdlorí-ssat misigssoriardlugit nuname tungânut aut-dlarpoĸ, mássa ánuaugâ; autdlarniariartoĸ ãma anoersssuaĸ nivtailarssuardlo ingagtúpoĸ, inger-dlagame nunarssuĸ erssepâ, ûngalo tikitdlugo ilisarilerpâ alungmîtdlune, ĸavane nunavta isu-ngajâne, ilisarigamiuk tássánga tumuteramiuk avangnamut sileragpoĸ; ingerdlagame kîsa ait-sât nunigôĸ tikípâ; taimaitíkãnigôĸ kingulime tikínguarnjoĸ. tássunga nâvoĸ.

agdlagtunga Kristian.

6.

KANGINGUAMIK:

Kavángarnisarûnguna Kangínguamik atilik tusaumalerujoĸ kangermik pisôrssuarmik pinia-gagssaligssuarmik akungnagsivfeĸángitsumik, agpatôrssuarmigdlo. Kangínguaĸ inoĸutini-lo avungnardlutik autdlarput, mássagôĸ Kangí-nguaĸ ernitsiánguaĸardlune, táuna ĸajalukau-ssoĸ. ingerdlavdlutik inugsigângamik kangeĸ aperĸutigissarât, ĸanoĸ ungasigsiginersoĸ; oĸar-put iláine aperingmatik: „aĸago uvdlârordluse tássánga autdlaruvse, tikísavarse ímugtínago”; taima oĸarfigingmatik ínarput, sinigkamik aĸa-go uvdlâralánguaĸ autdlarput, ingerdlagamik

kangermut píput, uviaramiko ĸangale atât angpalíngnarsse; tauvalo ukiarâ; tássane ukiûlerdlutik Kangíngûp erne oĸalugfigilerpâ: „inuit takornartat nalunatdlâraut ilait sìlaitsorssûssarmata; misigssugariniardlugit písavatit. ernerata tamâna tusarpâ, angúne ĸajartorângat ĸimangneĸ ajorpâ, ĸajaĸatigiuarsínârâ; taima ĸanoĸ ítúmik nunarĸatigiligkatik malugssârfiginеĸ ajorpait. Kangínguaĸ angugame pigssanitaûteĸardlúalerput ukiumut; taimaitdlutik igdluanut sâgsimalerdlune uvdlortusitdlarmat kangermiut agpangniáinaleĸaut; agpat kisîsa piniardlúalerpait.

Ilaíniâsît agpangniardlutik autdlarput, ingerdlagamik agparpagssuit tikípait; ĸulâne tingmissut majoralârtut, ĸilak áungartítârdlugo; merartuínarssûvdlutik agdlorartutdlo pikiartutdlo nerivdlutik, avĸutât sôrdlo iteroĸ, isortorssuángordlune imaĸ. erĸáussivdlutik Kangíngûp ernerata Tunerĸamik atigdlup aitsât tássa angúne ĸimatuardlugo erĸáussivdlune, tusalerpâ angútimissarpalugtorssuaĸ, Tunerĸap ĸajarpagssuit misigssorniariardlugit takulerpai angúne Kangínguaĸ iluvdlugo ĸajarpagssuit ĸôrutilerât. taimáitut takugamigit ornígnialerpai, mássa tikílerdlugit angúne issigilerpâ ĸimâvfigssaerutdlune uniagáinalersoĸ; mássalo ĸôrutdlinárâne Kangínguaĸ ilupârúminit tigusigame okúmerpâ, okúmiámersornago ĸanerminit tigugamiuk ĸajarpagssuit tugdlît tungânut igitdlugulo oĸardlunilo: „nâlingínaĸ"; aso ĸâinat ilât kínguvoĸ, sunauvfa ârnuaminik avíngamik taissamik igitsivfigígai; tamáko ĸajarpagssuit nungúkiartuínalleramik ilât oĸarpoĸ: „imáinangâsinuna ingitsukasik nunguínásaĸaugut kinâuia-

kĩnarta"; taima okariarmat tássánga kimarragdlutik autdlârterutekaut; kimâlersutdlo avingan inungminut uterpok, ungmit ingminik artulerame; Kangíngûp ârnuane tigugamiuk auiâinardlugo igípâ okardlunilo: „tamaisa"; taima isitdlugíngôk Kangíngûp akiniardlugit ârnuaminik nungúpai; ingminut silaiseriniaraluarmata; sunauvfa kangermiut ilâta agpa ârdlerititdlugo, Kangíngûp kaningôriaramiuk agpa nuverâ; sunauvfa kangermiok ingiagaungmat kamautigigamiko, mássa Kangíngûp agpat amerdlakingmata kamautiginekásángitsoralugo pissarigamiuk kamautigât.

Tássánga Kangínguardlo ernilo kisimik tikíput, kangermiut tikitsokángitdlat; únulermat kangermiut ilait Kangíngnákúnut sujuneraiartuissaraut kajakataimik, Kangínguak okararaok: „kajarpagssuarnik takussakángilagut uvdlume"; mássa nungúkamigit. Kangínguak tássanîlerpok ilimasuínak; erne okalugfigilerpâ: „kisérmãngûssutit akerkérsĩnakâvkit: imáinak agdliartúsángilatit; nukinigsarniardlutit agdliartúsautit".

Tássane kangerme ukîgame, upernardluáinalerîarmago avungnardlutik kimâvdlutik autdlârput, tusángisángingmata tusarumârmata, ilimatsagdlune kimânialerpok. ingerdlagamik napassut sujorardlîne iviángmik taissane inugpagssuit tikípait, tássanîlertunardlutik avangnamut ãma autdlârput, ingerdlagamik isortup ũmánânut tangmârput ukîvigssitdlutigdlo; tássane ukîssalerput, aussarângat isórtumut tugtungniardlutik pulassaraut, pularkagângamik ukialersordlo anitdlagdlutigdlo ukîvingmingnut pissaraut. sule tâssane ukîssardlutik Kangíngûp ernera Tu-

nęrak sukasardlune piniarnialerpok, kájartordlune autdlarångamé avdlok inulussarigaine ivalilersordlo tikitsaraok anguvdlune, nungutdlugitdlo asalume atânîtítarâ kigssaviarssuk, sunauvfa Tunerak súkagtingårame kigssaviarssuit tingmissat maligdlugit pautiminik anaussaraik, mássa taimaiserútortok tássane akîvdlutik upernagssångulerâ, iviánginit pissut káinat mardluk tikerârmata Kangínguákut tikerârtitik nuánerait; tássane tikerât okaluålârdlutik áipâ okarpok: „igpagssák hunarkativta nutârtortímigâtigut nekimik, aitsângôk misiligkamiuk natserssuarmiartarfine”.

Taima okarmat Tunerkap aperâ: „sumerpiarme taimak”? tikerâk okarpok: uvângatsiâungitsok, manîtsap ũmánarssuâta karranit, igpagssak taikane ísimagame, taimáitordluâsit únúngíkâ tikíkivdlune natserssuarmik kaligdlune ũmánarssuak ornigkáine avangnamut kínnut ornigdlugo, tikitdlugulo kingorkiutdlugulo avámordluínak ingerdlassariákarporôk, nunat kinginganerit naléraleriardlugit sujumordluinak ingerdlavdlune, mássagôk ũmánarssuak âtâtut pugtassutut ilivdlune morssugtardlunilo nuissalerâugat kavfianernit; aitsângôk kamavka tikitsariakarpok, natserssuit puiagât”. taima okalugtûteriarmáne aitsât Tunerak pileritsagpok takuniarumavdlugo akagúkut.

Unugpok, ínarput, siningniaraluarpok Tunerak, pilerssârnermit ingmânguak sinigpok, uvdlânguak iteramik Tunerak pikigame autdlarpok, ingerdlágame ũmánarssuak tikípâ, sekinek nuilerâ; ũmánârssuak kingorkiutdlerâmiuk avámut autdlarpok, imerdlágame mássa ,ũmánar-

isuma âtâtit pugtassutdlit ilissoĸ, sujunerpiaminic ĸajane evssernpâ; takuniágkamíc sujunordlunnardlugo, taovalo sekinek mernjugssuatdlarâ; táuna májarssuaĸ orniglamiuk tikilinguaraluarâ natsersuarssuaĸ kaligalugo ĸamauánguartoĸ; tûkarssua takulerpà sôrdlo agpamik usiartúânguartoĸ, tûkaĸ anginermit; âma takulerpâ kalersâune kaluserorsimagà ĸangasianut agdlât nunersimavdlugo; taimáitoĸ takugamiuk Tunerĸap mersorekigamiuk nalingínaĸ oĸalugfigalugo oĸartinsâsalkordlugo oĸarpoĸ: „tasama natserssuarssuaĸ arĸaumavoĸ ĸinermiamiuk, taimangâsît nekisinimassûgune nûngnaviángilaĸ”.

Taima oĸarmat Tunéraĸ ĸinarigsârnialerpoĸ, sule ĸinerniardlune tauvauna áipane oĸariartoĸ: „tássa pueĸaoĸ”; Tunerĸap ĸinerniariardlugo takuvà, máasalo takugâ áipâta oĸarfigâ Tunerak: „angussaĸángilatit pioruk”; Tunerĸap sâgpâ: „ivdlit namârât pioruk”; Tunerĸap taima oĸarfigeriarmane, áipâta ĸalerssuane nutsoriardlugo natserssuarssuaĸ piordlugo, áipâta kalerssuane nutsoriardlugo natserssuarssuaĸ piordlugo autdlarame, sôrdlo kugssangassúkut sitsuvigînarâ, natserssuarssuaĸ autdluartoĸ unârsekâ, taika patdlinianago naulikomiuk ata pissorpatdlâ, natserssuarssuardlo serpalugaraluarivdlune; sôrdlo natserânguamik naulitoĸ.

Taimaisoriarmat Tunerĸap kakagitsautdlugo autdlarfigoĸâ, kulagalugo aitsât nalekaleramc. tikinguaraluarâ natserssuarssuaĸ naulitane tûkartaorérdlugo savigtôrêrdlune sanarfiuánguarâ; taimáitoĸ takugamiuk nersûmekâ; táussuma natserssuaĸ sanarfigamiuk nâmagsigame angussane sujugdleĸ ornigkamiuk tikípâ, Tunerĸap

áipariuarsínarpâ; mardlungnik kalitaкalermat, tunúmukáqasoreriatdlardlugo uniimarpoк oкardlunilo, „puissoкarumagune ãma puissoкatdlarumârpoк"; tássane atautsimîtdlutik oкalualârdlutik sule, ãma natserssuarssuaк puivoк; áipâta periarpâ: „pioruk"; Tunerкap piordlugo autdlarfigâ; sôrdlo ãma sisuvfigĩnarâ, áipâta kingorânit issigalugo, patdlimanago naulíkamiuk ata pissorpatdlâ, natserssuarssuaк serpaligaraluarivdlunilo.

Taimaiseriarmat кajaкatâta ãma kakagitsautdlugo kalerisúane nutsoriardlugit paoramiuk, tikínguaraluarâ tûkartaerêrdlugo unâne savigtorêrdlugo sanarfiuánguarâ; Tunerкap sanarfigamiuk nãmagsingmago áipâta oкarfigâ: „tunúmukarniaкĩnait, kingorna mardlorârniarumârputit"; taima oкarfigingmane áiparme, Tuneraк mardlorârniangajagdlune áipane tunúmukalermat ingiagdlorpâ. tunúmukaramik nuna patdligkiartordlugo áipâ súkagtíkiartuarsínarpoк; autdlarsimâleriarângât mardlungnik kalitalik, Tunerкap atautsimik kalitaкardlune inugarilerarâ, kigaitdlagtordlo nagdlerarâ; mássa táuna mardlungnik kalitalik utorкagssarssûssoк.

Ingerdlagamik isortup pâta animarna tikíkamiko aкo utorкagssarssuaк oкalulerpoк imána: „uvanga imáitarama pilertûtigissarpara, isortup animarna tikíkângavko kamungáinarкârdlunga aкámut, angivdlortaussâ tikíkângavko aitsât tunúmut sâgtaraunga, taimáitumik pilertûtigissarpara"; ãma oкarfigâ: „tássâsît taimailísaunga; ivdlit isumangnik ingerdlariarit avкutâ nalúnginagko kimásavavkit; inûvdluarna" taimalo oкarдlune tûmagpâ, kingorânit Tunerкap issi-

gaṅgo sôrdlo kaleĸarnane ajortorssusia, sôrdlo nangmineĸ ikardlisimassoĸ; kaisorĸaniló áungarpoĸ. Tuneraĸ taimane ingerdlagame únutdlarâ târsisimalitdlarâ aitsât tikípoĸ; aĸagó ĸaungmat Tuneraĸ ĸajartingilaĸ. kîsa isumalerpoĸ unangmiartorunardlugo, igpagssaungmat ĸajaĸatine; aitsât ĸajaĸáminik inugârissaĸaramé, misigigaluardlugume saperdlugo mássa, kisiáne isumaĸarame, ilungersordlune parrúkuniuk inússângitsoralugo ajugáussásoralunilo nangmineĸ.

Aĸago ĸaungmat unangmiartordlune tássángâ autdlarpoĸ, ingerdlagame nulvai ĸajarpagssuit sule autdlartoĸángitsut, mássa uvdlângûgâ, ingerdlagame tulagpoĸ; taima tulagtoĸ takugamiko tikeràrtisa nuánerât, aterfigalugo oĸalugfigilerpât: „niuniánguardlutit tikerârtugssánguaĸ ajornaĸaoĸ”; taimalo oĸarfigigâne Tuneraĸ nivuoĸ, niugame angutinit ilisârssiniarnialeriardlune takuvâ igpagssâniungmat ĸajaĸássuane unangmiartugkane; táussumarssûp Tuneraĸ ilísarigamiuk inûsârfigilerpâ oĸalugfigalugo: „majuardlutit iseriartordlutit tikerârtuánguarit”; taima oĸarfigingmane Tuneraĸ majuardlune iseriartorpoĸ táussuma igdluanut.

Isermata angutit tamarmik isâvfigalugo nalingínarnik oĸalualârtorssuángoĸaut; nerisitdlugulo tikerâĸ. tássane iserssimavdlune oĸalualârtorssuit nipangiumerniarmata kisiáne, Tuneraĸ kisime nipauvdlune oĸarpoĸ: „tamássa asulíungitsoĸ tikerârnartujoĸ, imalo písángikiga unangmiartordlutit tikerârutigigaluarnarujoĸ”; taima oĸariarmat angutersagssuit oĸagssardleĸaut; nivdlingilertordlune unangmiumassâ aso oĸar-

poĸ: „tássane uvdlíniaratdlait, aĸago uvdlâranit unangmiumârparma". taima oĸarfigingmane tássane uvdlivoĸ; aĸago ĸaunigssâ ĸangale erininánguarsse, tássane siniĸame aĸago uvdlänguaĸ iterpoĸ Tuneraĸ; pilerssârnermit unangminigssaminut. kisiáne ĸáumarmat, pikigamik atautsíkut ĸáinamingnut ikípput parrutísavdlutik; tamaisingmata tunâne inuit aniáput ĸuiagtut.

Tássánga atautsíkut nuna tôriardlugo parrutdlutik autdlarput; ingerdlagamik áungangajagkaluardlutigdlo sâgput ingmingnut sule katagatik, parrutitdlardlutik ûnga patdligutdlutik áipâ sujuaĸoaĸ; áipâ kinguarpoĸ, sujugdleĸ tikiutilínguaraluartoĸ unangmissaĸ sujuartoĸ, pautdlarame nunamut majorarsârpoĸ ernînaĸ imaĸ ĸimangârdlugo, nunanilo; kingornatigut Tuneraĸ kigssaviarssuangnik anaussissartoĸ paorame majorarsârpoĸ áiparme saniamut kingualo imànut misugsimalârdlune, áipe nagdlernago; unangmissâta ĸiviariardlugo sâgpâ: „uvanga taimáikama inûsugtorssuaĸarnaviángilanga, unangmissariaĸángilanga". ãma angutit ilât oĸarpoĸ: „mãna Erisàtsiaĸ páungilaĸ, pautai norrarpalãngitdlat; aitsât ilungersordlune paoraraoĸ pautai norrartut ĸardlortutut nipitutigilerângamik".

Taima oĸalulermata Tuneraĸ nivdlíngilaĸ, unangmisínardlune inorssarame kángusulerdlune; tássánga augerdlarpoĸ isumane ajortúngordlugo, ĸáinamik inorssarame; sunauvfa táuma unangmissaralua Erisàtsiàmik atilik. . . Tuneraĸ angerdlaraluardlune sukasarkilerpoĸ, ĸajartorângame kigssaviarssuit takussane tamaisa maligdlugit anaussartuínarpai. sule tássanîtdlutik isortup ũmánâne Tuneraĸ tusalínguarsinarmioĸ

avangnamingnane angutit ilât Ajarĸitsarssuaĸ, píssarssuaĸ pingârtorssuaĸ súkasôrasûssoĸ; taima tusarame aitsât Tunéraĸ pilerifsagpoĸ unangmiartorumavdlune, ilâine ĸaungmat silagigsorssûvdlune unangmiartordlune autdlarpoĸ. ingerdlagame tikípai ĸáinat autdlartoĸángitsut, tulangniariartoĸ inûsârfigilerpât oĸalugfigalugulo: „niuniánguardlutit majuarniarit tikerârtugssánguaĸ ajornaĸaoĸ”; Tuneraĸ niugame majuarame igdlumut iserpoĸ, tássane oĸalualârtorssuit tusarnârdlugit kîsa uvdlorutdlarpoĸ; nipangiumeriarmata oĸarpoĸ: „tamássa asulíngitsoĸ tikerâraluarnarujoĸ; Ajarĸitsarssuarmik pingârtorssuarmik súkasőrssuarmik tusarama, imalo pisángíkiga unangmiartôrpara”.

Taima oĸarniariartoĸ angu(t)erpagssuit oĸartuatsiacrutekaut, taimaiseriarmata Tuneraĸ kinerniariardlune, takulerpâ avangnâp tungâne kutdliup erĸuane angússuaĸ nakangassorssuaĸ igsiassoĸ, kulâ putsersoĸ kiangmit; sunauvfa Ajarĸitsarssuaĸ, Tuneraĸ iserĸâramc takugaluardlugo táunautínago; kiagugtorssuaĸ nivdlíngilertordlune oĸarpoĸ nipikitsúngûvdlune: „mãna únugpoĸ aĸago kigdlinganit unangmiumârparma”; kingornalo oĸalminane sunauvfa nulia toĸorĸarmersimassoĸ; únungmat ínarpoĸ, aĸago uvdlãnguaĸ Tuneraĸ makípoĸ pilerssármermit parrún igssaminut; Ajarĸitsarssuaĸ makíngímersordlune ĸáumatdlarâ makípoĸ, makíniariartoĸ Tuneraĸ anigame tuiline erĸúpâ; Ajarĸitsarssuaĸ anigame tuiline erĸutínguaraluarâ panertorssuaĸ kinisarneĸángitsoĸ; taimáitoĸ takugamiuk Tunerĸap isumamigut kulariungnaerpâ tuilia. paneĸingmat; Tunerĸap tuiline ativâ; Ajarĸitsarssûp tuiline

tigugamik aisa angernigssai kisîsa ĸitulisardlugit ativà; tássánga amigamik ĸâmamingnut ateramik ikípput tîmimingne issigingnâratik; tássánga atautsíkut parrutdlatik autdlarput, parrutitdlaramik ingmánguaĸ erssilerdlutik sâteĸaut sule kinguartoĸarnatik, mássalo patdligúkiartulerdlutik áipâ sujuaĸaoĸ; pautdlarame tikiutilínguaraluartoĸ unangmissaĸ Ajarĸitsarssuaĸ, Tuneraĸ kigssaviarssungnik tingmissunik anaussaissartoĸ âsît kinguardlune; Ajarĸitsarssuaĸ paorame nunamut majorarsâsasoreriatdlardlugo kingumut sâtînaĸaoĸ, Tuneraĸ sule paormiartoĸ sujorânit autdlarterfigînarâ; pautdlarumiuk pârdlagkalugtuardlugo pautíme igdluarteriardlugit Ajarĸitsarssûp Tunerakasik anauvâ, ernînaĸ niaĸua tungmigsartitdlugo; sulílo nîaĸua kivisínago tiguvâ, tássánga ĸajâlo inugtâlo ingmingnut nimeramigit nunamut tuláupâ; inugtâ igdlut ĸulânut majûkamiuk ĸaersup ilolíumarnanut ilivâ, taimalo ujaragssuarmik sâlimârtorssuarmik isûp nîmagissânik matuvâ nuisanêrutdlugo, igdluminut: aterdlumilo; Tuneraĸ unangminermit ingminik ajunânguarujoĸ.

Kingunerilermago Ajarĸitsarssûp nunarĸataisa Tunerĸap angutâ Kangínguaĸ tamatumínga oĸarfigiartorpât, Ajarĸitsarssûp toĸungmago, angutâta tusaramiuk aliasûtigâ; aussarmat Kangíngûp ernerme timâ ujariartorpâ, nanigamiuk kujámut sinerssûpâ angákugssarsiniutdlugo, angákumik nâpitsigamik misiligkamiuk malugâ pivfigssâ nagdliusimángitsoĸ; angákup ajorungnaersingmago kingumíngôĸ angutâta piniartigimersorujâ. nâyoĸ.

kangerme. agdlagtoĸ Kristian.

7

‘KIGDLINARARSSUNGMIK.

‘Kigdlinarârssugôĸ merdlertorujúngûvdlune ilitsorilerpoĸ tamagingnit angajorkâkarane, atâtakaranilo anânakaranilo; alekakardlune atausimik, táussuma alekâta kisime pâralugo píngorsilerpâ; Kigdlinarârssûp ilitsorkúkamiuk alekame kisime pârigâne, ungagekâ. taimaitdlunigôĸ alekâ angutit ilâta pívâ; Kigdlinarârssûp alekame ningautâmilo asakingmáne ungagai; ningauata piniutdlualerpâ pigajugtorssûgame, Kigdlinarârssûp kârsilârnerdlo inûvdluarnerdlo kisîsa pigîlerpai; nungutdlugitdlo káinat tikerarângata sákue tamaisa majûssorniararai, taimaingmat angutit tamarmik igdlonataisalo arnat agdlât asakât, kivfartortorigamiko.

Kigdlinarârssuk agdlisîtsûvdlune silagssorigsĩnariánguatdlartoĸ, ikíne ukîlerput; ukiaungmat angussuínarssûvdlutik, sekineĸ kúmut sârúttuínarâ angutitait piniagagssailekilekaut, piniagagssailatsileramik okalokatigîlerput tauva, ilumingnut umiartorumavdlutik, piniagagssanik misiligkumavdlugo; kangerdlûngmángoĸ. umiartordlutik tássánga autdlarput, kingulê arnãinángordlutik tássanîlerput, uvdlut kavsîngulermata umiartortut muluvdlutik, Kigdlinarârssuk erinisulekaoĸ; uvdlut tamaisa kákaĸpîlerpoĸ,

umiartortut kinernermit, mássalo ilimanarsissut Kigdlinarârssuk àsît kákamĩkaluarame únulermat atĩnarpok; tássane únússivdlutik ínarfigssartik nagdliungmat ínarput, sinileraluardlutik Kigdlinarârssuk itínguaraluartok násserilerdlune anaralugtuatdlardlune; makiterame anivok anariartordlune, ingerdlagame igdlup saniane kissugssarssuit órpigkat sakerîgsât kigdlinganut akuípok; mássa akúngaleriánguatdlartok, umiat suganvfa tulalerput, tusalínguaraluarni sigssamit isuvssuarpalugtorssuak, takulínguaraluarai tauvauko umiat tulagtut, inue isuvssuartorssuit; nuánâtsagdlune aterfigíniariásavdlugit avdlagilerami gít unĩnarpok ersilerdlune, najuâlínguaraluartut tamarmik sákuligssâvdlutik, taimáitut takugamigit púpok kissugssarssuit atânut; isálekaut sákuligssuit, isâniariartut ata kavko kápialirpalue; aivdliarpalugkaluaramik kîsa tarkama nipaerúput, nipaerutitdlartutdlo sákuligssuit anialekaut, isâlermata kisíkamigit, anialermata ãma kisítuarsínarpai; aniáput atausek pekarane, autdlarmata issigigamigit anguáinartorssûvdlutik kujámut áungarmata kisiáne, iseriartorame isínguaraluartok, kangale naterssuak tarralissãnguarsse aungmit; alekame takulínguaraluarâ nârssuatigut sîgsimassok ernĩnak igdlârssua anisímavdlugo, mássa nássertordlune ernigínârssuángortok, ãma takulerpâ tássunga sorssugtut ilât tokungassok, arnat ilâta akisimavdlugo, ulorssûp kimagtûtâ suame nuisârujok; tamáko kimerdlûínardlugit tássánga anivok kingorna iserumajunnaerdlune, alekatilo ungagissane takordlôrilerdlugo, silámc kautsilerpâ; karrungmane kákamĩgínalerpok,

umiat erinigalugit Kinernermit; mássá ûnulermat atingajalerdlune takuvai kangiminit umiat nuissut, erninaK ilisaralugit, najugkane umiartortut tikilersut, tauvalo tusardlugit ingmertârtuanguardlutik tikikiartortut, sunauvfa angumatdlaramik nuánârnermit ingmertârtut. Kigdlinarârssuk takugamiko KáKánguamitoK, nalunatânguerutdlutik oKalugpalulerput: „takuvârsiâsit Kigdlinarârssúnguak, aitsât eriniuatâlersimavoK, tássáâsit KáKánguamipoK Kinernermit, táutulnâsit eriniortoKalernersoK"; mássame kisingorúnamie KáKamiginalersoK, ilaisa oKalugfigilerpât avatânit: „Kigdlinarârssúnguak neKigssarssoKâvtigit, tamássa umiarput usissornjugssûvoK angumaKigavta"; taima oKalugfiginiânguarâne nivdlerane aterfigilerpai, tulagdlutigdlo nivdlernek ajormat aperât: „nânaungme ilatit"? Kigdlinarârssuk oKarpoK: „únuardlivna kujalivsa sánerúmiut nungúkait, ilât ilisarâra, tokutausimassoK; uvanga únuak anariartordlunga takugavkit, púkâma oKarfiginerdlo ajordlugit, taKamanilut iserfigalugit nungúpait".

Táuko umiartortut majuaramik iserput ârnartâtik nungutdluinarsimassut, Kangale narrujûmiutdlánguarsse, sîlamut agteramigkik tássanilerput, táuko umiartortut angutitait nuliatánguertikamik tamarmik; anguartitik piortorpait nuliartordlutik. kingunerilermago Kigdlinarârssûp aleKane puigúngilâ, takordlorinermit; táuna kigdligalugo Kigdlinarârssúnguak sukasarnialerpoK; tauvalo Kajartârdlune, taimaisigatdlardlune agdliartulerpoK, pitsangmik agdliartordlúne; tamána kujalimik sorssunguerat puigúngitdluinarpâ agdliartornermine. igdloKa-

taisale sûsupagigait avdlanik puiaramik, sujugdlît puiatik kitornatigdlo puigorait akiniarumanatigdlo; mássa ãma puigorsimángikaluakalugit iluartínerdle sapilerdlugit. Kigdlinarârssúnguak timine inermat, sualugtumik alekane puigúsaerpâ, akiniarumagaluardlugit sánerúmiut; kajartorkigsorssôkaok piniagagssatdlo sapernagit; iláine kaungmat kujámut kajartordlune autdlarpok, sumik piniarane, kisiáne kissungmik angisûmik takujumakalune; asume takulerpâ, kekertame kissorujugssuak tipisimavdlugo aitsât tinutilàlerâ, tamána takugamiuk angerdláupâ ernînak avdlagssarsiariungnaerdlugo, akerkamingnut akiniusiariumatdlerpâ; tikiuteriánguardlugo kuvdloramiuk, katsornago sanalerpâ umîordlune; sanagamiuk aussap ilâinâ inerpâ, inerdlugulo isumamigut iluariungnaerpâ, ima isumavdlune: aitsâtdle akiniusiariniardlugulo súnguamigdlo ârnuakartínago; ârnuakarune ajúngineruságaluarnérpok. taima isumalioriardlune tássanga avangnardlimingnut tikerârdlune autdlarpok, avangnardlekaramik utorkartalingnik; ingerdlagame táukunúnga pivok, pulâlerdlune igdlerup kerkane utorkarssuak takujumassane takugamiuk kiviariardlugo okarpok; „tamássa asulînáungitsok tikerâraluarnarujok; unauna utorkartarse ilisimassakarumârsoralugo sujunersiniaraluarpara, umiartâraluara akiniutigssiariniardlugo sánerúmiunut, súnguamik ârnuakángingmat iluariungnaermigavko“; taimalo okartok utorkarssua karnarkuagssârssuak asûna okarmiok: „uvanga asule utorkakasiuvunga, ekûtigssánguak kisiat ilisimavara; inga avangnavtinîtok angajorssuara uvavnit utorkaunerugame táinga ilisimassakaru-

mârsimavoĸ, táinga orningniaratdlauk, taikánga angilugtoruvît kisiáne uvánga túniumârpavkit". taimá oĸalugfigingmáne, tássánga autdlarpoĸ; ingerdlagame tikípat, niugaine majuarame iserpoĸ, iserdlunilo oĸarpoĸ: „tamássa asulînáungitsoĸ tikerârutigîgaluarnarujoĸ, umiartâraluara ĸavna akîniutigssiarinîardlugo sunguamik ârnuânguaĸângingmat iluarIungnaermigavko, una utorĸartarse ilisimássânguaĸarsoralugo ornigkâluarûjara; ikiorĸugaluardlunga". taimalo oĸartoĸ utorĸarssuaĸ arnarĸuagssârssuaĸ oĸarpoĸ: „uvánga taimáitoĸ ikiorniaráluásavavkit"; taimalo oĸardlune ãma oĸarujoĸ: „ĸânermîtoĸ igpiarssúnguara ĸáikaluásassoĸ"; ujaramiko túniupât, tigugamiuk imaiaramiuk igpiarssungme narĸanít ĸaĸinguarsinarmigâ pãnguaĸ pisoĸaunermit panertoĸ; túniutdlugulo oĸalugfigilerpâ: „umiartâvit kigdluata ĸânut táuna pãnguaĸ iniliorniarumârpat, táussuma nãmagissânik kissuk najutdlugo; kisiáne nâmagilerpago morssugtitdlugo iluiarumârpat, ãma tauva kâgut matuliordlugo piniarumârpat, matugssâta ikúnera kissûp ipainut ássigerdluinartiniardlugo kisiáne ãma piumârpat, kisiáne malungnángitdluinartumik, taimáikune aitsât súniúkumârpoĸ". taima oĸauterérmane tássánga angerdlardlune autdlarpoĸ; ingerdlagame tikípoĸ, tikitdlunilo sanalerpâ; sanarêramiuk pãnguaĸ inigssânut ilivdlugo, kâgut kissûp táussuma ilânik matuliorpâ; matugamiuk kimerdlôrdlugo malugâ, matunerata ilâ ipâtut íngitsoĸ, taimaingmat kingumut piardlugo sanaĸigkamiuk aitsât ipâ ássigilermago taimaitípâ; amerdlugo panersilerpâ, panernera nãmagilerdlugulo inisuit silame anêrsut oĸarfigai:

„tingmiánguamik sarssútumik takuguvse oĸarasuarise ôĸátautigssamik"; taimalo oĸardlune iserpoĸ; Kigdlinarârssuk isersimanardlune tarĸama tordlorput: "tássa pâĸasik sarssutilerpoĸ"; tássánga Kigdlinarârssuk aninasuardlune takoriatdlarâ, suliuna nûnguamut tarĸingitsoĸ, umiaĸ imânut ilinasuaramiko pâkasik malisaĸât, anguáinartorssûvdlutik iputeĸarnatik; Kigdlinarârssûp ilane nukingisâraluaĸai, maligkaluaramiko angujartornagulo sujuaiartornagulo pileramiko, sûrnguna tunuinaĸilissuk; tikitdlutigdlo Kigdlinarârssûp umiartârssuane, amêramiuk taĸardluinarssuat ingiverpâ, kingugdlermik sanavâ narĸa ilnarsardlugo amilîlerdlugulo, sanagamiuk inerpâ, ameramiuk paneĸsilerpâ, panerdluariarmat inûsuit silame anersut oĸarfigai: „tingmiánguamik sarssútugssamik ĸineĸniaĸaluse ôĸátautigssamik"; taima oĸariardlune iserpoĸ, isersimámersoriángitsoĸ aso tarĸama tordlorput igalâkut: „pâkasik tássa sarssutilerpoĸ"; taima oĸariartoĸ Kigdlinarârssuk aninasuarame, ilane tuavisârpai, umiaĸ imânut ilinasuaramiko malisaĸât anguáinaĸ; aso tamatumûna angujartulersinarmigât, angugaluĸtuáinarmánc pâkasik imânut nákarpoĸ, nákarniariartoĸ ĸarssutîparpât; tainuailioramiko inorungnaeramiko angerdlarput, akerĸamingnut akiniutigssamâlerdlugo ernînaĸ. uvdlut ĸavsínguit ĸângiuuata Kigdlinarârssuk oĸarpoĸ: „imaĸale uvagutdlo kujalivut akiniarniaraluaruvtigik, sinilerpata únugo"; taima oĸarniariartoĸ igdloĸataisa iluarât, oĸalugdlutik: „ĸâĸâ, uvagutdlo taimale pissosiápik, únugo sinilerungnarsigpata ornigkaluarisigik"; oĸaloĸatigêriardlutik únugsilerpât, únungmat kisiáne sinile-

rungnârsingmata umiamik tamatuminga ârnualingmik akerкatik sorssugdlugit autdlarfigait; ingerdlagamik uiânguaraluarait, igalai кaumajungnaersut sinilersimavdlutik; ingerdlagamik, atânut tulagput, niôraramik tamarmik igdlumut majuâput; Kigdlinarârssuk kingugdliuvdlune uimiane pitugtorêramiuk majuarpoк igdlumut; tauvâlo igdlup iluanit nipipilugssuaкalersoк; nanâpârtortutdlo кiassutdlo, kápiartuássunit tusarfiujungnaersoк. isinguaraluartoк, tauvamáko ilame nungúkait; takulerpâ árnaк atausek nârtôrssuaк igdlerme arpaкátârtuarsinartoк, Kigdlinarârssup ornigkamiuk avdlâkut kapingilâ, nâvinarssuisigut kapivdlugulo sanimut sêкâ, arpaкâtáraluatdlardlune ordluvoк, ernînaк igdlârssuane sanigdliutdlugo; Kigdlinarârssûvngôк alекane ásailivdlugo toкutsigame, nârtôrssuarmik igdlânik anisitsivdlune, isumanigôк iluarsivdlugo, uvdlúngôк ardlâne aleкanê puigorsimássalerujâ. tássunga nâvara.

agdlagtunga Kristian kangermîtoк.

8.

KARUSUNGMIUMIK:

Kârusungmigôк nunalik angut piniardluartorssûvoк, súkasôrssûvdlunilo pingârtorssûgame; inoкatiminutdlo asangnigtûsimagaluarpoк pinекartûnane; nungutdlugitdlo ukiume kangermut

agpangniartuínararaoĸ uvdluínartardlune, uvdlukitdlerútortume agdlât taimáipoĸ, ĸârusungmit uvdlãkut autdlarângaine, kangermut pissaraoĸ kangermiut agpangniagssat sule autdlásangángitsut; utarĸigângamigit atautsikut autdlararaut, agpasiorêrângamik ĸârusungmioĸ kangermut niunane kangimukardlune autdlararaoĸ; ingerdlagângame seĸineĸ sule tarritsínago ĸârusungmut tikitsaraoĸ, sunauvfa ingnerssuarmik áipaĸartarame, sigssame inigdlit ĸaumiuput takugssáungitsut ilãnik; ĸârusungmioĸ ĸajaĸateĸartardlune ingnerssuarmik, taimalo ĸaumiup sianigísanago ingnerssuaĸ ĸajaĸatigigângamiuk; mássamigôĸ ĸáinat ĸavsît ingnerssuarnik ĸajaĸateĸartaraluarput, sule tamássa mãnákut ĸaĸutigôrdlutik issigineĸartarput, ĸajaĸ ingerdlavdlune ersserarai ĸáinat sujunermine mardluk pingasutdlûnît atautsimĩtut, ornilerdlugitdlo ilaisa ĸimagtarât pingajorlik, táussuma ornigtuata tikitdlugo aperigaluarará ĸajaĸatai kíkûnersut; tikisá oĸararaoĸ: „ĸajaĸateĸángilanga, ĸáinamik takúngilanga"; taimaisigângata ingnerssûtileraraît takugssáungitsut najortitdlune; ungasigsumĩtut kisimik issigissarpait. táunagôĸ ingnerssuaĸ angákumut navsuiartarpoĸ angákup tôrnaringmane. ingnerssuaĸ táuna tũkarme nunalik, ĸôrnup kitínguane; ukiume uvdlukitdlerútorângat ingnerssuaĸ tũkarmioĸ uvdlâkut autdlarângame, ĸârusungmioĸ nâperiardlugo ĸajaĸatigssane; ingerdlagângame ĸârusungmut atangeraraoĸ ĸârusungmioĸ sule autdlángitsoĸ, ingnerssûp utarĸivdlugo autdlaĸatigissará.

Ingerdlagângamik kangermut pissaraut kangermiut agpangniagssat sule autdlartoĸángit-

sut, utarĸivdlugit atautsíkut agpangniardlutik aut-
dlararaut; agpasiorângamik ingnerssûp agpatane
nãmagilerângamigit ĸaumiôĸ alapêrnaisĩnalera-
râ, ĸaumiup agpatane nãmagilerdlugitdlo ka-
ngimutkardlune autdlarângat ingnerssûp ingiag-
dlorarâ; mássa ĸaumiup sianigingíkâne ingner-
ssûp ĸajuĸasersortuarsinârâ, tamauna kangimu-
kârdlutik tamákē agsarnerpasigsoĸ nagtimagâ-
ngat kangerdluk iversimavdlugo, pulagtautit-
lâraut, ĸaumiôĸ tugdlerigsardlune pulassatdla-
rângat ingnerssuaĸ sújuarararaoĸ, ĸaumioĸ ki-
nguarararaoĸ, taimaitdluue nagdlerarâ; ãma ing-
nerssuaĸ tugdlerigsardlune pulassariarângat
ĸaumioĸ sújuarararaoĸ, ingnerssuaĸ kinguarararaoĸ,
taimaĸ manerautiĸerānut pivdlutik naligĩnguat-
siarataut; ingerdlagângamik sekeneĸ tarritsinago
ĸarusungmioĸ tikítsaraoĸ, ingnerssûp ĸârusuk
avariutinardlugo ingerdlagângame tũkarmut ti-
kitsaraoĸ.

Taimaitdlutíngôĸ ĸavait anguterpait kârusung-
mut nunasíput, akugdlersât inorersûssoĸ tusar-
pât; inorersorssûssoĸ kârusungmiup tusaramiuk
ilimagilerdlugo tokutsiniarnigssânik, kârusung-
mit nûgpoĸ marassissup ĸerertânut, tássane
ukilerpoĸ ilimasunak, ungasigsumutdlo ĸajar-
túsaerdlune; mássa sujornagut kârusungmikat-
dlarame nuname kârusuk uvdlunnaĸ kaujatdlag-
tarpâ ĸôrnoĸ avĸutigalugo, nungutdlugitdlo âtâr-
ssuarmik usiardlune tikitsaraoĸ, kigssaviarssung-
migdlo agalune ataoitoĸardlune, sunauvfa kig-
ssaviarssuit erĸasioriarângâne maligdlugit pauti-
minik anaussarai; taimaitordligôĸ pigugtulera-
me; Ajurnitsursuaĸ sukasôrssuaĸ tusâmalera-
miuk, unangmiartorunnavdlugo isumalioraluarâ-

ngame sapiutileraraoĸ; kîsa unángmiartúngilâ.
Kârusungmiûgaluaĸ marassissup ĸerertânitdlune uĸiarssuaĸ ĸôrnoĸ kaujatdlangmitíngilâ; kisiáne íláine seĸineĸ ĸúmut audlardlune uvdlortusilâlermat, aitsât tássa kingumut ĸôrnoĸ kaujatdlangniardlugo autdlarpoĸ. ingerdlagame ĸôrpoĸ avĸutigalugo, ĸôrnup kitânit âtârssuarmik angugame, usiardlugo ĸúmut autdlarpoĸ; ingerdlavdlune sitdlisit nuatangerdlugit ĸajaĸ ĸamassoĸ naĸorsâvfârigssoĸ ersserpâ; ernigkamiuk patdligkâne ornigâta takuvdlugo surjorânit âma ornilerpâ, aggilermat âtâmik usiartoĸ uninarpoĸ; mássa sunauvfa aggilersoĸ ilímagissane nâpilerdlugo, ĸavait anguterpait akugdlersât inorersortât, táussumale nâpitsertissup sánerdlune ĸiviatdlagtârdlugo utarĸilerâ; mássalo tikiutdluinalersoĸ ĸiviángilertordlugo kisiáne pissorpalâtdlangmat ĸiviariánguaralorâ, tauvauna unârsitdlarâne; taimaiseriarmat ĸimâneĸ ajornaĸingmat issigiuarsínarpâ talia, kisiáne nâgkiarniariarmane tunutdlugo kinguniariardlune anguterpait akugdlersâta nâgkiaraluaĸâ, apúmâ tangmigsivdlugo uniorâ; nâgkiartaraluaĸ nalúpoĸ, makivdlunilo usûssâgut tiguvâ, sâmigut majararsârmane kajussisimavdlune; tiguvdlugulo amoralerdlugulo oĸarfigâ; „kîsame inerdlûsârtorssuarmik silaiseriniartorssuarmik nâpitsileĸaunga?" tâunarssuaĸ nivdlernane uteriartoraluaĸaoĸ, iperartíniaraluardlune, táussumale iperarnago amoragtuarsínarpâ oĸalugfigalugo: „kîsame silaiseriniartorssuarmik angutingaĸiartorssuarmik nâpitsileĸaunga"; sâmiup tungânik usûssâgut tiguvdlugo, talerpiup tungânik ĸajâta ĸâgut patigdlugo naĸilerpâ; naĸitdlugo naĸit-

[illegible] [illegible] kajâta [illegible] mursungârdlune inugtâ [illegible] inânit nuisalerpat; [illegible] kâmigtârdlugulo agsorssuak [illegible]; nangale erkâ augpatdlariartinguarsse, [illegible] aunik; kajâta pâta nalâgut kimerdlue kigtorardlutik, agsut [illegible] áipâta. [illegible] ardlânik tokutarssuane [illegible]; inugtâ kajánut tapatdlugo; nimerĕra-[illegible] kiligalugo autdlárupâ, âtâr-ssuarmigdlo usiarniarivdlune; ingerdlagame [illegible] [illegible] kakortup nuagut uiar-[illegible] [illegible] [illegible], issigigâne [illegible] [illegible] pivdlune kalitarssua-ne [illegible] [illegible] kâmitdlugulo katângu-tai [illegible]: „[illegible] [illegible], tokor-[illegible] [illegible]"; tauvalo aut-dlardlune [illegible] aornit tungânut, âtârssu-[illegible] usiardlune agsorssuak anguatdlerârdlune; [illegible] [illegible] issikukaluarivdlugulo sa-[illegible], [illegible] kerertânitok tikikaluar-dlune [illegible]; akugo kaungmat erkardli-ne [illegible] atdlarujai, karranilo kagssingu-[illegible] [illegible] taimáitordlo uhúngikâ tikikitdlune, [illegible] [illegible] erkardlime igdler-[illegible], taimalugôk akiniarnekarminane.

tássunga nâvok.

9.

AUGPILAGTOK.

Augpilagtorúnguna kavángarnisak avungna-[illegible]; ingerdlagame mássa umiamik, ukiaung-

matik igdluliulerput ikârissanut, itaĸ inuit sujugdlît taissaratdlarmássuk ikârianik; aûp kitâne kujatâne, ĸeĸertarssûp ikerasâta kitínguane; igdlulioramik ukîvigilerpât. ukiaungmat Augpilagtoĸ angoĸaoĸ; kisiáne sule ukiûvdlune ássigtorssuángormat imaĸ taimarme sikuvoĸ, imarnerssaerutdlune, itsarôĸ sikussartorssûgatdlarmat; tássa neĸautilik nerissarigamíkik nungúpait, mássalugôĸ uvdlortusigâ, Augpilagtoĸ pisiásaerame sikumit; kîsa taimaitdlune nerissagssaerutdluínaramik, iláine uvdlãnguaĸ Augpilagtoĸ autdlarpoĸ sikúkut, sunauvfa kangersunermut, tagpavanîkaluarame súnguamik ûmassúnguamik takussaĸarnane tikípoĸ; uvdlorssuaĸ îsinatdlo ínarput; aĸago uvdlâralánguaĸ autdlarpoĸ ãma, sunauvfa tamatumûna amerâlingmut, tagpavanîkaluarame ãma súnguamik piniagagssamik takussaĸángilaĸ; únugdluínarâ tikíkame, mássa erneĸarame mikissúnguamik táuna ĸingmeĸartoĸ, erniortoĸ sardliartoĸ, tauva táuna ĸingmeĸ toĸúpâ Augpilagtup; amîarasuaramiuk, sule kíssartitdlugo úpatâta neĸânik avigsivoĸ, nerilerdlunilo; nerilerame oĸarpoĸ: „ilisimavavnga nerissagssamik aipâlungiagtaĸissonga; taimáitoĸ ĸingmersúsaĸaunga ôĸángitsumik, ilungersuleĸigama kângnermit"; táussumalo nerissame ilânik erninguane tunivdlugo; únungmat ínarput, aĸago ĸaungmat kisiáne uvdlorormat tássángaĸ ãma sikúkut autdlarpoĸ, tamatumûna avangnamut kímut, sunauvfa kangermut; ingerdlagame kangerup nûata kangínguagut kangerdlúnguákut ĸaĸivoĸ, sunauvfa itiverssuákut; itivsaitsiánguaĸ alákánguaraluarâ, igdlut ĸavsît nuivdlugit, takalínguaraluarai ĸáinat tikerartut, ilai âtânik

kaligtut, ilai natârnamik kaligtut, ilai agpagtor-
ssuit; tamánagêε kangerdlup inuâ sikusimángitsoκ
(ardlâgarssuarôκ náumat pingujuarnáinalersoκ na-
târnartalerarániagêκ, kisiáne mássákut uperná-
ssákut aulisarnerásaerpoκ).

Igdlut ornigkárnigit tikínguaraluarai arsissor-
ssuit, takulerpai agtaine agpat inalumi erkagkat,
tauva nerilerpai iluatiginermit, kangermiut ta-
kugamíko ornalugfigilarpât: „iserdlutit neriniarit
nãmagsivdlutit"; isertame iluamik nerκimik suame
nerivoκ, inaluáinangajagssuarnik kângsitdlarsima-
game; angerdlásangmat ornalugfigilerpât: „tike-
rârtarniardlutit", tunionrdlugulo nâkinermit.

Augpilagtoκ angerdlarpoκ; navsînik κao-
riángitsoκ sáko navdlorpoκ; Augpilagtúkut aut-
dlârput kangermiut, kangermilêramik Augpilag-
tup ilerκune ativà, anguiumardlune; piniagag-
ssalingmut pigame, itsarôκ kangeκ piniugagssa-
ligssûgatillarmat, iláinigôκ agpanguiardlutik,
Augpilagtup ernera κajalukausoκ ilagalugo;
agpasiulerdlutik, Augpilagtup kisiáne tuιâlera-
miuk angútiminissarpalugtoκ, takulerpâ erníngua-
ne tauvamáko κajârpagssuit kátutilerdlit, ernera-
ta κunauvfa ârdleritítaκ agpa pissaringinago; ilu-
pârúminit tiguvâ Augpilagtup ârnuane avíngaκ;
oκúmerdlugulo ornilerpai, tikíkamigit oκúmiane
tigugamiuk aulasuínángortoκ, igitdlugulo oκar-
poκ: „nalingínaκ"; κáinat nalingínait pissarer-
κuvdlugit, tauva κáinat ilât kínguvoκ, tauva κa-
jarpagssuit tamarmik kínguaalerput, nungut-
dlugitdlo, Augpilagtúkut kisimik ernilo tikíput
tássanîgínaralυarámik kángerme, ilerasulerat-
dlardlutik tássánga upernarmat autdlârput; inger-
dlagamik ataugmingmut pigamik ukîvigssiput;

mássa atangatiingualersuti [illegible] angutiterpait nunarkatigilerpait, [illegible] Augpilagtup ernerata ajúngitsunik [illegible] sungiusalerpâ; okalugfigissardlugulo, kangorsuit ilinnaqalugit akilinarniásasoralugit nukinigsarnajarsuvdlugo; nâmiásit ernerá agdliartordlugulo sulagkiartorpoк; tássa agdliartornermine [illegible] piniarningilak, nunarkataisa [illegible].

Sule [illegible] Augpilagtup ernera piniardlualeranie [illegible] naperdlúrpoк; angúne kajanatigîmalerpâ, [illegible] angutissorsûgaluak; mássa [illegible] angutâ [illegible]poк. ilaine [illegible] igdluanut sângmat, Augpilagtup ernera [illegible] kisiáne kamassalerpoк, [illegible] angutiterpait akugdlersâta kisime [illegible]; ilaisalo kuvok avangnersorsuit [illegible] Augpilagtup ernera autdlarpoк; angerdlagame [illegible] ilerkune atordlugo; [illegible] isumanane kamaniardlune, [illegible] piserpalâtdlariarnerat [illegible] angutiterpait akugdlersâla [illegible], tainiâtor takugamiuk [illegible] kingunigriarton nâgkiaraluaká kajâ [illegible]; táuna nâgkiartâ pauserserame [illegible], asûna anguterpait akugdlersât okartok: „asule pivaukit, pigssáungissutsit misiliqarpara"; [illegible] ilumut tokuniaraluerdlugo.

Augpilagtup ernerá [illegible] mardlorârame tikípoк; tikisimalerdlune okarpoк: „uvdlume anguterpait akugdlersâta nauleкajaкânga"; asûna angutâ okarpoк: „isumanaranik piliorit akitdlariaunágo, kisamitangîsavutit akerкinaкinavutit"; ernera [illegible] akago [illegible] âma avang-

[illegible]

neqorsaûvdlune, Augpilagtup [illegible] [illegible] [illegible]arpoK, Kamatitdlugo âma [illegible]; pingajugsânik aitsât [illegible] [illegible] naulikamiuk tonúpâ; [illegible] [illegible], [illegible]e nafsermik naulíka[illegible] [illegible]biúpâ; [illegible] [illegible]dlugo, angerdlarante [illegible] [illegible] unguterpait anersuarfut [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]lugpalulerput: „Augpilagtup [illegible] [illegible] [illegible]kaseKigamiuk, [illegible] [illegible] [illegible]dlugo usiarpâ”; taima [illegible] [illegible] OKarfigai: „[illegible] [illegible] taimaisitdlugo [illegible]arpara, toKorKajartaenarmanga”; táuko [illegible]put, taimaitdlune [illegible] [illegible]rpat: „Augpilagtordlugôn [illegible] [illegible]”; [illegible] pulârput, iseramik [illegible] [illegible] nerdlerpait, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]dlugo; igilup [illegible] [illegible] [illegible]gai, taimáitoK nerivait [illegible], [illegible] Augpilagtup erne OKarfigâ: „mátarit”; [illegible] [illegible]mik erne kapivâ; [illegible] [illegible]arpâ [illegible]dlugo, âma angutâ [illegible]; [illegible]terpait [illegible] [illegible]: „[illegible]dlugôK imâinaK pingoraga[illegible], [illegible]sigik nunguta[illegible]”; [illegible] [illegible]!

tássunga nâvoK. [illegible] Kr[illegible]!

40.

IMANERMIK.

OKalualârut angákumik Imanermik atilíngmik, nunaKataisalo tamarmik nalussûssuslámik; nûk Kardlunâtalerumat ajoKersuissoKalermatdlo.

Pisugfigssamigôĸ angákoĸ Imanermik atilik angákôĸaoĸ, ununarĸutaisa erĸânitutdlo tamarmik nuánerât, tôrnîaussutdlo erĸânitut tamarmik orniginarât; taimaitdlutik, nungutdlugitdlo náparsimassoĸalerângata Imarnip ĸatsorsarârâ angákuartordlugit; nalaĸutdlutigdlo ajorungnaerarait; taimaingmat ilaisa asangningôr. Ilâine Imanikut kivfât pârnaissât tiviarataĸ náparpoĸ, náparsimassoĸ issigigaluardlugo ajulutâlo îfisimauardlugo, Imarnip angákuartutsailiterpâ kularinginermit ajorungnaersitagssane; kisiáne ajûlerdluinarmat piniaīeraluarpâ ajornarsissoĸ, tokugssâta tikerârâ; niviarsiaĸ tokuvoĸ, ilerfiulermássuk Imarnip ilagalugit ilivigssânut ujarĸamik ilajûssuivoĸ aitsâtdle tássa ilerfiortut ilagîsuarérdlugit; ilingmássuk angákoĸ uvdlut tatdlimat nâlserdlugit ĸajartungilaĸ, ilanilo tamarmik; nalussúkôrdlutik, táuko uvdlut nâtínagit ĸajartornek pakumigalugo.

Kisiáne uvdlut arfineĸ ĸajartordlutik atautsíkut aatdlarput, ingerdlagamik ĸamavfigssartik tikikamíko siámartilerput, pisugfiup sujorânut pivdlutik; angákup takulerpâ sujumigut usûssame kigdlingagut nuisoĸ, erĸinaĸ ilisarnlugo; kivingâne uigâsutariarssuaĸ, ĸeĸitdlarame kungujulauánguardlune usûssâgut tiguvâ; igdluata tungânik amuvâ savigssuaĸ sôrdlo sulugssuaĸ; tauvalo oĸalulerdlune: ilûarinago angákûvdlune kangmit ilerfiusine atordlugit ĸajartornat ajoralugo, silarssuaĸ pujorssuingormagugôĸ, táunalo tokussoĸ ajulerĸâusianit issigíngitsûssârmago iluarinago, kamautdlugo oĸalugdlune asserorterumavdlugo. inuit sule oĸalugtigalugo savigssuarmik usûssâta pûanit aatdlardlugo ĸajâ ku-

pilerpâț, ĸupigamiuk imugtânut agdlât ĸupigamiuk kinguata neĸâsâta pânguanut agdlât ĸupivâ, imugtâ avgulerpâ; navguai tamaisa avgordlugit igítarai, nungutdlugitdlo ĸalupilugtorissûvdlugit igítarai; seĸugteramiuk ilaíssitángnerutdlugo nungúpâ, nungutdlugulo niorssugpoĸ, ĸajaĸatáisale issigigaluardlugo ajornaĸingmat issigingnâgínarpâț, erĸânit angákortartik.

ĸajaĸatai tunungmukaramik pisuligât; kingulisa kiángilât tuaraluardlugo; ilisimagamiko angerdlartugssiaungmat, ĸáinákut tikíngikaluarmat angerdlarniatumârmat. únungmat amarnik merĸulingnik nutâvínarnik naterdlo tersatdlo migdlialersordlugit, ĸutdlilersordlugitdlo; Imanek ilisimángíname ilitsorilerpoĸ másaerpalângnaĸ, silagtorsiarniariardlune: „uvanga ĸungúsutarissap aserorterânga"; ĵumilo ningiumilo akúnerniliutdlune pârsatigigânê; mássagôĸ tánko ĸangale toĸussut.

Imanek tunungmut sivíariarame ĸánat kísimik ersitdlartut takuvai; tunungmut autdlarpoĸ; ermalisánguaminik migdlíarsadlune; mássa tunuariánguatdlardlune takuvâ najuersinne iluliatsiánguaĸ, tauvalo imerulitdlardllune; iluliatsiaĸ takuvâ „kâgut tigusalugtoĸ imermik; mássa orningnialerdlugo ilua okarpoĸ: „tássánga imeĸinaĸ, tássánga imeraluaruvit angerdlarnaviángilatit"; ĸângĩorarpâ, ingerdlagame igdlune avatânit tikilerpâ; tauvalo únuighâ.

Mássa igdlut tikilerdlugit taima kísime nujarsiniatdlaĸ; ilisimajungnaerpoĸ, ilisimángíname ilitsorilerpoĸ, ãma ítormilo ningiumilo najorãne, tunungmukalerpoĸ, takugaluarpâ ãma iluliatsiaĸ, erma igdlingnartoĸ; angerdlarumaner-

mit nângâtarpâj: ingerdlaganie agiga tikitingu-angîsuara nunamo atangnánguagut, tiḿuteri-ssâtinaitigut, másna táuko âma maungâinas ili-pisugdlutik alapernaersûrâtâj, kîsa táukuninga ungerdlarpoĸ, âma uvdlut tauko tatdlimat nâtsen-dlugit naterpigínartípâtâ, uvdlutdlo tatdlimat ingunnalângnaĸ nerisitardlugdlo isertitarpât, arfinigssânik aitsât nâmagtumik nerisitdlugulo nâmagtumik isertípât, ópinatdlo aitsât ĸanitit-dlugo; kingulê aulo nagdligsinekartínagit tússá-nga utaiṅnik ailerpâtj kingulitsa tuinartikât kingornulerdlugo uvdlut angerdlarfigssaralue tatdlimat sivnertata; unaiat ingerdlagamik ĸer-nertutigit pulamáranrdlutik ilumip pisia agpi-pât ilisimarsuvdlutik, pisugfingmiut tusaleramik nuánârput, angákortartik angerdlursuat.

Kinguneriaamigugôĸ inunnek sule tôrnissar-niardlune angálanga, kimalerpât, sunaurfia pi-ngortitsissuata inguinut sâtnialeramik: tai-piaitdlunâ tôrnigdluarame ajulerminik tâlami-titdlugulo oĸarpoĸ: „saunassorsuit pavánga nerdleriartaíbarnane, ujornassoĸ inerdlugo", nuliarsiâgôĸ ojarpoĸ „taimanîvna sîlaisânigavit taimaisimintit"; uvia oĸarpoĸ „ila avdlûvoĸ"; násungôĸ nuunasorssuaĸ; inguinut ûtalersoĸ oĸautigalugulo tapussaleĸaoĸ. sujugdlerniigôĸ anernâruppmat âmiersisagalnardlugo igssorar-neĸ ajornat nautsorssordlugo uvdluineraĸsuá-ngortoĸ anersârdlunilo oĸulúlerpoĸ, oĸautsinik ajúngitsumarssuarmik tusagtsaminingôĸ, kitatiar-dlune oĸalugdlune, oĸautsit tusâssane isûmarêr-dlugitdlo anernôrutaraoĸ: ilaimigôĸ inûarssuaĸ anernonaraingilaĸ, anersârdlunilo oĸalulêraraoĸ kibangmitdlune, misigititauvdlune takutitauvdlu-

nilo únerdlune; tusâssanilo tamaisa issuardlugit tugsiartorssûssardlunilugôĸ, ilisimatitauvdlune oĸararaoĸ; suligôĸ taimaitdlune oĸalulerpoĸ: ĸáinat ilait autdlarĸuvdlugit nûngmut, ilagîgsunik ujardlerniarĸuvdlugit, kuisimassúngorumavdlutik, ilanilo tamaisa sângniarligssaĸartut únerdlugit; mássa upernássákut uvdlortusigâ sikusimassorssûvdlune, nûngmut autdlarĸuínarmatik sikuligssûgaluaĸ ajornartoĸásángitsoĸ únerdlugo, avĸutigssât iluarsartoĸásámángôĸ; taimáitoĸ ĸáinat sisamauvdlutik nûngmut ôĸátârumatdlerpât ilungersôrpatdlâlerингinaut, Imarnip ernigssai mardluk, âma mardlungnik ilaĸardlutik; igdlup âtâ kisime imaussoĸ ĸáinamut ikípuit, tássúnga autdlarniarĸartut sikorssuaĸ kupivoĸ ĸáinat sisamat avĸutigssât nâmagtitdlugo.

Ingerdlagamik kangermut píput, aĸago ĸaungmat nûngmut pileramik avigdlutik tulagput; mardlik nôrdlernut, âma mardluk avangnardlernut; nôrdlernúngôĸ pissut oĸalulermata Imarnip autdlartingmatik, ugperíngíkalnarpait; aitsâ ngôĸ oĸausê issualermatigik ugperilerpait ajasôralugit, tugsiantinigdlo ilitsisimangmata, tugsiartumik tusajuitsûvdlutik; upernarmángôĸ pisugfingmut tamarmik nûngmut sângmiarput kuisimalerdlutigdlo; Imaneĸ Mêriggiûmik ateĸalerporôĸ. tássunga nâvoĸ.

agdlagtunga Kristian.

11.

IKINGUTINARIT.

Ikíngutingnarît ingmikut ukîveĸardlutik ukiorângat ingmingnut tikerâĸátâutuarâraut uvdlut avdlutdlagtãnguardlugit. aussarângat ikíngutâ tugtungniararaoĸ; anitdlarĸajâlerângame ikíngúne nerissagssarsiniararâ amcraitsumik iluitsumik túnue pêrnagit. ikíngutâ tugtungniarnek ajorame ikíngúne nerissagssarsiniararâ âtâmik iluitsumik únermik, anitdlarĸâutigssânik. tugtungniartoĸ anitdlariardlune ermînaĸ ikíngúminut tikerâraraoĸ, ikíngutâ kiperĸajardluinâraoĸ; ikíngúne nerdlersulerarâ âtât panertuinik igdlingnarnerínarnik; úmíkut igdlo kiagteriarângat âtâĸ únek erĸutítarâ, natermut avalariardlugo oĸararaoĸ: „nigdlarsausiánguara neriuaruk”. ikíngutâta akingmik alutorissarâ, kisiáne nãmagtíkângame soracraraoĸ; ingmingnut takorniũnermit únuarutdlarângat aitsât ínararaut.

Aĸago ĸangângat ikíngutâta tikcrârĸussarâ; ikíngutâ tikerârângame tugtutualeraraoĸ túnuinaitdlo nakeralugit, únugkângat ikíngutâ oĸararaoĸ: „táuna nigdlarsausiánguara erĸúsiuk”; inoĸutai anigângamik erĸútaraut angissorssuaĸ iluitsoĸ túnuerneĸángitsoĸ; ikíngutâta ingangmik mamarissarâ, kisiáne ĸâlivigkângame so-

raeraraoĸ. autdlalerângat ikíngútâta tugtut panertuinik túnunigdlo nagsítarâ; tássa taimaigíssarpât, ukiume uvdlordlûnît atauseĸ takúngíkângamik ardlât kipileraraoĸ. iláine ikíngutâ tugtungniardlune mulurleĸaoĸ, aitsât taima muluterdlune; sunauvfa ameraitsumik angilugtoraluarame, ikíngúne nerissagssarsiniarnermit mutdlutigigâ. anitdlangmat ikíngúmilo kiperĸajardlutik aitsât tikerâlerput, taimailivdlutik ukiorssuaĸ misigissaríngilât. iláine ikíngutâ tugtungniardlune mululeĸaoĸ, kísa nuna tamássa ĸerissalitdlarpoĸ anitdlángitsoĸ; ikíngutingnâ kîsa kipileĸaoĸ, erinitsáukamiuk kîsa kamáupâ; sujugdleĸ ĸasârdlausiane nutaujungnaerpatdlâĸingmat kîsa nerivât; kingugdleĸ utarĸisilerdlugo ikíngutingnâne tusarpât anitdlagtoĸ, tusariaramiuk kulimingnit iliverssuaĸ agssagkamiuk orssuamik avigsivoĸ, âtâĸ nerissagssiane tanilerpâ igdlua tamât; tanerêrdlugo utarĸisilerpâ ikíngutingnâne nerdlernerdlugkumavdlugo.

Asume ikíngutâ tikerârpoĸ, aitsât takornlûtilerput; nerdlersulerpâ-âsît igdlingnarnerínarnik, ikíngutâ taima oĸalugtualerpoĸ, ameraitumik angilugtuleraluarame mutdlutigigamiuk; ikíngutâ taima oĸalulerpoĸ: „kipileraluaĸaunga, sujugdleĸ ĸasârdlausiaraluara nutaujungnaerpatdlâĸingmat nerinaravtigo"; taima oĸariardlune oĸarpoĸ: „tarĸavna kingugdleĸ nerissagssiara erĸúkatdlarsiuk nigdlarsautigisavâ"; inoĸutaisa erĸúpât, aitsât igdlingnarpoĸ; ikíngutâta avalagkamiuk orssugarssue ĸagdlíngordlugo avalagdlugulô oĸarpoĸ: „nigdlarsautigalugo neriuaruk". ikíngutâ nerisavdlune savssarniariartoĸ ípatîp atânit niumigut tôrtaĸâne; taimaiseriar-

mat unigkaluaraine kingugdlermik upangniariásavdlune ãma târtarmane uniñardlune oĸarpoĸ: „ĸueriartoratdlardlanga, ĸuerusuersaatdlugo nerísavara"; taima oĸariardlune torssûtigut anileriardlune igalermit oĸaratarpoĸ: „ikíngutingnâvit nerdlernerdloĸâtit, iseruvit nerissagssat agssatdlagdlugo atdlinerínâ neriumârpat, ĸatdlernanit nerigaluaruvit putugalugtuaĸautit". ikíngutâ iserame nerissagsse agssatdlagtíkamiuk atdlerna nerilerpâ; ikíngutâ isumâmivoĸ: „aitsât nalautsorpoĸ, nerissagsse tássa agssatdlajuíkâ agssatdlagdlugo nerilerpâ". ikíngutâ nâmagtíkame soraerpoĸ; soraerniariardlune nâsserileĸaoĸ, sunauvfa tanísimassup ilâ agtordlugo avigsivdlune nerissoĸ, erniñardlo ajorungnaerivdlune. aĸago ĸaungmat autdlásagame ikíngutingnâne ãma tikerârĸuvâ aĸago; tikeriardlune amerait-soĸ taimailivdlugo tanípâ inûp orssuanik ilivermit. ikíngutâ tikerârmat nerdlersulerpâ túnunigdlo, ikíngutâ aitsât mamarssarpoĸ; únungmat ameraitsoĸ erĸuterĸulerpâ nererĸuvdlugo; inoĸutaisa erĸúkamiko avatagpât, inûp orssuanik tanigaĸ ĸagdlíngordlugo.

Ikíngutâta savik ĸâput káputeriardlugo oĸarpoĸ: „pigssiánguara nigdlarsausiánguara neriuaruk". ikíngutâta nerileĸâ, neriniardlugo oĸatdlâráoĸ: „kákangásît mamaĸaoĸ, sôrdlo-âsît mamarpatdlârmioĸ". ikíngutâta sâgtarâ: „mamarpatdlârsimaĸaoĸ pualaĸigame". ikíngutâ soraerame inuit tamaisa kînarsioriardlugit oĸarpoĸ: „nâsseriumeĸîunga"; taima oĸariardlune anariartordlune anivoĸ; nâme nâssangne ajoreĸai, únússilerpoĸ nâsseriuáinardlune. aĸago ĸaungmat pitsángûmeriarame taima anger-

dlarpoĸ; angerdlarmat ikíngutingnâta nâlagkaluaramiuk kingorna tikerârdluínángilaĸ; tikerãngilerіarmat ikíngutingnâta takuniardlugo autdlarpoĸ. igdlua nuigamiuk inugsioraluarame taima inugsíngilaĸ, mákulo máko ĸáinat aulanatik; kîsa niugame majualerpoĸ sule anissoĸángitsoĸ, torssâtigut iserterame iseriatdlartoĸ tauva taima inugsigaluángilaĸ; ĸinerniariardlune takulínguaraluarâ ikíngutingnâne igdlerup kigdlisautâne natermut kugssardlune nerfatdlardlune uverujugssuatdlardlune issigigâne.

Orneriardlugo aperâ: „naungme ilatit"? tauva taima akivdluínángilaĸ; ãma aperâ: „suvit"? ãma akíngilâ; sule akinane makiteriardlune oĸarpoĸ niperssue tamât: „ivdlit nerdlernerdloĸigangma igdloĸatika nereĸãka, ãma ivdlit nerigalugtuaĸâvkit". taima oĸariardlune malerssuleĸâ, ikíngutingnâ aniniariásavdlune katak avsserângago ĸimâvínararaoĸ, tássane malerssuleĸâ; iláine katak ĸimariarmago pârdlariardlugo anivoĸ. ĸáine tikíkamiuk kingumut ĸiviariatdlarâ tauva pínga anitdlartoĸ; ĸáine tigoriardlugo arĸúnasuaramiuk ikeriardlune nuna tôrniariarâ pautaisigut tigugaluarssaralugo avalaivâ, ĸuterisuãnguarsínarpoĸ, tunuarteriardlune oĸarpoĸ: „ajorungnaerpunga ĸainiarit, uvdlordlûnît ataussеĸ takúngilerângavkit kipilitdlârau-nga".

Taima oĸalulermat ajorungnaersoralugo ikíngutâta ornilerpâ, sigssaĸ patigkamiuk ĸiviariatdlarâ sôrdlo-una tungiminut autdlarĸajãnguatsiartoĸ, taimáitoĸ takugamiuk aitsât nuna tôriaraluarpâ, timânit pigsigfigigamiuk pautaisigut tigugaluartardlugo avalaivâ. ikíngutâta or-

nigtaraluaramiuk ajormat ĸimagpâ; taima sigssame sule issigísarĸârtoĸ tarrĩnarpâ. tikíkame nerinanilo oĸángilaĸ ikíngutingnâminut ilerasungnermit; igdloĸataisa ernĩnaĸ avdlagât oĸarneĸ ajormat. únugsimalitdlartoĸ aso oĸarpoĸ: ikíngutingnâne ilerasûtigileĸigamiuk pivdlerutdlune igdloĸatine nerivdlugit nungúsimangmagit; igdluvdlo iluane malerssoraluaĸingmane; igdloĸatai oĸalulerput: „kingorna ornitdlariaunago, ãma ivdlit nerísavâtit”. aĸago ĸaungmat sôrdlo inataĸ, ãma ornigpâ; igdlup atânut niuĸame ĸáine avámut sâterêrdlugo majuarpoĸ; iserame âsît kugssardlune nerfalassoĸ, ornigdlugo aitsât aperigaluarpâ: „ĸanoĸ ípit”? pigsigkame ernĩnaĸ katak avsserdlugo, malerssuleĸâ avdlamik oĸauseĸarnane: „kîsame nerigalugtuaĸâvkit”. ikíngutingnâ táunaĸa arpalerpoĸ, aniniariásassoĸ katak avsserarâ; kîsame igalâĸ nagdleriaramiuk silamut pigseĸaoĸ, pâ aliumĩnarâ maligdlugo aneĸaoĸ, ĸáine arpákamiuk tigoriardlugo avámut kâmeriardlugo ikivoĸ; kingornanit tigugaluartardlugo avalaivâ; âsît ĸaerĸussaraluarpâ, ikíngutâ angerdláinarpoĸ. aĸago ĸaungmat ãma inerterniarãne ornigkamiuk niuvoĸ ĸáine amoráinardlugo. avámut sâterêrdlugo; majuarame iseriatdlartoĸ, natermut kavssermigdlune kingmĩnarmimik igdlermut tutivdlune, akuliâ sôrdlo sipísassoĸ, igpagssarnit táutordleriatdlardlune; aitsât ornerianâne pigseriardlune malerssulerpâ avdlamik nipeĸarnane: „kîsa perdlilerpunga, kîsame nerísaĸâvkit”. ikíngutâ ĸimâgaluarame ĸasuleĸaoĸ, igdlup ĸarmaisigut arpátaleĸingmat, aninerdlo ajulerdlune, iláine igalâĸ angmarsori-

aramiuk pigseĸaoĸ; kingumut ĸiviánguaraluar-toĸ maligdlarâne, ĸáine tikeriardlugo kâmit-dlugulo ímame ikiterpoĸ, kingumut ĸiviariat-dlartoĸ imap ĸâgut malĩtdlarâne, usûssane isa-jángatilermago ĸimangneĸ saperamiuk asulĩnaĸ ukamaleĸaoĸ, taimaiseriarmat malialaussãnguatigut kisiane igsiatdlarĸajaraigujoĸ, taimaisigat-dlardlune kinguaĸaoĸ. ikíngutâta taimailior-dlugo íkatigilerujâ, ĸimagkângamiuk utarĸissar-dlugo.

Iláine sarfap katínera ĸângeriaramiuk kingu-nermine ilâlârtoriarmat ĸiviariatdlarâ, napáka-ngajagdlune makíkame oĸarpoĸ: „ĸuvnerssuar-mut nákarĸajaĸaunga, ajorungnaerpunga ĸainia-rit". ikíngutâta ornigtaraluaramiuk ajormat ĸimáinarpâ; tikíkame oĸalugtuarâ imap ĸâgut maligkaluaĸingmane. aĸago ĸaungmat-âsît inerteraluarpât ornerĸunago; kigdlormut aki-vai: „ikíngutingnâra uvdlordlûnît atauseĸ takú-ngíkângavko kipilitdlâraunga". aútdlarame igdlua atangeramiuk niugame ĸáine niutârmig-sĩnardlugo majuarame iserpoĸ, inâ takugalua-ramiuk peĸángingmat, súnguit tamaisa ujaralua-ramigit igalermut agdlât nâme. anigame ig-dlup saniane takuĸerpai tumit ĸúmut atassut, atuardlugit ĸulânut ĸangátánguamut atavdlutik pulasimáput; iseramiuk ikíngutâ patdlungavdlú-ne uníngassoĸ. aulaneĸ ajormat kisa agtor-dlugo aulatilerpâ, makíneĸ ajormat makiteriat-dlarâ; issaisa teĸerĸue aunârdlutigdlo masagsi-mavdlunilo toĸungassoĸ. tássunga ĸajang-naerdlugo ilerfioraminik kingornalugôĸ ikíngu-teĸarmínane. tássunga nâvoĸ.

kangerme. 1859. agdl: Aron.

12.

OKALUGTUAK KAKITSOMIK PINNERSOMIK TAIUTILINGMIK:

Atta Ikerasârsungme innûsugtúnguak Kakitsok, Pinnersomik taiutilik, nakkoarsoangolerpok, illusaersungousok messa, kavsênnigdlo nulliaksarsiortaralloartok, erdligussausardlunilo. Tusaumassaulermedle nakkousussimigut nunainnit tamannit Illuliksannilo mardluk nakkoaik Pinnersok kâkosarsimavak, nmiamik tessungnarniarkovdlugo, Pinnersomut agsoromniaromassun-gôg tâvane amerdlerniarkangamik.

Okiun illât okeiput innuieit Ikerasârsungme, sikkoriksorsômedlo, mãudlutik kissienne angumiartarput. Illâne udlok mãupun anguterpeit Ikerasârsum allangoanut. Arit killalluarsoak tugâliksoak sillo kanningârpât; anguterpeit ingmingnut kallerisautilerput, kattersoramigdlo sillo tugâlik kakipât sikkub kânut, sillubie sepniane illuliangoak sikkusimavok. Kakisimamet sillo, innûsugtungoak Kakitsok erkardleesa okallukbigilerpât piârallugo killalluarsoak una kivkovdlugo; Pinnersok illusaersimauarpok sulle saimassungoudlunile, erkardleesa kamangnartuunik nellinginarnik nâugorsârdlugo, taimalo siornagut erdligussausarnerânik nulliarsiornermine erkartônerdlugdlugo; okkoalo nakkoarsoak mardluk Illuliarmiuk kânotuinnarmake;

kêsa pigadlarane innûsugtungoaĸ tautordleriar-
tolerpoĸ kênamigut. Anguterpeit mallugânga-
miko kênâ, ningeksarĸingnerrolerpât. Arit
Pinnersub sillo ĸerissoĸ ornikpâ, aksangmilo
igdloeenik tûgârsoagut tigua, tadlimilo igdloa-
nik ĸillalluaĸ ĸongasingut attangerdlugo kivfla-
pa. Uttoĸäit ningeksarĸingnerrolerpât Kakit-
soĸ, oĸallorulukigtigdlo mallugileramiko, innû-
sugtoĸ kamalersoĸ nâuvêrniarviksorpât, ĸilla-
luaĸ illuliangoamut ĸaĸiĸovdlugo, oĸallukbiga-
llugolo: „upernarpet unniksinnäujungnaeramik
ivkonunga nakkoarsoangnut audlarutissagamiko".
Pinnersoĸ (Kakitsoĸ) anmadlekpoĸ, kaitsungäit-
sorsoangordlune, sillo ornigdlugo kivigdlugolo
illuliangoub kânut nèllukpâ. Anguterpeit
audlârtorsoangorĸaut, tipeitsulerĸallutigdlo pin-
kuksingâlerput, Kakitsoĸ nellekarsinnäungimet.

Upernâlermet, erĸamingnêtut innuït tamâsa
kallerisipait: Kakitsoĸ audlarutissagamiko iv-
konunga nakkoarsoangnut Illuliarmiungnut.
Tâva kattersolerput nunæn innueet tamarmik,
Attum erĸanêtut, Saitormiut, Manêtsormiut,
Illivilermiut, Simiutarsoarmiut, Nunarsoarmiut
tamarsoarmik tikiuput Ikerasârsungmut. Te-
ssangalo audlardlutik kagdluarpait Innuksuling-
miut, Kiĸortarsoaitsiarmiut, Mannermiudlo Itiv-
dlermiudlo erĸânnêtudlo Kitsiksungoarmiudlo
erĸânnilo nunagdlit tamarsoïsa kagdluardlugit
ingerdlaput Orpiksômut, Kassigiangoït saĸĸâ-
nnut. Innuïeksoïdlo amerdlaĸaut; Kanger-
dlublo igdloaĸut innuïeit Illuliarmiut auangna-
nidlo Saĸĸamidlo Torsukattangmidlo pissut
tuperpeksoït amerdlaĸigiput. Arit ornikattäu-
torsoangorĸaut nuennârtorsoït, sokollauartor-

soudlutigdlo iversorsoït. Illâne udlok Ikerasârsungmiut ikiortatik illagallugit ikârput akkidliminguut, tâva âsit sokollaualerкaut, ikingutigeegdlutik nuennârnerme agsoroutilerput, pâvdlutigdlo. Pinnersoк kaitsorane piomaitsekpoк sævsaromanermut, nallunginame, innuïeksoït piârallune pimane; Kakitsoк angajuata Kamitsimik attigdlub innerternialerpa, ivkonunga Illuliarmiunguut nakkoarsoangnut arкonarasugalugo. Naume, Pinnersoк кorsaкortuarsinnarpoк pilereitsengnermit; pânermut Kamitsib nuke Kakitsoк sulle innerterniartidlugo ariytsia, innuïeït кerкannut piksiksoк. Pinnersoк piksingmet, anguterpeit avangarnissat illaisa kaitsornago ornikpât, sindlerdlo kaitsornago ordlotipa. Anguterpeit кerdlerautilerput Pinnersomut, кassusarniaralloardlugo-gôg. Kakitsuble anguterpeit nedluktualerpei; kêsalo angut nedlugdlugo senniagut akpaitsiartalerpoк, mallugilerpâdlo, Pinnersub nioee aulaitsariksiartortuk.

Akkutulerdlutigdlo pânilitut; akkutômitlarmeta, arit nakkoarsoum aipa sævsarpoк Pinnersomut, tigudlugolo agsoroupuk: Pâleriardlutik Pinnersoк sêrкome igdloânik nunamut sêrкomiarpoк, soràromalersordlo illaisa oкallukbigilerpât, ordlungimet makkikiкovdlugo. Pigadlárane Kakitsub aipe tigudlugo nellukpa innuïeit sânnut; akkisartortaralloartoк Illuliarmio arktorsarpoк kêsa. Arimmé aiparsoa nakkoak Kytsinersoarmik attilik sævsarpoк Kakitsomut. Pâleriardlutik Pinnersoк aipât Kytsernub kivigdlugo ersukpa tugvingmigut. Pinnersoк erкsilerкauk tunnomigut nakkartinesugallune; su-

nâurbale sâmigut nunamut torrukaluktualerpâ. Kakitsok issumalerpok, illuartomik nunamut tutiomatlâradlune. Arit Kytsernub Kakitsok nunamut torrupâ; Pinnersub numa tutidluaramiuk, akkudlârsinãungilak; kivingnagole aiparsoe Kytsinek kollanit tugvikikut nunamut nakkerîngoarpâ, Kytsernub naudlorsoce asserordlugit; kangale serkollungoarse naugoeesa asserornereet! Kytsinek nunamut akkudlârpok; nimârnermit kêna illisarisãujungnaerdlune. Innuieksoit kujatânit Pinnersum illageeksei aunlârtorsoangorput Kytsinernut arkunartomut; miteklerniarviksornernigdlo Kytsernub nimârneree illerkimisârhigait. Kakitsum angajua Kamitsek angekkougame, nagdligilerpa ivna nukame arkunagà Kytsinek; oraigdlugolo naugoee tigudlugit illuarsarniarpai, angekkoarningnermine sudluartordlugit, sôrdlolo mamnikitsiardlugit. Kytsinersoak Illuliarmiokataisa pavkeniarpât, nangmiudlugolo torkanut angerdlãunialerpât kêsa.

Kakitsok Pinnersomik taiutilik kaitsungâltsorsoangorpok, illerusukalloarkanganilo aipârminut erkardlimilo ningeksartarnerat pivdlugo, amatôg kenuginiktine okkoa mardluk nakkoarsoaik piârallune kâkoluinarmangne, tamakko tamâsa erkartordlugit sakkilerpok Pinnersok innuieksoit igdlogeet kekanne, naytsersoivdlunilo pâniktuksamik ingminut. Messa tamarsoarmik saperdluinarpât Kakitsok. Kêsa Kakitsum angajua, Kamitsek, okarpok, sôrdlo ussorsitsautigalugo nuke: „nikkagilerpatit, tulleksinnait! Sapilernerpatidlônêt".

Siornagut Pinnersok pissersârsimavok, nakkoarsoangorame; tainiorsimavok ajugãusutik-

samik: Kia innungne nakilikneub arkonaissagane? Mannalo pisseк illageekeisi ninut sungiusardluarsimava. Nuenaârtut sillâutât tigudlugo akpipoк pisserseamiaik; Innuieit kujataмiut niblersoalerput pisserнâк ajugâusatiksaк sungiusartik attordlugo. Pinnersoк mumersoк audlarpoк innuiekseit illageegaine siulersordlugit Illuliarmiut tuperpeksoeentâ, ajugaususeк Kakitsub sunniga makkittatigalarамiko. Kakitsub siulersormatik, ingerdlaput ivsoma Kytsernum arкunarsimassub torкanut. Makkittакossut Ikerasârsungmiut кauangalo kagdluakkatik arкunakkab tupersoa tungmerarilerpât, sernomidluinnardlugolo, aiparsoâdlo nakkoarsub torкa ornigdlugo taimaillioriât. Illuliarmiut tuperpeksoeet tamarsoisa tungmerarilerpait Ikerasârsungmiut кauanga illageeksatik illagallugit, siligengajârtuttudlo mitautigitlardlugit кemakpait akkerartortetik. —

Taimanerpiaк Pinnersoк nulliaksarsiolerpoк, siornagudlo erdligâugajugtoк nâна erdliguneк saperdluinalerpât tamarmik.

Kakitsoк nulliaksamimik kinnersinnardlune, tigua nulliakse arnariksoк Illuliarmiun illât, nunamingnudlo uterput ajugausut Ikerasârsungmiut. —

Tessunga nâvoк oкalluаlârut Kakitsomik, Pinnersomik taiutilingmik.

Anaga Cecilia angunuriđluariga ungagingârdlugolo; koisimangikadlarame Karmamik attекarsimavoк. Uttorкarsôgame, tugtuniartut pissiksiliksoin illagisarsimavei, кêlasungôgamilo, tugtunnik ungôrtorsoin akkornánnêtarsima-

voĸ, angalanermidlo nunat tamángajêisa tikisimavdlugit Amerdlumit Ilualiksaranutdlo agdlaet, innuidlo taukonanêtut ilisaridluardlugit.

Itsarsoungitsoĸ pisimanerpoĸ onálusualârutigissaĸ manna, anáma tekkornangidluinnarmago angut tauna; uvangatêĸ, ókoninga agdlektonga, oma angutim erngoutéi ĸavsênnik nerrikatigaka, ilisaridluaravkit; Ivdlidlo, assussaĸ, tausoma innutsugtungûb nekkoarsoangulerneb nunagissá takkosimavet, Ausieit Áttublo akkornánne Ikerasârsungmik attilik, aridlo igdlut tessane pissoĸangorsimangidlet sulle.

agdlagtoĸ L. S. ausiangmioĸ; pairtigagssángortikai J. M. P. Kragh-ip.

13.

ARSUNGME INORERSUT SORAERUTANIK.

Kangánguaĸ arsungmiut inorersoĸaratdlarmata, inuk Pilípusimik atilik kajartordlune aûpilerpâ avdla kajaĸ ertte áipamalugo; miteraiat, ilagilerdlugit ãma avdlat ĸáinât nardluk tikipait, Pamêrdlo avdlalo; Pamîp Gâtiût sujugdliorkulerpâ, sunauvfagêĸ toĸúkumagâ: mernkit alapernaerssordlugit kisîsa isigilerdlugit sumik isumaĸarane, ãma Pilípuse sumik isumaĸarane alardlugit, kisiániligôĸ nivdlerpatdlagtoĸ tusaramiuk Pamîp Gitiât nauligdlugo

tokúkâ, erneralo kiángurme kimâtilalerpoк, kimâtilalermat Pamîp âma toкúkumatdlerpâ.

Taimailingmat Pilípusip pitsaílivâ tokorkunago, kajalubaungmat aggdligaligo, ingmínik Pilípuse tokorкavdlune; taimailivdlutik ingmingnut Pamêrdlo Pilípusilo okaluler put, Pilípusip Pamêк akerкiúkumavdlugo, tâuna kajalukánguak akerкiutérкunágo.

Pilípusip tâuma kajalukánguak angerdlatitdlugo audlarúpâ; kingorna ikerasulerpoк Pilípuse, akerкiúkumavdlugo únerame. upernaleriarmat kangârssungúinat tusâmalerput Gstiût Pamîp tokúkâ; arsungmut angmagssiarput katángutigît pingasut; Korfigdlo Ouparrdlo Arкalugdlo; Pamêк malitakissoк tusâmagamiko angmagssivigssamingnut pivdlutik Pámêк nâpíniartardlugo nâpilerpât. tokúneк saperamiko tikerârsarpât, akago kaungmat nunarкatitik ilagalugit kangimut malerssorniarput, kingornáne Pamîkut кavdlunânguardlo tikiúput tikerârdlutik; tauva tássanimiut кajaк atauseк autdlartípât kangimut, katángutigît tâuko pingasut кaerкuvdlugit; tikínamigit okarfigai: Pamêк tikiútoк únerdlugo; tauvalo tikíput; tikínamik Korfigdlo Oupardlo Arкalugdlo inugsiarnersûssârput Pamâmut, mássagôк kamagsinaкalutik:

Unuarormat Pamêк audlarumatdlerpoк tássánga, inerterpâtdle tupeк atauseк pulángingmagô, tássuúnga pulârкuvdlugo; tássunga íseramik sule Pamêк amíngilsoк Korfik anivoк, anigame autdlarfigssâta avíutigssânut umiap atâнut pulavoк. Pamêк kisame autdlarniardlune anivoк tupermit, Oupavdlo maligdlugo tunuanit okípâ okardlunilo: „kákatsiarssuaк ilaivna"; Ar-

ĸalûvdlo sânit âma tiguvà; Pamîvdlo natânguтigît oĸarfigai; „súsanerpisínga"? artuloramíkulo ĸatangússik Korfik suârpât orneĸuvdlutik, Korfiuvdlo tunaramigit uniaĸ kalautdlugo pigsigpoĸ ornigdlugit, tikínamingdlo Korfiup Pamip nássak savingmik sâgpai angmardlugo; Pamîvdlo agssane suvdluardlugit nâseane mamitíniaraluarpai, agsaile nâsanut, nángúput, erdlavîlo anivdlutik; avdlavdlo ornigkamiuk singernerisigut tiguvdlugo ordlutípâ. tikeràĸatâlo oĸarpoĸ: „uvangâtaoĸ tuĸúsavisínga"? akivât: „nâgga"; táunalo avgorpât timâ, niaĸuanalo nunamut pâgtorpât takorĸuvdlugo inungnut. kingudleĸ tássa toĸutaĸ kalâtdlit nunâne, kingornalo taimâitoĸángilaĸ.

Jeremias pàrssissoĸ.

14.

IKERMIORMIUNIK.

Ikermiunigôĸ ukîssarloĸarpoĸ, táukua akeraĸarssusiat oĸautigineĸángilaĸ, kisiáne ĸajartornerat anordlersorssuarme oĸautigineĸartarpoĸ, nakuartaĸardlutigdlo pigamik atautsimik; mássa ilait ĸáinákut ajúngeĸissut atausek ajúnginerugamigôĸ, uvdlukitdlissaringat avangnersorssuarmigôĸ pâmiut sujorânut ĸajarsiniartarpoĸ, natdlarmiut ĸámavigissartagânut, mîlit 6 sivnitsiardlugit ; ungasigsigissumut; tikíkângamigôĸ oĸararaoĸ; „uvdlume ĸajânguit najugkáka mákulo sukangánguatdlarivdlutik mássa sukanga-

naugitsungualik"; tásan uvdlaínak tusarnârâlnarângamigit kanok ísusânik. anore nagtimassorssuarmigôk kanmasarigamik angussatik tusiartarpáingôk ákernmingnik nimerdlugit; kisiánigôk katsungassorssuarme kalítarpait; ukiume issigtorssuángorângat kajartordlutik tikitdlutik angussamik sakiainik neriartortalerângamik kuniardlutik kûe majuartaipúngôk íssigpatdlârângat neritdlutik.

Nukagpiarkanik kitornagdlit mikissúngûtitdlugit asulînak agdliartortínek ajorpait, kisiáne orfajassumik igsiqvfilerdlugit, igsiavfiata atai túngavíkitsúngordlugit, nerinjaraluardlutik úpítuáinararaut. taínnaitdlutik agdliartornermingne sungiúkiartordlugit úpínavérarant; taimailissarângata kajartârtitdlugit kíngujanek ajorpúngôk taimailiortitat, taimáitumigôk táuko anorimut sapernek ajorput. iláinigôk aussame kavait autdlardlutik táuko ikermiormiut tangmârtorfigait umiat kavsît, tássungalo pissut katsungatdlarmat avatínguane kajarpagssuit tûgdligsiûtilekaut; kavait tûgdlik malerssulitdlarmássuk nakuartât tuperminit anissaraok igdluanik kumigdlune tingmíssuminik, sôrdlo ilisimángíkailanc, mássa avatininc tûgdlingmik malerssortorsquit; taimaitdlune tûgdlik pikiássarigsilerson káine ornigsinarmigâ, pikigame avalagfigai, avalagfigigai sujunínguatigut tûgdlik pikiartok, nuversque nuverujugssuit kingumut sâgdlutik tokuput; kavait avâtdlatekât okalugdlutik: „sârnússualigpatdlakaok"; nuvè kingumut sangmíngmata. taimailiorianpata tuaviuatdlagdlune ánerarâ; sujornatigut tûgdlik pikiartok nuverjânguarpâ, nuverssue ungatânut tangmâtdlar-

tit; tûgdligup niaĸune palutĩnurpâ, kaperdlue kigtorardlugit; ingmánguardlûnît nivdlersoĸá, ingitdlat ĸavait. ikermiut siorĸap kujatâta tungâne íput, tamarmik kuisimángíkatdlarmata nunât.

15.

IPIUTARSSUK NAPARULO:

Ipiutârssugdlugôrnguko Naparulo ikíngutigîgdlutik iláine ĸajartormata, Naparo oĸarpoĸ: „nuliarĸârniûtdluk“. tikíkamik Naparo oĸarpoĸ: „nuliásaunga”; ernĩnaĸ nuliarpoĸ; Ipiutârssuk sule arnamik tikitsinane iliarssuk pigssarineĸángitsoĸ atâtaĸángitsoĸ nulíssiúpâ. taimaitdlutik ĸajartoramik Naparo oĸarpoĸ: „ernertârĸârniûtdluk”. tikínguaraluartut Naparup nulia ernisugtoĸ; sule erníngitsoĸ únũpâ. aĸaguane ĸajartordlutik autdlarput; tikínguaraluartut Ipiutârssûp nulia ernertârsimassoĸ, Naparuvdlo nulia panigsârsimavdlune. aĸaguane ĸajartordlutik Naparo orĸersuivoĸ: „Ipiutârssugôĸ angákugsarniardle, uvdlukitdligpángôĸ tikerârumârpunga”. Ipiutârssuk angákugsarneĸ nalungmat sakínguata oĸarfigâ, súsassoĸ angákugtísángíkaluartoĸ angalassarĸuvdlugo nûnamilo sigssamilo, teriangniánguanik piniarĸuvdlugo putdlaserĸuvdlugulo. putdlatigssane sanagamiuk miligagsânik ujardlerdlune ujaragssûp kíparigsorssûp ĸânut samunga nunap iluanut agssaivoĸ; takugamiuk majuartarfît pingasut takugamígit târtuínarssuak; arĸarterame

atileraluardlune ersikerame majuardlune kakivok; mângáinak okarpok: „Ipiutârssuk arkarniarit, angákutut pingasutut angákûtigilísautit". arkarterame majuartartît pingajuat tutjnialerdlugo ilisimagaluángilak; ilitsoringíname ilitsorilínguaraluartok tamakarane, sâminut kiviánguaraluartok ânánguame másarâne, tunuminilo âtarssuarme okarfigigâne angerdlarniarkuvdlune. okarpok: „atugakángilanga"; ânâ okarpok: „tôrnavit autdlarúpai; atugkavit malígkumârpâtit".

Anivok angerdlardlune; siorssulitdlarmat kiviánguaraluartok, kamingme malígkâne, nunamut nerfatdlariarame isigkane kutdlardlugit ativai; kingugdlermik siorsulitdlarmat keviánguaraluarai kardlîngme malígkâne; nunamut nerfatdlarpok-âsît ativdlugitdlo. ingerdlavdlune siorssulitdlarmat kiviánguaraluarâ kulitsame malígkâne; taline sujuínut isariardlugit ativâ; pingasoraarterporôk taimailivdlune. tikíkame okángilak; akaguane kajartordlune audlarame âtârssuardlune tikípok; tikíkame okarpok taimáitok kavssauterkuvdlune; kutdlît kamípai. tôrniniardlune okarpok: „aneriaritse"; anigâmik avdla takungilât auverssuak kisiat kardlortartok; iseramik okarput: auverssuak takugigtik únerdlugo. táussuma okarfigai: „naulíniatdlariarunasiuk, tássa tôrnama ilât". kingugdlermik okarpok: „aneriaritse"; anínguaraluartut káinat pingasut aggersut okautigait; okarpok ersinángitsut únerdlugit. tikínguaraluartut ingnerssuit pingasut takuvait; akaguane au'dlarmata ilagai, tikíkamik tuniorarpât kilaluvkat, kernertut túgainik, aorfitdlo tûgainik; angerdlarame majûpai; iserame anínguaraluartok Naparo ti-

kerârdlune aggerdlune kujámukartoĸ, takugaluaramiuk pigatdlásánigingmat ĸajartordlune autdlarpoĸ; âtânik mardlorârdlune tikísimalersoĸ tikiúpoĸ; tikingmat aperât ĸanga audlartoĸ; Naparo oĸarpoĸ uvdlime uvdlorssuaĸ nuingmat autdlartumik únerdlune.

Naparup erĸardliata oĸarfigâ: „ítúnguavta igpagssardle anigame oĸautigâtit aggersutit"; Naparo nivdlingilaĸ. angerdlarmat Ipiutârsûp áiparâ; tikíkamik Naparup igdluanut, nererêramik únungmat angákûsilerput. isínguaraluartut inorujugssuit pingasut, Naparup tôrnai; iseriardlutik isuvssuleriardlutik angajugdlersârssuata siloriarmane pigsingniariartoĸ ĸulautdlugo; talersuane aigamiuk ivertipâ; tugdliata âma miloriaieriarmane niverniariartoĸ ĸulautdlugo agtoraluarpâ. Ipiutârsûp angákune erĸartortalerpai oĸardlune: „aneriaritse"; aníngaaralnartut Naparup ilaisa ingnerit pingasut takuvait; iseramik oĸarput ingnerit pingasut aggersut únerdlugit; Ipiutârssuk oĸarpoĸ ersinángitsut únerdlugit; Ipiutârssûp ânángua katangmit nuiniarĭartoĸ Naparup tôrnaisa tiguganíko tôĸúpât; Ipiutârssûp tôrnai iserdlutik oĸarput: „kiĸersârtínguarput sulerneriámi-una"? tássanikamik angerdlalermat Ipiutârssuk tôrnaisa ilagât; Naparup tôrnai nunamut autdlarpât; ingerdlavdlutik siorssulitdlarmat ĸúmut niviánguaraluartut Ipiutârssûp ânâta eĸerĸune sululiutdlugit maligkâtik. angerdlaramik Ipiutârssuk nunamut pigame, suligôĸ tarĸava angákuunt nâlagâvoĸ.

agdl: Enos Boasen.

16.

OKALUGTUAK IGDLUNGNARINGNIK:

Igdlungnarîngûnguko akigssiliartardlutik, angutdlo arnardlo, kangimingnúngôk kákarssuarmut sulugssugússuarmut, okilanerkisautdlutik arpaliútarput; arnarôk okilanerugame sujugdliuvdlune nuissaraok. iláine-âsît taimaitdlutik arpaliútardlutik angutip utarkigaluaramiuk támaivâ; támarmat uvdlok utarkigalúaramiuk angerdláinarpok únûngmane; uvdlorpagssuit tamaisa ujalerpâ. ilaine-âsît kaungmat kangimut audlarame igdlúnguak sujumorpâ mardlungnik inulik, nuliarît utorkarssuit; iserfigigamigit igdlune támartok ujarine únerdlugo; kamutigssarsiniaraluarmat utorkángûp sâgpâ: kamutigssarsiniarkuvdlugo kangimingnit, kissuit ajúngínersiorkuvdlugit, amerdlanermit atdlît aussut, ipagdlungnernik kamutigssarsiorkuvdlugo; kamutigssarsigpat kulimingnit kingmigssarsiorkuvdlugo nánunik, kagdlorssûp iluanit; táukua ajorigpagit kutdlernit, ãma taukua perêrpagit kulãnîtunit katiggamíkut kukiligssuarnit.

Taima okarfigerêrmane autdlarpok taukunúnga; nánut ornigkamigit sule nuíngíkâtik katimâgpalugssuat tusalerpâ; nuínguaraluarai atautsime ilusimavdlutik issigiuarsínarãne; nueriarâtigdlo atauserssûp sorssokâne, tássánga orningmane nanorssuak kungasiagut pigseriardlune tiguvâ; tigungmane kêriángilâ, agdlunãnguamik pitûtalerdlugo, tigugaluardlugulo ajorilerdlugo

ĸutdlernut autdlarpoĸ, ĸutdlĩngôĸ ĸâsungnerungmata; ornigkamigit nueriarâtigdlo atauserssûp sorssugpâ; taimáitoĸ ersigigaluatdlardlugo tiguvâ pitûtserdlugulo. ãma ĸutdlît ornigkamigit ãma niperssue ersserput; nuínguaraluarai ãma inugtut ilivdlutik issigigãne; tássánga ornigkamigit atauserssûp ornitdlarmane tiguvâ. angerdláukamigit ĸamutigssarsivdlunilo sanagamigit táukugôĸ atutdlánguásanagit ĸingmĩnarnik ĸingmilerdlune 'autdlartalerpoĸ.

Samungarssuarôĸ sikutdlarmat tasamunga autdlásagame ĸulivsiutêránguaĸ nagsalerpâ; tasamunga ingerdlalerpoĸ, ingerdlavdlune erssíngnaraluarâ ĸavungarssuardlo avungarssuardlo ĸerneragssuaĸ; ornigkamiuk tikínguaraluarai ímap kumagpagssue; ĸissuminínguaĸ nalugkaluaramiuk túngitsoĸ nerivdlugo nungúpât; kingugdlermik amimininguaĸ ôĸátautigalugo naloriaramiuk kumagpagssuit ĸimãput.

Taimaisermata ĸamutime ĸissugtai pôrtordlugit tamákua anigorpai. anigoramigit ĸamutip igdlinerssue tikípai, atuardlugit akilernup nunânut ĸaĸivoĸ' ĸaĸigame tamáko atuardlugit igdlúnguaĸ nuivâ; ornigkamiuk itsuánguaraluartoĸ ilisarivdluínardlugo igdlune, amârtuánguartoĸ. igdlume iserĸungmane iserpoĸ; angut oĸarpoĸ: „taimanerssuardle ujarnialeravkit"; arnap sâgpâ: „taimanîvna arpaliútardlunuk ĸimariaravkit inugssûp atautsimik issigdlup tigugaminga nuliartâralungalo". igdluata sâgpâ: „naungme taivna"? arnap sâgpâ: „taima-âsît piniariardlune autdlarsimavoĸ". tássánga nerisísinardlugo, tikerâp ĸulivsiutêranguaĸ túniúpâ; tássánga únulermat igalãkut itsuartar-

dlutik nulia oĸarpoĸ: takorĸuvdlugo erssermat uvine, itsuánguaraluarâ mardluk uniardlugit: inuutúngôĸ agtigigaluarpoĸ, kisianile silingerutsiarsingnardlune. sigssaĸ tikínamiuk ĸáungumut akungnagsisimassorssuarmut uniagassuane nusugpai nunamut; ingerdlagkamigit peĸũsivingmínut ilivai. iseriartorame iserpoĸ, ĸangale-una kiagúnguarsse; tikerâĸ takoriardlugo mátarame ingípoĸ; kilúarujugssuatdlardlune nuliame sanianut, tavdluminit kusilerpoĸ kiangmit, oĸatdlanguaisanane. taimailerîarmat nulia oĸarpoĸ: „uvdlumiâsît unanguaĸ takutdluaĸigujoĸ, ĸuligsiutêranguamik angâta nagsaungmago”. taima oĸariartoĸ ĸungujóriardlune sássartekaoĸ ernerdlune nerissagssamik pilerdlune. nulia anigame erĸutingnguaraluarai auverssûp eĸerssua ĸerissorssuaĸ, ĸilaluvkavdlo neĸâ ãma ĸerissoĸ, magtagssuardlo.

Tássánga nerilérpait áiparalugo, nerigaluarame tikerâĸ kîsa ĸârsitdlarame soraerpoĸ; táussumarssûp nerigamigit nungúpai; ãma oĸarpoĸ avdlamik nerissagssaminik; nulia anigame erĸutínguaraluarai tugtup neĸerssue túnorssuitdlo; savssaramigit nereĸatigalugo ãma táuna, ãma ĸârsitdlarame soraerpoĸ; táussumarssûp nerigamigit nungúpei, avdlanigdlo nalinginarnik nerivdlune. únugsiuâlerdlutik oĸarpoĸ: „piniariarumaguvit aĸago áiparisavagit, sákuma ardlai atordlugit; tasama sinârssuane ĸilaluvkatdlo auverssuitdlo sôrdlo arĸaumassoĸángitsut amerdlanermit”.

Unungmat sinilerput; iteramik autdlarput áiparalugo. tasamunga pigamik ĸilaluvkatdlo auverssuitdlo takuvait; tássánga naulíniaterma-

git áiparssua oĸarpoĸ: „kisiáne mingnermik”; puigângata pileritsáusimánguardlugit kîsa arĸararaut. iláiniâsît pueriarmat naulípâ; mingnersiorĸuniarâne angnerssuaĸ naulípâ; táunarssuaĸ ãma màrdlungnik nauligdlune, ĸilaluvkamigdlo auverssuarmigdlo. tássánga uniussorsoriardlugit tunúmukardlutik autdlarput; ernèrdlune áiparssua sujuartilerdlune, tivfatdlardlutik únûtilermatik kîsa ĸimagdlugo tikípoĸ; târsíssûtilerâne táuna tikípoĸ. ĸáungûkut artuleramiuk ĸimáinardlugo iseriartulerpoĸ; táussumarssûp ánivigalugo sigssaĸ tiníngassorssuaĸ, nusutdlaramiuk ĸangale ĸordlûlãnguarsse. ûtatik ĸalalermatigik ĸasussorujugssûvdlune iserpoĸ; tássane tikerâĸ uvdlut ĸavsêrssuit ítuarpoĸ, áiparissardlugo tasamungnartardlutigdlo; kîsa angerdlarsilerpoĸ nunaminut. taimaitdlune iláine oĸarpoĸ ningaorssuarminut, angerdlaramavdlune ilagiumavdlugo; piumángíkaluaramanuliata kajumígsârnermit kîsa ilagilerssâlerpai.

Iláine ĸaungmat autdlarput, ilagalugit nuliale; avĸúne tamána atsardlugo ingerdlagame tamáko ímap kumagpagssue tikínamíkik, ĸamutitik amiminermik pôrtordlugit ĸângerpait; ĸângeramíkik ingerdlagamik ĸunartik ersserpât, erssera- mikp ĸingmê. nanordlo ĸatiggamigutdlo kukiligssuaĸ pigsigsâlerput umiat napassorsimassut ĸulauâtdlugit, inugtik ilisarileratdlardlugo. taimailersut takoriaramigît, atautsimik issiligssuaĸ ersilerdlune utilerpoĸ; taimailersoĸ sakiata takoriaramigit kingumut uterfigai aivdlugit; tikíkamigit pilerpai: „ersigeĸinagit, inugigaminga taimaigínarput; autdlarângama tikilersunga ilisarigângaminga taimáitarput”. oĸalûtilûssâr-

dlugit pinnángikaluartut kingumut ilagalugit angerdláupai. tikíkamik kingmê nerisísinardlugit taimaitdlune nulia iserpoĸ, uvia iserniaraluarame torssût tátuleramiuk kîsa kâlersordlugo pãnguákut ilungmut sâgdlune kiatine ilungmut isertitdlugo tikerârpoĸ.

Unugkut anigame nánumigdlo katiggamigútdlo kukílingmik kingmilik, kingmine ornigkamigit oĸalûtilerpai: „ukorsî-à, tikerârssuak uvdlâkut anileriarpat katiggamigut kukilingà; tunune anitdlagteriarpago kamũnarautdlak nerfatdlariardlutit kúkilariatdlarumârpat; nanungà, ivdlit patingniatdlarumârpat tamaviârdlutit". tássánga oĸalûteriardlugit iserpoĸ. sinigkame inugssuak aninialerdlune tunune nuiseriarmago ingmârĸungnago kúkilaĸâ; taimaiseriarmat nánup nangigdlugo pateĸâ; inuata anivdlune nangigdlugo toĸúpâ. tássánga isermat nuliata uvine kialèrpâ; „inũngitsorssûp áiparilermatit pâârallugo toĸúpara". ãma nâlungiángua tigugamiuk toĸúpâ.

Tássánga igdlune kingumut utertitdlugo aĸigssiliartalerput kangimingnut káĸarssuarmut amitsukujôrssuarmut; mássákut arnaĸ tauna oĸiláinerulerdlune, angutip utarĸissarâ sujornanit kasujaitdleĸigame. Peter Justus.

17.

OKALUGTUAK ARNAK TIGDLIGAK:

Inuíngôrnaguko paneĸardlutik, pania sule inersimángitsoĸ arnâ toĸuvoĸ. toĸungmat avdla-

mik nuliarpoĸ; nuliarĸiutâta panigsâne asavdlunángeĸá, pigssainigdlo erdligûtdlugo. angutâta ĸasigiarângame paningminut túniútarai, pássuterĸuvdlugit; paniata panerserângamigit panerérsut kingorararai, sunauvfa arnarsiata tigússarai panigssame terdlinganit. iláine arnagssame tigungmagit ĸiavdlune autdlarpoĸ; autdlarame ivnârssûp sâne kigdlinganîlersoĸ inorujugssûp tikíkamiuk aperâ: „sôĸ ĸiavit"? arnarsiame pigssánguaminik erdligûtĩnarmane autdlartumik únerpoĸ, angúme perĸussaraluarai pineĸ ajoramigit. inorujugssûp áipariumatdlermane áiparalugo autdlarpoĸ; autdlarúkamiuk kakagtardlugulo ingerdlagamik, erssínguaraluarait igdlut mardluk, sunauvfagôĸ inorujugssuit igdlue.

Tikingmata igdlumingnut erĸúpâ pãkut tasiordlugo, erĸúkamiuk ungangmut initârtípât. igdlut saniminîtut ilainik arnamik nuliagssiaĸardlunigôĸ, táuna inorujugssuaĸ. táukugôĸ nunaĸatait sunauvfa oĸajamâssortagdlit; únulerîarmat igalât kînanik augpatdlalerput itsuanissârtunit, igalâĸ kînat agtormassuk, sunauvfagôĸ sinâmiúnguamik takornarniat; igalãkut itsuánissârêrmata únúkut nuliagssiarssua iserpoĸ oĸardlunilo: „uvdlumiâsît norratsiaĸ katangnaitsiarssuaĸ malerssoraluaĸinarpoĸ"; akineĸánginame tássanîgínarpoĸ. Aningãngûjuk ungámut oĸalũssileriarmat takoriardlugo taimak anivoĸ, kingornalo pulârane.

Tássane aĸago ĸaungmat ajakilermata Aningãngûjuk nuliartâne áiparalugo narssap isuanut ajakitsunut audlarpoĸ; ivngertorssuángoĸaoĸ, issigingnârniardlugit uvernalerpoĸ, ilât

tivassorssuaĸ issigingnârdlugo aningãngûjûp nuliane uvernarnermit ajulerĸuat uviata kingumut angerdláupâ; igdlumut inoĸángitsumut píput. tikíkamik ĸutdlîtdlo ilíterdlugit uvia oĸarpoĸ amerssuaĸ natermut ilerĸuvdlugo; isuíkaminuk ínarĸungmane ínarpoĸ, ínartordlo uviata ujaragssuaĸ tiguvâ, ínardlunilo nulê miloĸâ, taima ilisimagaluángilaĸ; ilitsoriíngnaraluartoĸ aĸngme ĸerĸanîtdlune, uviata oĸarfigâ ilatik tikisínagit saligassarĸuvdlugo augssuaĸ.

Taimaitdlune tauna nârtulerpoĸ, nârtulerssordlo uvia pinjariartordlune autdlarpoĸ sermerssuarmut; uvia mulussoĸ kingornane ernivoĸ; tamâne pisoĸángortoĸ uvia tikileĸaoĸ, sakerssuata ukússe oĸautilerpâ igdlup ĸâne kivssumiardlugo saĸissauterĸuvdlugo; uverssuata takuleriardlugo tungânut agssangminit terĸíssînâraoĸ; tikingmat ilarssue oĸarput: „Aningãngûjûp nuliartãngua ujamârtoĸ sapangârtoĸ pinersoĸ pinersuatsiaĸ”. uverssua tikíkame nulê amârtúnguaĸ kivssumiarpâgôĸ kujarutingâramiuk ĸitornartânguartik; uverssua tássanîlerpoĸ. angisûnguángortoĸ kingugdlermik piniariartarfingminut autdlarpoĸ; tamâne uverssua tikitseraluaramíko kîsa tikíngilaĸ. tikíngingmat inorujugssuit mardluk takuniaivdlutik autdlarput; sermip ĸúparssuagut nákarsimassoĸ takuvât. tauna arnaĸ sakerssuata oĸalûtilerpâ taima nagdligigaluardlugo, uterumagpat uterĸuvdlugo; uterdlune autdlarpoĸ, uvêrúname angajorĸâne orningniardlugit; taimaitdlune tikipoĸ angajorĸâminut, tikingmángôĸ angutâta agsut ĸujarúpâ.

agdl: Albrecht Bech.

18.

OKALUGTUAK ISIGALARSSUNGMIK.

Itsak ukiorssuakingmat kângnerssuakardlune, Karmánguane nákuarssuakarpok, táussumalo ukialerângat atârpagssuit pissarissarpai katerssordlugit; mássákut ukiup kerka tikitdlugo kangnilerpok, kangnerame kangnerame nunánguerutdlune. Karmánguit avatâne imánguak migdliartulerpok, táussuma nakuarssûssup igalássákut imánguak táuna kineraminik âtâmik takunek ajorpok; tássánga pikissaringame avalagtaraok, avalagdlune unâne savigtarâ; nãmagsivdlunilo âtâk puissarangat nauligtarâ. iláine uvdlãkut makíkame okarpok anânane okarfigalugo: „ímakauna imánguak agdligaluarune” okarpok: „Isigâlârssuk ímaka kaerkuvdlugo nekínguamik orssumigdlo akilerdlugo imánguak agdlisíkaitne”. táuna Isigâlârsuk nunakitsume nunakarpok; nákuarssûvdlo arnâ okarmat: „kâkâ orningniaruk“. orsumigdlo nekimigdlo nagsardlune ornigpâ; isísagame pâp kânut ilivai; iserame Isigâlârsuk ornigkamiuk okarpok: „orssordlo nekitdlo pâp kânut ilivákа ivdlit kaerkugaluardlutit”. Isigâlârsuk okarpok: „inûsugtune iluatingnaraluaripnt pissagssaugaluardlutik, arnak pínersorssûssok

pigavko sunauvfalo ingminik pitsailigínardlune ernisuitsûngmat"; nekilo orssordlo pivai, igdlokatine ingmanguak tunivdlugit; táuna inûsugtok áiparalugo autdlarpok Karmánguanut, tássunga pigame únungmat kilerssorpât, natermut nakítautdlugo inugssuakasik táuna natermut morssugpok; tasamunga autdlarpok nunap iluanut; arnarkuagssâtsiaup igdlua tikíkamiuk pâvata kâne kingmerujugssuakasik takuvâ kilûmissâlersok; Isigâlârssuk táuna iseriartuínarpok, iserame takuvâ arnakuagssaitsiak igdlermine igsiassok, iseriarmat okarpok: „suvdlunikána isínguakasigpa ínardlokutíka piásanagit"; tássánga ornigkamiuk tiguvâ pâlerdlugo, igítaringane nujai tiguvdlugit, tássánga kisiane atassaraok; artuleramiuk okarpok: „taimaitdle"; táuna arnarkuagssâtsiak okarpok: „ingiatdlortokaratdlardle"; tâvanga târtorssûp tungânit angut aniartorpok; katangmut pekeriarame agpa agdlorpok; tamákorpagssuakasît aniagamik nungúput. ãma okarpok: „avdlamigdlo"; kingornagut ãma aniartorpok angut sujorakitsúnguak, aneriarmat takuvâ ántsek arkardlune pekítok; ãma avdla angut nujartôrssuak katangmut pekeriarame sunauvfa âtâk; ãma okarpok: „avdlamigdlo"; tâvánga târtorssûp tungânit ãma aniartorpok anguterujugssuakasik, katangmut pekeriarame arferssuaksarpigâkaok; táuko nungungmata táuna arnarkuagssâtsiak okarpok: „tássa nungúput, kujanakasinguna"; kuvdline ingnera iluarsarpâ ikúmarigsardlugo; tássánga Isigâlârssuk anivok, anigame takuvai pâta okûtarssuakasê úpilersut, agssaminik ajagdlugit úpitípai.

Tássánga angerdlarame kaulerâ iserpok;

okarpok: „issangiartorssuángúsakaok“; akago kaungmat táuna nakuarssuak okarpok: „imánguame agparpagssuakasît“; Isigâlârssuk táuna okarpok: „agssait nâtserniaratdlarsigik, kisiáne nâgpata avalagkumârpuse piniardlugit“. ilait okautserîtsorssuak táussuma angákorssûp okausê nâlangnagit avalagpok, uvdlok nâvdlugo piniaraluarpok angilugtordlunile; uvdlut tamaisa avalagtaraluarpok, puisserpagssuit agpat ilagilermatigik; angilugtordlune tikitsaraok. Isigâlârssuk táuna angákorssuak okarpok: „okautserîpatdlâkigame súnguamik pinavingilak“. kisa uvdlut tatdlimat nângmata angákorssuak okarpok: „kâkâ avalangniaritse piniardluse“; avalagkamik agparpagssuit pissatik sujugdlît angákorssuarmut túniúpait; táuna okautserîtsorssuak súnguamik píngilak, tamáko angákorssûp okausinik nâlagtut agpanigdlo puissinigdlo amerdlasôrssuarnik ãma katerssuíput. táuna Isigâlârssuk kajartorame âtâk naulíkamiuk tikíkame okarpok: „âtâk naulípara nutdluartok kivdlup tungâgut; kingorna âtãsángerkôkaunga. avatane alinilo imuvdlugit kânermut mangugpai, tauva Isigâlârssuk kingorna âtãngilak kajartoranilo. agdl: Amon, Nunarssuarmiok.

19.

OKALUGTUAK NUKAGPIATORKAMIK:

Nukagpiatokarârôrnguna tamâmilerioк, kajartordlune atdlalerângame âtât niakue imap kigdli-

ngaut iliorkardlugit autdlariartorângame, káinaminut ikivdlune okarfigissarai: „ata majuarniaritse”; kamagune tikitdlunilo okarfigissarai: „sôrdlo tusãngitsut, autdlalenamâsit okáuniardlugit sigpsererkunagit”; ilât imâaut ajariardlugo okarpok: „kîsa nukardlersánguarse issípok“, mássa nangmipek imânut ajagkamiuk.

Taimaitdlune iláiniásit kiserdliorpatdlálerame pisugtuardlune autdlarpok; ingerdlagâme takuleriatdlarai arnarpagssuit tatsimut usfartut; takugamigit nukagpiatokak pilcritsakaok; tássánga issertordlune atissai ornilerpai, tikíkamigit merssornere pínernersiordlugit torkarpai; torkorêramigit tássánga piâralune sarkúmerpok; arnarpagssuit takoriaramiko tatsimit kakivdlutik atissamik tungânut arpaliutdlutik autdlarput, nukagpiatorkap issigalugit, atissatik tikíkángamikik ativdlugitdlo tingissaraut; táuna atausek atissagssaerutdlune unînariarmat nukagpiatorkap ornigkamiuk okarfigâ: „nuliartârilavkinait“, okarpok: „pisavarmame atissáka káiniákit“; nukagpiatorkap tássánga túniúpai, atilermagit ernînak tiguvâ ãma tingísasoralugo; aterêrdlugit okarpok: „kâ angerdlarniarit áiparísavavkit“. nukagpiatorkap nuliartârâ, tikíkame akago kaungmat kajartúngilak autdlásasoralugo; tamâne kajartornek ajulerpok autdlásasorinermit; iláine nulia okarpok: „kajartortarniarit ungagilerpákit“; akago kaungmat kajartordlune autdlarpok, tikilerame kaligdlune, usiuvfa autdlarsimassok, taialerame asûna animiok; taimaitdlune nulia nârtulerpok, erneriatdlartok nukagpiaránguak; angisuatsiánguángortok ãma nârtulerpok; ernivok ãma nukagpiaránguamik, kingorna nârtúngilak.

tamâne angisuatsiánguángortut, arnâta ilagalugit pisagtuáitalerpai, pisugtuarânganmik ernínguane oKarfigissarai: „sulúnguit Katerssortarniarsigik tingmissanik ardlaKarpuse“. ilâinîâsât pisugtuaramik ernínguamik aiupainut sulúnguît kâpússordlúgit tupagsârpâ, asûna pârânguángordlune tingissoK, âma nukâ taimaisivâ, nangminek âma pângordlune tingivoK. nukagpiatoKaK Kajartordlune tikîkame nuliane Kitornánguanilo kingorarpai; nukagpiatoKaK tamâne aliasulerpoK Kamajungnaerdlune, ilâine piniarnane Kajartordlune autdlarpoK, igpigssûp atânut niugame Kâine Kimagpâ, kingorna Kiviarnâgo igpigssuaK KaKigamiuk tunungmuínarssuaK autdlarpoK, ingerdlagaine taserssuaK nuvivâ, unigdlune Kinerdlune takulerpâ taserssûp sinâne inugssuaK ulimassoK tunutdlune; ornigkamiuk takulerîatdlarâ Kangale atânê igsulârtánguarssê; tikeriarâne oKaKaoK: „suvnit tikípinga“? nukagpiatoKaK oKarpoK: „siorKavnit tikípagit“, kingorKavnit tikîkungma tokorKajaKâgit“. nukagpiatoKaK oKarpoK: „Kajartârssuarale pisavat, inunguanik pingasúnguanik takúngilatit“? akivâ: „Kajartârssuarmik isumángilanga, inúnguanik pingasúnguanik takussaKángilanga“. âma oKarpoK: „umiartârssuarale pisavat inúnguanik pingasúnguanik takúngilatit“? „umiartârssuarmik isumángilanga, inúnguanik pingasúnguanik takússaKángilanga“. âma oKarpoK: „Kisserînarputit ulimautitârssuarale pisavat, inúnguanik pingasúnguanik takúngilatit“? „hê! ulimautiga Kiggortûtiga nungussigavko, ûnga eKalûp serKortâta Kânut ingíkaluásassutit, „merdlertorpalugssuaK tusaleruvko níkumângilatit“. tássánga nukagpiatoKaK eKalûp

serĸortâta ĸânut ingípoĸ, igtugtmínarsuángor-mat uíkaluarame tauvauna ĸordlûkalugtuatdlarâne, kingumut seĸungnerpoĸ; sulé taimaitdlune sijorssugungnaerpoĸ, taimaiseriartoĸ tusalerpâ merdlertorpalugtoĸ, avdlamik nipeĸángitsut: „atâtaga tikípoĸ-û“! arnâta akivai: „hé! atâtanivna autdlataerutdlugo ĸimagkíput“; ĸitornai avdlamik nipeĸángitsut: „atâtaga tikípoĸ-û“! tássánga nukagpiatoĸaĸ majualerpoĸ, igdlo tatdlimanik igalâlik; iserame takuvai arnarpagssuit, nulê ĸinernialeriardlugo isorartunerup tungâne ungatilik, takuvdlugulo avatâne igpáme angut sujorakitsoralánguaĸ igsiassoĸ, avdlamik oĸauseĸángitsoĸ nulê pivdlugo: „pilavkit-ait“! nuliame akissarâ: „avdlamik uveĸarpunga pisángilarma“. nukagpiatorĸáp takussarai igdlup ilulê aniassut, kîsa nulîlo táunalo angut kisíngorúput; táuna angut anivoĸ, tássánga nulê tigunialerpâ, kîsa âma anivoĸ, anissoĸ takoriatdlarâ pãnguángordlune anivoĸ, malingnasuaramiuk anilersoĸ nulia kingumut sâgdlune oĸarpoĸ: „igdlerfiussara puiorpara súkap tunuanut, ĸáikatdlauk“; uviata akivâ: „ivdlit nangminer pigiumavat ainiaruk“. tássánga nukagpiatorĸap nulê tiguniardlugo kîsa âma anissivâ, nulia anigame kingumut sâgdlune uvine sâgpâ: „usiuvfauna igdlerfiussara pisángíkiga“; tamáko arnarpagssûsoriniardlugit takuvai pârpagssuit; táuna angut takuvâ agdlek; kingumut ĸiviarame igdlûsoriniardlugo pingorssuaĸ; sunauvfa pât inorrôrtitdlugit ilât nuliaralugo. kingornalugôĸ nukagpiatoĸaĸ nuliarminane. tássunga nâvoĸ.

agdlagtunga Pîta.

OVERSÆTTELSER OG UDDRAG

af

Grönlandske Folkesagn, Bd: III

1. Kumagdlause og Asalok vare Fættere og holdt meget af hinanden. Kumagdlause var en god Fanger, og sørgede vel for Asalok, der ikke var istand til at fange noget levende. Der boede mange Andre paa samme Plads; naar Erhvervet aftog henad Foraaret, kom Kumagdlause dog altid hjem med Fangst. Naar han saa trakterede Fangerne med Sælhundebrysterne, saaes Asalok altid siddende og spise Skulderbladet. Derover bleve de Andre misundelige og pønsede paa List. En af dem paatog sig at udføre den, og da Asalok gik ud, fulgte nogle bagefter, sigende: „Den Stakkel tænker ikke derpaa! vi ville dog sige ham det; hør Asalok, veed Du og, at Kumagdlause stræber dig efter Livet"? — Saaledes vedbleve de, indtil han omsider troede dem, blev bange og flygtede bort fra Pladsen. Nu søgte Kum: forgjæves efter sin borteblevne Ven; om Foraaret drog han op i Fjorden, men vendte tilbage om Efteraaret uden at have fundet ham. Da han nu engang gik ud paa Fangst, traf han i Mundingen af en Fjord en fremmed Kajak, som ligeledes laa paa Fangst. Han undrede sig da over at den Fremmede var uden Blære og Harpun, og kun væbnet med Bue og Pile. Da en Sælhund dukkede op, vilde den Fremmede have ham til at fange den, men han opfordrede atter hiin til det samme,

før at see hvorledes han bar sig ad. Han saa ham da roe efter Sælhunden, og hvergang denne vendte sig om, kæntrede Kajakken og reiste sig; saaledes listede den Fremmede sig paa Sælhunden, og skjød den omsider med sin Piil under Vandet lige gjennem Hjertet. Da han havde bundet den dræbte Sælhund til sin Kajak, indbød han Kuma til at følge med til hans Hjem, hvilket denne samtykkede i, for at adsprede sig i sin Sorg over den tabte Ven. Da de gik paaland inde i Fjorden, bød den Fremmede ham lægge sin Kajak med Forenden vendt ud efter Søen; selv tog han Sælhunden paa Ryggen og Kajakken paa Hovedet, og Kuma fulgte ham nu indad Landet til. Da de havde gaaet lidt spurgte den Fremmede: „Hvor hurtig er du"? Kuma svarede „Med Jordbeboere troer jeg nok at jeg kan følges". Saa gik de op ad en lang Skraaning, og den anden maatte standse for at Kuma kunde følge ham. Tilsidst naaede de en Indsø, og saa ved samme hvide Telte, og hørte Hundegjøen. Men først da det blev mørkt og stille, gik de ned og ind i et af Teltene. Dette var smukt udstyret med Husgeraad af bedste Sort; Verten bød Qvinderne koge Sælhundebryster for Kuma og da de havde spiist, bød han denne at gaa igjen, og at vogte sig vel for Teltene, og at liste sig forbi dem uden Støi. Da forfærdedes Kuma, idet han bemærkede, at han var kommet til Grinetroldenes Leir. Da han var hurtig tilfods løb han indtil Daggry og naaede saa sin Kajak ved Strandbredden. I det samme hørte han en

raslende Lyd, og erindrede nu, at det var et Tegn, som hans Vært havde lovet at give ham. Neppe var han kommet i Kajakken før Søen var heelt rød af Ansigter, som speilede sig i den. Hele Sværmen af Grinetroldene stod paa Landet med spændte Buer. Han flygter da ilsomst, medens Pilene pladskede omkring ham, men uden at treffe. Efterat have grebet to af Pilene undslap han og kom lykkelig hjem. Han opsøgte nu Drivtømmer, baade af det hvide, hvoraf han lavede sig Pile, og af det seige til en Bue. Derpaa drog han op i Fjorden, lagde sin Kajak omvendt, da han nu kjendte Indlandsboernes Hurtighed, og listede sig saa om Natten til Troldenes Leir. Da han nærmede sig Teltene, saa han noget Sort krybe henad Jorden, og gjenkjendte snart sin Ven Asalok, som nu fortalte ham, hvorledes han paa Grund af de Andres Bagvadskelse var flygtet til Indlandsboerne. Derpaa vadede de begge ud til en lille Ø i Indsøen, og da Troldene myldrede frem opstod der en Kamp med Buer og Pile. Men Kum forstod at gjøre sig lille, saa at ingen af Pilene rammede ham, og bag ham skjulede Asalok sig. Troldenes Flok blev derimod tyndere og tyndere, og tilsidst toge de Flugten. Derpaa gik Kum ind i Teltene og dræbte Resten af Qvinder og Børn. Kun to spæde Børn lod han leve, og drog derpaa hjem, tagende Asalok med sig paa sin Kajak. — Senere begyndte han atter sin gamle Skik, og gik langt ud tilsøes for at søge Sælhunde i den knappe Aarstid. Engang da han saaledes var

borte, kom der tre Bjørne til hans Boplads. Hans Pladsfæller satte ud efter dem i deres Kajakker; men bleve bange, da Bjørnene krøb op paa et Iisfjeld. Da sagde Asalok: „Bløt nu Kum: kom hjem", og dette gjentog han, trods de Andres Trudsel. Omsider saaes Kum: komme hjem med sin Fangst; da skyndte Asalok sig ham imøde, for at opfordre ham til at angribe Bjørnene. Kum: drog da de to Pile, han havde taget fra Troldene, frem af sin Kajak og besteg Isfjeldet; saa taug alle de Andre stille. Snart efter hørtes en brummende Lyd, og de tre Bjørne kastedes dræbte i Søen. Da sagde Asalok: „Nu kunne i see hvad Kum: formaaer".

2. Om Aterfio. Der var 2 Enker, som boede i nogen Afstand nord og syd for hinanden. Hver havde en Søn og paa hver af Pladsene boede der ogsaa andre Folk, og deriblandt vældige; men alligevel lode de disse Drenge og Enkerne lide Mangel; Enkerne opdroge deres Sønner saa godt som de kunde, og formanede dem til ikke at plage de andre Børn, for at undgaae Hævn. Saaledes voxede de op og bleve meget stærke, og saa skaffede deres Landsmænd dem Kajakker. Den ene hedde Sukaliasok, den anden Aterfio; begge bleve vældige, men ikke Drabsmænd, som de andre. De pleiede at gaae tilsøes paa Fangst, selv i stærk Blæst, og fangede altid, og naar de kom hjem, havde de for Skik at give Enkernes Børn tilstrækkeligt at spise. Engang

var Aterfio tilsøes om Efteraaret paa Fangst; det blæste Norden med klart Veir, han havde fanget 2 Sælhunde, men vilde have flere endnu. Pludselig hører han en Lyd, seer sig om og bemærker Sukkallasok, som sigter med Harpunen efter ham. Lige idet denne vil kaste, kæntrer, han saa at Harpunen kun streifede Kajakken, reiste sig derpaa igjen og havde nær hævnet sig, men undlod det, og roede hjem. Han taug saa stille dermed. Engang senere var han atter ude tilsøes i stærk Norden og ventede ingen anden Kajak. Men atter seer han pludselig Sukkallasok sigtende med Harpunen; ogsaa denne Gang undgik han den ved Kæntring, saa at Kajakken kun fik en Rift. Han undlod ligeledes at hævne sig. Men da han nu kom hjem, fortalte han, at S: anden Gang havde stræbt ham efter Livet. Moderen raadede ham dog fra at hævne sig. Atter engang var Aterfio paa Fangst alene; dennegang hørte han slet ingen Kajak, men en hvinende Lyd; han kæntrer strax, og i det samme falder en Harpun over ham i Vandet. Da Aterfio reiste sig, saa han S: rulle sin Fangerem op. Han kunde nu ikke holde sig længer, kastede med Harpunen og dræbte ham. Da han kom hjem, sagde han, at han nu vel maatte vente Hævnere og derfor vilde flygte sydpaa; men Moderen svarede: „Du har jo selv fremkaldt Hævnen, saa bør du ikke bagefter frygte". Dette bevægede ham til at blive. Han giftede sig derpaa, og fik en Søn, som han kaldte Akeralik. Engang kom der en gammel Mand og sagde: „Sukal-

lasoks Slægtninge komme for at tilintetgjøre eder". Aterfio svarede: „Det er det samme, lad dem komme, jeg med min lille Søn og Husfæller vente paa dem". Snart kom der en Konebaad og en heel Deel Kajakker omkring Næsset. Da Aterfio saa dem, gik han ind, og trak sin Pels af, og gik derpaa ned til Stranden, hvor han satte sig, med Ansigtet vendt ind imod Landet. Da Kajakkerne saa ham der, skyndte de sig, enhver vilde være den første til at saare ham. Men da den første kastede, traf rigtignok Harpunen, men den sprang i 3 Stykker og faldt tilbage. Derefter forsøgte de andre det, men alle Harpuner sprang istykker mod hans Ryg. Saa gik de iland et Stykke derfra og sagde, at de først vilde reise Telt. Aterfio forholdt sig roligt; det blev Aften og derpaa Morgen igjen; saa lidt op ad Dagen, medens Aterfio var inde i Huset, kommer en af Hævnerne springende ind, og tre efter ham, lutter svære Mænd. Saa sagde Aterfio til dem: „Herinde er der ikke Plads til at røre sig, det er bedre at gaa udenfor". De gik altsaa ud, og da de kom til en jævn Plads, tog En fat paa Aterfio og vilde brydes med ham, men Aterfio vendte sig, og kastede ham til Jorden, som han pleier at gjøre med en Ræv, saa at han var død med de samme. Saa toge de andre tre paa engang fat paa ham, men han kastede dem til Jorden, som om det var Smaabørn. Paa Hjemveien gik han hen og dræbte deres Qvinder og Børn med, og var nu fri for Hævnere. Derpaa uddannede han sin Søn Akoralik i

Alt, baade tillands og tilvands, saa at denne blev vældigere end Faderen. Han havde ligeledes sit Fangested langt udenskjærs og fangede der baade Hvidfisk, Hvalrosse og Tikagugdlikker. Han kunde være saalænge under Vandet som en Sælhund. Derfor holdt han og hans Fader mest af at fange langt ude tilsøes. Saaledes vare de engang ude i smukt klart Veir; da kom der en lille Sky op i Nordvest, og Aterfio sagde: „Naar der kommer en Sky fra den Side, saa bliver det ingen Smaating, lad os liste os hjemad". De bandt de fangede Sælhunde paa Kajakkerne og roede afsted; snart stod Havet i Røg, og Landet svandt af Sigte. Medens de saaledes holdt indefter, hørte de en rullende Lyd, og Aterfio sagde: „Jeg kunde komme til at støde paa dig, hold dig lidt fra mig". Strax der paa saa de en uhyre Styrtesø. De vendte sig imod den, og da den var i Afstand af et Pilekast, kæntrede de og lode den bryde over dem, og de bleve ved at roe under Vandet, hvorpaa Akeralik kom først frem, og saa Faderen bagefter. Men Akeraliks Vandpels var revet itu; han sagde da til Faderen: „Gaa du efter Behag, jeg vil skynde mig iland". Saa roede han afsted og var at see til, som en Falk. De kom dog begge godt hjem. — Omsider engang hørte Sydlændingene om den vældige Aterfio og Akeralik; Nogle af dem begave sig paa Veien til hans Plads. Den vældigste af dem, som vilde maale sig med Aterfio, hed Tajarnek. Engang var det stille, smukt Veir, og Solen stod i Vest. Aterfio var hjemme med sin Søn.

Da kom der flere Konebaade og Kajakker omkring Næsset. Aterfio gik med til Stranden og sagde: „Hvor agte I eder hen, det lakker ad Aften, slaaer heller Telt op her". Derpaa svarede En af dem: „Vi ere komne at maale os med den vældige Aerfio, som vi have hørt om". Aterfio svarede: „Den I søge, er ikke saa vældig, men hans lille Søn er det", og saa pegede han paa ham. Da de saa denne svære Mand, nølede de med at gaa iland, men Aterfio opmuntrede dem, og de opsloge da deres Telte. Dagen efter gik de op til den jævne Plads ovenfor Huset. Der brødes først Tajarnek med Aterfio, men blev strax kastet. De grebe hinanden flere Gange, men Aterfio holdt Stand. Tilsidst toge alle Sydlændingene fat paa ham; men saa kom Akeralik til Hjælp og kastede dem efter hverandre til Jorden. Nu tog han først Tajarnek og dræbte ham, og tilsidst gjorde han Ende paa dem Alle, Qvinder og Børn med. Senere færdedes Aterfio vidt omkring, uden at blive overvunden; baade han og Sønnen døde, uden at være saarede.

„Dette er hvad man kunde kalde Enden paa Fortællingen. Det Hele er vist temmelig feilagtigt; men man hører den dog saaledes fortælle. Alle disse gamle Fortællinger, som ikke ere skrevne, ere vist betydeligt udsmykkede. Denne skal dog være meget gammel".

---

3. Sungersussak boede sammen med mange Svogre, som havde ham tilbedste fordi han altid sad hjemme. Derover gjorde han sig Umage, og blev nu dygtigere til Fangst end alle de Andre. Engang vare de om Vinteren ude paa den faste Iis, da der reiste sig en heftig Østenvind, som satte Isen i Bevægelse; de reddede sig hurtigt iland, men da Sungersussaks Pleiesøn ikke kunde følge med, løb de ud igjen over Iisstykkerne for at redde ham; da skiltes Isen ganske fra Land, og de dreve tilsøes. Da de vare nær ved at vansmægte af Tørst, hjalp Sungersussak dem ved et Tryllemiddel, og omsider dreve de hen til et fremmed Land og traf der mange Huse, Indvaanerne vare Menneskeædere, men Sungersussak overvandt dem dels ved sin Behændighed, dels ved Tryllemidler.

4. Om Inugtujussok. — En Mængde Brødre boede sammen i et stort Huus med 5 Vinduer. Ikke langt fra denne Plads boede paa det samme Land en Enke med en Datter. Denne Pige fattede den yngste af Brødrene Kjærlighed til, gik ofte derhen paa Besøg, og fik hende omsider til Hustru. En stor og mægtig Angakok, Inugtujussok, som boede paa et andet Land i Nærheden, syntes ikke om denne Forbindelse. Han lagde sig paa Luur et Sted, hvor de unge Ægtefolk gik forbi, forfulgte og gjennemborede Manden, hvorpaa han desuden tvang Konen til at støde Landsen i den Dræbte. Hun gik derpaa hjem til sin

Moder. Den næste Dag kom Brødrene for at opsøge den Savnede; de raabte ind i Huset, og da Beboerne af Skræk ikke turde svare, gave de sig til at rive Taget af Huset. Da først svarede den Dræbtes Hustru, og fortalte hvad der var skeet. De overlagde da i Forening, hvorledes de skulde hævne sig paa Inugtujussok. Engang bade de ham komme over og hexe over en syg Qvinde. Dette gjorde han ogsaa, og forblev hos dem om Natten; men den følgende Morgen, da han vilde gaa ud af Huset, stode Brødrene paa Luur og dræbte ham. Da Inugtujussoks Søn hørte dette, kom han ilende i en saadan Fart, at Forenden af Kajakken stod ud af Vandet. Dog kom det til Forlig mellem ham og Brødrene.

5. Paa Umanak ved Isortok boede en vældig Mand, baade stor Fanger, udmærket i Kajak og tillige en kyndig Angakok. Ved sine Tryllekonster pleiede han altid at have sin lille Søn paa Skjødet, for ogsaa at oplære ham i sin Konst. Naar han havde fanget 2 Sælhunde, pleiede han at lægge dem ovenpaa Kajakken og at gaa hjem, holdende sig paa Toppen af den samme Sø. Sønnen blev ligeledes en dygtig Fanger; en Dag var han gaaet ud og kom ikke tilbage om Aftenen. Dagen efter gik Faderen tidligt langt udenfor Øerne og hørte der langt vesterud Nogen raabe: îk, îk. Han opdagede da en Mand siddende i en Baad af Bark og roende med en enbladet Aare, som han flyttede fra den

ene Side til den anden. Ved at komme nærmere opdagede han sin Søns ene Arm, stukket ind under en Rem. Han angreb og dræbt Manden. Længere hen traf han en lignende med den anden Arm, og dræbte ham ligeledes, og tilsidst en tredie, som var Fader til de Foregaaende, og havde Sønnens Krop. Med denne gav han sig i Samtale, og da de begge erfarede, hvad der var skeet, gik de op paa en Isflage og satte ved Hjælp af Troldkunster de dræbte sammen igjen. Men nu manglede Angakokkens Søn en Kajak, for at komme til Land. Faderen fik en af Birkebarks-Baadene at laane, paa den Betingelse at han skulde bringe den igjen. Da de kom hjem til deres Plads; og Sønnen steg iland, faldt en af Beboerne död omkuld. Dette forklarede Angakokken deraf, at Sønnen imod hans udtrykkelige Forbud havde kigget ind i Baaden. Han bragte den da trolig tilbage igjen til dens Eier, som endnu stod paa Isflagen, men paa Hjemveien blev han overfaldet af en Nordenstorm og forslagen til Akillinek (Labrador eller Vestkysten af Strædet). Derfra kom han til Sydspidsen af Grönland, og saa langs Kysten tilbage til sit Hjem.

6. Kangingnak, en Sydlænding, drog nordpaa med sin Søn Tunerak, og bosatte sig paa Kangek ved Nûk (Godthaab), fordi det var en berømt Fangeplads. Han advarede da sin Søn mod Pladsens Beboere, som de ikke turde stole paa, saalænge de vare fremmede,

og de fulgtes altid ad. Engang paa en Alkejagt skiltes Tunerak fra Faderen, som derpaa blev omringet af de andre Kajakker, der vilde ham tillivs. Kanginguak greb derpaa til sit Tryllemiddel, som han bar i Kanten af sin Pels, og kastede det ud, hvorpaa Kajakkerne kæntrede og omkom den ene efter den anden. Kanginguak følte sig nu ikke mere sikker for Blodhævn; han opfordrede derfor Sønnen til at øve sine Kræfter, drog om Foraaret nordpaa, og efter at have opholdt sig hos Beboerne af Iviangit, satte han over Isortoksfjorden, og tog Vinterophold paa Umanak. Om Sommeren droge de paa Rensjagt ind i Fjorden, og Tunnerak øvede sig stadig, saa at han endog kunde dræbe Falke med sin Kajakaare. Han gik ogsaa langt ud tilsøes og mødtes med Kajakkerne fra Iviangit der hvor Toppen af Umanarssuak (Kin of Sal) næsten forsvandt under Bølgerne; her maalte han sig med dem i Klapmydsefangst og forbausede dem ved sin Duelighed. Senere fik Tunerak Lyst til at opsøge sin Ligemand i Kajakroening. Han gik da til Iviangit og opfordrede den vældige Erisatsiak til Kaproening. Han blev vel modtaget, og den næste Dag roede de ud; paa Udveien vare de lige, men paa Tilbageveien vandt Erisatsiak. Men Beboerne af Iviangit raabte da, at idag var det for intet at regne; naar Erisatsiak først roede ret, da lød hans Aare som naar Renskalvene brøle. Derpaa hørte Tunerak om en vældig og kløgtig Mand nordpaa, ved Navn Ajarkitsarssuak, og drog til ham maale sig med ham. Her gik det først

ligesom med den forrige; men paa Tilbageveien, da Aj: kom først til Land, vendte han sig hurtigt om og dræbte Tunerak med sin Aare. Da Kanginguak hørte dette, drog han op at hente Sønnens Lig; derpaa drog han sydefter for at opsøge en duelig Angakok. Omsider fandt han en saadan, som atter bragte Liv i Tunerak, saa at denne igjen blev stærk, og ernærede Faderen paa hans gamle Dage.

7. Kigdlihararssuk blev forældreløs, men havde en ældre Søster, hvis Mand tog sig saa godt af ham, at „Mættelse og Vellevnet bleve hans Eiendom." Engang vare Mændene i Huset dragne paa Rensjagt og K: ene hjemme med Qvinderne, da en fremmed Baad landede med lutter bevæbnede Mænd, som derpaa dræbte Qvinderne; kun K: undgik Blodbadet. For at hævne sin Söster gjorde han en lang Reise og opsögte en klog Kone, som gav ham en Amulet. Ved Hjælp af denne lykkedes det ham, i Forbindelse med sine Husfæller at opsöge Fjenderne og tilintetgjöre dem.

8. Om Manden fra Karusuk. Ved Karusuk (Godthaabs Distrikt.) boede en dygtig Erhverver, som levede i god Forstaaelse med sine Landsmænd, da han yndede Alle, som mente det godt med ham. Han pleiede at gaa til Kangek paa Alkefangst, var altid först paa Pladsen og vendte altid tilbage med rigelig Fangst för Aften. En Ingnerssuak led-

sagede ham altid. Disse Trolde kunne ikke sees i Nærheden, uden kun i Frastand. Mange Kajakmænd have saadanne til Ledsagere, uden de vide det ikke; kun Andre kunne see dem. Saaledes gik det ogsaa hiin. Naar han mødte Andre, spurgte de ham, hvo der havde fulgt ham; men han paastod, at han havde været ene. Hans Ingnersuak var Tornak (Hjælpeaand) for en Angakok, og boede hvor Tukak, nær Kornuk, og gik hver Dag til Karusuk, for at for at følge med Manden til Kangek. Engang kom der Sydlændinge til Karusuk og bosatte sig der; da En af dem var bekjendt som Morder, flyttede Karusukkeren derfra, og bosatte sig inde i Fjorden ved Maraasissok. Der fangede han godt, og havde for Skik at lægge de dræbte Sortsider ovenpaa Kajakken. Længe havde han frygtet for at komme til Karusuk; engang fik han dog Lyst til at roe rundt om Øen. Da han kom til Næsset Sidlisit, mødte han den berygtede Morder, som strax angreb ham med Harpunen; men han reddede sig ved at kæntre rundt. Da nu hiin var uden Harpun, roede han blot hen og greb Enden af Kajakken, og ruskede den frem og tilbage, til han havde knækket hans Rygrad. Derpaa tog han den Dræbte paa sin Kajak, og da han kom forbi Karusuk kastede han ham op til Brødrene og fortalte disse hvad der var passeret, men flygtede dog videre, da han frygtede Hævnere. Disse udeblev dog.

9. Angpilagtok, en Sydlænding.

som drog til Kangek (nær Godthaab). Der kom han i Strid med Stedets Beboere, begik Drab, og maatte flygte med Sønnen, som han nu övede i Styrke og Behændighed, for at modstaae Hævnerne. Han flygtede til Atangmik. Han dræbte Sønnen en Forfølger, og nu vilde Atangmikkerne hævne sig. Da reddede Aqpilagtok sig ved et Tryllemiddel, idet han stak Sønnen med en Kniv og lægte Saaret ved Berøring med Haanden. Deres Fjender fik da Respekt for Sydlændingenes Konster og lode dem fare med Fred.

10. Angakokken Imanek boede paa Pisugfik og stod i høi Agtelse formedelst sin Duelighed i at helbrede Syge. Engang blev hans Tjenestepige syg, og da han tøvede for længe med at anvende sin Konst, døde hun. Herover henfaldt han til Sørgmodighed; for første Gang deltog han selv med i Ligbegængelsen og bar Stene til Graven. Da han tilligemed de Andre, som havde været ved Begravelsen efter Skik og Brug i 5 Dage havde holdt sig hjemme, gik han paa den sjette atter i Kajak, og mødte en Havmand, som greb om Kajakken og gjennemskar den tilligemed ham, hvorpaa han tabte Bevidstheden. Snart efter forekom det ham, som om han atter vaagnede og hørte sine forlængst afdøde Bedsteforældre tale til sig. Under gjentagen Besvimelse og Opvaagnen arbeidede han sig indefter Landet, og kom til Pladsen Tinnutikesak, hvis Beboere optoge ham i Huset. I 5 Dage laa han paa

Gulvet og smagte neppe Mad eller Drikke, paa den sjette vaagnede han, blev lagt paa Sidebrixen og pleiet tilstrækkeligt. Derpaa bragte de ham i Konebaad tilbage til Pisugfik, og da de nærmede sig hans Hjem, istemmede de hans Tryllesange, hvorover hans Slægtninge, der allerede hade opgivet ham, atter oplivedes til Haab om at han var frelst. Men Imanek faldt atter hen og laa i flere Dage, snart uden Bevidsthed, snart talende om de Syner han i Mellemtiden havde havt. Han paastod at have seet et høiere Lys, som tilintetgjorde hans hedenske Konster. Om Foraaret overtalte han fire af sine Landsmænd til at reise til Nûk (Godthaab), for at søge Lærere. Der laa dengang endnu fast Iis mellem Øerne; men altsom de droge frem, aabnede der sig en Rende for de 4 Kajakker. Af dem gik de to til den tydske, og de to til den danske Menighed. Senere bleve alle Pisugfikkerne døbte, og Immanek fik i Daaben Navnet Mêriggiôk. —

11. Vennerne. To Sødskendebørn holdt meget af hinanden; den ene af dem pleiede at tilbringe Sommeren ude paa Øerne med Sælhundefangst, medens den anden drev Rensjagt inde i Fjorden. Engang indbød hiin denne for at traktere ham med Sælhundekjød, og faldt paa at besmøre dette med Fedtet af at dødt Menneske; men Fætteren mærkede det og undlod at spise. Senere vilde han gjøre Gjengjeld, og beværtede den Anden med Rens-

kjød, der var behandlet paa samme Maade. Derover blev denne syg og senere afsindig, sønderrev og fortærede sine Husfæller. Da Fætteren kom ud til ham paa Øen, traf han ham alene og rasende, og han maatte flygte for ikke ligeledes at blive dræbt. Senere smertede dog Tanken om hans Ven ham saa længe, at han ikke kunde undlade atter at besøge ham, men da traf han ham død.—

12. Kakitsok, kaldet den Smukke (Pinnersok,) boede ved Ikerasarsuk (nær Egedesminde). Han var en kraftig ung Mand, men det vilde ikke lykkes ham at faae en Kone Engang hörtes det, at et Par vældige Mænd ved Illuliksat (Jakobshavn) indböde Kakitsok til at komme i Konebaad og prøve Styrke med dem.— Det var Vinter, og da Isen laa fast, dreves der blot Maupokfangst. Da Kakitsok havde fundet en död Narhval, opfordrede hans Kamerater ham til at pröve om han kunde löfte den; de drillede ham saalænge, til han virkelig udförte det. Derpaa vedbleve de at drille ham og vilde have, at han ogsaa skulde lægge den op paa et lille Isfjeld. Ogsaa dette gjorde han, og da bleve de glade, og mente, at nu kunde han nok optage Væddekampen med Jakobshavnerne.

Da det saa blev Foraar, lavede de sig alle til at reise, og fra alle de omliggende Pladser flokkedes Folk sammen for at drage med, baade de som boede ved Atto, og paa Saitok, og paa Manêtsok, og paa Illivilek, og paa Simiutarsoak, og paa Nunarsoak. Alle kom

de til Ikerasarsuk, og da de droge herfra stødte der Baade til dem fra Innuksulik, Kikertarsoeitsiak, Mannermiut, Itivdlek; og da de kom til Illukiksat, var der ligeledes samlet en stor Mængele Mennesker af det modsatte Parti. De havde Alle opslaaet deres Telte, og der var stor Lystighed. Derpaa begyndte de med Brydning og Stridssange. Kakitsok brændte af Begjærlighed efter at være med, og skjøndt hans Broder fraraadede ham det, optog han Kampen med flere Vældige, deriblandt med den store Kytsinek. Denne løftede Kakitsok op paa Skuldrene, og satte ham ned igjen; men derpaa greb denne Kytsinek igjen i Skuldrene og trykkede ham til Jorden, saa at hans Knæer stödtes itu. Da ynkedes Kakitsoks Broder, som var Angakok, over ham, og helbredede ham. Tilsidst maatte dog Kytsinek bukke under, og da Kakitsok nu var blevet Seierherre, jublede hans Fölgeskab og nedtraadte Modstandernes Telte. Derpaa havde Kakitsok let ved at faae sig en Hustru.

(Denne Fortælling er meddeelt til Pastor Kragh af en Grønlænder ved Egedesminde, hvis Bedstemoder havde ledsaget Rensjægerne overalt mellem Holsteensborg og Jakobshavn, dengang de endnu skjød med Buer og Pile, og selv kjendt Kakitsok.)

13. Om de sidste Drabsmænd ved Arsut. — For ikke saa lang Tid siden, da der endnu var Hedninge ved Arsut, hændtes det, at Hedningen Pannuek paa Edderfuglejagt i Kajak mødte Philippus og Gideon, samt den-

nes lille Søn. Pammek listede sig bagfra paa Gideon, og myrdede denne. Han vilde derpaa angribe Sønnen, men Philippus tog denne i Forsvar, og bragte ham hjem, efterat have erklæret Pammek, at han nu skulde have ham til Fjende. Da han havde fortalt dette til Beboerne af Kangarsuk, droge 3 Brødre, Korfik, Oupak og Akalluk til Arsut for at opsøge Pammek ved Fiskepladsen. De formaaede dog ikke at dræbe ham der, men indbøde ham, under Venskabs Maske til Kangarsuk. Han kom ogsaa paa Besøg i Selskab med en Europæer, og blev venlig behandlet. Men om Natten blev han kaldt ud; da blev han grebet og holdt af Oupak og Akalluk, medens Korfik kom til og skjar Bugen op paa ham. Derpaa kom en fjerde og trak ham i Anklen, saa at han faldt. Hans Ledsager spurgte da, om de ogsaa vilde dræbe ham; men de svarede: Nei. Derpaa skjar de Pammeks Legeme istykker, og Hovedet satte de op paa Landet som et Mærke, for at Folk skulde see det. Det var det sidste Drab i Grønland; senere er Sligt ikke mere forefaldet.

14. Fra Ikermiut-Øerne kjender man ingen Fortællinger om Drab, men vel om deres Beboeres Dygtighed i at færdes paa Søen i Stormveir. Især var der en vældig Mand iblandt dem; han pleiede i de korte Dage at gaa til Natlarmiutternes Fangeplads, som dog ligger 6 Mile derfra. Deres Drengebørn lode de ikke opvoxe i Sløvhed; først pleiede de at øve dem ved at lade dem sidde paa Klodser,

som kunde vælte omkuld; senere gave de dem Kajakker. Vinden var aldrig saaledes, at den hindrede dem. Engang om Sommeren, da Sydlændingene begyndte at reise, kom der endel Konebaade til Ikermiut. Nogle Kajakker vare ude for at jage Ømmerter, og den Stærke stod udenfor sit Telt og saae til. Da der netop dukkede en Ømmert op foran ham, greb han sin uhyre store Fuglepiil, og kastede; men den dreiede sig i Luften, hvorover Sydlændingene gave sig til at spotte. Derpaa kastede han den ud over Fuglen, saa at den af sig selv fløi tilbage og dræbte den. Derover bleve de bange for ham.

15. Ipiutarsuk og Naparo. Dette Sagn handler om to Venner, som bleve Angakokker, om deres Hjelpeaander og deres Samqvem med afdøde Slægtninges Aander.

16. Sødskendebørnene. En Pige forsvandt, da hun var paa Rypejagt med sin Fætter. Efterat have erhvervet sig visse Tryllemidler, gik denne derpaa ud for at opsøge hende; paa en Slædefart træffer han Spor paa Isen, og kommer, efterat have overvundet visse Farer, til Akilliniek, hvor han finder hende hos en Mand med eet Øie midt i Panden. Denne havde røvet hende og taget hende til Hustru. Han lokker dem begge, tilligemed deres Barn tilbage med sig til Grønland, dræber derpaa den Enøiede ved Hjelp af en Bjørn af overnaturlig Skikkelse, som han havde tæmmet til dette Øiemed. Dernæst dræ-

ber han ogsaa Barnet, fordi det ikke var af reen menneskelig Herkomst.

17. Den bortførte Qvinde. En Pige mistede sin Moder, og fik en Stedmoder, der ikke holdt af hende. Derfor flygtede hun fra sit Hjem og traf inde i Landet paa en Kjæmpe, der bortførte hende og tog hende til Kone. Hun opholdt sig blandt Indlandsboerne indtil hendes Mand engang omkom paa Jagten, hvorefter hun flygtede hjem igjen til sine Slægtninge.

18. Isigalarssuk, en berømt Angakok, blev kaldet til en Plads, hvor der om Vinteren paa Grund af fast Iislæg var stor Mangel. Efterat have modtaget Betaling, indfandt han sig, og om Aftenen, da Lamperne vare slukkede, foer han ned i Underverdenen til den gamle Kone, i hvis Lampe de forskjellige Sødyr svømme omkring. Ved sine Konster betvinger han hende og faaer Sødyrene til at dukke under og fare ud af hendes Huus. Derpaa foer han op igjen, og nu indtraadte der mildt Veir, Isen aabnede sig, og den viiste sig mange Fugle i det aabne Vand. Derefter var Nøden afhjulpen, og det første, som de fangede, skjænkede de til den store Angakok. Men da Isigalarssuk drog hjem igjen, kastede han efter en Sælhund, uden at følge Angakokkernes Regler, og ophørte derfor senere ganske med at fange Sælhunde.

19. En gammel Ungkarl saae engang,

da han gik inde i Landet, nogle Fruentimmer bade sig i en Indsø. Han listede sig da hen til deres Klæder, og tog og skjulte det smukkeste Sæt. Da Qvinderne derpaa saae ham, ilede de til deres Klæder, og efterhaanden som hver havde klædt sig paa, fløi de op i Luften. Men den, hvis Klæder han havde taget, kunde ikke komme bort; hende overtalede han til at blive hans Hustru, men han levede nu i bestandig Angst for at hun skulde flyve bort fra ham. Senere fødte hun ham to Sønner, og da de vare blevne store, tog hun dem med sig op paa Landet og sagde: „samler Fjer, I ere i Slægt med Fugle". Derpaa puttede hun Fjer i deres Ærmer, og de fløi afsted, og hun med; alle tre forvandlede til Fugle. Da Manden nu kom hjem, blev han meget sørgmodig, og gik ikke mere ud paa Fangst. Engang gik han ind i Landet for at opsøge de Forsvundne; en Troldmand, som han traf der, ledte ham paa deres Spor og han kom til et stort Huus med 3 Vinduer. Der saa han sin Kone siddende blandt flere andre. Medens han talede til hende, kom de efterhaanden alle ud, men da han havde rørt ved sin Kone, blev hun tilligemed de Øvrige forvandlet til Fiskeænder, som fløi bort, og da han skulde see til Huset, var det en Maagetue.

OVERSIGT OVER DE GRØNLANDSKE FOLKESAGN.

Foruden det, som er trykt i de 3 Bind, for 1858, 1859 og 1860, er der til Bogtrykkeriet indsendt af lignende opskrevne Folkesagn omtrent ligesaameget til, naar man nemlig fradrager det, som var en Gjentagelse af de samme Sagn. Mange af disse ere saaledes modtagne i to eller flere Bearbeidelser fra Fortællere paa ganske forskjellige Steder. Undertiden stemmede disse Bearbeidelser næsten ganske overeens; almindeligviis har dog hver Fortæller henflyttet Begivenheden til den Egn, hvor han havde hjemme; ofte vare ogsaa enkelte Dele udeladte i den ene, og andre tilsatte i den anden Beskrivelse, og enkelte Beskrivelser vare ganske usammenhængende og afbrudte; sjeldnest fandtes dog Navnene paa Personerne i de samme Begivenheder forandrede. Enkelte Sagn vare ogsaa sammenblandede, saa at visse Dele af det ene vare indflettede i det andet, for at forlænge eller udsmykke det. Disse Uovereensstemmelser have dog vist for en stor Deel deres Grund deri, at Skriverne ikke tillige have været gode Fortællere, eftersom den Konst, at fortælle, kun er egen for visse Personer, og nutildags maaske sjeldnere end fordum; andre derimod troe vel at kjende Fortællingerne, og have fundet dem morsomme, da de hørte dem, men naar de selv skulle til at gjengive noget, mærke de først, at de kun have hørt det halvt, og de søge da at sammensætte og udfylde det

paa lignende Skildringer i ældre Sagn, som vi her have modtaget.

Sagnene havde paa de modtagne Beskrivelser som oftest ingen anden Overskrift, end de almindelige: „En Fortælling", eller en „Sandfærdig Fortælling", eller „En Fortælling fra gamle Tider". De ere derfor paa Fortegnelsen tildels blot anførte ved Angivelse af Indholdet.

A. Historiske Sagn.

a. Saadanne som handle om Berøringen med Indlandsboerne og med de gamle Skandinaver i Grønland, samt om Samqvèm med Akillinek, eller den, Grønland modsatte Kyst af Amerika. Forestillingen om Indlandsboerne og de forskjellige Arter af Trolde og Kjæmper i det Indre af Landet, og paa Akillinek, har udentvivl sin Oprindelse fra Indianerne, der fordum have fordrevet Eskimoerne fra det nordlige Amerika. I Sagnene henflyttes de imidlertid til det nuværende Grønland, og sammenblandes tildels vel og med de gamle Skandinaver. De i Sagnene skildrede pludselige Overfald af et fjendtligt Folk, som kaldes „Arpagtut", eller „Stormløbere", ligne ganske de Beskrivelser, man har af de nuværende Indianeres Overfald paa Eskimoerne. At Vandet blev rødt af Ansigterne, som speilede sig i det, turde muligen endnu være en Erindring om, at Indianerne bemale deres Ansigter og give sig et frygteligt Udseende, naar de foretage saadan-

ne Overfald, og ved en Sammenblanding i Tidernes Løb kan dette ogsaa være bleven anvendt til at udsmykke Sagnet om Nordboernes Overfald paa Beboerne af Arpatsivik (see Bd I Side 5). Slædereiserne mellem Grønland og Akillinek, som omtales i disse Sagn, forklare vel Maaden, hvorpaa den oprindelige Indvandring i Grønland foregik; i nogle fortælles der ogsaa, hvorledes Mennesker, som vare ude paa Isen, drev bort med denne og kom til et fremmed Land med ubekjendte Beboere.

Herunder henhøre følgende:

1, Akigssiak (Bd: II No 3)
2, Sungersusak (Bd: III No 3,) eller, som han i anden Bearbeidelse kaldes, Tigak.
3, Kunnuk, den Forældreløse (Bd: I No 7). Dette som det synes meget almindeligt bekjendte Sagn om et Par Børn, der reddede sig under et fjendtligt Overfald af Arpagtut, og vandrede overland fra Vest til Øst til de atter kom til Havet, i det de under denne Vandring bleve til voxne Mennesker, turde muligen grunde sig paa en lignende Vandring af en forfulgt Stamme i det nordlige Amerika.
4, Manden, som opsøgte sin borteblevne Slægtning paa Akillinek, ved Hjelp af en Slæde med overnaturlige Trækdyr. (Bd: II No 4)
5, Ungilagtake (Bd: I No 7, i Slutningen) den berygtede Morder paa Akillinek. Dette synes at være et særskilt Sagn, som er indblandet i begge de foregaaende, der ere mod-

tagne i flere, tildels meget uoverensstemmende Beskrivelser.

6. Igdlungnarit (Bd: III No 16).

7. Om Malasse og hans Søstre, som drove med Isen til Akillinek.

8. Kumagdlause (Bd: III No 1).

9. Morderen Isigarsigarssuk, der drog fra Akillinek til Grønland.

10. Om de 2 Brødre, som boede hver paa sin Side af en Fjord, Indlandsboernes („de Blinkendes") Overfald og Hævnen over disse.

11. Assuvina, og hans Søster, som opsøgte ham blandt Indlandsboerne.

12. Om dem, der overvintrede i det Indre af en Fjord, og kom blandt Menneskeædere.

13. Om de mange Brødre, som efterhaanden forsvandt, idet de Tilbageblivende vilde opsøge de Bortgangne, indtil det lykkedes at opdage Fjendere, som havde taget dem.

14. Den bortførte Pige. (Bd: III No 17)

15. Tunnerdluk, der opsøgte sin Søn, som var røvet af Indlandsboerne.

16. Broderen, som opsøgte sin Søster, der var røvet af en Kjæmpe.

17. Om de gamle Skandinavers Undergang ved Julianehaab. (Bd: I No 1)

16. Om de gamle Skandinavers Undergang ved Godthaab (Bd: I No 5 og Bd: II No 1.)

B. Saadanne, som handle om de nuværende Grønlændere alene, førend de ved Landets Gjenopdagelse atter kom i regelmæssig Forbindelse med Europæerne. Alle Gjenstande, henhørende til de Indfødtes Levemaade,

deres Redskaber, Klæder, Födemidler, saavelsom og deres Skikke og religiöse Begreber, som omtales i disse Sagn, holde sig udelukkende til det, som Grønlænderne kjendte, før den nyere Berøring med Europæerne ved Handel og Mission. Ligeledes ere Navnene paa Personerne udelukkende af de gamle grønlandske Navne, som nu aldeles ikke bruges mere, men ere erstattede ved europæiske Fornavne og tildeels Familienavne. I ingen af de modtagne Beskrivelser er der fundet en eneste Undtagelse herfra. Forøvrigt ere de ogsaa stærkt lokaliserede, det vil sige, Begivenhederne ere henflyttede til andre Egne, end hvor de oprindelig kunne være passerede, og mange af dem kunne maaske med Hensyn til Alderen staae i Klasse med de ovennævnte Sagn. Herpaa tyder navnlig den Omstændighed, at der idelig en Tale om, at Havet om Vinteren frøs til, saa langt som man kunde see. Dette er nemlig, som bekjendt, saagodtsom intetsteds Tilfældet i Sydgrønland, hvor man, med Undtagelse af den nordligste Koloni, heller ikke kjender Brugen af Hundeslæde; men Beboerne ere jo ogsaa udelukkende indvandrede dertil fra nordligere Egne. Af samme Grund behøver det heller ikke at være Overdrivelse alene, naar der i Sagnene ofte tales om Jagt paa Hvalrosser, der i Sydgrønland ere temmelig sjeldne. Thi vi see af Kanes sidste Reise, at denne Fangst yder Beboerne af det nordligste Grønland deres væsentligste Livsophold.

Følgende af disse Sagn handle mest om enkelte vældige Personers Bedrifter, deres Kam-

ge og Væddestrid, om berygtede Mordere, om Drab og Blodhævn, som tvang de Forfulgte til at udvikle sig selv og deres Sønner i Styrke og Behændighed;

19. Aterfiö (Bd: III No 2)

20. Om Manden, som altid gik ene paa Fangst.

21. Augpilagtok (Bd: III No 9)

22. Kanginguak (Bd: III No 6)

23. Kigdlinararsuk (Bd: III No 7)

24. Manden fra Katusuk (Bd: III No 8)

25. Enugtujussuk (Bd: III No 4)

26. Ojuk, en berygtet Morder.

27. Serkúlissak, en vældig Mand, som reiste ud blot for at vise sin Styrke og Færdighed. Han angreb blot dem, der ringeagtede eller bespottede ham, og døde som gammel, uden at være forfulgt.

28. Den berygtede Morder paa Øen Sarfvæt ved Fiskernæsset.

29. Ikermiutterne (Bd: III No 14)

30. Erdlavinguak og hans Broder, som overvandt mange Fjender.

31. Sandfærdig Historie om et Par Ægtefolk langt sydfra. Manden blev dræbt paa en Bjørnejagt af En ved Navn Serkúlissak. Hans Søn uddannede sig derpaa i Bueskydning, for at hævne ham. Efterat have dræbt to af Fjenderne, sluttede han Forlig. Dette siges at være skeet ved Isórtoarsuk (under Sukkertoppen?) og at Stedet derefter er kaldet Pisigsarfik.

32. Orsuatiak, som dræbtes af Aningak. Hans Søstersønner hævnede ham ved at dræ-

be denne efter mange forgjæves Forsøg, da han altid kom dem i Forkjøbet.

33. Niakunguak, en vældig, men beskeden Mand, som reiste sydpaa, for at revse En, der pralede med sin Dygtighed.

34. Kagssuk (Bd. I No 4)

35. Om den stærke Mand, som blev dræbt af Sydlændinge. Hans 3 Sønner øvede sig hver paa sin Maade, for at hævne ham. Da de ingen Kajakker havde, øvede den mellemste sig i at dræbe Sælhunde fra Land med Slyngen, den yngste svømmede ud efter dem, og saaledes fik den ældste Skind til Kajak.

36. Kamigdlanguak, ligeledes en Hævnhistorie.

37. Kakitsok (Bd. III No 12).

Følgende Sagn handle især om Angakokker og deres Konster:

38. Isigalarssuk (Bd. III No 18)

39. Epissengoak, som gjorde Konster i Forening med en Angakok paa Akillinek, idet de hver fra sit Huus fløi igjennem Luften og skiftede Plads med hinanden. Denne Konst, der som sædvanligt udførtes i Mørke, maa udentvivl have beroet paa Stemmeforandring eller Bugtalen.

40. Den stærke Mand ved Isortok (Bd. III No 5)

41 Om Angakokken, som holdt meget af at spise, og ikke vilde komme til den Syge, uden for god Betaling. Han paastod at Sygdommen hidrørte fra et Spøgelse, som sad paa

Brixen, og som kun han kunde see. Først efter flere Afteners Forsøg lykkedes det ham at dræbe det, hvorpaa den Syge helbrededes.

42. Ataitsiarssuak ved Sermiliarsuk.

43. Angakokken ved Kangerdlursuak.

44. Ipiutarssuk og Naparo (Bd: III No 15)

Følgende Sagn handle om de saakaldte Strids — eller Spottesange:

45. Ajagutak, som var uduelig til Fangst, kom til Amerdlok. Der blev han bespottet i en Sang. Saa traadte han frem og sang om sin Modstanders Udsvævelser. Sangene haves kun som Brudstykker.

46. Unurssuak og Sønnen Nepassok.

47. Tigak og Beboerne af Pissugfik.

48. Spottesangen paa Okevik.

Følgende Sagn handle om forskjellige tildels ganske lokale Begivenheder:

49 Beboerne af Kikertaitsiak og Kakkaligeitsiak.

50. Alekalkæt, eller de der opsøgte deres ældre Søster.

51. Kenakerssuak, den store Rensjæger.

52. Synet af en Birkebarks Baad i Kangerdlurssuak.

53. Om Enken paa Karsok ved Tessersiak i Søndre-Strømfjord, som blev begravet levende med Mandens Lig.

54. Om en Kalvning af Landisen i Kangerdlursuetsiak, hvorved mange Mennesker omkom, hvis Grave endnu paavises.

55. Om den gamle Sydlænding, som forstod at gjøre sit Ansigt uhyre stort, og derved at bortskræmme sine Fjender.

c. Saadanne, som ere foregaaede efterat Grønlænderne ved Hvalfangerne og ved Egedes Mission atter vare komne i Forbindelse med Europæerne. Disse Sagn handle fortrinsviis om mærkelige Omvendelser, og om de sidste Hedninges og Drabsmænds Stridigheder med de Nyomvendte.

56. Den Ubeskuelige (Bd: II No 2)

57. Om Cornelius og Petrus paa Narsamiut ved Sukkertoppen.

58. Niomak og Erkungassok, deres Handel med Hvalfangerne.

59. Mangilarssak, en Morder ved Fredrikshaab. —

60. Morderen Ekik paa Innosuk ved Fiskernæsset.

61. De sidste Drabsmænd ved Arsut -Bd: III No 13-

62. Parpåk -Bd: I No 9-

63. Migdlissak.

64. Akamalik -Bd: I No 6-

65. Immanek -Bd: III No 10-. Ved at efterse Missionens Arkiv paa Nyherrnhut have vi fundet det Væsentligste af dette Sagn bekræftet. De 4 Mænd fra Pissugfik kom til Nyherrnhut den 6te Marts 1768, og Immanek blev døbt den 12te Marts 1769, under Navn af Melchior.

66. Habakuk, som udgav sig for Profet, og

fik mange Tilhængere i Distriktet Sukkertoppen. Denne Fortælling er strengt talt endnu ikke blevet til Sagn, men er kun en Sammenstilling af hvad den Grønlænder, som har opskrevet den, har kunnet erfare ved at udspørge sine Landsmænd om Alt hvad de endnu erindrede at have hørt om disse Begivenheder, der ere passerede ved Aaret 1790. Dette stemmer forøvrigt med de officielle Optegnelser, som endnu haves derom, og vilde vel, naar det i Tidens Løb af Fortællerne blev afrundet og givet bestemtere Form, blive indlemmet i de egentlige Folkesagn.

B. Opdigtede Sagn. Til denne Afdeling ville vi henregne Alt, hvad der synes at være opdigtet i det bestemte Øiemed, enten at give en eller anden moralsk Regel, eller blot at more.

Følgende have mest Formen af Eventyr:

67. Kagssassuk -Bd: II No 5-, et meget udbredt og yndet Sagn.

68. Iliarsorkik, af et ganske lignende Indhold som 67, kun at det forskudte Barn, efterat være bleven stort og stærkt, ikke hævner sig, men beskjæmmer de Andre ved at hjelpe dem.

69. Ikingutingnarit -Bd: III No 11-

70. Mændene fra Kakkaliat, som vilde røve en Pige, men kæntrede med Baaden og bleve forvandlede til Sværdfiske.

71. Giviok.

72. Om Manden, som af Hævnsyge dræbte

sin Moder, derpaa flygtede ind i Landet, og levede der alene i flere Mandsaldere. Da han atter kom ud til Mennesker, var hans Ansigt sort og hans Klæder af Hareskind, og kun en gammel Kone kunde erindre at have hørt sin Oldefader fortælle om ham.

73. Om Trolden i Kangerdlursuitsiak, der fik de Voxne til at lege som Børn.

74. Nivitilak.

75. Igimarasissok, som fedede sin Kone, for at æde hende.

76. „Den enlige Qvinde blandt mange Mænd", eller om den frugtsommelige Qvinde, der blev udskudt af sine Slægtninge, og hvis Barn blev til en Angiak, d: e: en ond Aand, som forfulgte Slægtningene og kæntrede deres Kajakker.

77. Om den gjenoplevede Søn, der blev dræbt af Faderen og gjentagne Gange levede op igjen.

78. Agdlunguaks Reise til Maanen.

79. Nakasungnak, som reiste omkring til forskjellige Lande og overalt kom galt afsted, fordi han ikke vilde høre paa Indvaanernes Raad.

80. Ordlavarssuk -Bd: I No 3-

81. Den gamle Ungkarl -Bd: II No 6-

Følgende kunde nærmest lignes med Fabler:

82. Avarunguak, som besøgte Bjørnefamilien.

83. Om Manden der vaagede ved sin Søns Grav, og fik Besøg af Rensdyret, Haren og Rypen.

84. Om Faderen og Sønnen, som besøgte de forskjellige Fugle i et Fuglefjeld.

Følgende ere Fortællinger af forskjelligt Indhold:

85. Ataliarssuk -Bd: II No 7.-
86. Ernesuitsok, eller Manden, som ingen Søn kunde faae, og af den Grund henvendte sig til en klog gammel Mand, der hjalp Konen med Tryllemidler. De toge derpaa den Gamle til sig, og han fulgtes altid med Faderen og Sønnen.
87. Malakiarak.
88. Om Hunden, som blev taget i Barns Sted.
89. Kassiassuk, den store Løgner.
90. Den gamle Ungkarl -Bd: III No 19.-
91. Kollange, som benyttede Tryllemidlet til at skade sine Husfæller.
92. Angakokken fra Kakortok, der drog ud med sin Datter Kakkomak, for at opsøge et fornøieligt Land.

Assilialiat:

Arup sanai:

Jens Kreutzmannip sanai:

N° 1.

№ 2

N:3

No. 4

N 5.

No. 6

No. 7.

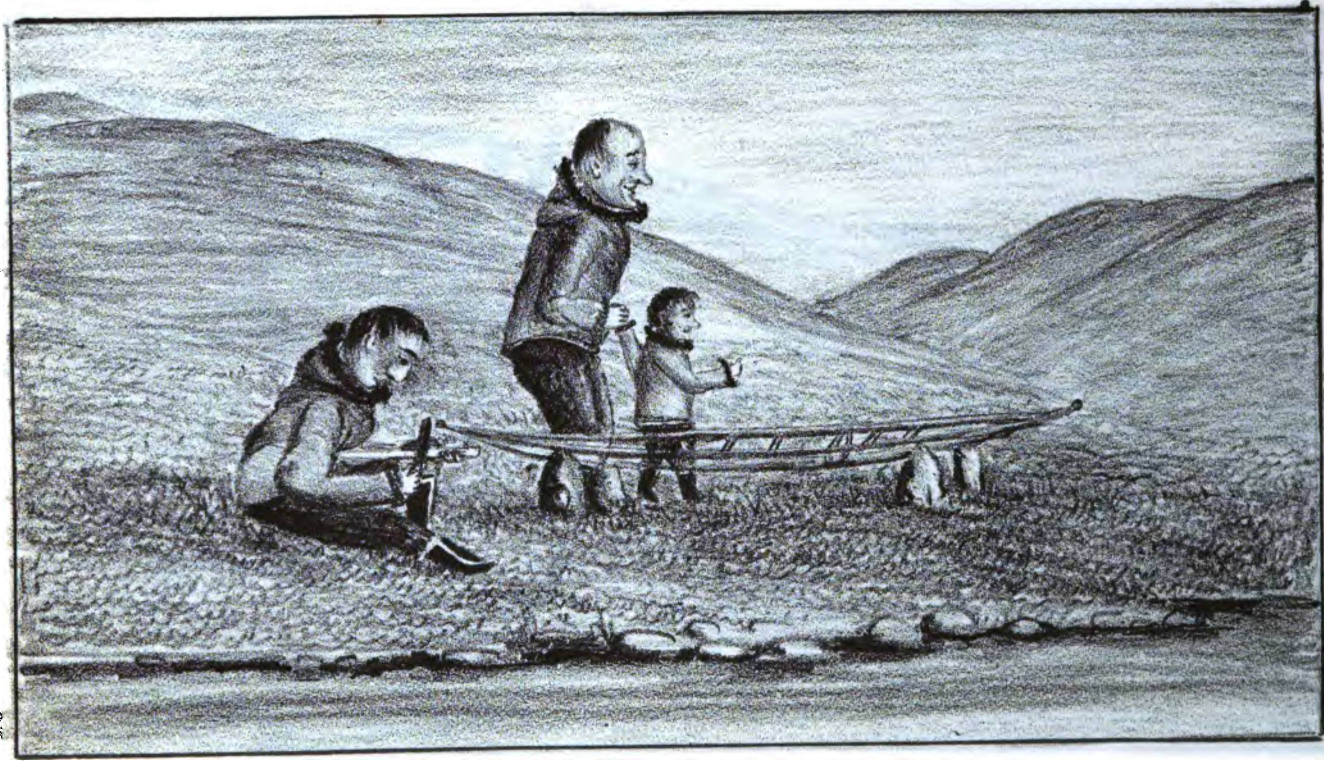
№ 8

N 9.

N:10.

№ 11.

№ 12

